

ΜΕΘΟΔΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΤΕ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

ΠΡΟΣ

ΕΚΜΑΘΗΣΙΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΙΝ ΤΟΥ ΓΝΗΣΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΜΕΛΟΥΣ

ΤΗΣ

*Καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς κατ' ἀντιπαράθεσιν
πρὸς τὴν Ἀραβοπερσικὴν.*

ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΘΕΙΣΑ

ΥΠΟ

ΤΟΥ ΜΟΥΣ. Π. Γ. ΚΗΤΖΑΝΙΔΟΥ ΠΡΟΥΣΣΑΕΩΣ.

Ἀδεία τοῦ Αὐτ. Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπ' ἀριθ. 24.

(2 Ζιλχιδζὲ 98. 14 Τισρίνι Ἑβδελ 97.)

*Σεμνή κατὰ πάντα ἡ Μουσική,
θεῶν εὖρημα οὔσα.
(Πλουτ. περὶ Μουσικῆς).*

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

Ὅτε διὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐπεχείρησεν ὁ Χριστιανισμός νὰ μεταδώσῃ εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἰδίως εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν, τὰ σωτήρια αὐτοῦ νάματα, παρέλαβεν ἐπὶ τούτῳ ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνισμοῦ πρὸς τὴ γλώσση καὶ τὴν Μουσικὴν, ἀμφοτέρως ἄνωθεν προωρισμένας διὰ τὴν θεοπρεπῆ λατρείαν τῆς ἀληθείας.

Ἐκ δὲ τῆς ἀμοιβαίας ταύτης μεταδόσεως καὶ τοῦ κατὰ συνέπειαν ἐπελθόντος κατόπιν συνδυασμοῦ τοῦ Χριστιανισμοῦ μετὰ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνισμοῦ, διεπλάσθη ὁ Χριστιανικὸς Ἑλληνισμός, ὁ μετέπειτα καὶ Βυζαντινὸς ἐπονομασθεὶς.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀποστόλων, ἰδίᾳ δὲ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς Δ'. ἑκατονταετηρίδος, ὅτε τῷ 313 ὁ Χριστιανισμός ἐκηρύχθη ἐπίσημος θρησκεία τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, κανονιζομένων ὁσημέραι τῶν τῆς Ἐκκλησίας διὰ τε τῶν Συνόδων καὶ τῶν μερικῶν διατάξεων τῶν Πατέρων, ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ Μουσικὴ περιβαλομένη βαθμηδὸν τὸν χριστιανικὸν χιτῶνα καὶ μετονομασθεῖσα Χριστιανικὴ, ὑστερώτερα δὲ καὶ Βυζαντινὴ, διηρέθη εἰς δύο διακεκριμένα μέρη. Καὶ ἐκεῖνο μὲν ὅπερ παρεδέξατο ἡ Ἐκκλησία πρὸς σεμνοπρεπῆ ἐξύμνησιν τοῦ

θείου ὠνομάσθη ἐκ τούτου Ἐκκλησιαστικὴ ἢ Ἑσωτερικὴ Μουσικὴ, τὸ δὲ ἕτερον, τὸ πρὸς δημοτικὴν, οὕτως εἰπεῖν, χρῆσιν, Ἐξωτερικὴ Μουσικὴ.

Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ ἀνεδείχθη ἔκτοτε συνωδὰ τῷ προορισμῷ αὐτῆς, καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου ἀνεπτύχθη εὐρύτατα, ἀναφανέντων καὶ διαπρεψάντων κατὰ διαφόρους ἐποχὰς πλείστων θεοπνεύστων διδασκάλων καλλιεργησάντων καὶ διὰ πολλῶν μελωδιῶν πλουτισάντων αὐτήν, συνεχισάντων οὕτω, καὶ τολμῷ εἰπεῖν, ὑπερακοντισάντων, τὰ θαυμάσια καὶ ἀθάνατα τῶν ἀρχαίων ἡμῶν προγόνων ἔργα.

Ἀλλ' ἐκ τῶν διδασκάλων τούτων, τῶν καὶ Βυζαντινῶν καλουμένων, Ἰωάννης ὁ Σεργίου Μανσούρ, ὁ κατὰ τὸ 676 ἐν Δαμασκῷ τῆς Συρίας γεννηθεὶς, δι' ὃ ἐπικληθεὶς Δαμασκηνός, καὶ μαθητῆς χρηματίσας τοῦ Ἱεροῦ Κοσμᾶ τοῦ ἐκ Καλαβρίας τῆς Ἰταλίας, ἀκμάσας δὲ ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορείας Λέοντος τοῦ Γ' (717—741) κατέστη, ὡς λέγει καὶ ὁ ἀοίδιμος Χρυσάνθος, ὁ πρωτοεργὸς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς.

Μετὰ τὸν Δαμασκηνόν, ἀποθανόντα τὸ 754, κατ' ἄλλους τὸ 756 ἢ τὸ 760, εἰς τὴν χορείαν τῶν Μουσικῶν καταλέγονται καὶ Αὐτοκράτορες, ἐν οἷς ὁ Θεόφιλος (829—842), Λέων σ'. ὁ σοφὸς (886—912), ὁ τούτου υἱὸς Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος (912—959) καὶ ἄλλοι πολλοί, οἵτινες τὴν Μουσικὴν ταύτην δὲν ἔπαυσαν καλλιεργοῦντες καὶ πλουτίζοντες μέχρι τῆς αὐτοκρατορείας Κωνσταντίνου Παλαιολόγου τοῦ Δραγάση (1448—1453) καθ' ἣν διέπρεψαν Μανουὴλ ὁ Χρυσάφης λαμπάριος τῆς Ἀγίας Σοφίας, καὶ Γεννάδιος ὁ Σχολάριος ὁ μετέπειτα Πατριάρχης (1454).

Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ κράτους, καὶ περ ἐκλιπόντων κατὰ τὰς δουλικὰς ἡμέρας πάντων τῶν πρὸς ἐπίδοσιν μέσων, τὴν Μουσικὴν τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ τῶν ἄλλων βυζαντινῶν διδασκάλων ἐξηκολούθησαν ἐξηγοῦντες καὶ

ἀναπτύσσοντες, εἴτε διὰ τῆς διδασκαλίας, εἴτε διὰ συγγραμμάτων, τῶν μὲν ἐκδοθέντων, τῶν δὲ εἰσέτι ἀνεκδότων, ἐνίων δὲ καὶ δυσσευρέτων σήμερον καταστάντων, πολλοὶ καὶ διάφοροι ἐν σοφίᾳ, ἐπιστήμῃ καὶ τέχνῃ διαλάμπαντες. Ἐν δὲ τῷ Ἀγίῳ Ὄρει τῷ Ἀθῶ, καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ Πατριαρχικῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ Μουσικὴ αὕτη οὐκ ἔπαυσε διατηρουμένη καὶ διδασκόμενη, μετὰ μὲν τῶν σημαδοφώνων μέχρις Ἰωάννου πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπινοητοῦ τοῦ ἐπεξηγηματικοῦ αὐτῶν τρόπου ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ φιλομούσου Κυρίλλου (1756) καὶ ἔτι βραδύτερον μέχρι τῆς ἐποχῆς τῶν μουσικοδιδασκάλων Γρηγορίου, Χρυσάνθου καὶ Χουρμουζίου χαρτοφύλακος (1814) ἀναλυσάντων ἐντελῶς αὐτά, ἀνευ δὲ τῶν σημαδοφώνων μέχρι τῆς σήμερον.

Καὶ ἡ Ἐξωτερικὴ Μουσικὴ ἐκαλλιεργήθη ἐπίσης ἐπὶ Βυζαντινῶν. Τινὲς ἐκ τῶν ῥηθέντων καὶ ἄλλοι εἰδικοὶ διέπρεψαν μῦσαι αὐτῆς καὶ διδάσκαλοι, καταλιπόντες καὶ πλείστου λόγου ἄξια συγγράμματα. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν ἔσχε πολὺ ὀλίγους τοὺς θεράποντας καὶ ἔτι ἥττονα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς τὴν ἐπίδοσιν.

Σήμερον δέ, ἐνῷ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον καλλιεργεῖται καὶ ὑπόσχεται αἰσιώτερα ἐν προσεχεί μέλλοντι, χάρις δ' εἰς τὸ μεγαλεπήβουλόν καὶ δραστήριον τοῦ νῦν πατριαρχεύοντος Ἰωακείμ τοῦ Γ', σπουδαῖαι γίνονται μελέται καὶ ἐργασίαι πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ γνησίου αὐτῆς μέλους, ἡ Ἐξωτερικὴ ὅλως παρημελήθη, καὶ διεσώθη μὲν εἰς πολλὰ ἀρχαίων καὶ νεωτέρων συγγράμματα, ἀλλ' οἱ πολῦτιμοι οὗτοι θησαυροί, ἐκτὸς ὅτι εἰσὶ δυσσεύρετοι, καθότι ἔμειναν δυστυχῶς ἐν χειρογράφοις καὶ οὐδεμία ἐλήφθη ἄχρι τοῦδε φροντὶς πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ ἐκδοσιν αὐτῶν, δὲν ἀνταποκρίνονται, νομίζω, εἰς τὰς σημερινὰς τῆς διδασκτικῆς μεθόδου ἀπαιτήσεις. Ἀφ' ἑτέρου οὐδεὶς τῶν συγχρόνων ἐξέδωκεν ἰδίον τι μεθοδικὸν σύγγραμμα πρὸς διδασκαλίαν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἡμῶν μέλους.

Τοιοῦτο πόνημα διανοούμενος πρὸ πολλοῦ νὰ γράψω καὶ

οὕτω συντελέσω, τὸ ἐπ' ἐμοί, εἰς τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἐθνικῆς μουσικῆς, ἀνεζήτησα, πρὸς συμβουλὴν καὶ πληρεστέραν ἐπιτυχίαν, τινὰ ἐκ τῶν μνησθέντων χειρογράφων, καὶ πράγματι κατῴρωσα ν' ἀνέυρω πολλὰ καὶ σπουδαῖα τοιαῦτα, ἐξ ὧν δύο τὸ μὲν τοῦ Ὑψηλοτάτου Αὐθέντου ἀειμνήστου Δημητρίου Καντεμῆρεως, «περὶ τῆς Ἐξωτερικῆς Μουσικῆς,» τὸ δὲ ἐπιγραφόμενον: «Γαλεάτι Μεσχουρέϊ Ὁσμανιέ» συνέτειναν τὰ μέγιστα εἰς τὴν τελείαν κατ' ἐμὲ συναρμολόγησιν τοῦ ἔργου μου.

Ὁ ἀοιδίμος Χρῦσανθος ἐν ὑποσημειώσει τῆς λή. σελ. τοῦ β'. μέρους τοῦ Μεγ. Θεωρητικοῦ, λέγει, ἀνευ μνείας ἐποχῆς, ὅτι ὁ ῥηθεὶς Δ. Καντεμῆρις «ἔγραψεν ἑλληνιστὶ καὶ τουρκιστὶ περὶ Μουσικῆς, ἀπὸ τὰ ὁποῖα μόνον τὸ τουρκιστὶ σώζεται, διαλαμβάνον περὶ τῆς Ἐξωτερικῆς Μουσικῆς. Ἐφεῦρε καὶ ῥυθμὸν τὸν καλούμενον Ζάρπεϊν καὶ κατήγετο μὲν ἀπὸ τὸ γένος τῶν Ἡγεμόνων τῆς Μολδοβλαχίας, περιῆλθε δὲ Τουρκίαν, Ἀραβίαν καὶ Περσίαν, καὶ ἐδιδάχθη ἐντελῶς τὴν εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους σωζομένην Μουσικὴν. Μετεχειρίζετο δὲ ὄργανα τὸ Νάϊ καὶ τὸ Ταμποῦρι».

Ἄλλ' ἐγὼ εὐτυχῶς ἀνευρὼν ἑλληνιστὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Χρῦσανθου ἀναφερόμενον χειρόγραφον τοῦ Δ. Καντεμῆρεως, ἐπέισθην ἐκ τοῦ συγγράμματος τούτου ὅτι ὁ σοφὸς οὗτος ἀνὴρ, ἐντελέστατα γινώσκων τὴν ἡμετέραν Μουσικὴν, ἐσωτερικὴν τε καὶ ἐξωτερικὴν, περιῆλθε Τουρκίαν, Ἀραβίαν καὶ Περσίαν ἐπὶ τῷ μόνῳ σκοπῷ τοῦ νὰ μελετήσῃ καὶ τὴν εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους σωζομένην μουσικὴν, ἢ ἐκφραστικώτερον τὴν σωζομένην μουσικὴν τῶν ἐθνῶν ἐκείνων, καὶ συμπαραβάλλῃ αὐτὰς ἐπιστημονικῶς. Τὸ τοιοῦτον ἐπικυροῦται πληρέστατα ὑπὸ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος σπουδαίου αὐτοῦ συγγράμματος, ἐνθα ἐπιστημονικώτατα πραγματεύεται περὶ τῆς γνησίας καὶ καθαρᾶς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς, ἐσωτερικῆς τε καὶ ἐξωτερικῆς, ἣν ἀντιπαρατίθησι πρὸς τὴν Ἀραβοπερσικὴν. Ὁ ἀοιδίμος λοιπὸν Χρῦσανθος λέγων ἀπλῶς ὅτι ὁ Δ. Καντεμῆρις ἐδιδάχθη τὴν εἰς ἐκείνους τοὺς

τόπους σωζομένην μουσικὴν, παριστάνει τὸν ἄνδρα, διὰ τῆς ἄλλως τε λίαν λακωνικῆς καὶ ἀσαφοῦς φράσεως αὐτῆς, ὡς ἐπιστάμενον μόνον τὴν Ἀραβοπερσοτουρκικὴν, ἐνῷ ἐξάγεται ὅτι ἦτον ἐγκρατέστατος καὶ τῆς ἡμετέρας. Ἀλλὰ τὸ πολῦτιμον Μέγα Θεωρητικὸν ἐκδοθὲν τὸ 1832 ἐν Τεργέστη ὑπὸ Παναγιώτου Πελοπίδου Πελοποννησίου, διὰ τυπογράφου ἑτερογλώσσου, καὶ ἀνευ τῆς ἐπιβλέψεως τοῦ ἀοιδίμου Χρῦσανθου, περιέχει καὶ ἄλλα σπουδαῖα τοιαῦτα παροράματα, ἀποδοτέα εἰς τὸν ἐκδότην ἢ τὸν τυπογράφον μᾶλλον, παρὰ εἰς τὸν τοσοῦτον ἐμβριθῆ καὶ ἀκριβῆ περὶ τὸ ὅλον σοφὸν συγγραφέα.

Τὸ ἕτερον τῶν ὡς εἴρηται παρ' ἐμοῦ ἀνευρεθέντων χειρογράφων, τὸ ἐπιγραφόμενον: «Γαλεάτι Μεσχουρέϊ Ὁσμανιέ» εἶναι, ὡς τὸ τοῦ Δ. Καντεμῆρεως, ἐπίσης πολῦτιμον καί, ὡς εἶπον, λίαν ὠφέλιμον κατέστη εἰς τὸν σκοπὸν μου. Περὶ τοῦ χειρογράφου τούτου εἶπον καὶ ἀνέπτυξα ἐν ἐκτάσει τὰ δέοντα ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ ἐκθέσει ἣν ἀπήγγειλα ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει τῆς 16 ἰουνίου 1864 τοῦ ἐν ἔτει 1863 ἰδρυθέντος, ἤδη δὲ διαλυθέντος Μουσικοῦ Συλλόγου.

Ἐπὶ τῶν δύο τούτων, καὶ δὴ καὶ ἄλλων ἀνεκδότων χειρογράφων παρ' ἐμοῦ, ὡς εἶπον, ἀνευρεθέντων, βασιζόμενος, καὶ πρὸ πάντων κρατυνόμενος ταῖς τεσσαρακονταετέσι περὶ τὴν καθ' ἡμᾶς μουσικὴν ἰδίαις μελέταις, ἀφειδῶν δὲ πάσης θυσίας, συνηρμολόγησα τὸ παρὸν ὑπὸ τὸν τίτλον: «Μεθοδικὴ Διδασκαλία, Θεωρητικὴ τε καὶ Πρακτικὴ, πρὸς ἐκμάθησιν καὶ διήδοσιν τοῦ γνησίου Ἐξωτερικοῦ Μέλους τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς κατ' ἀντιπαράθεσιν πρὸς τὴν Ἀραβοπερσικὴν» ὅπερ προσφέρω ἰδίᾳ εἰς τοὺς περὶ τὸ Ἐξωτερικὸν μέλος τῆς ἡμετέρας Μουσικῆς ἀσχολουμένους. Ἐν αὐτῷ κατατάσσονται, ὡς ἀνέφερα καὶ ἐν τῇ Ἀγγελίᾳ, μεθοδικῶς, σαφῶς καὶ ἀνελλιπῶς, οἱ τῶν Ἀραβοπερσῶν ἤχοι καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν παραγόμενοι, πλεον τῶν ἑκατὸν, τοὺς ὁποίους οὗτοι ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν καλοῦσι Μακάμια, μετὰ τῶν ὀνομάτων, τῶν διαιρέσεων

καὶ ὑποδιαίρέσεων αὐτῶν. Καθότι τὰ Μακάμια ταῦτα οἱ Ἀραβοπέρσαι διαιροῦσιν εἰς Κύρια Μακάμια, ἥτοι κυρίους ἤχους, δώδεκα ὄντας, καὶ εἰς Σιουπέδες, ἥτοι παραγομένους ἤχους, οὓς ὑποδιαίροῦσιν εἰς Κυρίους Σιουπέδες καὶ εἰς Καταχρηστικούς. Καὶ οἱ μὲν Κύριοι Σιουπέδες, παρ' ἡμῖν ἡμίτονοι λεγόμενοι, παρ' Ἀραβοπέρσαις εἰσὶ δεκατρεῖς, οἱ δὲ Καταχρηστικοί, παρ' ἡμῖν φθοριζόμεναι χροαί, ὑπερβαίνουνσι τοὺς ἑννεήκοντα.

Πρὸς πλήρη κατάληψιν, ἔπονται δύο διαγράμματα, τὸ μὲν περιέχον τὰ δώδεκα Μακάμια καὶ τοὺς δεκατρεῖς κυρίους Σιουπέδες, τὸ δὲ τοὺς καταχρηστικούς. Εἰς ἑκάτερον τῶν διαγραμμάτων σημειοῦνται τὰ ὀνόματα καὶ αἱ βάσεις ἑκάστου Μακαμίου καὶ ἑκάστου Σιουπέ. Ὑπάρχει καὶ τρίτον διάγραμμα ἐν ᾧ ἀντιπαρατίθενται τὰ Μακάμια τῶν Ἀραβοπερσῶν πρὸς τοὺς ἐκκλησιαστικούς ἤχους μετὰ τῶν μαρτυριῶν τῆς ἀρχαίας καὶ νέας μεθόδου. Ἐκαστον Μακάμιον συνοδεύεται: α'. ὑπὸ εὐκρινοῦς καὶ σαφοῦς ὁδηγίας· β'. ὑπὸ τῆς σχετικῆς κλίμακος· καὶ γ'. ὑπὸ τοῦ τετονισμένου αὐτοῦ μέλους. Τὰ Μακάμια ἀνάγονται εἰς τοὺς ἡμετέρους ὀκτῶ ἤχους καὶ ἐξετάζονται καὶ ὀρίζονται εὐκρινῶς οἱ παραγόμενοι ἐξ ἑκάστου αὐτῶν. Τὰ Μακάμια ταῦτα εἶχον τὰ ἀντίστοιχα ἑλληνικὰ ὀνόματα· ἐξιχνιάσας τινὰ ἐκ τῶν ὀνομάτων τούτων, παρατίθημι ἕκαστον κατόπιν τῆς ἀραβοπερσικῆς ὀνομασίας. Τῶν λοιπῶν Μακαμίων τὰ ἑλληνικὰ ὀνόματα ἀφίνω εἰς τὴν ἔρευναν τῶν μεταγενεστέρων.

Διὰ νὰ καταστήσω δὲ τὸ πόνημα τοῦτο πλήρες θεωρητικῶς τε καὶ πρακτικῶς καὶ ὠφέλιμον εἰς πάντας, πραγματεύομαι ἐν οἰκείῳ τόπῳ, καὶ καθὼς ἀπαιτεῖ ἡ τῆς ἐπισήμης μεθοδικῆ καὶ ἀλληλένδετος σειρὰ τῶν μαθημάτων: περὶ δεσμῶν καὶ στροφῶν· περὶ ρυθμῶν, φερόντων, πρὸς σαφεστέραν ἀπόδειξιν, παραδείγματα ἑλληνικὰ καὶ τουρκικά· περὶ μέτρων· περὶ ἐμφάσεως ρυθμικῆς· περὶ ποσότητος τῶν μουσικῶν χαρακτήρων τετονισμένων, ἥτοι περὶ τῶν ὀρ-

θογραφικῶν κανόνων τῆς Μουσικῆς. Οἱ ὀρθογραφικοὶ οὗτοι κανόνες εἰσὶ χρήσιμοι καὶ εἰς τὸν βουλούμενον τονίσαι ἢ συνθέσαι κατ' ἀρέσκειαν οἷονδῆποτε μέλος.

Κατατάσσονται καὶ δύο ἑντεχνα μαθήματα τὸ μὲν ἐπιγραφόμενον: Μακαμλὰρ Κιαρί, περιέχει τὰ Μακάμια τῶν Ὀθωμανῶν κατὰ τὴν διδασκαλικὴν αὐτῶν τάξιν. Τὸ μάθημα τοῦτο ἐστιχουργήθη μὲν παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Μπεϊζαδὲ Γιάγκου Καρατζᾶ, καὶ ἐμελοποιήθη ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μπεϊζαδὲ Γιάγκου Θεολόγου, συνεγρᾶφη δὲ κατὰ τὸ παλαιὸν ἀναλυτικὸν σύστημα παρὰ τοῦ ἀειμνήστου μουσικοδιδασκάλου Κωνσταντίνου πρωτοφάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ ἐξεδόθη παρὰ τῶν ἀειμνήτων μουσικοδιδασκάλων Στεφάνου Λαμπαδαρίου καὶ Θεοδώρου Φωκαέως, ὡς λέγει καὶ ὁ μακαρίτης Ἰωάννης Γκέϊβελης ἐν τῷ Μουσικῷ αὐτοῦ Ἀπανθίσματι. Ἦδη δὲ τὰ Μακάμια τοῦ μαθήματος τούτου ἀναλύονται παρ' ἐμοῦ.

Τὸ δ' ἕτερον μάθημα, ἐπιγραφόμενον: Μακαμλὰρ Σεμαϊσί, σήμερον πρῶτον βλέπει τὸ φῶς.

Ἐκτὸς τούτων, παρατίθενται καὶ ἄλλα ἑντεχνα ᾄσματα ἑλληνικὰ καὶ τουρκικά λεγόμενα Σαρκιά.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται ὅτι τὸ ἀνὰ χεῖρας βιβλίον, διὰ μὲν τῆς μεθοδικῆς, εὐκρινοῦς καὶ ὅσον οἷόν τε πλήρους διδασκαλίας θεωρητικῆς τε καὶ πρακτικῆς, χρησιμεύει πρὸς ἐκμάθησιν καὶ διάδοσιν τῆς ἐξωτερικῆς μουσικῆς, ἥτοι τοῦ ἐξωτερικοῦ μέλους τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς, διὰ δὲ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων παραδειγμάτων, ἐμμέτρως τετονισμένων, καὶ τῶν μεθοδικῶν ὁδηγιῶν, καθίσταται χρήσιμον εἰς τοὺς μελοποιούντας ἢ ὅπωςδῆποτε περὶ τὰ μουσικὰ καταγινομένους· καθότι οἱ τοιοῦτοι, ἀντὶ νὰ προστρίχωσιν εἰς ξένα, δύνανται εὐχερέστερα, εἰς τὰς τοιαύτας αὐτῶν μελοποιήσεις ἢ συνθέσεις, νὰ ἐφαρμόζωσιν ἢ τὰ αὐτὰ ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ ἐμμέτρως περιεχόμενα μέλη, ἢ μόνον τὸ ἐν αὐτῷ μέτρον ποιούντες ἴδια μέλη.

Τοιοῦτον ἐν βραχυλογίᾳ τὸ ἐμὸν πόνημα, οὗ ἢ τοῦ λεκτικοῦ συγγραφῇ διεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ φίλου μου κυρίου Νικολάου Νατόλη.

Ἐπικαλούμενος τὴν εὐμένειαν καὶ ἐπιείκειαν τοῦ φιλομούσου ὁμογενοῦς δημοσίου, ἰδίᾳ δὲ τῶν περὶ τὸ καθ' ἡμᾶς ἐξωτερικὸν μέλος ἀσχολουμένων, ὑπομιμνήσκω καὶ γὰρ τὸ γνωστὸν τοῦ Ξενοφῶντος: « Οὐ πάνυ γε ῥάδιόν ἐστιν εὑρεῖν ἔργον, ἐφ' ᾧ οὐκ » ἂν τις αἰτίαν ἔχοι· χαλεπὸν γὰρ οὕτω τι ποιῆσαι, ὥστε μηδὲν » ἀμαρτεῖν· χαλεπὸν δὲ καὶ ἀναμαρτήτως τι ποιήσαντας μὴ » ἀγνώμονι κριτῇ περιτυχεῖν ».

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 26 ὁκτωβρίου 1881.

Π. Γ. ΚΗΑΤΖΑΝΙΔΗΣ Προυστὰεὺς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῶν ἤχων καὶ τῶν διαιρέσεων αὐτῶν.

Προτιθέμενος νὰ πραγματευθῶ περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς μέλους, καὶ βουλόμενος νὰ καταστήσω τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ ὅσον οἷόν τε καταληπτοτέραν καὶ ἀκριβεστέραν, ἄρχομαι, ἐκ τῆς ἀντιπαραθέσεως τῆς Ἑλληνικῆς πρὸς τὴν Ἀραβοπερσικὴν μουσικὴν, ἥτις, ὡς πρὸς τὰς βάσεις, τὰ διαστήματα τῶν φθόγγων καὶ τὰ διάφορα γένη μηδὲν παραλλάσσει τῆς ἡμετέρας, τοῦθ' ὅπερ ἐμελέτησα καὶ ἐξηκρίβωσα ἐντελέστατα ἐπὶ τοῦ διαγράμματος τοῦ μουσικοῦ ὀργάνου Πανδοῦρίδος ἢ Πανδοῦρας καλουμένου.

Ἡ μόνη διαφορὰ τῶν δύο τούτων Μουσικῶν ἔγκειται ἐν τῇ γλώσσει· π. χ. οἱ καθ' ἡμᾶς ἤχοι παρ' Ἀραβοπέρσαις καλοῦνται Κύρια Μακάμια, οἱ παραγόμενοι ἤχοι καλοῦνται Σιουπέδες, οἱ ἡμίτονοι Κύριοι Σιουπέδες, αἱ φθοριζόμεναι χροαὶ Καταχρηστικοὶ Σιουπέδες, καὶ οὕτω καθεξῆς καθὼς θέλωμεν ἰδεῖ προβαίνοντες.

Τὸ τοιοῦτον συνέβη καὶ παρ' ἡμῖν, οἵτινες, παραλαβόντες ἐκ τῶν ἀρχαίων ἡμῶν προγόνων, μετωνομάσαμεν τὸν Δώριον Πρῶτον ἤχον, τὸν Λύδιον Δεύτερον ἤχον, τὸν Φρύγιον Τρίτον ἤχον κτλ.

Οἱ Ἀραβοπέρσαι ἔχουσι δώδεκα κυρίους ἤχους καλουμένους παρ' αὐτοῖς **Κύρια Μακάμια**, εἰς ᾧ προσθέτουσι καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ διάφορα, ὑπὲρ τὰ ἑκατόν, ἐν γένει μὲν **Μακάμια** καὶ ταῦτα, εἰδικώτερον δὲ **Σιουπέδες** ἦτοι παραγομένους ἤχους ὀνομαζόμενα.

Οἱ **Σιουπέδες** οὗτοι διαιροῦνται εἰς **Κυρίους Σιουπέδες**, ἦτοι ἡμιτόνους, καὶ εἰς **Καταχρηστικούς** **Σιουπέδες**, παρ' ἡμῖν φθοριζομένας χροάς, καὶ φθοριζομένας θέσεις, ἢ καὶ σχηματισμοὺς καλουμένους.

Τὰ μὴ κύρια **Μακάμια**, ἦτοι ἅπαντες οἱ **Σιουπέδες** κύριοί τε καὶ καταχρηστικοί, παράγονται ἐκ τῶν κυρίων τόνων ἢ ἤχων, δι' ὃ παρ' ἡμῖν ὀνομάζονται, ὡς εἶπον, παραγόμενοι ἤχοι.

Ἐκ τῶν **Μακαμίων** ἐν γένει, κυρίων τε καὶ μὴ, τὰ καθολικώτερα καὶ ἀναγκαιότερα ἐν οἷς εὐρίσκονται **Πεσρέφια** (**Στροφαί**) καὶ **Μπεστέδες** (**Δεσμοί**), εἰσὶν ἐξήκοντα τέσσαρα· τούτων δέ, καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν καὶ διαφόρων τὰ ὀνόματα, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ πρώτου **Περδέ**, ἦτοι πρώτου τόνου τῆς **Πανδουρίδος**, εἰς ταῦτα:

Γιεγκιάχ, Ἀσηράν, Ἀτζέμ ἀσηράν, Ἀράχ, Ῥαχαβή σαγήρ, Ῥάστ, **Νεχαβέντ** σαγήρ, Οὐσάχ, Ζιργκιουλέ, Διουγκιάχ, ἕτερον Διουγκιάχ, Χουζί, Ζεμζεμέ, Σεγκιάχ, Μαγιέ, Σεγκιάχ μαγιέ, Χιουζάμ, Κιουρδή, Τζαργκιιάχ, Οὐζάλ, Σεμπά, Σεμπά ζεμζεμέ, Σεμπά πριουσελήχ, Νεβρούζ, Χηράμ, Ζαβίλ κιουρδή, Μουσταχάρ, Ζαβίλ, Νεβά, Νισαπούρ, Νισαβερέχ, Ἴσφαχάν, Μπεγιατί, Χητζάζ, Πεντζουγκιάχ, ἕτερον Πεντζουγκιάχ, Νιγρής, ἕτερον Νιγρής, Καρτζιγάρ, Ταχέρ, Μπαπὰ ταχέρ, Σουλτανι ἀράχ, Γκεβέστ, Ζιρεφκέντ, Σελμέχ, Σουρί, Νεβαί ἀσηράν, Μπεϊζάν κιουρδή, Μπεγιατί ἀραμπάν, Ἀραμπάν, Γχιουμοὺς γκερδάν, Φεράχ φεζά, Σέτ ἀραμπάν, Μπεγιατί πριουσελίχ, Σήρφ ἀραμπάν, Χησάρ, Χουσεϊνή, Χουσεϊνή ἀσηράν, Χουσεϊνή κιουρδή, Νέτζιτ, Χορασάν, Χησάρ πριουσελίχ, Νιουχιούφτ, Σέφκου ταράπ, Πριουσελίχ ἀσηράν, Σουζιδίλ, Χουμαγιούν, Σήρφ χητζάζ,

Μουχαλίφ ἀράχ, Πριουσελίχ, Μπεστενιγκιάρ, Ἐβίτζ, Ἐβίτζ ἀράχ, Ῥοὺι ἀράχ, Ζιλγκές, Ζιλγκές χαβεράν, Μπεστὲ ἰσφαχάν, Ῥαχάτουλ ἐρβάχ, Ῥαχάτ φεζά, Φεραχνάχ, Σέφκου ἐβσά, Ἐβίτζ μουχαλίφ, Ἐβίτζ πριουσελίχ, Μαχούρ, Γκερδανιέ, Γκερδανιέ πριουσελίχ, Ῥαχαβή κεπήρ, Νεχαβέντ κεπήρ, Μπιουμπεργκέ, Μπιόζριούκ, Πεσεντιδέ, Σουζιδίλ ἀρά, Χητζαζκιάρ, Σαζκιάρ, Σουζινάχ, Μουχαγιέρ, Μουχαγιέρ κιουρδή, Σιουμπιουλέ, Ἀραζπάρ, Κιοτζιέχ, Μουχαγιέρ Πριουσελίχ, Ἀραζπάρ πριουσελίχ, Βετζχὴ ἀρεζπάρ, Ἀτζέμ, Ἀτζέμ κιουρδή, Ἀτζέμ πριουσελίχ, Νεβρούζ ἀτζέμ, Μουχαλίφ χησάρ, Σήρφ πριουσελίχ, Γχιουλλιζάρ, Μαχούρ ἀσηράν, Σεχνάζ, Σεχνάζ πριουσελίχ, Ῥιουχιούπ, Οὐρπάρ, καὶ Μουχαγιέρ σιουμπιουλέ.

Τῶν **Μακαμίων** τούτων τὰ μὲν ὀνομάζονται, ὡς εἶπον, **Κύρια Μακάμια** καὶ εἰσι δώδεκα, τὰ δὲ **Σιουπέδες**.

Τὰ δώδεκα κύρια **Μακάμια** ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ **Γιεγκιάχ** ὅπερ ἐστὶ πρώτη βᾶσις τοῦ διαγράμματός εἰσι ταῦτα: **Γιεγκιάχ**, Ἀσηράν, Ἀράχ, Ῥάστ, Διουγκιάχ, Σεγκιάχ, Τζαργκιιάχ, Νεβά, Χουσεϊνή, Ἐβίτζ, Γκερδανιέ, καὶ Μουχαγιέρ.

Τῶν δὲ **Σιουπέδων** εἰς κυρίους καὶ καταχρηστικούς διαιρομένων, οἱ μὲν κύριοι **Σιουπέδες** ἀπὸ τοῦ **Νύμ** Ἀτζέμ ἀσηράν περδέ, ἦτοι ἡμιτόνου, τοῦ διαγράμματος ἢ τῆς **Πανδουρίδος** ἀρχόμενοι, εἰσὶν ὡς εἶπον, δεκατρεῖς οἱ ἀκόλουθοι: Ἀτζέμ ἀσηράν, Ῥαχαβή σαγήρ, Ζιργκιουλέ, Νεχαβέντ σαγήρ, Πριουσελίχ, Οὐζάλ, Σεμπά, Μπεγιατί, Χησάρ, Ἀτζέμ, Μαχούρ, Σεχνάζ, καὶ Σιουμπιουλέ.

Ὀνομάζονται δὲ **Κύριοι Σιουπέδες** διότι παράγονται μὲν, ὡς εἶπον, ἐκ τῶν κυρίων τόνων ἢ ἤχων, ἀλλ' εἰς τὴν **Πανδουρίδα** ἕκαστος αὐτῶν ἔχει ἴδιον περδὲν ἦτοι τόνον ὀνομαζόμενον **Νύμιο**ν ἦτοι ἡμίτονον.

Οἱ δὲ **Καταχρηστικοὶ Σιουπέδες**, ὑπὲρ τοὺς ἐννεμήκοντα ἀριθμούμενοι, εἰσὶν οὗτοι: Οὐσάχ, Χουζή, Ζεμζεμέ,

Μαγιέ, Χουζάμ, Κιουρδής, Νεβρούζ, Χηράμ, Μουσταχάρ, Ζαβίλ, Νισαμπούρ, Νισαβερέκ, Ίσφαχάν, Χιτζάζ, Πεντζουγκιάχ, ἕτερον Πεντζιουγκιάχ, Νιγρίζ, ἕτερον Νιγρίζ, Καρτζιγάρ, Ταχίρ, Μπαμπά ταχίρ, Σουλτανι άράκ, Γκεδέστ, Ζιρεφκέντ, Σελμέκ, Σουρί, Νεβάϊ άσηράν, Μπειζάν κιουρδής, Άραμπάν, Μπεγριατι άραμπάν, Γκιουμούς γκερδάν, Φεράχ φεζά, Σέτ άραμπάν, Σήρφ άράμπάν, Μπεγριατί πιουσελίκ, Χορασάν, Νέτζιτ, Νουχιούφτ, Σέφκου ταραάπ, Σουζιδίλ, Σήρφ χιτζάζ, Μουχαλίφ άράκ, Μπεστενιγκιάρ, Ρούϊ άράκ, Ζιλγκιές, Ζιλγκιές χαβεράν, Μπεστέ ισφαχάν, Ραχάτουλ έρβάχ, Ραχάτ φεζά, Φεραχνάκ, Σέφκου έβσά, Μπιουμπεργκέ, Μπιουζριούκ, Σουζιτιλ άρά, Πεσεντιτέ, Χιτζαζκιάρ, Σαζκιάρ, Σουζινάκ, Κιοτζέκ, Άρεζμπάρ, Βετζχι άρεζμπάρ, Νεβρούζ άτζέμ, Μουχαλίφ χησάρ, Γκιουλλιζάρ, Ριουκχίουπ, Ούρμπάν, καὶ Μουχαγιέρ σιουμπιουλέ.

Όνομάζονται δὲ Κ α τ α χ ρ η σ τ ι κ οὶ διότι δὲν ἔχουσιν ἴδιον περδέν εἰς τὴν Πανδουρίδα, καὶ παράγονται ἐκ τῶν κυρίων τόνων καὶ ἡμιτόνων.

Ἡ παρ' ἡμῖν καὶ Ἀραβοπέрсαις πανδουρίς αὕτη, κοινῶς λεγομένη Ταμπούρι, καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἀραβοπερσικὰ ὄργανα, ἄρχονται ἀπὸ τῶν κατιουσῶν φωνῶν ἥτοι ἀπὸ βαρέων τόνων.

Πρώτη δὲ κατιοῦσα φωνή, ἥτοι πρῶτος βαρὺς τόνος, εἶναι ὁ πρῶτος περδές, πρῶτος τόνος, τῆς πανδουρίδος, παρ' Ἀραβοπέрсαις καλούμενος Γιεγκιάχ (α).

(α) Τό Γιεγκιάχ εἶναι λέξις περσική, σύνθετος ἐκ τοῦ Γ 1 έ κ, ὅπερ σημαίνει μ ο ν ά ς, καὶ τοῦ Γ κ 1 ά χ ὅπερ σημαίνει τό π ο ς, ἡ β ά ς ι ς· ὥστε Γιεγκιάχ σημαίνει εἰς τὴν Μουσικὴν π ρ ὶ τ η β ά ς ι ς. Εἶναι δὲ τὸ Γιεγκιάχ ἡ β ά ς ι ς τῆς διαιρέσεως τῶν τόνων καὶ τοῦ τροχοῦ· σαφέστερον δ' εἰπεῖν εἶναι ὁ πρῶτος περδές ἢ πρῶτος τόνος τῆς Πανδουρίδος καὶ τῆς δισδιαπασῶν κλίμακος, ταῦτιζόμενος καθ' ὅλα μὲ τὰς διαιρέσεις τῶν τόνων τῶν ἀρχαίων. Ἐν τῇ ἀναβάσει ἀντιφωνία τοῦ Γιεγκιάχ εἶναι ὁ τόνος τοῦ Νεβά. Ἀντιφωνία δὲ τοῦ Νεβά εἶναι ὁ τόνος τοῦ τίζ Νεβά. Καὶ ἐνταῦθα συμπληροῦται τὸ δισδιαπασῶν τοῦ διαγράμματος.

Ἀναβαίνοντες ἀπὸ τὸ Γιεγκιάχ ἓνα περδέν, ἥτοι ἓνα τόνον ἢ φωνήν, οἱ Ἀραβοπέрсαι δίδουσιν αὐτῷ ὄνομα ἑτέρου Μαχαμίου, ὀνομαζομένου Ἀ σ η ρ ά ν· ἀπὸ τὸ Ἀσηράν τοῦτο ἀναβαίνοντες πάλιν ἓνα τόνον ἔχουσι τὸ Ἀ ρ ά κ, καὶ οὕτω καθεξῆς ἐκάστη ἀνάβασις ἀπὸ τόνου εἰς τόνον παράγει ἰδιαιτέρον κύριον Μαχαμίον.

Ἐκαστον διάστημα ἀπὸ τόνου εἰς τόνον διαιρεῖται ἐν τοῖς μουσικοῖς ὀργάνοις εἰς δύο, εἰς Δίεσιν καὶ Ὑφεσιν. Ἀπὸ ἑκαστον δὲ τόνον ἀναβαίνοντες ἢ καὶ καταβαίνοντες κατὰ ἡμίσειαν φωνήν, ἥτοι κατὰ ἡμιτόνιον, ἐκτελοῦμεν τὸ μέλος ἐνός κυρίου Σιουπέ.

Ἡ β ά ς ι ς τῶν δεκατριῶν κυρίων Σιουπέδων κεῖται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μεταξὺ τῶν δύο κυρίων τόνων Ἀσηράν καὶ Ἀράκ διαστήματος. Τὴν δὲ μεταξὺ τῶν δύο τούτων κυρίων τόνων Ἀσηράν καὶ Ἀράκ ἐκτελουμένην ἡμίσειαν φωνήν, οἱ Ἀραβοπέрсαι καλοῦσι Ν ύ μ, ἥτοι ἡμίτονον, ὅπερ ἐστὶ ὁ τόνος τοῦ Ἀτζέμ άσηράν. Τὴν δὲ μεταξὺ τοῦ Ἀράκ καὶ τοῦ Ράστ τόνου ἐκφερομένην φωνήν, ὀνομάζουσι Ραχαβί. Τὴν μεταξὺ τοῦ Ράστ καὶ Διουγκιάχ τόνου, ὀνομάζουσι Ζιργκιουλέ. Τὴν μεταξὺ τοῦ Διουγκιάχ καὶ Σεγκιάχ τόνου, ὀνομάζουσι Νεχαβέντ. Τὴν μεταξὺ τοῦ Σεγκιάχ καὶ Τζαργκιάχ τόνου, ὀνομάζουσι Πιουσελίκ. Μέχρι τοῦ σημείου τούτου παράγεται ἐν ἡμίτονον μεταξὺ δύο κυρίων Μαχαμίων.

Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ Τζαργκιάχ εἰς τὸν Νεβά, ὄντα τόνον μείζονα, παράγονται δύο Νύμια, δηλαδὴ δύο ἡμίτονα, τὸ Οὐζάλ καὶ τὸ Σεμπά· καὶ τὸ μὲν Οὐζάλ κεῖται πλησίον τοῦ Τζαργκιάχ, τὸ δὲ Σεμπά πλησίον τοῦ Νεβά. Μεταξὺ δὲ τοῦ Νεβά καὶ τοῦ Χουσεϊνί, παράγονται ἔτι δύο Νύμια, τὸ Μπεγριατί καὶ τὸ Χησάρ· καὶ τὸ μὲν Μπεγριατί πλησίον τοῦ Νεβά, τὸ δὲ Χησάρ πλησίον τοῦ Χουσεϊνί. Μεταξὺ τοῦ Χουσεϊνί καὶ τοῦ Ἐβίτζ, παράγεται ἐν μόνον Νύμιον ὀνομαζόμενον Νύμ Ἀτζέμ. Μεταξὺ τοῦ Γκερδανιέ καὶ Μουχαγιέρ, παράγεται τὸ Νύμ Σεχνάζ. Μεταξὺ τοῦ

Μουχαγιέρ καὶ Τιζ Σεγκιάχ, παράγεται τὸ Νὺμ Σιουμπιουλέ. Καὶ ἐνταῦθα συμπληροῦνται οἱ δεκατρεῖς Κύριοι Σιουπέδες.

Τοὺς δὲ καταχρηστικούς, ὑπὲρ τοὺς ἐννενήκοντα ὄντας, καὶ αὐτοὺς Μακάμια ἐν γένει ὑπὸ τῶν Ἀρσθοπερσῶν καλουμένους, ἡμεῖς ὀνομάζομεν Φθοριζομένας χρώας, καὶ Θέσεις ἢ καὶ Σχηματισμούς, καθότι ἕκαστος αὐτῶν ἀποτελεῖ ἐν ἰδιαίτερον μέλος.

Τίνι τρόπῳ γίνεται ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν, καὶ πόθεν παράγονται τὰ κύρια Μακάμια, καὶ οἱ κύριοι καὶ καταχρηστικοὶ Σιουπέδες, ὑποδεικνύω ἐνταῦθα εἰς δύο διαγράμματα, ἥτοι Κλίμακας, ὧν εἰς τὴν μίαν ἐσημείωσα τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα κυρίων Μακαμίων, καὶ τῶν δεκατριῶν κυρίων Σιουπέδων· εἰς δὲ τὴν ἐτέραν ἐσημείωσα τὰ τῶν καταχρηστικῶν Σιουπέδων, δεικνύων οὕτω σαφέστατα τὰς βάσεις, καὶ τὴν παραγωγὴν ἑκάστου αὐτῶν.

ΤΑ ΔΩΔΕΚΑ ΚΥΡΙΑ ΜΑΚΑΜΙΑ.

Τιζ Χουσεϊνή	κ'	—	
	ῥ	—	
Τιζ Νεβὰ	Δ'	—	
	δ	—	
Τιζ Τζιαργκιὰχ	Γ'	—	
	γ	—	
Τιζ Σεγκιάχ	β'	—	Σιουμπιουλέ
	β	—	
Μουχαγιέρ	π'	—	Σεχνάζ
	ῥ	—	
Γκερδανιέ	ν'	—	Μαχούρ
	γ	—	
Ἐβιτζ	ζ'	—	Ἀτζέμ
	β	—	
Χουσεϊνή	κ	—	Χησάρ
	ῥ	—	
Νεβὰ	Δ	—	Μπεγιάτι
	δ	—	
Τζαργκιὰχ	Γ	—	Σεμπά
	γ	—	Ουζάλ
Σεγκιάχ	β	—	Πιουσελίκ
	β	—	
Διουγκιάχ	π	—	Νεχαβέντ
	ῥ	—	
Ῥάστ	ν	—	Ζιργκιουλέ
	δ	—	
Ἀράκ	ζ	—	Ραχαβή
	β	—	
Ἀσηράν	ῥ	—	Ἀτζέμ Ἀσηράν
	κ	—	
Γιεγκιάχ	δ	—	
	Δ	—	

ΟΙ ΔΕΚΑΤΡΕΙΣ ΚΥΡΙΟΙ ΣΙΟΥΠΕΔΕΣ.

Η ΚΛΙΜΑΞ ΤΩΝ ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΩΝ ΣΙΟΥΗΔΩΝ.

	Τίζια	κ'	q	
	Τίζια	Δ'	q	
	Τίζια	Γ'	q	
	Τίζια	ε'	κ	
Ταχίρ. Μπαμπά ταχίρ. Κιοτζιέκ. Μπε- γιατί. Άραπάν. Ταχίρ πiousελίκ. Σεχνάζ πiousελίκ.	Μουγαγιέρ	π'	q	
Γκιουμούς γκερδάν. Μαχούρ.	Γκερδανιέ	ν'	q	
Έβιτζ μουχαλίφ.	Έβιτζ	ζ'	κ	
Ραχάτ φεζά. Γκεβέστ. Χουσεϊνί κιουρδή. Χορασάν. Σουζιδίλ. Χισάρ πiousελίκ.	Χουσεϊνί	κ	q	
Μπεγιατί πiousελίκ. Χουμαγιούν. Άρα- μπάν. Σέτ άραμπάν. Νισαβέρκ. Ζιλγκές- Χαβεράν. Πεντζιουγκιάχ. Έτερον πεν- τζιουγκιάχ. Νεβάϊ άσηράν. Σουρί. Σουζινάκ.	Νεβά	Δ	q	
Μπειζάν κιουρδί. Πiousελίκ άσηράν. Ζα- βιλ κιουρδί.	Τζιαργκιάχ	Γ'	q	
Σεγκιάχ μαγέ. Χηράμ.	Σεγκιάχ	ε	κ	
Σεμπά πiousελίκ. Σεμπά ζεμζεμέ. Ού- σάκ. Νέτζιτ. Σήρφ άσηράν. Σέφκου τaráπ.	Διουγκιάχ	π	q	
Ρούϊ άράκ. Σελμέκ. Μπιουμπεργκέ. Σου- ζιδίλ. Ριουκιούπ και Ούρπάν.	Ράστ	ν	q	
	Άράκ	ζ		
	Άσηράν	q	κ	
	Γιεγκιάχ	Δ		

ΤΑ ΕΛΛΕΙΠΟΝΤΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΩΝ ΣΙΟΥΗΔΩΝ.

Νύμ. Σιουμπουλέ.	Νεχάδεντ Κεπίρ.
Μουχαγιέρ.	{ Μουχαγιέρ κιουρδί. Μουχαγιέρ- πiousελίκ. Ζερεφκέντ.
Γκερδανιέ.	{ Ζαβίλ. Βετζχι άρεζπάρ. Άρεζπάρ. Καρτζιγάρ. Μαχούρ άσηράν.
Έβιτζ.	{ Έβιτζ πiousελίκ. Σέφκου έβσά. Χι- τζάκιάρ. Νεβρούζ άτζέμ. Άτζέμ κιουρδί.
Χουσεϊνί.	{ Χουσεϊνί άσηράν. Άτζέμ πiousε- λίκ. Ζιλγκές. Ραχάτουλ έρβάχ. Σουλτανί άράκ.
Νεβά.	{ Φεράχ φεζά. Γκιουλλιζάρ. Σήρφ χιτζάζ. Χουζί. Μουσταχάρ. Ίσφα- χάν. Νιγρίζ. Έτερον Νιγρίζ. Ζα- βιλ κιουρδί. Νισαπούρ. Πεσενδιδέ. Μπιόζριούκ. Νιουχιούφτ. Μπεστέ ίσφαχάν. Φεραχνάκ.
Τζιαργκιάχ.	{ Κιουρδί. Μουχαλίφ χισάρ. Σαζ- κίάρ. Άρεζπάρ πiousελίκ. Μπε- στενιγκιάρ. Νεβρούζ.
Σεγκιάχ.	Χουζάμ. Μαγιέ.
Διουγκιάχ.	{ Έτερον Διουγκιάχ. Σήρφ άραμπάν. Χιτζάζ. Χουμαγιούν και Καρά διουγκιάχ. Ζεμζεμέ. Σήρφ πiousελίκ.
Ράστ.	Έτερον Μαχούρ. Πεντζιουγκιάχ.
Γιεγκιάχ.	Μουχαλίφ άράκ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

**Παραβολή τῶν Μακαμίων πρὸς τοὺς ἤχους τῆς
καθ' ἡμᾶς Ἑκκλησιαστικῆς Μουσικῆς.**

Τὸ Γιεγκιάχ, ὁ πρῶτος τόνος τοῦ διαγράμματος, ἑξομοιοῦ-
ται τῷ $\lambda \ddot{\alpha}$ ἤχῳ. Ὁ δεύτερος τόνος, ἦτοι τὸ Ἀσηράν, ἑξομοιοῦ-
ται τῷ $\lambda \ddot{\alpha}$ ἤχῳ. Ὁ τρίτος τόνος, ἦτοι τὸ Ἀράκ, ἑξομοιοῦται
τῷ βαρεῖ \sim ἤχῳ. Ὁ τέταρτος τόνος, ἦτοι τὸ Ῥάστ, ἑξο-
μοιοῦται τῷ $\lambda \ddot{\alpha}$ ἤχῳ. Ὁ πέμπτος τόνος, ἦτοι τὸ Διουγκιάχ (α)
ἑξομοιοῦται τῷ $\ddot{\alpha}$ ἤχῳ, ὅστις μόνος ἐστὶν ἀρχὴ καὶ οἶονεὶ θε-

(α) Διουγκιάχ, λέξις περσικὴ, σύνθετος ἐκ τοῦ Διου καὶ Γκι. Τὸ
Διου σημαίνει δύο τὸ γκι τόνος ἢ βάσις· ὥστε εἰς τὴν Μουσικὴν
Διουγκιάχ σημαίνει δευτέρα βάσις. Λέγεται δὲ τὸ Διουγκιάχ δευτέρα
βάσις σχετικῶς πρὸς τὴν διαίρεσιν τῶν τόνων, ἐνθα, ὡς εἴρηται, τὸ Γιεγκιάχ
εἶναι ἡ πρώτη βάσις. Ἀλλ' ἐν τῇ διαιρέσει τῶν κυρίων ἤχων τὸ Διουγκιάχ
λαμβάνει τὰ πρωτεῖα καὶ εἶναι μείζων τόνος καὶ οἶονεὶ θεμέλιον αὐτῶν, τό-
σον παρ' ἡμῶν, ὅσον καὶ παρ' Ἀραβοπέρσαις. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἀρχὴ τοῦ
πρώτου τροχοῦ εἶναι τὸ Γιεγκιάχ, πρώτη βάσις· ἀρχὴ δὲ τοῦ δευτέρου τροχοῦ
εἶναι τὸ Διουγκιάχ γινόμενον ἄνω πρῶτη βάσις τοῦ δευτέρου τροχοῦ. Οἱ
πλάγιοι ἤχοι κατατάσσονται ἐν τῷ πρώτῳ τροχῷ, ἐν ᾧ πρωτεύει τὸ Γιεγκιάχ·
οἱ δὲ κύριοι κατατάσσονται ἐν τῷ δευτέρῳ, ἐν ᾧ πρωτεύει τὸ Διουγκιάχ, κα-
θὼς θέλομεν ἰδεῖ εἰς τὸ γ'. διάγραμμα.

μέλιον τῆς ἡμετέρας, καὶ τῆς τῶν Ἀραβοπερσῶν Μουσικῆς.
Ὁ ἕκτος τόνος, ἦτοι τὸ Σεγκιάχ (α), ἑξομοιοῦται τῷ δευτέρῳ
 \sim ἤχῳ· ὁ ἑβδομος τόνος, ἦτοι τὸ Τζαργκιάχ (β), ἑξομοιοῦται
τῷ τρίτῳ \sim ἤχῳ· ὁ ὄγδοος τόνος, ἦτοι τὸ Νεβά, (γ), ὅπερ
ἐστὶν ἡ ἀντιφωνία τοῦ Γιεγκιάχ, ἑξομοιοῦται τῷ τετάρτῳ $\ddot{\alpha}$
ἤχῳ. Καὶ οὕτω κατὰ σύγκρισιν τοῦ εἰρημένου σοφοῦ Δ. Καν-
τεμῆρεως ἀποτελοῦνται οἱ παρ' ἡμῶν ὀκτὼ ἤχοι.

Οἱ δὲ Ἀραβοπέρσαι προσθέτουσιν εἰς τοὺς εἰρημένους κυρίους

(α) Σεγκιάχ, λέξις περσικὴ, σύνθετος ἐκ τοῦ Σε καὶ Γκι. Τὸ
Σε σημαίνει τρις, τὸ Γκι τόνος ἢ βάσις· ὥστε εἰς τὴν Μουσικὴν Σεγκιάχ
σημαίνει τριτὴ βάσις. Λέγεται δὲ τὸ Σεγκιάχ τρίτη βάσις σχετικῶς πρὸς
τὴν διαίρεσιν τῶν τόνων τοῦ διαγράμματος· σχετικῶς ὅμως πρὸς τὴν διαίρε-
σιν τῶν κυρίων ἤχων τὸ Σεγκιάχ εἶναι δευτέρα βάσις καὶ ἐλάσσων τόνος.

(β) Τζαργκιάχ, λέξις περσικὴ, σύνθετος ἐκ τοῦ Τζα καὶ Γκι. Τὸ
Τζα σημαίνει τέσσαρα· τὸ γκι τόνος ἢ βάσις. Εἰς τὴν Μουσικὴν Τζαρ-
γκιάχ δηλοῖ τετάρτη βάσις τοῦ διαγράμματος. Καὶ ἐν μὲν τῇ διαιρέσει τῶν τό-
νων εἶναι πράγματι τετάρτη βάσις· ἀλλ' ἐν τῇ διαιρέσει τῶν κυρίων ἤχων τὸ
Τζαργκιάχ εἶναι τρίτη βάσις καὶ ἐλάχιστος τόνος. Ἐν κεφαλῇ: τὸ μὲν
Διουγκιάχ εἶναι ὁ πρῶτος ἤχος καὶ ὁ μείζων τόνος· τὸ δὲ Σεγκιάχ εἶναι ὁ δεύ-
τερος ἤχος καὶ ὁ ἐλάσσων τόνος· τὸ δὲ Τζαργκιάχ ὁ τρίτος ἤχος καὶ ἐλάχι-
στος τόνος. Διὰ τῶν τριῶν τούτων συμπληροῦνται οἱ τρεῖς τόνοι τοῦ διατονι-
κοῦ γένους. Καὶ αὐτῶν δὲ τῶν Ἀραβοπερσῶν ἐχόντων τὴν αὐτὴν ταύτην διαί-
ρεσιν, ἀποδεικνύεται ἐκ τούτου ὅτι ἡ Μουσικὴ αὐτῶν πηγάζει ἐκ τῆς ἡμετέρας.

(γ) Τὸ Νεβά εἶναι ἐπίσης λέξις περσικὴ. ἔχει δὲ τρεῖς σημασίας· πρῶ-
τον δηλοῖ μεσαιάν μελωδίαν, κατὰ τὴν διαίρεσιν τῶν τόνων τοῦ δια-
γράμματος, καὶ εἶναι ἡ ἀντιφωνία τοῦ Γιεγκιάχ· δεύτερον δηλοῖ ἀνάπαυ-
σιν, κατὰ τὴν διαίρεσιν τῶν ὀκτὼ ἤχων καὶ διὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν καὶ
τρίτον Ἀρμονίαν, ὥστε ἡρμωσμένον εἶη ἂν τὸ πεντάχορδον σύστημα, τὸ τε-
τράχορδον, καὶ τὸ τρίχορδον καθ' ἡμᾶς· τὸ ἐκ τούτων σύνθετον, ἦτοι τὸ ὀκτά-
χορδον λέγεται Ἀρμονία. Ἐν δὲ τῇ Μουσικῇ σημαίνει μεσαιάν τόνος
τοῦ διαγράμματος, καθότι, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω, ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ Γιεγκιάχ,
εὐρίσκομεν τὸ Νεβά· ἀντιφωνία δὲ τοῦ Νεβά εἶναι τὸ Τίξ Νεβά· καὶ οὕτως
ἀποτελεῖται ἡ δισδιαπασὼν κλίμαξ, τοῦθ' ὅπερ ἀποδεικνύεται καὶ διὰ τῆς Παν-
δουρίδος.

ἤχους ἄλλους τέσσαρας καὶ οὕτω ἀποτελοῦνται, ὡς εἵπομεν, τὰ δώδεκα κύρια Μακάμια. Οἱ προστιθέμενοι οὗτοι τέσσαρες ἤχοι ἀνάγονται πάντοτε εἰς τοὺς ἡμετέρους ὀκτὼ ἤχους καὶ οὐδέποτε παραλλάσσουσιν, ἀλλ' ἀποτελοῦσι τὸ αὐτὸ μέλος καὶ τὴν αὐτὴν φωνήν. Οἱ προστιθέμενοι οὗτοι καλοῦνται παρ' ἡμῖν ἐπταφωνία τῶν κατιουσῶν φωνῶν, παρὰ δὲ Ἀραβοπέρσαις πρῶτον σέτι ἤτοι πρῶτος βαθμός.

Ἀκολούθως· ὁ ἔννατος τόνος, τὸ Χουσεϊνί, ὅστις ἐστὶν ἐπταφωνία τοῦ Ἀσηράν, ἐξομοιοῦται τῷ λ ἤχῳ. Ὁ δέκατος τόνος, τὸ Ἐβίτζ, ἐπταφωνία τοῦ Ἀράκ, ἐξομοιοῦται τῷ βαρεϊ ζ ἤχῳ. Ὁ δέκατος πρῶτος τόνος, τὸ Γκερδανιέ, ἐπταφωνία τοῦ Ῥάστ, ἐξομοιοῦται τῷ λ ἢ τῷ γ ἤχῳ. Ὁ δέκατος δεύτερος τόνος, τὸ Μουχαγιέρ, ἐπταφωνία τοῦ Διουγκιάχ, ἐξομοιοῦται τῷ πρώτῳ δ ἤχῳ. Καὶ ἐνταῦθα ἀποτελοῦνται τὰ δώδεκα κύρια Μακάμια τῶν Ἀραβοπερσῶν.

Εἰς ταῦτα οἱ Ἀραβοπέρσαι προσθέτουσιν ἄλλους τέσσαρας περδέδες (τόνους) Τίζια Νίτια καλουμένους καὶ οὐχὶ Μακάμια.

Ἡμεῖς ὀνομάζομεν τοὺς τέσσαρας τούτους τόνους ἐπταφωνίαν τῶν καθολικῶν ἀνιουσῶν φωνῶν. Οἱ δὲ Ἀραβοπέρσαι ὀνομάζουσι τὴν προσθήκην ταύτην, Τζιφτέ Σέτι, ἤτοι διπλοῦν δεύτερον βαθμόν. Ὅλοι ἐν γένει οἱ περδέδες (τόνοι) ἐνεργοῦσιν εἰς τὰ μουσικὰ ὄργανα τῶν Ἀραβοπερσῶν τὰ ὅποια ὀνομάζουσιν οὗτοι Σάζια, οἷα Ταμβοῦρι, Κεμάνι, Νάϊ, Μισχάλι, κτλ. Ἐχουσι δὲ τὰ ὄργανα ταῦτα τοὺς αὐτοὺς περδέδες καὶ ἐνεργοῦσιν ἀνεξαιρέτως ὡς τὸ Ταμβοῦρι (πανδουρίς), ὅπερ ἐστὶ παρ' αὐτοῖς καὶ παρ' ἡμῖν τὸ ἐντελέστερον καὶ ἀκριθέστερον ὄργανον.

Ταῦτα ἐπικυροῖ καὶ ὁ σοφὸς Δ. Καντεμῆρις ἀναγνοὺς τὰ βιβλία τῆς μουσικῆς τῶν Ἀραβοπερσῶν.

Τούτων τῶν τεσσάρων φωνῶν, δηλαδή περδέδων, ὁ δέκατος

τρίτος τόνος, ὀνομαζόμενος Τίζ σεγκιάχ, ἐστὶν ἡ ἐπταφωνία τοῦ Σεγκιάχ, καὶ ἐξομοιοῦται τῷ δευτέρῳ μ ἤχῳ. Ὁ δέκατος τέταρτος τόνος, ὀνομάζεται Τίζ τζιργκιχάχ· ἐξομοιοῦται δὲ τῷ τρίτῳ ν ἤχῳ. Ὁ δέκατος πέμπτος τόνος, ὀνομάζεται Τίζ νεβά, ἐστὶν ἡ ἐπταφωνία τοῦ Νεβά, καὶ ἐξομοιοῦται τῷ τετάρτῳ ξ ἤχῳ. Καὶ ὁ δέκατος ἕκτος τόνος, Τίζ χουσεϊνί, ἐπταφωνία τοῦ Χουσεϊνί, ἐξομοιοῦται τῷ η ἤχῳ. Καὶ ἐνταῦθα συμπληροῦνται οἱ δέκα ἐξ περδέδες (τόνοι) τῆς πανδουρίδος, ἤτοι ἡ δισδιαπασῶν κλίμαξ τῆς τε ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἐλληνικῆς ἡμῶν Μουσικῆς.

Ἐπειδὴ ὁ σοφώτατος Δ. Καντεμῆρις παραλληλίζει ἐπιτυχέστατα τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἤχους μετὰ τῶν ἐξωτερικῶν Μακαμίων, ἡμεῖς πρὸς ἐντελεστέραν ἀπόδειξιν τούτων ὑποβάλλομεν τὸ ἀκόλουθον τρίτον διάγραμμα, μετὰ μαρτυριῶν τῆς ἀρχαίας καὶ νέας μεθόδου, ἐν ᾧ φαίνονται εὐκρινέστατα τὰ κύρια Μακάμια τῶν Ἀραβοπερσῶν καὶ οἱ ὀκτὼ ἤχοι, δηλαδή οἱ κύριοι καὶ οἱ πλάγιοι τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς.

q̇	q̇	Τιζ χουσεϊνι
q̇	q̇	Τιζ Νεβὰ
q̇	q̇	Τιζ τζαργκιὰχ
q̇	q̇	Τιζ σεγκιὰχ
q̇	q̇	Μουχαγιέρ
λ q̇	q̇	Γκερδανιέ
λ q̇	q̇	Εβιτζ
λ q̇	q̇	Χουσεϊνι
q̇	q̇	Νεβὰ
q̇	q̇	Τζαργκιὰχ, ἐλάχισος.
κτος	q̇	Σεγκιὰχ, ἐλάσσων.
q̇	q̇	Διουγκιὰχ, μείζων καὶ ἀρχὴ τῶν κ. Μακαμίων καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ἤχων.
λ q̇	q̇	Ράστ
λ q̇	q̇	Ἀράκ
λ q̇	q̇	Ἀστηράν
λ q̇	q̇	Γεγκιὰχ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ Ῥυθμῶν.

Οἱ Ἀραβοπέρσαι ἔχουσι καὶ τὸ ὀνομαζόμενον Οὐσοῦλι, ὅπερ ἐν τῇ Μουσικῇ αὐτῶν ἐστὶν ἀπαραίτητον. Τὸ οὐσοῦλι τοῦτο καλεῖται παρ' ἡμῖν ῥυθμός καὶ παρίσταται διὰ τῆς ὑπὸ τῶν ἡμετέρων μουσικῶν καλουμένης χειρονομίας ἣτις ἐστὶ κίνησις τῆς χειρός, ἀφορῶσα εἰς ἰδιασμόν τῆς μελωδίας καὶ εἰς καταμέτρησιν τοῦ χρόνου τοῦ εἰς τὴν μελωδίαν ἐξοδευομένου κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ῥυθμικῆς. Ὁ ῥυθμός ταυτιζόμενος μετὰ τῆς χειρονομίας, εἶναι ἀναγκαιότατος εἰς τὴν Μουσικὴν ἐν γένει, καθότι πᾶν μεμελισμένον τεμάχιον μὴ συνᾶδον τῷ ῥυθμῷ ἀντιβαίνει εἰς τὴν μουσικὴν τέχνην. Διὰ τοῦτο προηγεῖται ἐν ταῦθα τῶν τετονισμένων μελῶν τὸ περὶ ῥυθμῶν κεφάλαιον.

Ἀλλὰ παρὰ τοῖς Ἀραβοπέρσαις ὁ ῥυθμός καθίσταται οὐ μόνον ἀναγκαιότατος ἀλλὰ καί, ὡς εἵπομεν, ἀπαραίτητος, καθότι οὗτοι μὴ ἔχοντες χαρακτῆρας ὅπως γράφωσι τὰ μέλη, μόνον διὰ τῶν ῥυθμῶν δύνανται νὰ κρατῶσιν αὐτὰ εἰς τὴν μνήμην.

Παρ' Ἀραβοπέρσαις τὰ οὐσοῦλια, ἥτοι ῥυθμοί, γεννῶνται ἐκ τοῦ κτύπου τῶν χειρῶν ἐπὶ τῶν γονάτων· τύπτοντες δὲ ἡμεῖς τὴν δεξιὰν χεῖρα προφέρομεν τὴν λέξιν Διούμ, τύπτοντες δὲ τὴν ἀριστερὰν προφέρομεν τὴν λέξιν Τέκ· καὶ πά-

λιν πρώτον τὴν δεξιὰν καὶ ἔπειτα τὴν ἀριστεράν προφέροντες τὴν λέξιν Τεκέ, καὶ τελευταῖον τύπτοντες ταυτόχροτως ἀμφοτέρας προφέροντες διπλασίως τὸ κάππα τῆς λέξεως ταύτης, ἦτοι Τε κ κέ. Ἡ χρῆσις τῆς λέξεως Τεκέ εἶναι τοιαύτη· προφερομένης μὲν τῆς συλλαβῆς Τε τύπτομεν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ γόνατος, προφερομένης δὲ τῆς λέξεως Κε τύπτομεν τὴν ἀριστεράν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ γόνατος, καὶ ἀναλόγως τοῦ ἀπαιτουμένου ῥυθμοῦ τύπτομεν τὸ γόνυ πλέον ἢ ἅπαξ καὶ προφέροντες αὐτὴν ὀλόκληρον Τε κέ, καθὼς προσέτι διπλασιάζομεν ἐν τῇ προφορᾷ τὸ κάππα αὐτῆς οἷον Τε κ κέ.

Ἐκ τούτου καταφαίνονται οἱ διαφοροὶ ῥυθμοὶ οἵτινες συνίστανται εἰς τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ, προφερομένων τῶν λέξεων Διούμ καὶ Τε κέ καὶ διπλασιάζομένου τοῦ κάππα Τε κ κέ. Καὶ ἡ μὲν λέξις Διούμ εἶναι τὸ πρῶτον βραχύ, ἡ δὲ λέξις Διουοὺμ τὸ δεύτερον βραχύ, καὶ ἡ λέξις Τε κ κέ τὸ μακρόν.

Ὁ δὲ προκύπτων σχηματισμὸς ἐκ τῶν λέξεων, ὅσαι συναχθῶσι καὶ ἔλθωσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καλεῖται ἐν οὐσούλι, ἦτοι εἷς ῥυθμός. Ἐπὶ παραδείγματι, κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦτον ἐγένετο καὶ εἶναι ἐν χρήσει ὁ ῥυθμὸς ὁ ὀνομαζόμενος Δι ο υ γ ι ἐ κ καθότι οὗτος θεωρεῖται ὡς πρῶτος βραχὺς καὶ ἀποτελεῖται ἐξ ὀκτὼ κτύπων τῶν χειρῶν.

Τὸ Διουγιέκ εἶναι οἷον θεμέλιον τῶν οὐσουλίων, καθὼς ἐν τῇ Ἑκκλησιαστικῇ μουσικῇ ὁ μὲν πρῶτος ἦχος θεωρεῖται ὡς θεμέλιον τῶν λοιπῶν· τὸ δὲ ἴσον ἀρχὴ καὶ θεμέλιον τῆς ποσότητος τῶν χαρακτήρων.

Ἐκ τῶν οὐσουλίων ὑποβάλλω ἐνταῦθα δώδεκα τὰ χρησιμώτερα καὶ ἀναγκαιότερα, καὶ ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν οὐσουλίων, ἦτοι ἀπὸ τοῦ Διουγιέκ, ἀποδεικνύω ἕκαστον αὐτῶν σεσημειωμένον τριχῶς.

ΟΥΣΟΥΛ ΔΙΟΥΓΙΕΚ.

ο	ι	Ι	ο	ι
Διούμ	Τεέκ	Τέκ	Διουοὺμ	Τεέκ
1	2	1	2	2

Μετὰ τοῦ πρώτου βραχέος ἔχει 8 κτύπους.

ΟΥΣΟΥΛ ΣΟΦΙΑΝ.

ο	ι	Ι	ι
Διου ου	ου οὺμ	Τεκέ	ε ε ε
	4		5

Μετὰ τοῦ πρώτου βραχέος ἔχει 9 κτύπους.

ΟΥΣΟΥΛ ΣΕΜΑΪ.

ο	Ι	Ι	ο	ι
Διούμ	Τέκ	Τέκ	Διούμ	Τεέκ
1	1	1	1	2

Μετὰ τοῦ πρώτου βραχέος ἔχει 6 κτύπους.

ΟΥΣΟΥΛ ΤΖΕΜΠΕΡ.

ο	ι	ο	ο	ο	Ι	Ι
Διούμ	Τεκέ	Διούμ	Διούμ	Διούμ	Τέκ	Τέκ
Ι	Ι	Ι	Ι	Ι	Ι	Ι
Ι	ο	ι	—			
Τέκ	Διούμ	Τεέκ	Τεκέ	Τεκέ		
1	1	2	1	1		

Μετὰ τοῦ μακροῦ ἔχει 12 κτύπους.

ΟΥΣΟΥΑ ΔΕΒΡΙ ΚΕΠΙΡ.

ο	ο	Ι	ο	Ι
Διου ούμ	Διου ούμ	Τέκ	Διούμ	Τέκ
2	2	1	1	1
ι	ο		ι	ι
Τεκκε ε ε	Διου ου ου ούμ	Τε ε εκ		Διου ούμ
4	4	3		2
ι	ο	ο		
Διου ούμ	Τεκέ	Τεκέ		
2	2	2		

Μετά τοῦ πρώτου βραχέος ἔχει 26 κτύπους.

ΟΥΣΟΥΑ ΠΕΡΕΒΣΑΝ.

ο	Ι	ο	Ι	ο	ο
Διου ούμ	Τέκ	Διου ούμ	Τέκ	Διου ούμ	Διούμ
2	1	2	1	2	1
Ι	ο	ο	ι		
Τέκ	Διούμ	Διούμ	Τεχέκ	Τεκέ	Τεκέ
1	1	1	2	1	1

Μετά τοῦ δευτέρου βραχέος ἔχει 16 κτύπους.

ΟΥΣΟΥΑ ΜΟΥΧΑΜΕΖ.

ο	ι	ο	Ι	ο	ο
Διούμ	Τεκέ	Διούμ	Τέκ	Διούμ	Διούμ
1	1	1	1	1	1
Ι	ο	ο	Ι	2	ο
Τέκ	Τεκέ	Διούμ	Τέκ	Τεκέ	Διούμ
1	1	1	1	1	1
ι					
Τεχέκ		Τεκέ	Τεκέ		
2		1	1		

Μετά τοῦ δευτέρου βραχέος ἔχει 16 κτύπους.

ΟΥΣΟΥΑ ΡΕΜΕΛ.

ο	ι	ο	2	2
Διου ούμ	Τεκκέ	Διου ούμ	Τεκκέ	Τεκκέ
2	2	2	2	2
ο	2	ο	ι	ι
Διου ουμ	Τεκκέ	Διούμ	Διούμ	Τεκκέ
2	2	1	1	2
ο	ι	ο	ο	Ι
Τεκκέ	Διούμ	Τέκ	Διούμ	Διούμ
2	1	1	1	1
Ι				
Τεχέκ	Τεκέ	Τεκέ		

Μετά τοῦ πρώτου βραχέος ἔχει 28 κτύπους.

ΟΥΣΟΥΑ ΧΑΦΙΦ

ο	Ι	ι	ο	Ι	ι	ο
Διούμ	Τέκ	Τε εκ	Διούμ	Τέκ	Τε εκ	Διου ούμ
1	1	2	1	1	2	2
2	ο	Ι	ι	ο	2	
Τεκκέ	Διούμ	Τέκ	Τε εκ	Διου ούμ	Τεκκέ	
2	1	1	2	2	2	
ο	ο	Ι	2	ο	Ι	2
Διούμ	Διούμ	Τέκ	Τεκέ	Διούμ	Τέκ	Τεκέ
1	1	1	1	1	1	1
ο	Ι					
Διούμ	Τεχέκ	Τεκέ	Τεκέ			
1	2	1	1			

Μετά τοῦ δευτέρου βραχέος ἔχει 32 κτύπους.

ΟΥΣΟΥΑ ΣΑΚΙΑ.

ο	2	ο	2	2		
Διου οὐμ	Τεκκὲ	Διου οὐμ	Τεκκὲ	Τεκκὲ		
2	2	2	2	2		
ο	2	ο	ι	ι	ο	
Διου οὐμ	Τεκκὲ	Διου οὐμ	Τε ἐκ	Τε ἐκ	Διου οὐμ	
2	2	2	2	2	2	
ο	ι	ο	ι	ι	ο	
Τε ἐκ	Διου οὐμ	Τε ἐκ	Τε ἐκ	Διου οὐμ	Τεκκὲ	
2	2	2	2	2	2	
2	ο	ο	ι	2	ο	ι
Διούμ	Διούμ	Τεκ	Τεκὲ	Διούμ	Τεκ	Τεκὲ
1	1	1	1	1	1	1
ο	2	ι	—			
Διούμ	Τεχὲκ	Τεκὲ	Τεκὲ			
1	2	1	1			

ΟΥΣΟΥΑ ΝΙΜ ΣΑΚΙΑ.

ο	2	ο	2	2		
Διου οὐμ	Τεκκὲ	Διου οὐμ	Τεκκὲ	Τεκκὲ		
2	2	2	2	2		
ο	2	ο	ι	ι	ο	
Διου οὐμ	Τεκκὲ	Διούμ	Τεκ	Τεκκὲ	Διούμ	
2	2	1	1	1	1	
ι	—					
Τε ε ε χὲκ	Τεκὲ	Τεκὲ				
1	1	1				

Μετὰ τοῦ δευτέρου βραχέος ἔχει 24 κτύπους.

ΟΥΣΟΥΑ ΝΙΜ ΔΕΒΡΙ.

ο	ο	ι	ο	ι	ο
Διου οὐμ	Διου οὐμ	Τε ἐκ	Διούμ	Τεκ	Τεκὲ
2	2	2	1	1	1
ο	—		ι	ι	
Διούμ	Τε ε ε χὲκ	Τεκκὲ	Τεκκὲ		
1	1	2	2		

Μετὰ τοῦ δευτέρου βραχέος ἔχει 18 κτύπους.

Καίτοι ἐπραγματεύθημεν ἀρκούντως ἐνταῦθα περὶ ῥυθμῶν, κρίνομεν ἀναγκαῖον εἰς τὸν βουλόμενον ἐκμαθεῖν τοὺς κτύπους τῶν οὔσουλίων νὰ προσδράμῃ εἰς εἰδήμονα τῆς ῥυθμικῆς διδάσκαλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ Μέτρων.

Νομίζομεν καταλληλότερον νὰ μεταφέρωμεν ἐνταῦθα ὁλόκληρον τὸ περὶ τούτων κεφάλαιον τοῦ Μεγάλου Θεωρητικοῦ τοῦ ἀοιδίου Χρυσάνθου, ὡς ἀκριβὲς καὶ μὴ χρῆζον ἰδιαιτέρας ἀναπτύξεως.

Ἐμμετρον μέλος λέγεται ἐκεῖνο, τοῦ ὁποίου οἱ χαρακτῆρες τῆς μελωδίας χωρίζονται μὲ κατὰ κάθετον γραμμάς, περιχλειούσας μελωδίαν τόσων χρόνων, ὅσους περιέχει τὸ μέτρον. Συγκροτοῦνται δὲ τὰ μέτρα κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον:

Μία μὲν θέσις, μία δὲ ἄρσις, αἵτινες μετροῦσι χρόνους δύο, συγκροτοῦσι τὸ μέτρον ὅπερ σημαίνεται διὰ τοῦ 2. Κρούομεν δὲ εἰς τοῦτο τὸ μέτρον ἅπαξ μὲν τὸ γόνυ, ἅπαξ δὲ τὸν ἀέρα. Ταυτίζεται δὲ τοῦτο τὸ μέτρον μὲ τὸν προκελευσματικὸν πόδα· ο ο ι.

Μία μὲν θέσις, δύο δὲ ἄρσεις, αἵτινες μετροῦσι χρόνους τρεῖς, συγκροτοῦσι τὸ μέτρον ὅπερ σημαίνεται διὰ τοῦ 3. Κρούομεν δὲ εἰς τοῦτο τὸ μέτρον, ἅπαξ μὲν τὸ γόνυ, δις δὲ τὸν ἀέρα· ο ι ι· ἢ ἅπαξ μὲν τὸ γόνυ βραχέως, ἅπαξ δὲ τὸν ἀέρα μακρῶς· καὶ τότε ταυτίζεται τοῦτο τὸ μέτρον μὲ τὸν ἱαμβον πόδα· ο ι.

Δύο μὲν θέσεις, δύο δὲ ἄρσεις, αἵτινες μετροῦσι χρόνους τέσσαρας, συγκροτοῦσι τὸ μέτρον ὅπερ σημαίνεται διὰ τοῦ 4. Κρούομεν δὲ εἰς τοῦτο τὸ μέτρον, δις μὲν τὸ γόνυ, δις δὲ τὸν ἀέρα. Ταυτίζεται δὲ τοῦτο τὸ μέτρον μὲ τὸν διπλοῦν προκελευσματικὸν πόδα· ο ο ι ι.

Δύο μὲν θέσεις, ἄρσεις δὲ τρεῖς, μετροῦσαι χρόνους πέντε, συγκροτοῦσι τὸ μέτρον ὅπερ σημαίνεται διὰ τοῦ 5. Κρούομεν δὲ εἰς τοῦτο τὸ μέτρον, δις μὲν τὸ γόνυ, τρεῖς δὲ τὸν ἀέρα, πρὸς δεξιὰ, πρὸς ἀριστερά, καὶ πρὸς τὰ ἄνω· εἰ δὲ κρούομεν θέσιν μακράν, θέσιν βραχεῖαν, καὶ ἄρσιν μακράν, ταυτίζεται τοῦτο τὸ μέτρον μὲ τὸν πόδα, ὀνομαζόμενον Παίων διάγυιος· ὀ ο ι.

Δύο μὲν θέσεις, ἄρσεις δὲ τέσσαρες, μετροῦσι χρόνους ἕξ, συγκροτοῦσι τὸ μέτρον ὅπερ σημαίνεται διὰ τοῦ 6. Κρούομεν δὲ εἰς τοῦτο τὸ μέτρον, δις μὲν τὸ γόνυ, τρεῖς δὲ τὸν ἀέρα, πρὸς δεξιὰ, πρὸς ἀριστερά, καὶ πρὸς τὰ ἄνω μακρῶς. Εἶναι προσέτι καὶ ἄλλα μέτρα εἰς τὴν χρῆσιν τῶν εὐρωπαϊῶν μουσικῶν, τὰ ὅποια ὀνομάζονται Σύνθετα· ταῦτα ἐπειδὴ ἀχρηστοῦσι παρ' ἡμῖν, παραλίπομεν.

Ὅταν χωρίζωμεν τὴν μελωδίαν, ἀφοῦ εἶναι γεγραμμένη ἐντελῶς μὲ τοὺς χαρακτῆρας τῆς ποσότητος, καὶ μὲ τὰ σημεῖα τῆς ποιότητος, μὲ κανὲν ἀπὸ τὰ εἰρημένα μέτρα, σύροντες τὰς κατὰ κάθετον γραμμάς, ὀφείλομεν νὰ προσέχωμεν τὰ ἑξῆς:

Ὅσας θέσεις καὶ ἄρσεις περιέχει τὸ μέτρον, τόσων χρόνων μελωδίαν πρέπει νὰ γράφωσιν οἱ χαρακτῆρες, οἵτινες ἐμπερικλείονται ὑπὸ τῶν κατὰ κάθετον γραμμῶν· οἷον, ἐὰν μὲν τὸ μέτρον περιέχῃ θέσιν καὶ ἄρσιν, αἱ κατὰ κάθετον γραμμαὶ περικλείουσι χαρακτῆρας, γράφοντας μελωδίαν δύο χρόνων. Ἐὰν δὲ τὸ μέτρον περιέχῃ θέσιν καὶ δύο ἄρσεις, αἱ κατὰ κάθετον γραμμαὶ περικλείουσι χαρακτῆρας, γράφοντας μελωδίαν τριῶν χρόνων· κτλ.

Ἐνίοτε ἐνθα πρέπει νὰ χωρισθῇ τὸ μέτρον διὰ τῆς κατὰ κά-

θετον γραμμῆς, τυγχάνει χαρακτήρ ἄτμητος διὰ τὴν μακρότητα τοῦ φθόγγου του· τότε ἀφίνομεν μὲν αὐτὸ τὸ μέτρον ἀχώριστον, τέμνομεν δὲ τὸ μετ' αὐτό. Καὶ ἐπειδὴ γίνεται ἐν μέτρον ὀκτὼ χρόνων, ἡγουν δύο θέσεων καὶ δύο ἄρσεων, καὶ πάλιν δύο θέσεων καὶ δύο ἄρσεων, ἐγγράφεται τῷ μέτρῳ πρὸς γνῶρισιν ὁ 8 ἀριθμός. Διὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ ὁ 7, καὶ ὁ 6, καὶ ὁ 5, καὶ ὁ 3, καὶ ὁ 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ ἐμφάσεως.

Ἐμφασις εἶναι τὸ νὰ ἀρχίζῃ καὶ νὰ τελειώῃ ὁμοῦ μὲ τὸ μέτρον τὸ ἐμμελὲς μάκρος τῆς συλλαβῆς τῆς σημαντικῆς λέξεως· οἷον, εἰς τὸ Τὰς ἐσπερινάς, αἱ συλλαβαὶ *κ υ* καὶ *ρ ι*, τῆς λέξεως **Κ**ύριε λαμβάνουσιν ἐμμελὲς μάκρος·

Τοῦτο τὸ μάκρος εἶναι χρόνων τεσσάρων· ἐὰν καὶ τὸ μέτρον, μὲ τὸ ὅποιον μετρῶ τὸ τροπάριον ὅλον, εἶναι χρόνων τεσσάρων, σώζω τὴν ἔμφασιν· εἰ δὲ μή, παραβλάπτω αὐτήν.

Ἡ μελωδία τῶν συλλαβῶν *κ υ* καὶ *ρ ι* διαρκοῦσα χρόνους ὀκτὼ, περικλείεται ἀπὸ δύο μέτρα, τὰ διὰ τοῦ 4 σημειούμενα. Λοιπὸν τὸ μὲν πρῶτον, ἔχον τὴν κατὰ κάθετον γραμμὴν πρὸ τοῦ Ὀλίγου, περικλείει τὸ Ὀλίγον, τὰ **Κ**εντήματα, τὴν **Π**ετα-

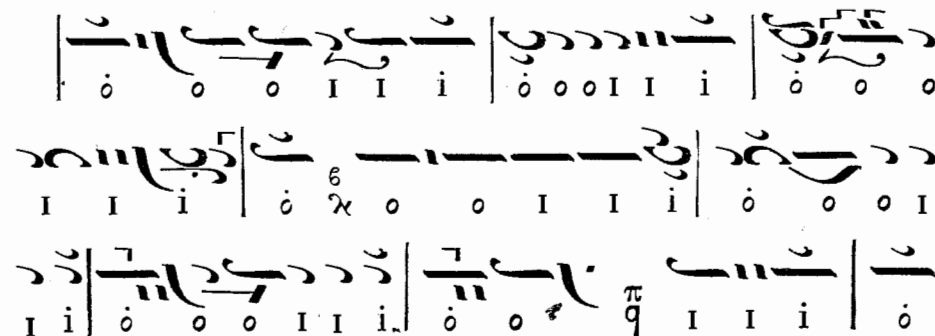
στήν, καὶ τὴν Ἀπόστροφον· μεθ' ἣν κεῖται ἡ κατὰ κάθετον γραμμὴ· τὸ δὲ δεύτερον περικλείει τὸ Ἴσον, τὴν Ὑποβρόχην, τὸ Ὀλίγον, καὶ τὴν Ἀπόστροφον· μεθ' ἣν κεῖται πάλιν ἡ κατὰ κάθετον γραμμὴ. Ἄρα τὸ ἐμμελὲς μάκρος τῶν συλλαβῶν ἀρχίζει καὶ παύει ὁμοῦ μὲ τὸ μέτρον.

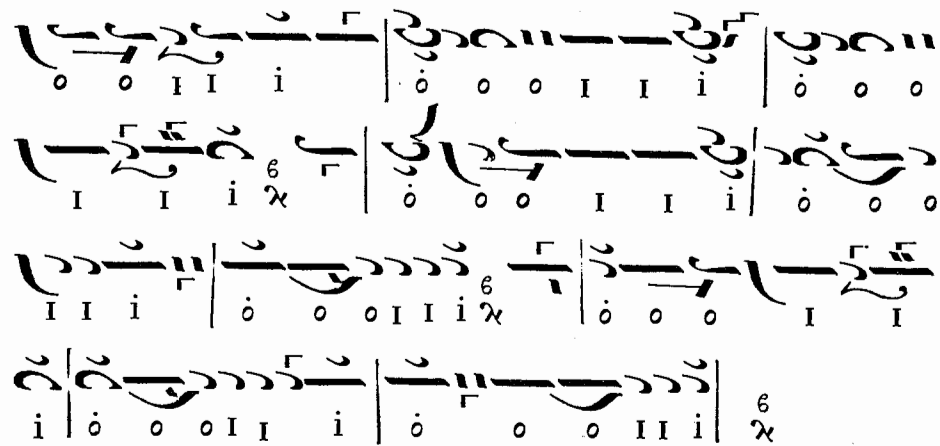
Ὅπου τύχει ἐμμελὲς μάκρος συλλαβῆς, ἐκεῖθεν ἀρχίζομεν νὰ χωρίζωμεν τὰ μέτρα, εἴτε τετράχρονον εἶναι, εἴτε δίχρονον. Καὶ ἂν προηγήται φθόγγος τελικός, ὅστις δύναται νὰ ᾄῃ καὶ βραχύς, καὶ δίχρονος, καὶ τρίχρονος, διορίζεται ὁ χρόνος τούτου τοῦ φθόγγου ἀπὸ τὴν ἐπομένην ἔμφασιν. Καθὼς εἰς τὸ αὐτὸ τροπάριον κατὰ τὴν λέξιν εὐχάς, ἡ συλλαβὴ *χ α* γίνεται τρίχρονος διὰ τὰς ἐπομένας ἐμφάσεις τῶν συλλαβῶν *κ υ* καὶ *ρ ι*.

Περὶ ἐμφάσεως ῥυθμικῆς.

Ἐμφασις ῥυθμικὴ εἶναι τὸ νὰ συντρέχῃ κάθε ἓνας ψόφος τοῦ ῥυθμοῦ μὲ κάθε ἓνα φθόγγον τῆς μελωδίας· ἡγουν τὸ νὰ δέχεται ἓνα ψόφον ἄρσεως ἢ θέσεως τοῦ ῥυθμοῦ κάθε ἓνας χαρακτήρ τῆς μελωδίας. Διὰ δὲ σαφήνειαν τούτου ἃς ῥυθμισθῇ μὲ τὸν ῥυθμόν, ὁ ο ο Ι Ι ι, ὅστις ὀνομάζεται Δάκτυλος κατὰ χορεῖον τὸν Ἰαμβοειδῆ, ἡ μελωδία τοῦ Θεῖω καλυφθεῖς·

Ἦχος λέγετος ⁶ *κ*

Αἱ κατὰ κάθετον γραμμαὶ περικλείουσι χαρακτῆρας τῆς μελωδίας τόσους, ὅσους ὁ ρυθμὸς ζητεῖ διὰ λογαριασμὸν τῶν χρόνων του. Λοιπὸν εὐθὺς μετὰ τὴν γραμμὴν κεῖται Ὀλίγον μὲ Κέντημα, καὶ παριστᾶται φθόγγος ὁ Δι· αὐτὸς ζητεῖ δύο χρόνους, καὶ συντρέχει μὲ τὸν ψόφον τοῦ ὁ, ζητοῦντος δύο χρόνους· εἶτα κεῖνται δύο Ἴσα, παριστῶντα φθόγγους τοὺς Δι Δι, ζητοῦντας ἀνὰ χρόνον ἕνα, καὶ συντρέχοντας μὲ τοὺς ψόφους τῶν ο ο, ζητούντων ἀνὰ χρόνον ἕνα. Ἐπειτα κεῖνται Ἀπόστροφος καὶ Ἴσον, παριστῶντα φθόγγους τοὺς Γα Γα, ζητοῦντας ἀνὰ χρόνον ἕνα, καὶ συντρέχοντας μὲ τοὺς ψόφους τῶν Ι Ι, ζητούντων ἀνὰ χρόνον ἕνα. Μετέπειτα κεῖται Ὀλίγον, παριστῶν φθόγγον τὸν Δι, ζητοῦντα δύο χρόνους, καὶ συντρέχοντα μὲ τὸν ψόφον τοῦ ι, ζητούντος χρόνους δύο, καὶ τελειώνει ὁ ρυθμὸς.

Ὅποιος χαρακτήρ ἔχει Γοργόν, ἢ Δίγοργον, κτλ., δένεται μὲ τὸν ἡγούμενον φθόγγον, καὶ λογίζεται ὡς ἕνας φθόγγος, καὶ δύναται νὰ συντρέχῃ μὲ ψόφον ζητοῦντα χρόνον ἕνα· καὶ ἂν ὁ ἡγούμενος χαρακτήρ ἔχῃ καὶ κλάσμα, ἢ διπλῆν κτλ., ὁ φθόγγος τούτου ὁμοῦ μὲ τὸν φθόγγον τοῦ χαρακτήρος, ὅστις ἔχει τὸ γοργόν, ἢ δίγοργον, παρεξετάζεται μὲ τὸν ψόφον τοῦ σημείου τοῦ ρυθμοῦ. Λοιπὸν οὕτω λέγομεν, ὅτι κάθε ἕνας ψόφος συντρέχει μὲ κάθε ἕνα φθόγγον.

* Ἄν τὰ τέλη τῶν μελωδιῶν τῶν ἄλλων στίχων, δὲν συγκαταλήγωσι μὲ τὰ τέλη τῶν ρυθμῶν, τὸ τέλος ὅμως τῆς μελωδίας τοῦ τελευταίου στίχου τοῦ τροπαρίου πρέπει νὰ συγκαταλήγῃ μὲ τὸ τέλος τοῦ ρυθμοῦ. Διὰ τοῦτο ἂν οἱ πρῶτοι τρεῖς στίχοι περιέχωσι δεκάκισ τὸν ρυθμὸν, οἱ τελευταῖοι δύο περιέχουσι τὸν αὐτὸν ρυθμὸν ἑξάκισ, ἡγουν τρεῖς ἕκαστος, χωρὶς νὰ περισσεύῃ οὔτε τοῦ ρυθμοῦ ἢ μελωδία τοῦ στίχου, οὔτε τῆς μελωδίας αὐτοῦ, ὁ ρυθμὸς.

Εἰς τὴν ρυθμικὴν ὁ χρόνος ὅστις περνᾷ χωρὶς φθόγγου πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ρυθμοῦ, (τὸ ὅποιον γίνεται ὅταν ὁ ρυθμὸς περισσεύῃ τῆς μελωδίας περὶ τὰ μέσα τοῦ τροπαρίου), ὀνομάζεται χρόνος Κενός· τοῦτον ἡμεῖς σημαίνομεν μὲ τὴν ἀπλῆν, ἢ διπλῆν, ἢ τριπλῆν, κατὰ τὸ μάκρος τὸ ὅποιον ἔχει. Οὗτος ὁ Κενός χρόνος, ἂν ᾖ ἐλάχιστος, λέγεται Λεῖμμα ρυθμῶν· καὶ ἂν ᾖ μακρὸς, ἡγουν διπλάσιος τοῦ ἐλαχίστου, λέγεται Πρόσθεσις.

Ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἢ πολυχρόνιος τριβὴ καὶ περιέργεια δύναται νὰ προσδιορίσῃ διὰ τὴν ἔμφασιν, εἶναι τὰ ἑξῆς: Ποία μελωδία ἰδιάζει τῷ ὁ, καὶ ποία τῷ ι, ἢ τῷ ο, καὶ τῷ Ι· καὶ ποία μὲν μελωδία ἀνήκει τῷ δε τῷ ρυθμῷ, ποία δὲ τῷ δε. Καὶ ἂν εἰς μίαν μελωδίαν ἀνήκωσι διάφοροι ρυθμοί, ἢ ἂν εἰς ἕνα ρυθμὸν ἀνήκωσι διάφοροι μελωδαί· καὶ ἔτι ποῖος μὲν ρυθμὸς συνάρχεται τῆς μελωδίας, καὶ ποῖος ἀρχεται μετὰ τὴν ἑναρξιν τῆς μελωδίας.

Ἡ πολυχρόνιος λοιπὸν τριβὴ καὶ περιέργεια εἶναι ἡ μόνη ὁδηγὸς καὶ διδάσκαλος διὰ νὰ ὀρίσῃ τὰ συστατικὰ ταῦτα τῆς ἐμφάσεως καὶ καταστάσεως οὕτω τὸν περὶ αὐτὰ καταγινόμενον εἰδήμονα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ τῶν χαρακτήρων τῶν φθόγγων.

§ 1.

Οἱ χαρακτῆρες, δι' ὧν γράφεται ἡ ποσότης τῆς μελωδίας καὶ παρίστανται οἱ φθόγγοι τοῦ γραφομένου μέλους, ἀπὸ τοῦ Ἰσου ἀρχόμενοι, εἰσὶ, κατὰ τὴν ἀρχαίαν μέθοδον, δεκαπέντε καὶ διαιροῦνται εἰς ἀνιόντας καὶ κατιόντας.

Καὶ οἱ μὲν ἀνιόντες εἰσὶν ἑννέα· Ἰσον, Ὀλίγον, Ὁξεῖα, Πεταστή, Πελαστόν, Κούφισμα, Κεντήματα, Κέντημα καὶ Ὑψηλή.

Οἱ δὲ κατιόντες, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς Ἀποστροφῆς, εἰσὶν ἕξ· Ἀπόστροφος, Δύο ἀπόστροφοι ἢτοι Σύνδεσμοι, Κρατημοῦπόρροον, Ὑπορρόη, Ἐλαφρόν καὶ Χαμηλή.

Ἐξ αὐτῶν πέντε κατέστησαν εἰς τὴν νέαν μέθοδον περιττοί· ἢτοι, ἡ Ὁξεῖα, τὸ Πελαστόν καὶ τὸ Κούφισμα, ἐκ τῶν ἀνιόντων· οἱ Σύνδεσμοι καὶ τὸ Κρατημοῦπόρροον, ἐκ τῶν κατιόντων.

Διελθὼν πολλὰ τῆς ἀρχαίας γραφῆς συγγράμματα καὶ ἀντιπαραβαλὼν τὴν ἀρχαίαν καὶ τὴν νεαν μέθοδον, ἐπίεισθην καὶ γὰρ ὅτι πράγματι οἱ πέντε οὗτοι χαρακτῆρες εἰσὶν ὅλως περιττοὶ εἰς τὴν νέαν μέθοδον.

Κατέστησαν δὲ περιττοί, διότι, γενομένης τῆς ἐντελοῦς ἀνα-

λύσεως τῶν χαρακτήρων καὶ τῶν σηματοφώνων ὑπὸ τῶν ἀοιδίμων τριῶν διδασκάλων, οἱ πέντε οὗτοι χαρακτῆρες δὲν χρησιμεύουσι πλέον ἐν τῇ νέᾳ μέθῳ.

Καὶ τὴν μὲν χρῆσιν τῆς Ὁξεῖας ἀναπληροῖ, κατὰ τὴν νέαν μέθοδον, τὸ Ὀλίγον, τὴν δὲ τοῦ Πελαστοῦ καὶ τοῦ Κουφίσματος ἢ Πεταστή. Τὴν δὲ χρῆσιν τοῦ Συνδέσμου ἀναπληροῖ ἢ Ἀπόστροφος καὶ τὴν τοῦ Κρατημοῦπόρροου τὸ Ἐλαφρόν.

Ἀλλὰ ταῦτα διὰ βραχείων, καθότι περὶ τῶν πέντε τούτων περιττῶν χαρακτήρων διαλαμβάνει ἐκτενέστερον τὸ ἕτερον βιβλίον ὅπερ ἐκδώσω προσεχῶς ὑπὸ τὸν τίτλον: Ὁδηγὸς πρὸς ἐξήγησιν εἰς τὴν νέαν μέθοδον τῆς ἀρχαίας στενογραφίας τῶν μουσικῶν χαρακτήρων καὶ διαφόρων σηματοφώνων.

Οἱ ὑπολειπόμενοι δέκα χαρακτῆρες, χρήσιμοι εἰς τὴν νέαν μέθοδον, γράφονται καὶ ὀνομάζονται οὕτω:

ΑΝΙΟΝΤΕΣ.

Ἰσον	⌒	0
Ὀλίγον	⌒	α
Πεταστή	⌒	α
Κεντήματα	⌒	α
Κέντημα	⌒	β
Ὑψηλή.	⌒	δ

ΚΑΤΙΟΝΤΕΣ.

Ἀπόστροφος	⌒	α
Ὑπορρόη	⌒	2
Ἐλαφρόν	⌒	β
Χαμηλή.	⌒	δ

Ἐκαστος τῶν δέκα τούτων χαρακτήρων τῆς ποσότητος παριστᾷ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ ὡς ἀκολουθῶς:

Τὸ Ἴσον προίσταται ὅλων τῶν χαρακτήρων, ἔχει τὴν δύναμιν τῆς ισότητος, οὔτε ἀναβαίνει οὔτε καταβαίνει, καὶ τοῦτο δηλοῖ τὸ προκείμενον μηδέν, 0· φέρει δὲ πάντοτε τὴν ισότητα τοῦ φθόγγου τοῦ πρὸ αὐτοῦ χαρακτήρος ἢ τῆς μαρτυρίας τοῦ ἀρχομένου ἤχου. Εἰς δὲ τὴν σύνθεσιν τῶν χαρακτήρων ἐκτελεῖ πολλὰ καὶ ποικίλα, ὥς θέλομεν ἰδεῖ εἰς τὰ παραδείγματα τῆς ὀρθογραφίας. Ἐκ τούτου καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν αὐτὸ ἀρχήν, μέσην καὶ τέλος, πάντων τῶν χαρακτήρων καὶ σηματοφώνων.

Τὸ Ὀλίγον ἀναβαίνει ἐλευθέρως μίαν φωνήν, ὅπερ δηλοῖ τὸ προκείμενον α.

Ἡ Πεταστὴ ἀναβαίνει ἐπίσης μίαν φωνήν, ἀλλ' ἔχει καὶ τὴν ὀξύτητα, καὶ τοῦτο δηλοῖ τὸ προκείμενον α.

Τὰ Κεντήματα ὡσαύτως ἀναβαίνουν μίαν φωνήν, ἀλλ' ἡπίως, δηλαδή ἐλαφρῶς πως καὶ οὐχὶ ἐλευθέρως· μεταχειριζόμεθα δὲ αὐτὰ μόνον εἰς τὴν συνεχῇ ἀνάβασιν, καὶ τοῦτο δηλοῖ τὸ προκείμενον α.

Τὸ Κέντημα ἀναβαίνει δύο φωνὰς ὑπερβατῶς καὶ οὐχὶ κατὰ συνέχειαν, καὶ τοῦτο δηλοῖ τὸ προκείμενον β.

Τελευταῖος ἐκ τῶν ἀνιόντων ἡ Ὑψηλὴ ἀναβαίνει ὑπερβατῶς τέσσαρας φωνὰς, καὶ τοῦτο δηλοῖ τὸ προκείμενον δ. Αἱ δὲ ἐν τῷ μέσῳ δύο φωναὶ σιωπῶνται.

Εἰς δὲ τοὺς κατιόντας χαρακτήρας λαμβάνει τὰ πρωτεῖα ἡ Ἀποστροφὸς ἥτις ἀπὸ τὴν βάσιν ἐν ᾗ εὐρυσκόμεθα σρέφει πρὸς τὰ κάτω καὶ φανερόναι τὸν πρῶτον κατιόντα φθόγγον. Τοῦτο δὲ δηλοῖ τὸ προκείμενον α.

Ἡ δὲ Ὑπορρόη καταβαίνει δύο φθόγγους οὐχὶ ὑπερβατῶς ἀλλὰ συνεχῶς, καὶ τοῦτο δηλοῖ τὸ προκείμενον ἀραβικὸν ἀριθμητικὸν στοιχείον 2. Ὀνομάσθη δὲ οὕτω, διότι δι' αὐτῆς ἡ κατάβασις τῆς φωνῆς ῥέει διὰ τοῦ λάρυγγος ὥσει ῥέον ὕδωρ ἐν ταῖς πέτραις καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀρχαῖοι ὠνόμαζον αὐτὴν Ἀπορροήν οἶονεῖ ἀπορρέειν τὴν φωνὴν ἀπὸ τοῦ λάρυγγος.

Τὸ δὲ Ἐλαφρόν ἀντίθετον τοῦ Κεντήματος, καταβαίνει δύο φωνὰς ὑπερβατῶς. Ἡ πρώτη φωνὴ σιωπᾶται, ἡ δευτέρα ἐκφωνεῖται, καὶ τοῦτο δηλοῖ τὸ προκείμενον β.

Τέλος ἡ Χαμηλὴ ἀντίθετος τῆς Ὑψηλῆς καταβαίνει τέσσαρας φωνὰς ὑπερβατῶς. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ σιωπῶνται οἱ δύο φθόγγοι καὶ ὁ τέταρτος ἐκφωνεῖται.

Περὶ διαιρέσεως τῶν χαρακτήρων.

§ 2.

Τῶν δέκα χαρακτήρων τῆς ποσότητος διαιρουμένων εἰς τρεῖς τάξεις, εἰς Σώματα, εἰς Πνεύματα καὶ εἰς Οὐδέτερους, ἥτοι χαρακτήρας οὔτε σώματα οὔτε πνεύματα ὄντας, τὰ μὲν σώματά εἰσι ταῦτα :

Ἀνιόντες , , , καὶ Κατιόντες , , .

Γράφονται δὲ μόνα εἰς τὴν σύνθεσιν, τιθεμένου πρώτου τοῦ Ἴσου, ἔχοντος, ὥς ἐρρήθη, τὴν δύναμιν τῆς ισότητος καὶ γραφομένου διὰ τοῦ μηδενός, 0. Ὀντος δὲ τοῦ Ἴσου ἀρχῆς τῶν χαρακτήρων καί, κατὰ τοὺς ἀρχαίους, ἀρχῆς, μέσης καὶ τέλους τῆς μουσικῆς τέχνης, ἡμεῖς συναριθμοῦμεν αὐτὸ μετὰ τῶν σωμάτων καὶ δυνάμεθα νὰ τὸ γράφωμεν εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς συνθέσεως.

Τὰ δὲ πνεύματά εἰσι ταῦτα: .

Τὰ πνεύματα δὲν γράφονται μόνα, ἴστανται πάντοτε μετὰ τῶν σωμάτων· καθὼς δὲ πνεύματα ὑποτάσσουσι τὰ σώματα αὐτῶν.

Οἱ δὲ Οὐδέτεροι χαρακτήρες εἰσιν οἱ λοιποὶ δύο, ἥτοι τὰ Κεντήματα καὶ ἡ Ὑπορρόη . Ὀνομάσθησαν δὲ οὐδέτεροι διότι, ὥς εἴρηται, οὔτε εἰς τὴν τάξιν τῶν σωμάτων οὔτε εἰς τὴν τάξιν τῶν πνευμάτων ἀνήκουσι.

Τὰ Κεντήματα μεταχειριζόμεθα εἰς τὴν συνεχῆ ἀνάβασιν καὶ εἰς τὴν σύντομον ἀπαγγελίαν τῆς μελωδίας. Προφέρονται ἡπίως καὶ δὲν διατρίβουσι πλέον τοῦ ἐνὸς χρόνου (κτύπου), καὶ διὰ τοῦτο δὲν δέχονται χρονικὰ σημεῖα. Προσέτι δὲν ὑποτάσσουσι τὰ σώματα, καθότι δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν πνευμάτων.

Ἡ δὲ Ὑποῤῥοή τίθεται ὡς εἴρηται εἰς τὴν συνεχῆ κατάβασιν. Οἱ δύο αὐτῆς φθόγγοι καταβαίνουσιν ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ ἄνευ τομῆς τῆς φωνῆς καὶ ὡς ἀπορρέουσιν.

Περὶ συνθέσεως τῶν χαρακτήρων,

§ 3.

Εἰς τὴν σύνθεσιν γράφονται ἀσυνθέτως, ἥτοι τίθεται ἕκαστος μόνος εἰς τὴν σειράν, οἱ ἀκόλουθοι σώματα ὄντες χαρακτήρες:

Τὸ Ἴσον , τὸ Ὀλίγον , ἡ Πεταστή , ἡ Ἀπόστροφος , τὸ Ἐλαφρόν , καὶ ἡ Χαμηλή .

Οἱ δὲ λοιποὶ, πνεύματά τε καὶ οὐδέτεροι, δὲν δύνανται νὰ γραφῶσι μόνοι, ἀλλ' ἴστανται ἔμπροσθεν, ἄνωθεν ἢ κάτωθεν τῶν σωμάτων ὧν αὐξάνουσι καὶ τὴν ποσότητα, π. χ. ὅταν τὸ Κέντημα συντεθῇ τῷ Ὀλίγῳ ἔμπροσθεν ἢ κάτωθεν αὐτοῦ οὕτω , φανερόν ἐστιν τὸν δεύτερον ὑπερβατῶς ἀνιόντα φθόγγον, καθότι τὸ Κέντημα, ὡς πνεῦμα, ὑποτάσσει τὸ Ὀλίγον καὶ λογίζεται μόνον ἡ ποσότης τοῦ Κεντήματος. Ὅταν δὲ τὸ Κέντημα τεθῇ ἄνωθεν τοῦ Ὀλίγου οὕτω , δεικνύει τὸν τρίτον ὑπερβατῶς ἀνιόντα φθόγγον, καὶ λογίζεται ἡ ποσότης καὶ τῶν δύο χαρακτήρων.

Τὸ Ὀλίγον ὑποτάσσεται ὑφ' ὅλων τῶν χαρακτήρων ἐκτὸς τῶν Κεντημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ὑποτάσσουσιν αὐτό, ἀλλ' οὔτε ὑποτάσσονται.

Ὅταν ἡ Ὑψηλὴ τεθῇ ἔμπροσθεν τοῦ Ὀλίγου οὕτω , ἡ δύναμις, δηλαδή ἡ ποσότης τοῦ Ὀλίγου ἀπόλλυται καὶ λογίζεται μόνον ἡ ποσότης τῆς Ὑψηλῆς.

Ὅταν δὲ τεθῇ ἡ Ὑψηλὴ ὀπίσθεν τοῦ Ὀλίγου οὕτω , ἡ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ οὕτω , δὲν ὑποτάσσει τὸ Ὀλίγον καὶ λογίζεται ἡ ποσότης ἀμφοτέρων τῶν χαρακτήρων.

Ὅταν ἡ Ὑψηλὴ τεθῇ ἔμπροσθεν τῆς Πεταστῆς οὕτω , ἡ Πεταστὴ ἀπόλλυσι τὴν ποσότητα οὐχὶ ὁμῶς καὶ τὴν ὀξύτητα, ἥτοι τὴν δύναμιν αὐτῆς. Ἐὰν ὁμῶς ἡ Ὑψηλὴ τεθῇ ὀπίσθεν τῆς Πεταστῆς οὕτω , ἡ ἐν τῷ μέσῳ οὕτω , τότε λογίζεται ἀμφοτέρων τῶν χαρακτήρων ἡ ποσότης.

Ὅταν τὸ Ὀλίγον , ἢ τὸ Κέντημα , τεθῇ ἄνωθεν τῆς Πεταστῆς οὕτω , καὶ οὕτω , δὲν ὑποτάσσεται αὐτοῖς καὶ λογίζεται ἐπίσης ἀμφοτέρων ἡ ποσότης.

Προσέτι τὸ Ὀλίγον καὶ ἡ Πεταστὴ ὑποτάσσονται ὅλων τῶν κατιόντων χαρακτήρων καὶ τοῦ Ἰσου. Ὅταν ὁμῶς τεθῶσιν ἄνωθεν αὐτῶν οὕτως , , , , , , ὑποτάσσονται μὲν καὶ οἱ δύο οὗτοι χαρακτήρες, Ὀλίγον καὶ Πεταστὴ, ἀλλ' ἡ δύναμις καὶ ἡ ὀξύτης τῆς Πεταστῆς δὲν ἀφαιρεῖται.

Μόνα δὲ τὰ Κεντήματα δὲν ὑποτάσσουσι τὸ Ὀλίγον, ὡς ἄνωτέρῳ ἐρρέθη, ἄνωθεν, ἢ κάτωθεν, ἢ καὶ ἔμπροσθεν γραφόμενα οὕτω , , .

Τὸ Ἐλαφρόν ὅταν ὑποτάξῃ τὴν Ἀπόστροφον οὕτω , οἱ δύο φθόγγοι τοῦ Ἐλαφροῦ, ἀντὶ ὑπερβατῶς, προφέρονται κατὰ συνέχειαν, λαμβανομένης τῆς μὲν Ἀποστροφῆς εἰς τόπον Γοργοῦ, τοῦ δὲ Γοργοῦ λογιζομένου εἰς τὸν πρῶτον φθόγγον τοῦ Ἐλαφροῦ, καὶ ὁ δεύτερος φθόγγος αὐτοῦ κατέχει θέσιν.

Τὸ Ὀλίγον καὶ ἡ Πεταστὴ ὑποτάσσονται προσέτι καὶ ὑπὸ τοῦ συνεχοῦς ἐλαφροῦ οὕτω , , ἀλλ' ἡ ὀξύτης τῆς Πεταστῆς μένει πάντοτε, ὡς εἶπομέν.

Παρατίθεμεν ἐνταῦθα Γενικὸν Πίνακα τῶν διαφορῶν συνθέσεων τῶν χαρακτήρων, ἀνιόντων τε καὶ κατιόντων, συμπλεκόμενων ἀλλήλοις καὶ αὐξανόντων οὕτω τὴν ἑαυτῶν ποσότητα· καὶ τὰ μὲν κάτωθεν αὐτῶν γράμματα δεικνύουσι τὸ ὑπερβατόν, οἱ δὲ ἀριθμοὶ τὴν συνέχειαν.

ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΑΝΙΟΝΤΩΝ.

0	0	α	2	2	2	β	β	β	α	γ
δ	α	ε	ε	α	στ	στ	α	ζ	η	θ
ι	ια	ιβ	ιγ	ιδ	ιε					
0	β	γ	δ	ε	στ	ζ	η	θ	ι	ια
ιγ	ιδ	ιε								

ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΙΟΝΤΩΝ.

2	2	0	2	α	α	β	α	2	α	2
γ	β	α	α	3	0	3	2	2	ε	0
γ	β	α	α	3	0	3	2	2	ε	0

5	δ	α	στ	ζ	η	θ	0	9	ι	ια
ιγ	ιδ	ιε								

Καί τοι μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ δεκαπέντε αἱ συνθέσεις τῶν χαρακτήρων δὲν φθάνουσι ποτέ, ἡμεῖς ἐκρίναμεν καλὸν νὰ σημειώσωμεν αὐτάς ἐν ἐκτάσει, ὅπως ἐὰν τυχὸν ἀπαντηθῇ ποτε τοιαύτη σύνθεσις, μὴ φανῇ παράδοξος καὶ δυσεξήγητος.

Περὶ τῶν ὑποστατικῶν σημείων.

§ 4.

Τὰ ὑποστατικά σημεία, εἰς ἑγχρόνα καὶ ἀχρονα διαιρούμενα, εἰσὶν ἑνδεκα τὰ ἀκόλουθα :

ΕΓΧΡΟΝΑ ΤΕΣΣΑΡΑ.

ΑΧΡΟΝΑ ΕΠΤΑ.

Τὸ Κλάσμα		Ἡ Βαρεῖα	
Ἡ Ἀπλῇ		Τὸ Ὁμαλὸν	
Τὸ Γοργόν		Τὸ Ἀντικένωμα	
Τὸ Ἀργόν.		Τὸ Ψηφιστόν	
		Τὸ Ἑτερον τὸ καὶ Σύνδεσμος	
		Τὸ Ἐνδόφωνον	
		Ὁ Σταυρός.	+

Καὶ τὰ μὲν τέσσαρα σημεία ὠνομάσθησαν ἑγχρόνα ἢ ἑγχρονοὶ ὑποστάσεις διότι δεικνύουσι τὸ χρονικὸν ποσόν.

Ἐξ αὐτῶν τὸ μὲν Κλάσμα , τιθέμενον εἰς ὅλους τοὺς χαρακτῆρας, πλὴν τῆς ὑποβροῆς καὶ τῶν κεντημάτων, δαπανᾷ ἓνα χρόνον ὁλόκληρον.

Ἡ ὑποβροῆ δὲν δέχεται τὸ κλάσμα πώποτε. Ἀντὶ τοῦ κλάσματος τίθεται κάτωθεν τῆς ὑποβροῆς διὰ τὸν δεύτερον αὐτῆς φθόγγον ἢ ἀπλῆ.

Τὰ δὲ κεντήματα δὲν δέχονται οὔτε τὸ κλάσμα οὔτε τὴν ἀπλῆν, καθότι δὲν δαπανῶσι πλέον τοῦ ἑνὸς χρόνου.

Τοῦ κλάσματος τιθεμένου εἰς ἓνα χαρακτῆρα, ὁ φθόγγος τοῦ χαρακτῆρος τούτου δαπανᾷ δύο χρόνους, τὸν μὲν διὰ τὸν χαρακτῆρα, τὸν δὲ διὰ τὸ κλάσμα, ἥτοι διπλασιάζεται ὁ χρόνος τοῦ χαρακτῆρος.

Ἰστέον ὅτι ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς μεθόδῳ ἕκαστος χαρακτῆρ δαπανᾷ ἓνα χρόνον, ἐνῶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἕκαστος χαρακτῆρ ἐδαπάνῃ δύο χρόνους, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων ἐσχηματίζετο μικρά τις μελωδία, ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἐκτενέστερον καὶ μετὰ πλείστων παραδειγμάτων τετονισμένων, εἰς τὸ ἕτερον σύγγραμμα.

Ἡ δὲ Ἀπλῆ , δαπανᾷ ἐπίσης ἓνα χρόνον ὁλόκληρον καὶ τίθεται ἄνευ ἀντικενώματος, τούτέστιν ἀπλῶς, κάτωθεν μὲν τῆς ὑποβροῆς ἀπαραιτήτως διὰ τὸν δεύτερον αὐτῆς φθόγγον, κάτωθεν δὲ τῆς ἀποστροφῆς ἐνίοτε διότι ἡ μὲν ἀπόστροφος προσλαμβάνει ἄνωθεν καὶ τὸ κλάσμα, ἡ δὲ ὑποβροῆ οὐδέποτε δέχεται αὐτό.

Ἐξαιρουμένων τῶν κεντημάτων, πάντες οἱ χαρακτῆρες δέχονται τὴν ἀπλῆν οὐχὶ μόνην ἀλλὰ μετ' ἀντικενώματος.

Ἡ ἀπλῆ εἰς μὲν τὴν ὑποβροῆν ὑποτίθεται οὕτω , καὶ μετὰ τοῦ γοργοῦ οὕτω , εἰς δὲ τὴν ἀπόστροφον οὕτω , καὶ μετὰ τοῦ γοργοῦ οὕτω , καὶ ἐνταῦθα ἀποδεικνύεται πότε ἡ ἀπόστροφος δέχεται κάτωθεν τὴν ἀπλῆν.

Εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς χαρακτῆρας τίθεται, ὡς ἐβρέθη, μετ' ἀντικενώματος καὶ ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ὑποβροῆν καὶ τὴν ἀπόστροφον. Εἰς τὴν ὑποβροῆν οὕτω , εἰς τὴν ἀπόστροφον οὕτω , εἰς τὸ ἐλαφρὸν οὕτω , εἰς τὴν πεταστήν οὕτω κτλ.

Συντιθεμένης τῆς ἀπλῆς μεθ' οἰουδήποτε χαρακτῆρος ἐκτὸς τῶν κεντημάτων, ὁ οὕτω ἀποτελούμενος φθόγγος δαπανᾷ δύο χρόνους ἓνα διὰ τὸν χαρακτῆρα καὶ ἓνα διὰ τὴν ἀπλῆν, ὅπερ γίνεται καὶ εἰς τὸ κλάσμα. Εἰς ταύτην ὅμως τὴν σύνθεσιν ἀπαιτεῖται πάντοτε ἔμπροσθεν κατιοῦσα φωνή ἥτις προφέρεται οἷονεὶ κρεμαμένη καὶ ἀχώριστος.

Ἐὰν δ' ἀπαιτεῖται νὰ δαπανήσῃ ὁ χαρακτῆρ πλέον τοῦ ἑνὸς χρόνου, τίθεται τότε εἰς τὸν χαρακτῆρα διπλῆ, ἢ τριπλῆ, ἢ καὶ τετραπλῆ, οὐχὶ ὅμως μετ' ἀντικενώματος ἀλλὰ μεθ' ἐτέρου ἥτοι συνδέσμου , ἢ καὶ ἀπλῶς ἄνευ ἐτέρου ὡς ἀπαιτεῖ ἡ περίστασις.

Τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιρεῖται ἡ πεταστή, ἥτις μετ' ἀντικενώματος δέχεται μόνην τὴν ἀπλῆν καὶ οὐχὶ πλέον.

Οἱ δὲ λοιποὶ χαρακτῆρες, ἐξαιρουμένων τῶν κεντημάτων ὡς ἄνωθι, δέχονται ἀνεξαιρέτως, κατὰ τὴν ἀπαιτουμένην διάρκειαν τοῦ χρόνου, πλέον τῆς ἀπλῆς ἥτοι τὴν διπλῆν, τὴν τριπλῆν, τὴν τετραπλῆν κτλ. μεθ' ἐτέρου καὶ ἄνευ ἐτέρου· π. χ. τὸ ἴσον μετὰ διπλῆς καὶ ἐτέρου , τὸ ὀλίγον μετὰ διπλῆς καὶ ἐτέρου , καὶ μετὰ τριπλῆς , κτλ.

Ἄνευ ἐτέρου οὕτω , , , ,

Ὅπου τεθῇ ἡ διπλῆ ὁ φθόγγος ἐκεῖνος δαπανᾷ τρεῖς χρόνους, ἓνα διὰ τὸν χαρακτῆρα, καὶ δύο διὰ τὴν διπλῆν· ὅπου δὲ τεθῇ ἡ τριπλῆ ὁ φθόγγος ἐκεῖνος δαπανᾷ τέσσαρας χρόνους, ἓνα διὰ τὸν χαρακτῆρα καὶ τρεῖς διὰ τὴν τριπλῆν κτλ.

Συντίθεται δὲ μετὰ καὶ ἄνευ ἐτέρου καὶ ἄλλως

Προσέτι ἡ ἀπλῆ, ἡ διπλῆ, ἡ τριπλῆ, ἡ τετραπλῆ κτλ., τίθενται καὶ ἔξωθεν τῶν χαρακτήρων καὶ γράφονται μεθ' ἀπλῆς προγραφομένης τῆς βαρείας οὕτω , μετὰ διπλῆς οὕτω , ἢ καὶ πλέον καθὼς ἀπαιτεῖ ἡ περίστασις τῆς χρονοτριβῆς· τότε δὲ ὁ χρόνος αὐτῶν δαπανᾶται ἄνευ μελωδίας καὶ ὁ κτύπος γίνεται μετὰ σιωπῆς.

Τὸ δὲ γοργόν , χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ ἐξοδεύῃ ὁ φθόγγος τοῦ χαρακτήρος εἰς τὸν ὁποῖον τίθεται τὸν χρόνον αὐτοῦ εἰς τὴν ἄρσιν· δηλαδή θέλοντες ὅπως δύο χαρακτήρες δαπανήσωσιν ἓνα χρόνον τίθεμεν αὐτὸ ἢ εἰς τὸν πρῶτον ἢ εἰς τὸν δεύτερον χαρακτήρα, κατὰ τὴν περίστασιν, καὶ τότε ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν λαμβάνει τὴν θέσιν ὁ δὲ ἕτερος ἐξοδεύεται εἰς τὴν ἄρσιν καὶ οὕτω οἱ δύο χαρακτήρες, ἀντὶ δύο ἔχουσιν ἓνα χρόνον καθότι τὸ γοργόν ἀφαιρεῖ ἓνα χρόνον εἰς τὴν ἄρσιν· τοῦ πρώτου: , .

Ὅταν θέλωμεν νὰ ἐξοδευθῇ τοῦ δευτέρου χαρακτήρος ὁ χρόνος εἰς τὴν ἄρσιν τότε γράφομεν οὕτω , ἄνωθεν τὸ γοργόν· καὶ κάτωθεν οὕτω , καὶ μετὰ ἀντικενώματος κάτωθεν καὶ γοργοῦ ἄνωθεν οὕτω . Καὶ εἰς μὲν τὸν πρῶτον χαρακτήρα, ἡγουν εἰς τὸ ἴσον δαπανᾶται ὁ χρόνος, εἰς δὲ τὸν δεύτερον, ἡτοι τὸ ὀλίγον, ἔνθα ὑπάρχει τὸ γοργόν, ἐξοδεύεται ἡ ἄρσις.

Ἐὰν δὲ θέλωμεν νὰ ἐξοδευθῇ τοῦ πρώτου χαρακτήρος ὁ χρόνος εἰς τὴν ἄρσιν, τότε θέτομεν τὸ γοργόν ἄνωθεν ἢ κάτωθεν αὐτοῦ ἀδιαφόρως οὕτω .

Ὅταν ἀπαιτεῖται νὰ δαπανήσωσιν οἱ τρεῖς χαρακτήρες ἓνα χρόνον, τότε τίθεται εἰς τὸν δεύτερον χαρακτήρα, ἀντὶ γοργοῦ, δίγοργον, καὶ περιλαμβάνεται καὶ ὁ τρίτος χαρακτήρ εἰς τὴν ἄρσιν οὕτω , ὥστε ὁ μὲν πρῶτος χαρακτήρ, ἡτοι ἡ

πρώτη ἀπόστροφος, κατέχει ὅλην τὴν θέσιν, ὁ δὲ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος, ἡγουν ἡ δευτέρα ἀπόστροφος μετὰ τῶν κεντημάτων, συμπλεκόμενων μετὰ τοῦ διγόργου, κατέχουσιν ὅλην τὴν ἄρσιν.

Ὅταν δὲ πάλιν ἀπαιτῆται νὰ δαπανήσωσιν οἱ τέσσαρες χαρακτήρες, ἡτοι οἱ τέσσαρες φθόγγοι, ἓνα χρόνον, τίθεται τότε τρίγοργον εἰς τὸν δεύτερον φθόγγον, δηλαδή εἰς τὸν πρῶτον φθόγγον τῆς ὑποῤῥοῆς, οὕτω .

Οἱ δὲ δύο φθόγγοι τῆς ὑποῤῥοῆς καὶ ὁ τελευταῖος τῆς ἀποστροφῆς συμπλεκόμενοι μετὰ τοῦ τριγόργου προφέρονται εἰς τὴν ἄρσιν· καὶ ὁ μὲν πρῶτος χαρακτήρ ἐνούμενος μετὰ τοῦ κεντήματος κατέχει τὴν θέσιν, ἡ δὲ ὑποῤῥοῆ καὶ ἡ τελευταία ἀπόστροφος ἐξοδεύεται εἰς τὴν ἄρσιν.

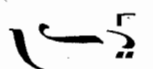
Ἀναγκαιοῦντων περισσοτέρων, κατὰ τὴν περίστασιν, χαρακτήρων, δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν τετράγοργον, πεντάγοργον κτλ. Τοῦτο ὁμως σπανίως συμβαίνει εἰς τὴν μελοποιίαν τοῦ ἐξωτερικοῦ μέλους, εἰς δὲ τὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ οὐδέποτε.

Καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς ἄρσεως ἐὰν χρειασθῇ θέσις, μεταχειρίζομεθα τὴν ἀπλῆν, τὴν διπλῆν, τὴν τριπλῆν ἢ καὶ πλέον, καὶ διατρίβομεν οὕτω ὅσους θέλομεν χρόνους.

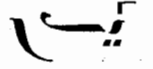
Μεθ' ἑνὸς γοργοῦ καὶ μιᾶς ἀπλῆς γράφομεν οὕτω τὸ ἴσον πρῶτον ἔχει τὴν θέσιν· ἡ δὲ ἀπόστροφος ἔχουσα τὸ γοργόν ἄνωθεν κατέχει τὴν ἄρσιν, κάτωθεν δὲ τιθεμένη ἡ ἀπλῆ λαμβάνει τὴν θέσιν ἑνὸς χρόνου.

Παραδείγματα :

Ἴσον μετ' ἀποστροφῆς, ἄνωθεν γοργοῦ καὶ κάτωθεν διπλῆς·

Ἴσον μεθ' ὑποῤῥοῆς, ὁμ.

Ἴσον μεθ' ὑποῤῥοῆς, ἄνωθεν δίγοργον καὶ κάτωθεν διπλῆ.

Εἰς τὰ παραδείγματα ταῦτα προγράφεται ἡ βαρεῖα, μετὰ ταύτην τὸ ἴσον. Καὶ εἰς μὲν τὸ πρῶτον παράδειγμα μετὰ τὸ ἴσον ἔρχεται ἡ ἀπόστροφος, ἔχουσα τὸ γοργὸν ἄνωθεν καὶ τὴν διπλὴν κάτωθεν. Τὸ ἴσον κατέχει τὴν θέσιν, ἡ δὲ ἀπόστροφος, ἔχουσα τὸ γοργὸν, ἐξοδεύεται εἰς τὴν ἄρσιν· ἡ δὲ διπλὴ κάτωθεν δαπανᾷ δύο χρόνους.

Εἰς τὸ δεύτερον παράδειγμα ἡ ὑποῤῥοή ἔχει ἄνωθεν τὸ γοργὸν ὅπερ ἐννοεῖται εἰς τὸν πρῶτον φθόγγον αὐτῆς· ἡ δὲ διπλὴ κάτωθεν ἐννοεῖται εἰς τὸν δεύτερον φθόγγον· καὶ οὕτω δαπανῶνται ἐνταῦθα τρεῖς χρόνοι, εἷς διὰ τὸν δεύτερον φθόγγον τῆς ὑποῤῥοῆς καὶ δύο διὰ τὴν διπλὴν.

Εἰς δὲ τὸ τρίτον παράδειγμα ἡ ὑποῤῥοή ἔχει ἄνωθεν δίγοργον διὰ τοὺς δύο φθόγγους τῆς ὑποῤῥοῆς. Ἐνῶ δὲ ἐξοδεύονται οἱ δύο φθόγγοι τῆς ὑποῤῥοῆς εἰς τὴν ἄρσιν, διὰ τὴν διπλὴν δαπανῶμεν δύο μόνον χρόνους. Σημειωτέον προσέτι ὅτι τὸ γοργὸν καὶ τὸ δίγοργον τίθενται πάντοτε ἄνωθεν τῆς ὑποῤῥοῆς διὰ τὸν πρῶτον φθόγγον, τὰ δὲ χρονικὰ σημεῖα τίθενται κάτωθεν διὰ τὸν δεύτερον φθόγγον. Αἱ δὲ φθοραὶ τίθενται ἄνωθεν ἢ κάτωθεν κατὰ τὴν περίπτωσιν.

Τὸ δὲ ἄργον \neg , ὅταν τεθῇ ἐπὶ τοῦ ὀλίγου ἔχοντος κάτωθεν τὰ κεντήματα ἢ σύνθεσις γίνεται οὕτω \neg · πρῶτον λαμβάνει τὴν θέσιν τὸ ἴσον, κατόπιν τὰ κεντήματα ἐξοδεύονται εἰς τὴν ἄρσιν, καὶ ἔπειτα τὸ ὀλίγον δαπανᾷ δύο χρόνους, ἓνα δι' ἑαυτὸ καὶ ἓνα διὰ τὸ ἄργον.

Ὅταν χρειασθῶσι τῷ ὀλίγῳ τρεῖς χρόνοι, τίθεται τότε εἰς αὐτὸ τὸ ἄργον μετὰ μιᾶς καθέτου ἄνωθεν οὕτω \neg · καὶ τὸ μὲν ἴσον ἔχει τὴν θέσιν, τὰ δὲ κεντήματα ἐξοδεύονται εἰς τὴν ἄρσιν, τὸ ὀλίγον δαπανᾷ τρεῖς χρόνους, ἓνα δι' ἑαυτὸ καὶ δύο διὰ τὸ, ἀπλῶς εἰπεῖν, ἐν καὶ ἡμισυ ἄργον.

Εἰ δὲ χρειασθῶσι τῷ ὀλίγῳ τέσσαρες χρόνοι, τὸ ἄργον δι-

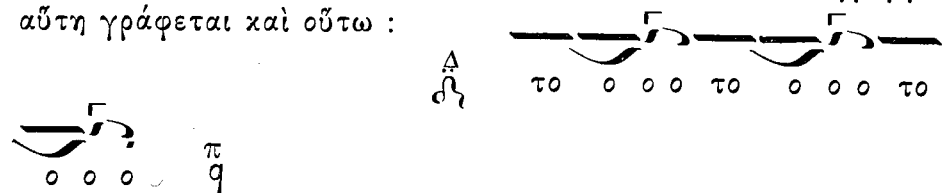
πλασιάζεται, δηλαδή γίνεται διάργον οὕτω \neg · καὶ ἐνταῦθα τὸ ἴσον ἔχει τὴν θέσιν, τὰ κεντήματα τὴν ἄρσιν, τὸ δὲ ὀλίγον δαπανᾷ τέσσαρας χρόνους, ἓνα δι' ἑαυτὸ καὶ τρεῖς διὰ τὸ διάργον.

Τὰ δὲ ἕτερα ἐπτὰ σημεῖα ὠνομάσθησαν ἄχρονα ἢ ἄχρονοι ὑποστάσεις διότι δὲν δαπανῶσι χρόνον.

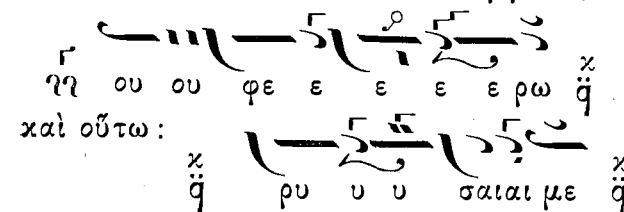
Ἐξ αὐτῶν ἡ μὲν βαρεῖα \neg , ὠνομάσθη οὕτω διότι μετὰ βάρους προφέρει τὸν φθόγγον τοῦ ἔμπροσθεν αὐτῆς χαρακτῆρος, καθότι προγραφομένης αὐτῆς διακρίνεται ἡ ζωηρότης τῆς μελωδίας τοῦ φθόγγου καὶ ἀπὸ τὸν ἡγούμενον καὶ ἀπὸ τὸν ἐπόμενον οὕτω

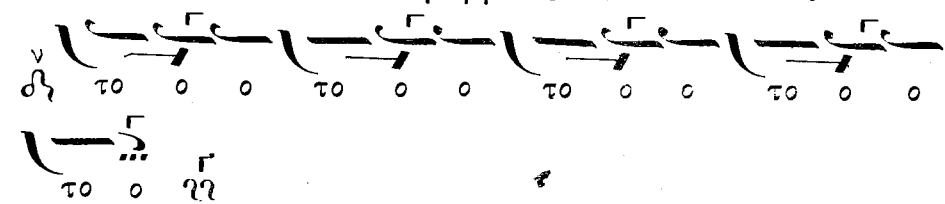
Ὅταν δὲ θέλωμεν ν' ἀναλύσωμεν τὴν πεταστήν, ἡ γραμμὴ αὕτη γράφεται καὶ οὕτω :

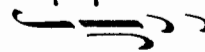

Δὲν προγράφεται ἡ βαρεῖα μόνον διὰ τὴν ζωηρότητα τοῦ χαρακτῆρος, ἀλλὰ πολλάκις καὶ διὰ τὴν σύστασιν τῆς γραμμῆς δεικνύουσα ἐνταῦτῳ καὶ τὴν ἐνέργειαν, τίθεται δὲ οὕτω :

Τὸ δὲ ὀμαλὸν \neg , προξενεῖ εἰς τὴν φωνὴν κυματισμὸν τραχὺν καὶ δίδει εἰς τὸν λάρυγγα ὀξύτητα τινα καθώς :

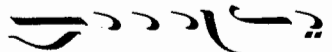

Τοῦ δὲ Ἀντικένωματος ἡ ἐνέργειά ἐστὶν αὕτη· τεθέν-
τος αὐτοῦ κάτωθεν τοῦ ὀλίγου καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ μετὰ κα-
τιόντων χαρακτήρων οὕτω: $\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$, ἢ μετὰ γορ-
γοῦ οὕτω: $\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$, τὸ ὀλίγον προφέρεται μετὰ
τόνου καὶ τετιναγμένης φωνῆς. Ἀπαιτεῖται ὁμῶς πάντοτε νὰ
ὑπάρχη κατιῶν χαρακτήρ.

Ὅταν ὁμῶς τὸ ἀντικένωμα τεθῇ μετὰ τῆς ἀπλῆς κάτωθεν
τοῦ ὀλίγου καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ μετὰ κατιόντων χαρακτήρων
οὕτω: $\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$, αἱ τιθέμεναι δύο

ἀπόστροφαι προφέρονται οἷονεὶ κρεμάμεναι καὶ ἀχώριστοι.

Σημειωτέον πρὸς τούτοις ὅτι τὸ ἀντικένωμα μετὰ τῆς ἀπλῆς
τίθεται μεθ' οἷουδῆποτε χαρακτήρος, ἀλλ' ὁ ἔμπροσθεν κατιῶν
χαρακτήρ προφέρεται πάντοτε καὶ οὗτος οἷονεὶ κρεμάμενος καὶ
ἀχώριστος.

Τὸ Ψηφιστὸν , τιθέμενον κάτωθεν τῶν χαρακτήρων
προξενεῖ ζωηρότητα, καὶ ζητεῖ καὶ τοῦτο ἔμπροσθεν κατιόντα
πάντοτε χαρακτήρα καὶ ἰσόχρονον αὐτοῦ· π. χ. μετὰ τοῦ ὀλί-
γου: $\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$ καὶ μετὰ τοῦ ἴσου:

$\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$ $\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$

Ὅσάκις ἀπαιτεῖται εἰς τὸν χαρακτήρα τὸν τιθέμενον μετὰ
τοῦ ψηφιστοῦ ἕτερος χρόνος, ὁ αὐτὸς ἕτερος χρόνος ἀπαιτεῖται
καὶ εἰς τοὺς κατιόντας χαρακτήρας. Ὁ ἕτερος οὗτος χρόνος
εἶναι τὸ κλάσμα· π. χ. μετὰ ἐτέρου χρόνου ἤτοι κλάσματος:

$\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$ $\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$

Καὶ ἄνευ ἐτέρου χρόνου, ἤτοι ἄνευ κλάσματος:

$\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$ $\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$

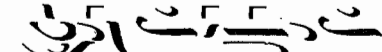
Αἱ δύο αὗται γραμμαὶ ὀνομάζονται ἰσόχρονοι· ἡ μὲν πρώτη
μετὰ κλάσματος ἡ δὲ δευτέρα ἄνευ κλάσματος.

Τὸ ψηφιστὸν τίθεται καὶ εἰς τοὺς κατιόντας χαρακτήρας,
ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ σῶμα τούτων δὲν εἶναι ἀνάλογον κατὰ τὸ μέ-
γεθος πρὸς τὸ ψηφιστὸν, διὰ τοῦτο γράφομεν τὸ μὲν ψηφιστὸν
κάτωθεν, τοὺς κατιόντας χαρακτήρας ἄνωθεν καὶ ἐν τῷ μέσῳ
τὸ ὀλίγον οὕτως:

$\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$ $\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$

Ἐκ τούτου ἔπεται ὅτι τὸ ὀλίγον οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει ἐν-
ταῦθα, ἀλλὰ τίθεται μόνον διὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ψηφιστοῦ·
καθότι, ὡς προείπομεν, τὸ ὀλίγον καὶ ἡ πεταστὴ ὑποτάσσον-
ται εἰς ὅλους τοὺς κατιόντας χαρακτήρας καὶ οὐδεμίαν ἔχουσι
ποσότητα.

Ἡ σύνθεσις τῆς πεταστῆς γραφομένη οὕτω:

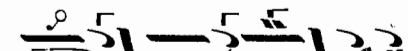
$\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$ $\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$

ἔμεινεν ἀνεξήγητος.

Ἀλλ' ἡ ἐξήγησις, ἤτοι ἡ ἀνάλυσις αὐτῆς, γίνεται οὕτω:

$\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$ $\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$

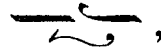
Τὸ ἕτερον , ὠνομάσθη οὕτω διότι κατὰ τοὺς ἀρχαίους
ἐσήμαινεν ἕτερον Παρακάλεσμα. Σήμερον δὲ ὀνο-
μάζεται καὶ Σύνδεσμος διότι συνδέει τοὺς χαρακτήρας, τοὺς
ἀνιόντας μετὰ τῶν κατιόντων οὕτω:

$\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$ $\pi \overset{\Delta}{\underset{\delta}{\eta}}$

Εἰς τὰς τοιαύτας συνθέσεις προγράφεται ἀνεξαιρέτως ἡ βαρεῖα.

Συνδέει πρὸς τούτοις, κατὰ τὴν περίστασιν, πάντας, ἐν γένει, τοὺς χαρακτῆρας, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πάντοτε μία μόνη συλλαβὴ ἡ ὁποία νὰ συνδέηται διὰ τοῦ ἐτέρου ἥτοι συνδέσμου.

Ἰσον μετὰ τοῦ ἴσου:

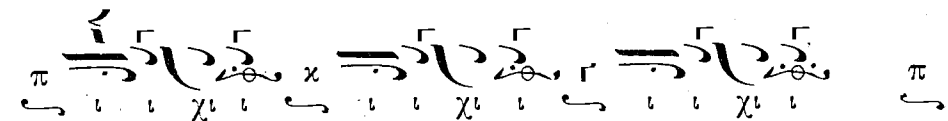
Ὀλίγον μετὰ τοῦ ἴσου:

Ἀπόστροφος μετὰ τοῦ ἴσου:

Ὑποβροή μετὰ τοῦ ἴσου:
καὶ οὕτω καθεξῆς.

Προφέρονται δὲ μετὰ κυματισμοῦ καὶ μαλακότητος τῆς φωνῆς.

Τὸ δὲ Ἐνδόφωνον , ἐκφέρει τὴν φωνὴν τοῦ χαρακτῆρος ὑπὸ τοῦ ὁποίου τίθεται ἐκ τῆς ῥινός καὶ κλειομένου τοῦ στόματος· ἀλλὰ, τιθεμένης τῆς ἀπλῆς εἰς τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα, καὶ ὁ χρόνος ἐξοδεύεται μετὰ κεκλεισμένου στόματος καὶ ἡ φωνὴ τῆς μελωδίας ἀκούεται διὰ τῆς ῥινός. Γράφεται δὲ οὕτω:

Τὸ Ἐνδόφωνον τοῦτο σπανιώτατα ἀπαντῶμεν εἰς τὰ μαθήματα.

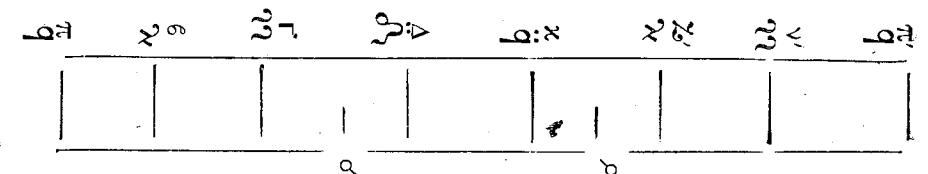
Τελευταῖον, ὁ Σταυρὸς + διακόπτει τὴν φωνὴν τοῦ ψαλλομένου μέλους· ἡ δὲ φωνὴ τῆς μελωδίας τοῦ ἀκολούθου χαρακτῆρος ἄρχεται μὲ νέον πνεῦμα.

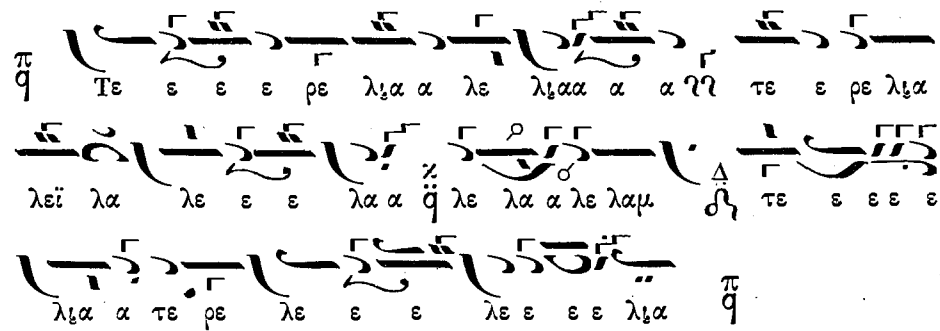
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τῶν Μακαμίων ἐν γένει μετὰ τῶν κλιμάκων καὶ τῶν τετονισμένων παραδειγμάτων αὐτῶν.

Διουγκιάχ, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, σημαίνει δευτέρα βάσις σχετικῶς πρὸς τὴν διαίρεσιν τῶν τόνων τοῦ διαγράμματος. Ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῇ διαίρεσει τῶν ὀκτὼ ἤχων, τὸ Διουγκιάχ εἶναι πράγματι πρώτη βᾶσις καὶ οἶονεὶ θεμέλιον αὐτῶν, εἶναι δὲ καὶ πρώτη βᾶσις τοῦ δευτέρου τροχοῦ, διὰ τοῦτο καὶ γὰρ ἐν τῇ κατατάξει τῶν παραδειγμάτων ἀρχομαι ἀπ' αὐτοῦ.

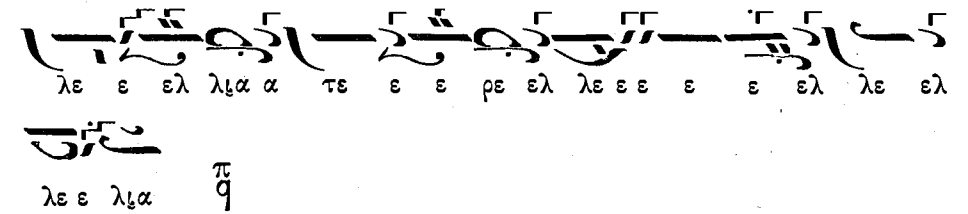
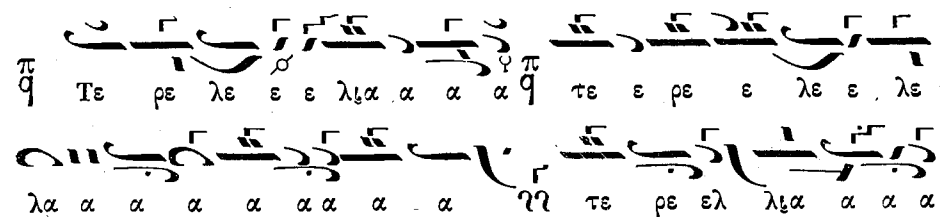
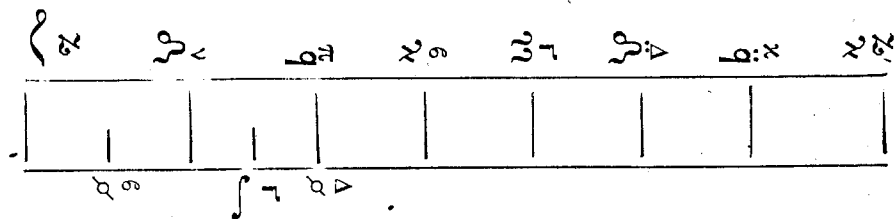
Τὸ Διουγκιάχ εἶναι ἡχος ᾧ ἀρχεται ἀπὸ τοῦ ἰδίου τόνου ἀνιὸν εἰς τὸ Χουσεϊνί· καὶ βαῖνον δι' ἀνιόντων καὶ κατιόντων φθόγγων, καταλήγει ἐντελῶς εἰς τὸ Διουγκιάχ.

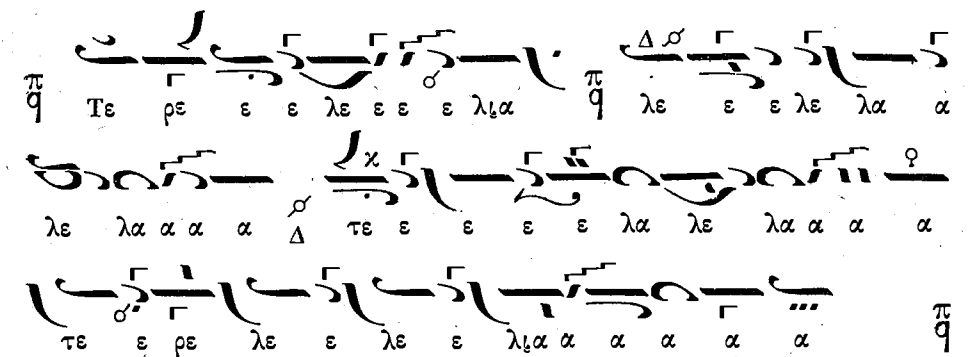
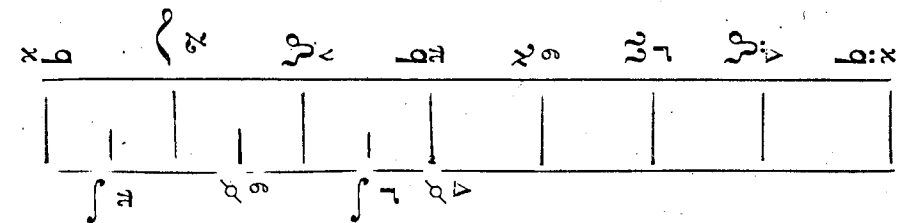
Ὁ δὲ Μιὰν χανές, ὁ δξὺς οἶκος τοῦ Διουγκιάχ, ἦτοι τοῦ ᾧ ἤχου, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνὶ ἢ ἀπὸ τοῦ Μουχαγιέρ, καὶ περιστρεφόμενος εἰς τοὺς κυρίους τόνους, πάλιν καταλήγει ἐντελῶς εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Ἄτερον Διουγκιάχ. Ἀρχεται πάλιν ἀπὸ τοῦ ἰδίου τόνου, ἀνιὸν εἰς τὸ Τζιαργκιάχ, καὶ κατιὸν εἰς Ζιργκιουλέ νυμί· πάλιν δὲ ἀνιὸν εἰς τὸ Διουγκιάχ ἴσταται· καὶ ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ ἀνιὸν μέχρι Γκερδανιὲ ἐπιστρέφει, καὶ κατιὸν καταλήγει πάλιν ἐντελῶς εἰς τὸ Διουγκιάχ.

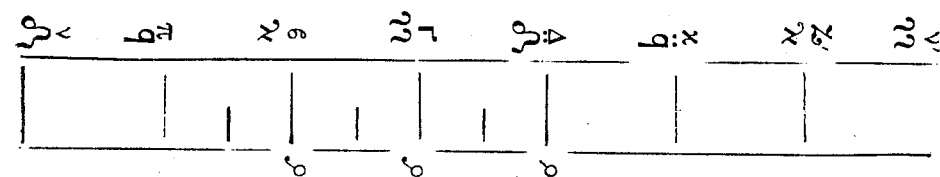
Καὶ τοῦ ἐτέρου Διουγκιάχ ὁ Μιὰν χανές, ἦτοι ὁ δξὺς οἶκος, γίνεται ὡσαύτως μόνον μετὰ τοῦ Ζιργκιουλέ νυμί καὶ καταλήγει ἐντελῶς εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Τὸ Ζιργκιουλέ παράγεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ· ἀναβαίνει ὑπερβατῶς εἰς τὸ Χουσεϊνί, καὶ μετὰ τοῦ Νὺμ οὐζάλ καὶ Νὺμ ζιργκιουλέ κατιὸν ἐμπίπτει εἰς τὸ Ἀσηράν, καὶ ἀνιὸν καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Ὁ Μιὰν χανές, ἦτοι ὁ δξὺς οἶκος, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνὶ καὶ ἀναβαίνων κατ' εὐθεῖαν μέχρι τοῦ Μουχαγιέρ, καταβαίνει

Τὸ Ζεμζεμέ (ἐλληνιστὶ Βαυκαλικόν), παράγεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ· ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Ῥάστ, καὶ ἀνιὸν μέχρι Νὺμ Σεμπά ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὸ Ῥάστ· καὶ πάλιν ἀνιὸν μέχρι Χουσεϊνί, καταβαίνει εἰς τὸ Διουγκιάχ· πατῶν δὲ Τζαργκιάχ καὶ Νὺμ Πιουσελίκ καὶ ἀνιὸν μέχρι τοῦ Νὺμ Σεμπά, ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὸ Τζαργκιάχ, καὶ πατῶν Νὺμ Κιουρδὶ περδεσὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Τε ε ε ρε λε ε ε λε ε ε λια α α τε

 ρε ε λε λε ε λε ε λα α λε ε λια αμ τε ε ρε ε

 λε ε ε λε ε λια λε ε ε λε λε ε λε ε λια τε ε

 ρε ε ε λε ε λια λε ε ε λε λε ε ε λε λια

 λε ε λε ε ε λια α α λε λε ε λε ε

 λια α α α

Τὸ Νεβρούζ παράγεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ καὶ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Σεγκιάχ, ἀνιὸν μέχρι τοῦ Μπεγιατί, καὶ κατιὸν εἰς τὸ Τζαργκιάχ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀναβαίνει πάλιν εἰς τὸ Μπεγιατί κατιὸν δὲ μέχρι τοῦ Διουγκιάχ καὶ ἀνιὸν ὑπερβατῶς ἢ καὶ συνεχῶς μέχρι Χουσεϊνί, ἐπιστρέφει καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Τε ε ε ρε λε ε ε λε ε ε λια α α τε

 ρε ε λε λε ε λε ε λα α λε ε λια αμ τε ε ρε ε

 λε ε ε λε ε λια λε ε ε λε λε ε λε ε λια τε ε

 ρε ε ε λε ε λια λε ε ε λε λε ε ε λε λια

 λε ε λε ε ε λια α α λε λε ε λε ε

 λια α α α

Τε ε ε ρε λε ε ε λε ε ε λια α α τε

 ε ε λε ε ε λε ε ε ε λια α α α τε

 ε ρε λε ε λε ε λε λε ε λια α α α τε ρε ε ε

 λε ε ε λια α α α

Τὸ Μουχαγιέρ(α) εἶναι ἑπταφωνία τοῦ Διουγκιάχ. Εἶναι ἤχος ἢ ἐπτάφωνος· ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Μουχαγιέρ, καὶ ὁδεύον διὰ τῶν κυρίων φωνῶν καταβαίνει εἰς τὸ Χουσεϊνί καὶ εἰς τὸ Τζαργκιάχ· πίπτει καὶ εἰς τὸ Ῥάστ, καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Τε ε ε ρε λε ε ε λε ε ε λια α α τε

 ρε ε λε λε ε λε ε λα α λε ε λια αμ τε ε ρε ε

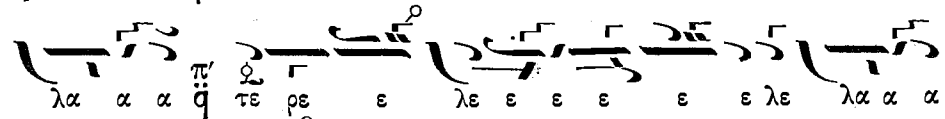
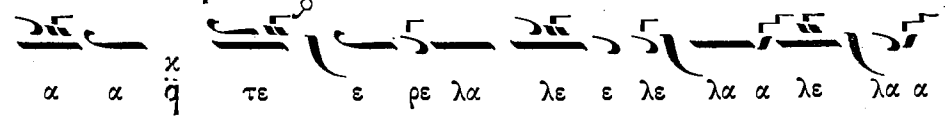
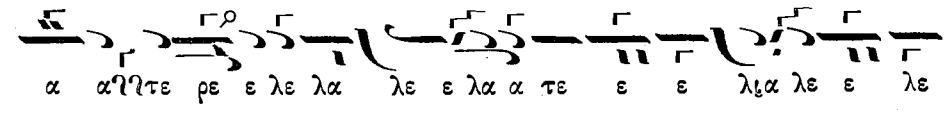
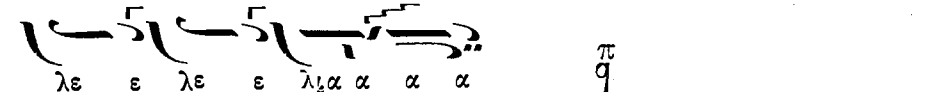
 λε ε ε λε ε λια λε ε ε λε λε ε λε ε λια τε ε

 ρε ε ε λε ε λια λε ε ε λε λε ε ε λε λια

 λε ε λε ε ε λια α α λε λε ε λε ε

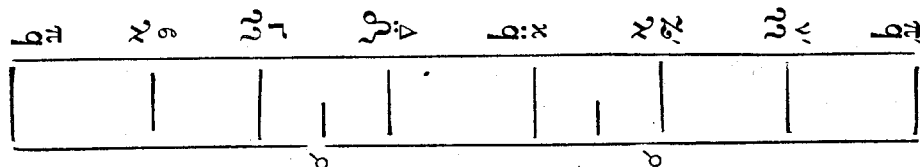
 λια α α α

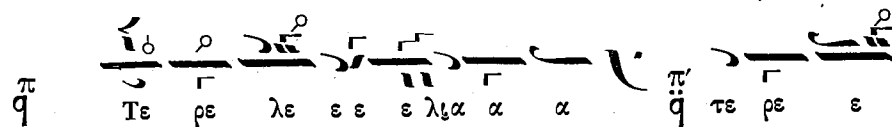
(α) Ἐκαστον Μακάμιον εἶναι ἀφιερωμένον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων διδασκάλων, ὡς λέγεται κατωτέρω, εἰς ἓνα πλανήτην· Τὸ Μ ο υ χ α γ ι ἔ ρ ἀφιέρωται τῷ Διὶ. Ἀλλ' ἡ λέξις Μουχαγιέρ σημαίνει κυρίως π ρ ο σ ω ρ ι ν ἢ ἡ π ρ ό σ κ α ι ρ ο ς. Πράγματι ὁ τόνος τοῦ Μουχαγιέρ δὲν εἶναι σταθερὸς ἐν τῇ ὀνομασίᾳ αὐτοῦ, καθότι ὁδεύων μὲν κατὰ τὸν τροχὸν γίνεται Ν ε β ά, καθ' ἡμᾶς· Ἀ γ ι α· ὁδεύων δὲ κατὰ τὴν φυσικὴν κλίμακα γίνεται Ἀ ν ν α ν ε ς, ἀντιφωνία τοῦ Διουγκιάχ. Ἀπλούστερόν εἶπεῖν, ὁ τόνος τοῦ Μουχαγιέρ ἐν μὲν τῇ τροχικῇ κλίμακῃ γίνεται Δ ι, ἐν δὲ τῇ φυσικῇ γίνεται Π α.

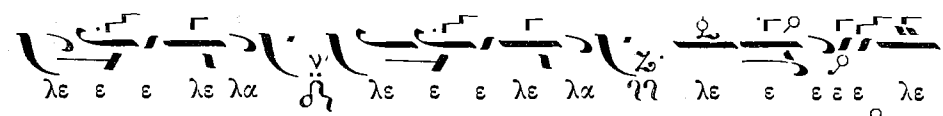
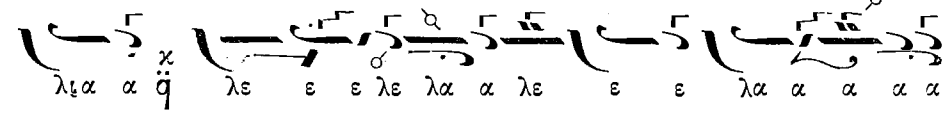
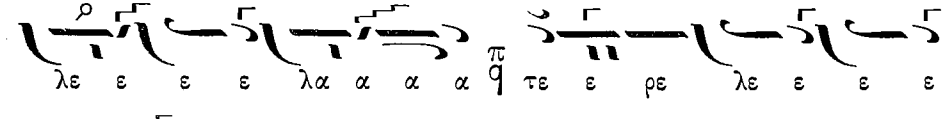

 Τε ρε ε ε λε λε ε ε λε ε λε λε ε ε

 λα α α τε ρε ε λε ε ε ε ε λε λα α α

 α α τε ε ρε λα λε ε λε λα α λε λα α

 α α λτε ρε ε λε λα λε ε λα α τε ε ε λια λε ε λε

 λε ε λε ε λια α α α

Ὁ Μιὰν χανές τοῦ Μουχαγιέρ ἀρχεται πάλιν ἀπὸ τοῦ Μουχαγιέρ, στρεφόμενος ὁμῶς εἰς τὰ Τίζια καταβαίνει καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Τὸ Σιουμπουλὲ παράγεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ· ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Μουχαγιέρ διὰ τοῦ Σιουμπουλὲ Νυμί, ἐπιστρέφει εἰς τὸ Γκερδανιέ, καὶ καταβαίνει εἰς Νὺμ Ἀτζέμ, Χουσεϊνί, Νὺμ Σεμπά, Τζαργκιάχ, καὶ Σεγκιάχ μὲ Ναγμέδες καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

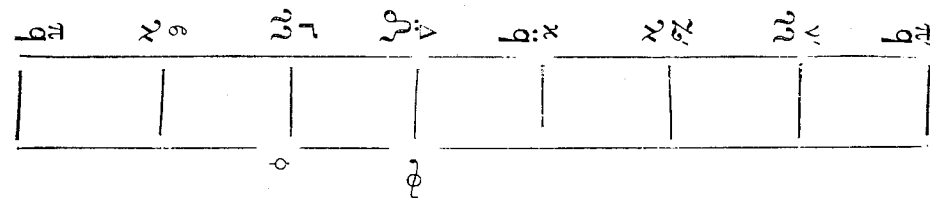

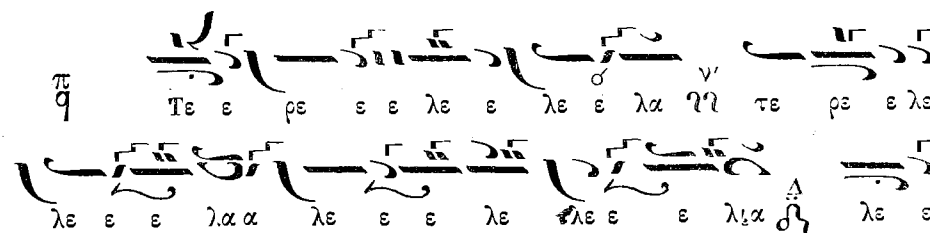

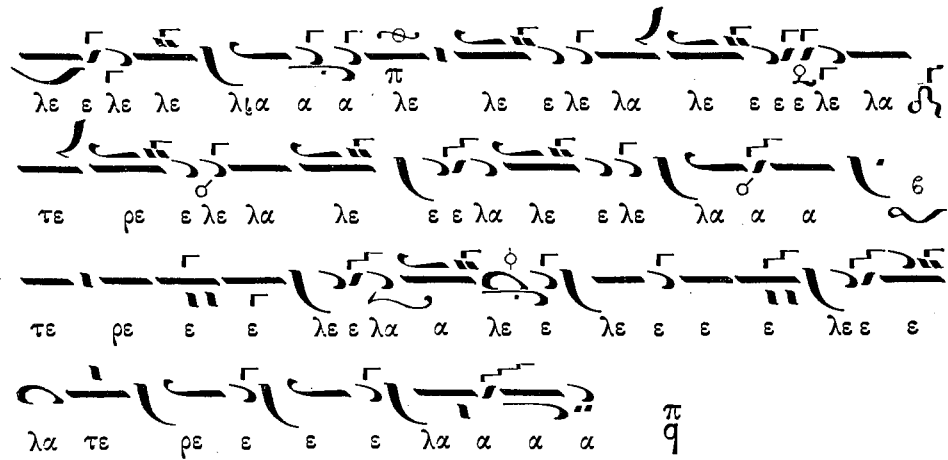

 λε ε ε λε λα οὐ λε ε ε λε λα οὐ λε ε ε ε λε

 λια α α λε ε ε λε λα α λε ε ε λα α α α α

 λε ε ε ε λα α α α τε ε ρε λε ε ε ε

 λια α α α

Ὁ Μιὰν χανές τοῦ Σιουμπουλὲ ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Ῥάστ, καὶ διερχόμενος δι' ἀνιουσῶν φωνῶν καὶ Τιζίων, καταβαίνει καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Τὸ Ἀρεζπάρ παράγεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ, καὶ ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Γκερδανιέ· στρεφόμενον περὶ ταῖς ἀνιούσαις φωναῖς καὶ τῶν Τιζίων, καταβαίνει διὰ τῶν κυρίων φωνῶν καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιάχ.

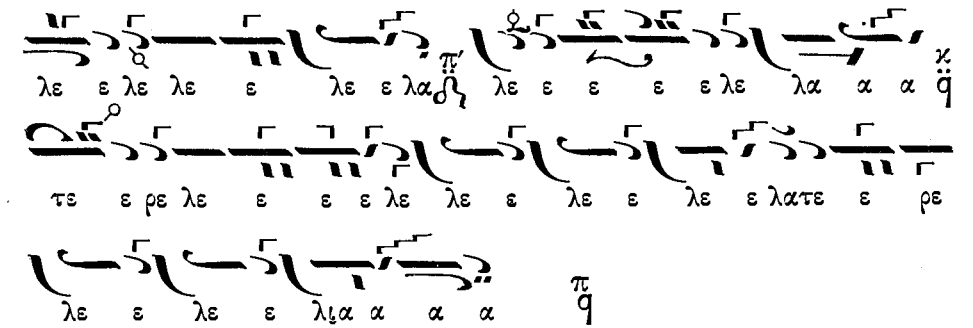
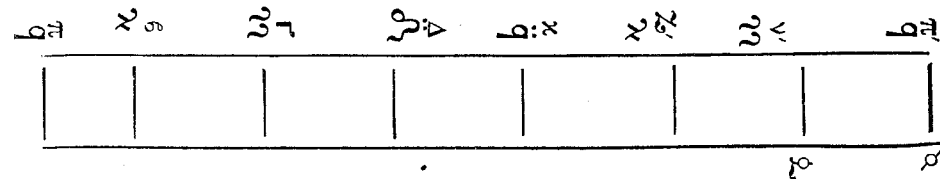

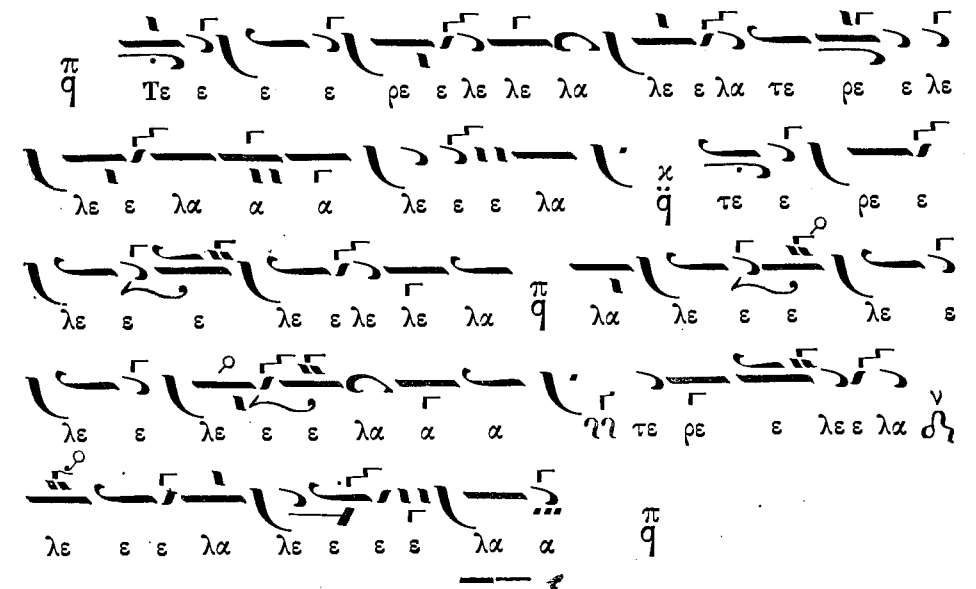
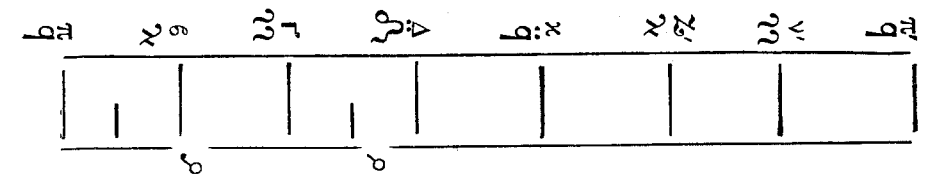

Ὁ Μιὰν χανὲς τοῦ Ἀρεζπάρ ἀρχεται ἀπὸ τὰ Τίζια καὶ καταλήγει ὡς κρεμάμενος εἰς τὸ Μουχαγιέρ, ἥ καὶ καταβαίνει καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Τὸ Κιοτζέκ παράγεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ καὶ ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Μουχαγιέρ· κατιὸν μέχρι τοῦ Χουσεϊνὶ ἀναβαίνει μέχρι τοῦ Τίζ Νεβὰ καὶ ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὸ Χουσεϊνὶ· πατῶν δὲ Τζαργκιόχ, ἀναβαίνει μέχρι τοῦ Γκερδανιέ, καὶ κατιὸν καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Τὸ Κιουρδὶ παράγεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ καὶ ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβὰ· καταβαίνει μέχρι τοῦ Ῥάστ, ἀνιὸν δὲ περδὲ περδὲ μέχρι τοῦ Χουσεϊνὶ, ἐπιστρέφει μέχρι τοῦ Διουγκιάχ· κατόπιν πατῶν Τζαργκιόχ καὶ Νὺμ Σεμπά, καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Κιουρδὶ, καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Τὸ Μουχαγέρ Κιουρδὶ παράγεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ καὶ ἄρ-
χεται ἀπὸ τοῦ Μουχαγέρ· ὁδεῦον δὲ διὰ τῶν κυρίων φωνῶν καὶ
Τιζίων καταβαίνει εἰς τὸ Χουσεϊνί, καὶ ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνὶ εἰς τὸ
Τζαργκιάχ, δεικνύον καὶ Νὺμ σεμπά· καταβαῖνον δὲ μετὰ τοῦ
Νὺμ Κιουρδὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Ἦχοι: ὁ, ρ, λ, α, ε, ε, ρ, λ, α, α, α, λ, ε, λ, ε, ε

Τε ρε λε ε ε λε λα α α α α λε λα λε ε

λα α α λε ε λα τε ρε ε λε ε ε ε ε λε

λα α α λε ε λα α λα τε ε ρε λα λε ε λε λα

λε ε ε λα α λε λα α α ρε λε λα α α λε ε λε λα

λε ε λα τε ρε ε λε ε ε λα λε ε ε ε

λα α λε ε ε λα

Τὸ Σεμπά Ζεμζεμέ παράγεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ καὶ ἄρ-
χεται πάλιν ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ· ἀνιὸν εἰς τὸ Τζαργκιάχ στρέφε-
ται εἰς τὸ Ῥάστ· καὶ πάλιν ἀνιὸν μέχρι Τζαργκιάχ, δεικνύον
τὸ Νὺμ Σεμπά, στρέφεται κατόπιν εἰς τὸ Σεγκιάχ· καὶ ἀνιὸν

μέχρι τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ πατῶν τὸ Μουχαγέρ, στρέφεται μετὰ
τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ μέχρι τοῦ Τζαργκιάχ, καὶ δεικνύον τὸ Νὺμ
Σεμπά, καταβαίνει εἰς τὸ Διουγκιάχ· ἀνιὸν δὲ μετὰ τοῦ Νὺμ
Κιουρδὶ εἰς τὸ Νεβά, ἐπιστρέφει καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ
Διουγκιάχ.

Ἦχοι: ὁ, ρ, λ, α, ε, ε, ρ, λ, α, α, α, λ, ε, λ, ε, ε

Τε ρε λε ε ε λε ε λε λε ε λα α α

λε ε λε λα α α ρε λε ε λε λα λε ε λε λα λε ε

λε ε λε ε λα λε ε ε λε ε ε λε ε ε λε ε λα

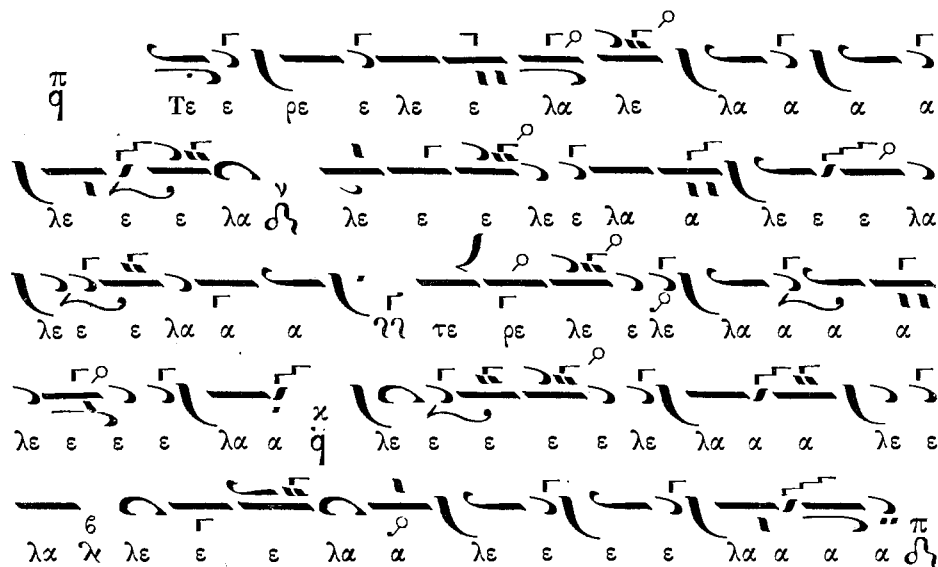
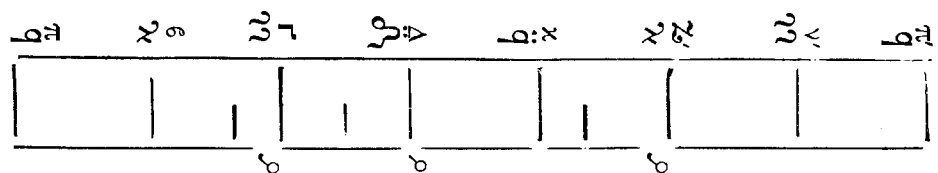
λε ε λα λε ε ε ε λε λα ρε λε ε λε λα α λε

ε λα λε ε λα α α λε ε ε λε λε ε

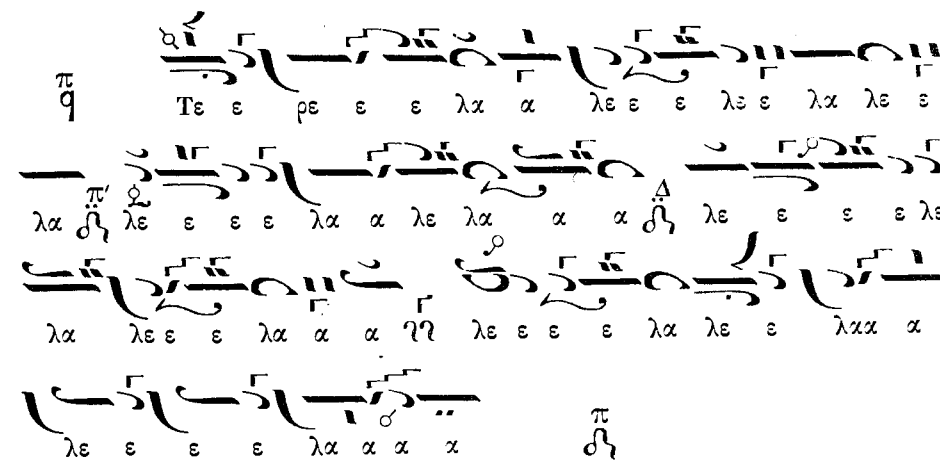
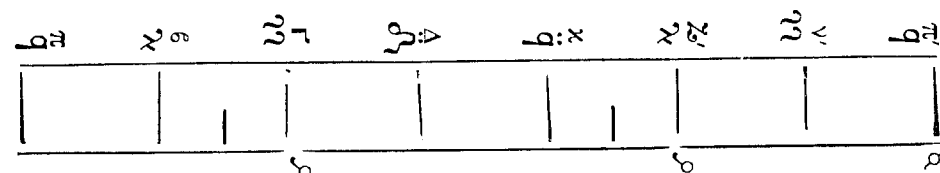
λε ε λα α α α

Τὸ Σεμπά Πιουσελίκ παράγεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ καὶ ἄρ-
χεται πάλιν ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ· ἀνιὸν εἰς τὸ Τζαργκιάχ στρέ-
φεται εἰς τὸ Ῥάστ· καὶ πηδῶν πάλιν εἰς τὸ Τζαργκιάχ, ἀνιὸν
δὲ μέχρι Χουσεϊνί, καταβαίνει πάλιν εἰς τὸ Τζαργκιάχ· πηδᾷ
εἰς τὸ Γκερδανιέ, πατᾷ τὸ Νὺμ Σεχνάζ καὶ στρέφεται εἰς τὸ

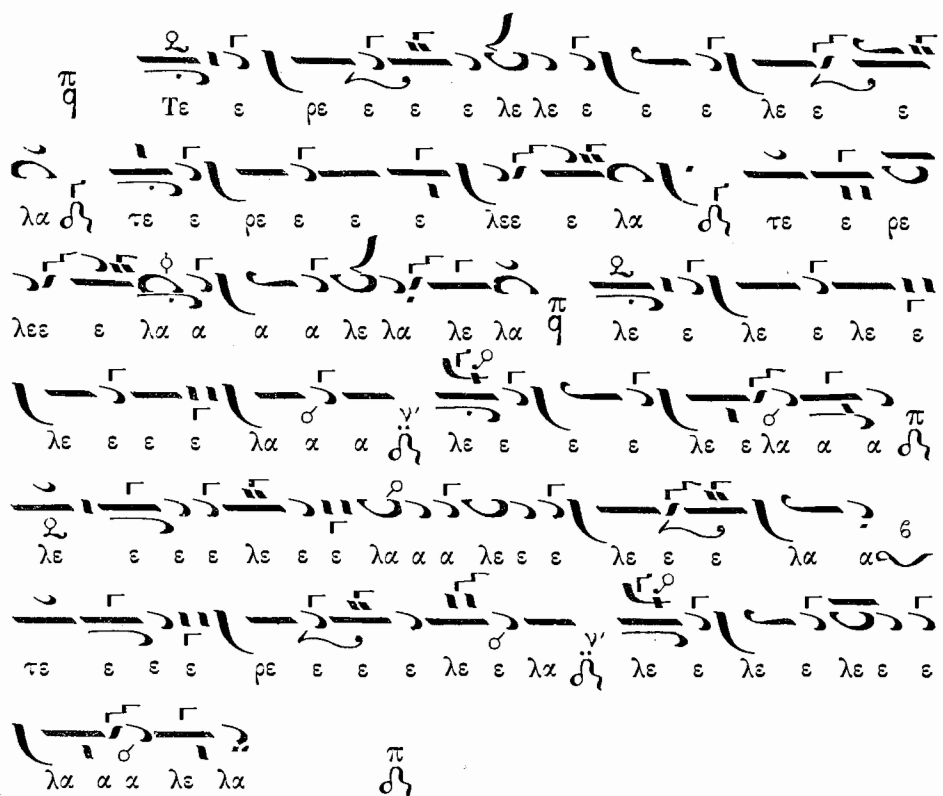
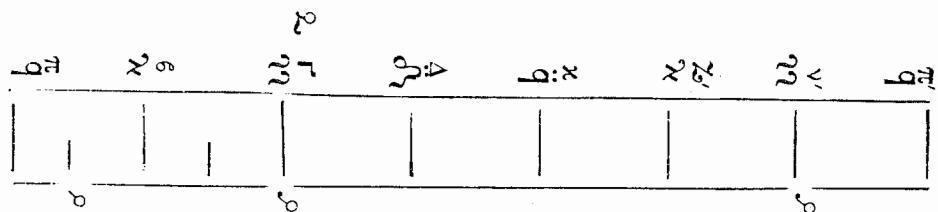
Χουσεϊνί· κατιόν δὲ εἰς τὸ Τζαργκιάχ πατᾶ τὸ Νὺμ Σεμπά καὶ καταβαίνει εἰς τὸ Σεγκιιάχ· πηδᾶ εἰς τὸ Ῥάστ, πατεῖ τὸ Διουγκιιάχ, καὶ ἀνιὸν μέχρι Νὺμ Σεμπά, ἐπιστρέφει μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιιάχ.

Τὸ Μουχαγέρ Πιουσελίκ παράγεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιιάχ καὶ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Μουχαγέρ· ἀνιὸν μέχρι τοῦ Τιζ Τζαργκιιάχ ἐπιστρέφει μέχρι τοῦ Νεβά· πατᾶ τὸ Χουσεϊνί, δεικνύον καὶ τὸ Νὺμ Ἀτζέμ· καταβαίνει δὲ διὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιιάχ.

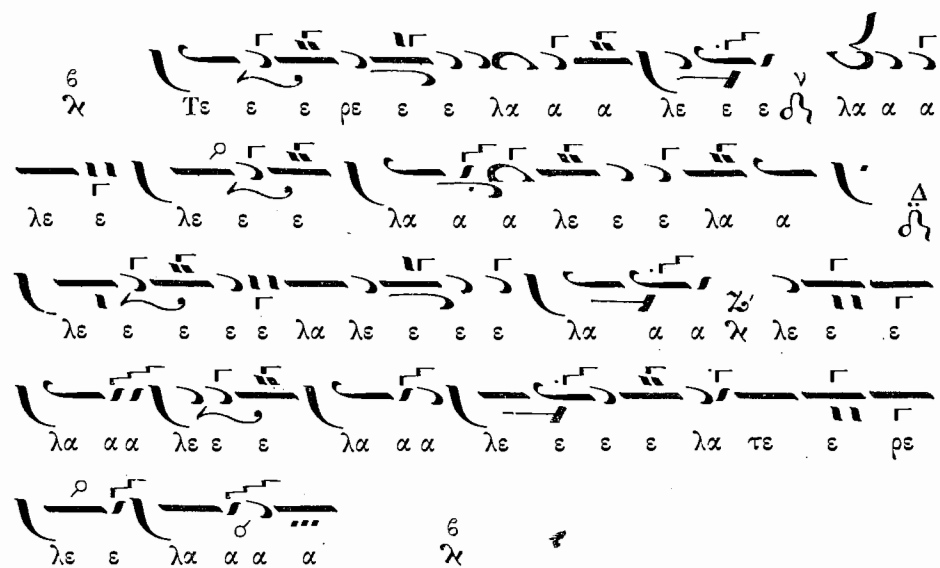
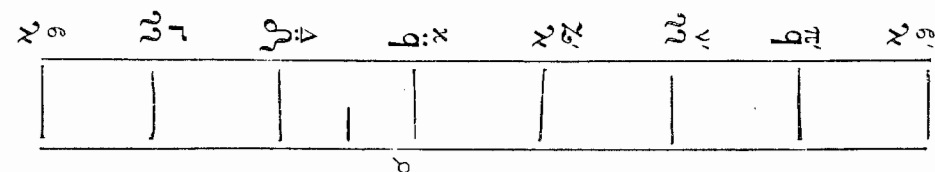
Τὸ Ἀρεζπάρ Πιουσελίκ παράγεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιιάχ καὶ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Τζαργκιιάχ, ὡς Ῥάστ· πηδᾶ εἰς τὸ Μουχαγέρ καὶ ἐπιστρέφει κατιόν μέχρι τοῦ Τζαργκιιάχ· πηδᾶ πάλιν εἰς τὸ Νὺμ Ἀτζέμ, καὶ Μουχαγέρ πατῶν, στρέφεται πάλιν εἰς τὸ Τζαργκιιάχ· ἐντεῦθεν ἀνιὸν περδὲ περδὲ μέχρι τοῦ Μουχαγέρ, πάλιν καταβαίνει περδὲ περδὲ μέχρι τοῦ Διουγκιιάχ· πηδῶν δὲ εἰς τὸ Χουσεϊνί, στρέφεται πάλιν εἰς τὸ Διουγκιιάχ· πατῶν αὖθις τὸ Τζαργκιιάχ, ἀναβαίνει μέχρι τοῦ Γκερδανιέ καὶ στρεφόμενον, πηδᾶ εἰς τὸ Τζαργκιιάχ κατιόν μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ εἰς τὸ Διουγκιιάχ· πατῶν πάλιν τὸ Τζαργκιιάχ, καὶ δεικνύον τὸ Σεγκιιάχ, ἀναβαίνει περδὲ περδὲ μέχρι τοῦ Γκερδανιέ καὶ πίπτει πάλιν εἰς τὸ Τζαργκιιάχ, καὶ μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ καταβαίνει καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιιάχ.

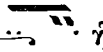
Σ Ε Γ Κ Ι Α Χ.

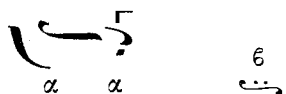
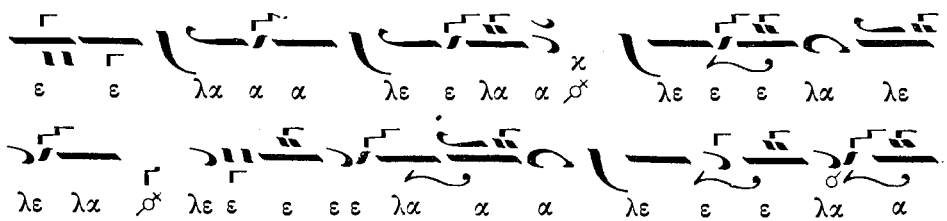
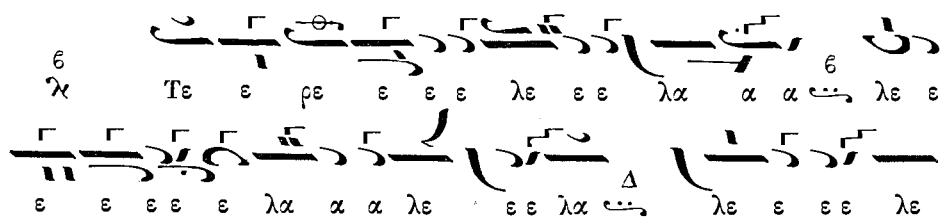
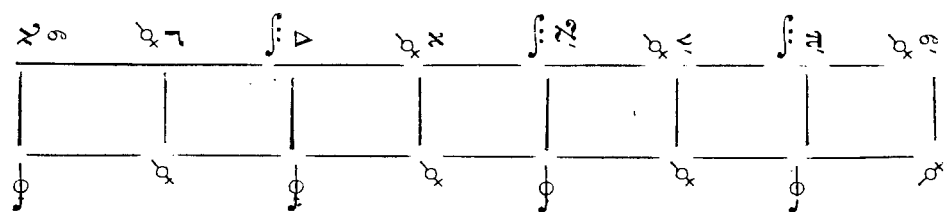
Τὸ Σεγκιάχ, ὡς εἶπον ἄνωτέρω, σημαίνει τρίτη βᾶσις σχετικῶς πρὸς τὴν διαίρεσιν τῶν τόνων τοῦ διαγράμματος· σχετικῶς ὅμως πρὸς τὴν διαίρεσιν τῶν κυρίων ἤχων, τὸ Σεγκιάχ εἶναι δευτέρα βᾶσις τῶν κυρίων ἤχων.

Τὸ Σεγκιάχ εἶναι ἡχος Λέγετος, ἥτοι διατονικός δεύτερος, Ḥ , καὶ ἄρχεται ἀπὸ τὸ αὐτὸ Σεγκιάχ, ἀλλὰ δύναται νὰ ἄρχεται καὶ ἀπὸ τὸ Ἐβίτζ· ἀνιὸν μετὰ τῶν κυρίων περδέδων μέχρι τοῦ Τίτζ Τζαργκιάχ, κάποτε δεικνύει καὶ τὸ Νὺμ Χιουζάμ, καὶ ἐπιστρέφον καταβαίνει δεικνύον καὶ τὸ Ῥάστ περδεσὶ καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Σεγκιάχ.

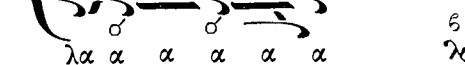
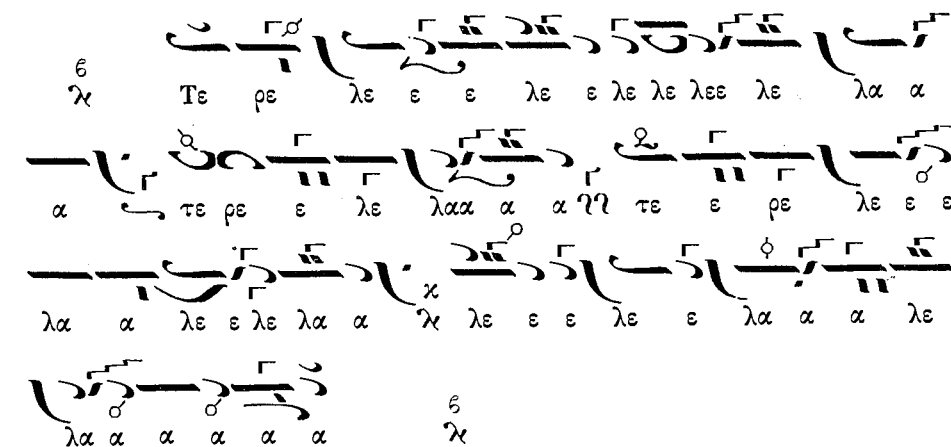
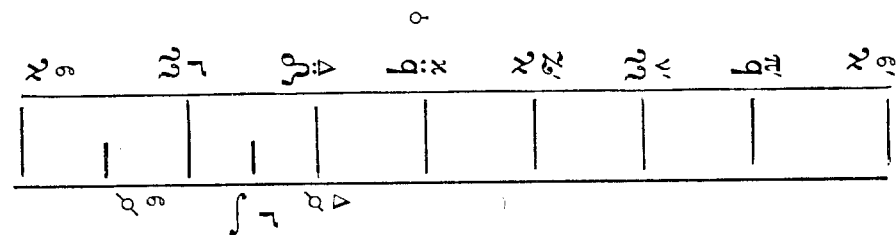

Ὁ Μιὰν χανές τοῦ Σεγκιάχ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Ἑβίτζ, καὶ περιστροφόμενος εἰς τὰ Τίζια καὶ τὸ Νὺμ Σιουμπιουλέ, καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Σεγκιάχ.

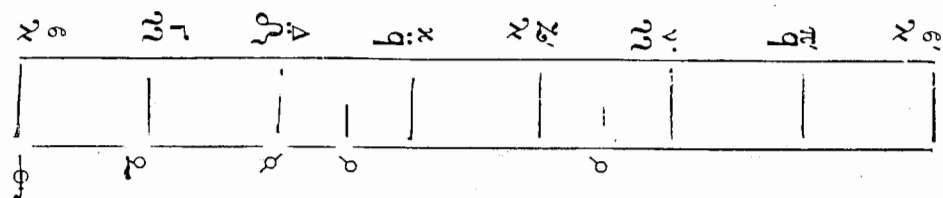
Τὸ Χιουζάμ εἶναι ἦχος ἡ βάσις αὐτοῦ εἶναι πάλιν ἀπὸ τοῦ Σεγκιάχ· ἀνιὸν εἰς τὸ Νεβά καὶ Νὺμ Χησάρ μέχρι Μουχαγέρ, ἐπιστρέφει κατιὸν πάλιν εἰς τὸ Νεβά· ἐντεῦθεν καταβαίνει καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Σεγκιάχ.

Τὸ Μαγέ παράγεται ἀπὸ τοῦ Σεγκιάχ καὶ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Σεγκιάχ· ἀνιὸν διὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ πατεῖ καὶ τὸ Νὺμ περδὲ Μαγέ· ἐπιστρέφει μετὰ τῶν ἰδίων περδέδων, καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Σεγκιάχ.

Τὸ Σεγκιάχ Μαγέ παράγεται ἀπὸ τοῦ Σεγκιάχ καὶ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Σεγκιάχ· ἀνιὸν εἰς τὸ Νεβά ἐπιστρέφει εἰς τὸ Διουγκιάχ· ἔπειτα ἀνιὸν μετὰ τοῦ Νὺμ Χησάρ μέχρι Μουχαγέρ, ἐπιστρέφει εἰς τὸ Νεβά· πατεῖ ἔπειτα τὸ Τζαργκιάχ, ἀναβαίνει μέχρι Νὺμ Μαχούρ καὶ κρέμαται εἰς τὸ Νὺμ Χησάρ, ὁπόθεν καταβαίνει εἰς τὸ Σεγκιάχ· ἀνιὸν κατόπιν εἰς τὸ Νὺμ Ἀτζέμ καὶ Γκερδανιέ, ἐπιστρέφει μετὰ τοῦ Νὺμ Μπεγιατι εἰς τὸ Τζαργκιάχ, καὶ ἐντεῦθεν εἰς τὸ Διουγκιάχ· ἀνιὸν πάλιν εἰς τὸ Νεβά καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Σεγκιάχ.

6
N Te ε ε ρε λε ε λε ε λα α α

λε ε λα α λε ε ε λα α π λε ε ε λε ε λα

α α α α λε ε λα α α λε ε ε ε λα α α α

λε ε ε ε λα α α α Δ τε ε ε ρε ε λε ε

λα α α λε ε ε λα α α N λε ε λα α λε ε

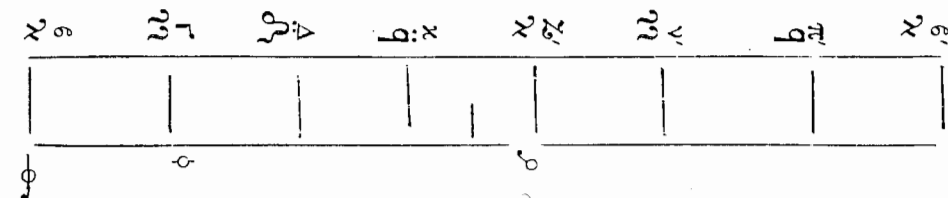
λα α λε ε ε ε λε ε ε λα λε λα α N τε

ρε ε λε λα α λε ε ε λα α α λε ε λα α α α

λε ε ε λα α α α

Τὸ Βετζχί Ἀρεζπάρ παράγεται ἀπὸ τοῦ Σεγκιάχ· ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Γκερδανιέ καὶ καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Χησάρ εἰς τὸ Σεγκιάχ· πηδῶν πάλιν εἰς τὸ Γκερδανιέ, στρέφεται μετὰ τοῦ

Νὺμ Ἀτζέμ εἰς τὸ Νεβά· ἐντεῦθεν πηδῶν εἰς τὸ Μουχαγέρ, στρέφεται πάλιν εἰς τὸ Νεβά, ὁπόθεν πατῶν τὸ Νὺμ Χησάρ καταβαίνει εἰς τὸ Τζαργκιάχ καὶ εἰς τὸ Διουγκιάχ· ἀνιὸν δὲ μέχρι τοῦ Χουσεϊνί, καὶ κατιὸν καταλήγει εἰς τὸ Σεγκιάχ.

6
N Te ρε λε ε λα λε ε ε ε λε λα α α λε

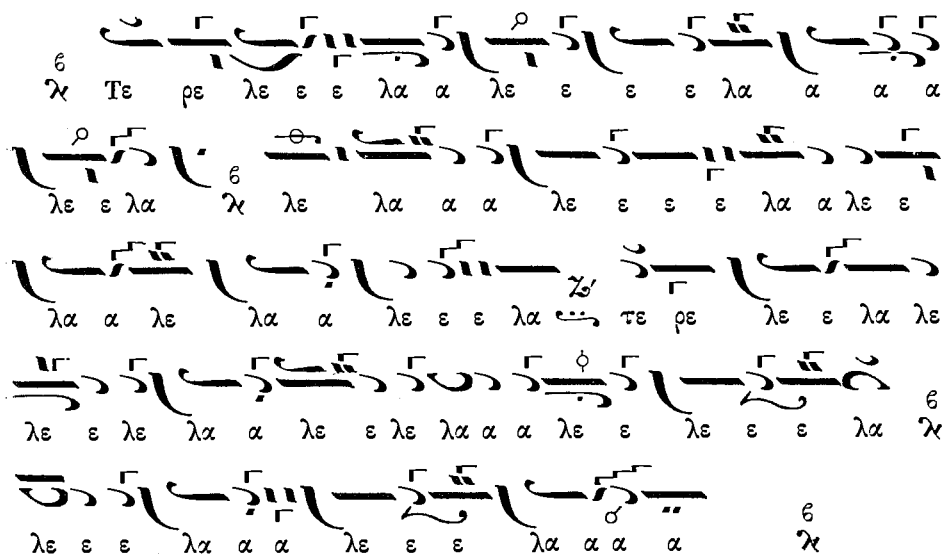
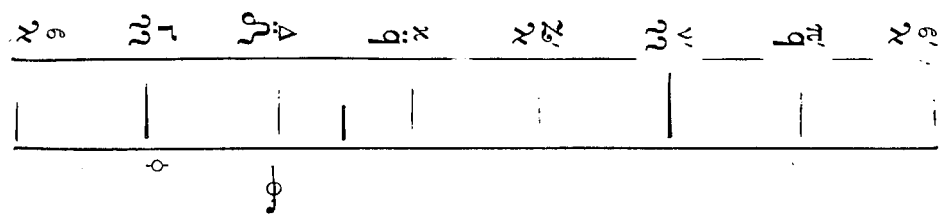
λα α α λε ε ε λα α α α 6 λε λα α α τε

ρε λε ε λε λα α Δ λε ε ε λε ε λα α α λε ε

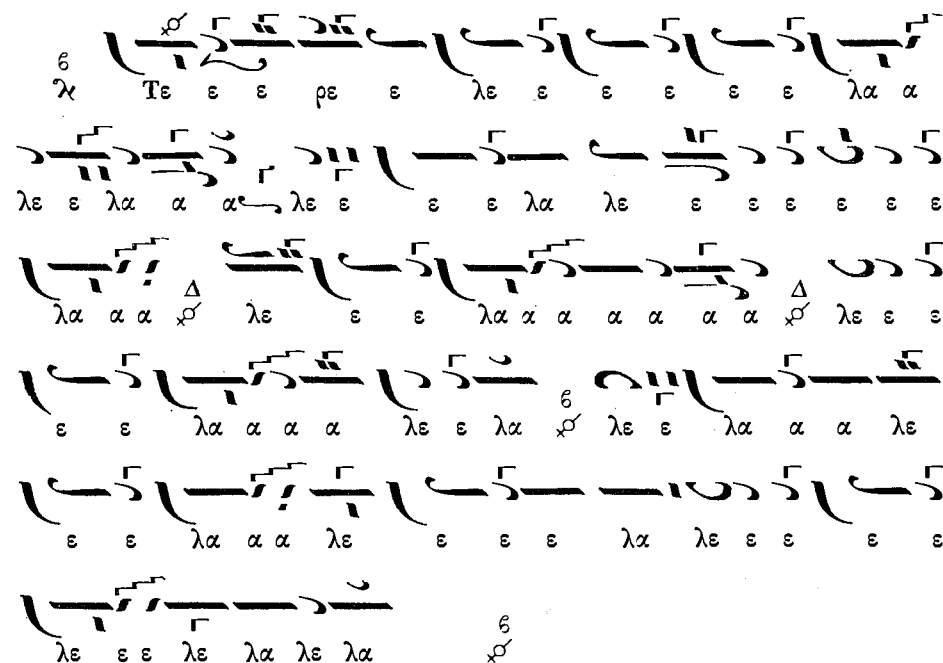
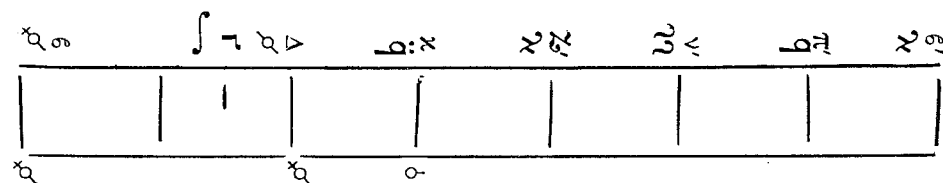
λχ α α ρε λε ε λε ε ε ε ε ε ε ε λα α α π

τε ε ρε λε ε ε ε λα α α λε ε ε λα 6 N

Τὸ Χιράμ παράγεται ἀπὸ τοῦ Σεγκιάχ καὶ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Σεγκιάχ· ἀνιὸν εἰς τὸ Νεβά, ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὸ Σεγκιάχ· πατῶν δὲ πάλιν Νεβά καὶ ἀνιὸν εἰς Νὺμ Χησάρ καὶ Ἐβίτζ, στρέφεται πάλιν εἰς τὸ Σεγκιάχ· ἀνιὸν ἔπειτα εἰς τὸ Τζαργκιάχ καὶ Νεβά, ἐπιστρέφει καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Σεγκιάχ.

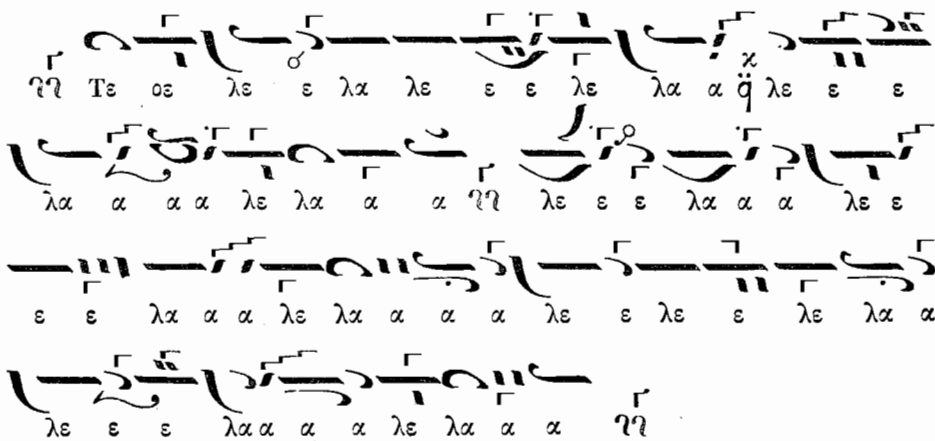
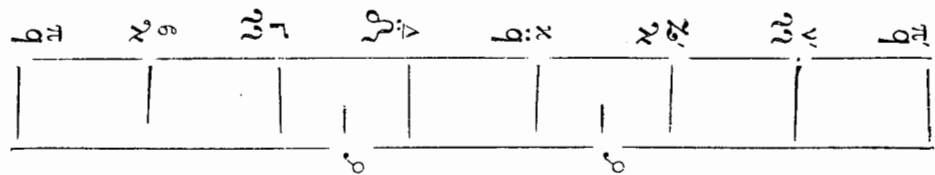
Τὸ Μουσταχάρ παράγεται ἀπὸ τοῦ Σεγκιᾶχ καὶ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά· πατῶν δὲ τὸ Χουσεῖνι καταβαίνει εἰς τὸ Νὺμ Οὐζάλ· κατόπιν ἀνιὸν εἰς τὸ Γκερδανιὲ καὶ Μουχαγέρ, ἐπιστρέφει εἰς τὸ Νεβά· πατῶν πάλιν τὸ Χουσεῖνι, καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ εἰς τὸ Σεγκιᾶχ, καὶ ἐντεῦθεν εἰς τὸ Ῥάστ· ἀνιὸν πάλιν μέχρι τοῦ Νεβά καὶ κατιὸν μετὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ, καταλήγει εἰς τὸ Σεγκιᾶχ.

ΤΖΑΡΓΚΙΑΧ.

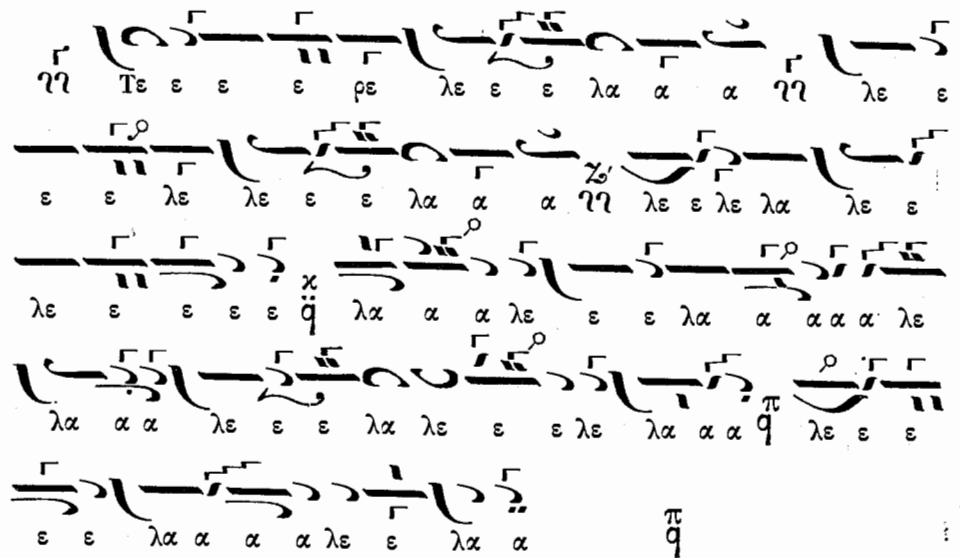
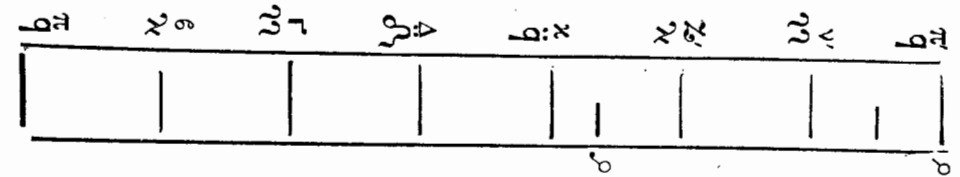
Τὸ Τζαργκιᾶχ εἶναι βάσις ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ρίζα τοῦ ἐναρμονίου γένους. Σχετικῶς πρὸς τὴν διαίρεσιν τῶν τόνων τοῦ διαγράμματος, τὸ Τζαργκιᾶχ, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, σημαίνει τε-τάρτη βάσις· σχετικῶς ὅμως πρὸς τὴν διαίρεσιν τῶν κυρίων ἤχων, εἶναι τρίτη βάσις αὐτῶν.

Τὸ Τζαργκιᾶχ λοιπὸν εἶναι ἦχος καὶ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιᾶχ· ὁδεῦον διὰ τῶν ἀνιουσῶν καὶ κατισουσῶν φωνῶν μετὰ τοῦ Νὺμ 'Ατζέμ, καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Τζαργκιᾶχ.

Ὁ Μιὰν χανές, ἥτοι ὁ ἀπὸ τὸ μέσον ὀξυνόμενος οἶκος τοῦ Τζαργκιᾶχ, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Μουχαγέρ, καὶ περιστρεφόμενος εἰς τὰ Τίζια διὰ τοῦ Νὺμ 'Ατζέμ, καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Τζαργκιᾶχ.

Τὸ 'Ατζέμ παράγεται ἀπὸ τοῦ Τζαργκιᾶχ· ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιᾶχ ἢ ἀπὸ τοῦ 'Ράστ, καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ Νεβά πατῶν τὸ Νὺμ 'Ατζέμ· ἢ ἀπὸ τοῦ Γκερδανιέ καταβαίνει εἰς τὸ Νὺμ 'Ατζέμ, καὶ μετ' αὐτοῦ ἀνερχόμενον καὶ κατερχόμενον, καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιᾶχ.

Ὁ Μιὰν χανές, ἥτοι ὁ ἀπὸ τὸ μέσον ὀξυνόμενος οἶκος τοῦ 'Ατζέμ (α), ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νὺμ 'Ατζέμ· περιστρεφόμενος εἰς τὰ Τίζια, καταβαίνει διὰ τοῦ Νὺμ 'Ατζέμ καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιᾶχ.

(α) Τὸ 'Α τ ζ έ μ εἶναι ἦχος παραγόμενος ἐκ τοῦ Τζαργκιᾶχ· ἡ δὲ λέξις 'Α τ ζ έ μ σημαίνει παρὰ Πέρσαις χλιδανός, καὶ γαμήλιος. Πιθανὸν νὰ ὠνομάσθη οὕτω διότι ὁ κύριος αὐτοῦ ἦχος Τζαργκιᾶχ, ὅστις εἶναι ἡ βάση τοῦ παρ' ἡμῶν ἐναρμονίου γένους, ἀριέρωται, ὡς ῥηθῆσεται καὶ κατωτέρω, τῇ πλανῆτη 'Αφροδίτῃ· ἡ δὲ 'Αφροδίτη, ὡς γνωρίζομεν ἐκ τῆς Μυθολογίας, ἦτο μήτηρ τοῦ Ἑρωτος καὶ προήδρευεν, οὕτως εἶπεῖν, τῶν γάμων.

καὶ Γκερδανιὲ καὶ στρέφεται πάλιν εἰς τὸ Νεβά, καὶ μετὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ καταβαίνει μέχρι τοῦ Ῥάστ· πηδῶν εἰς τὸ Τζαργκιάχ, δεικνύον καὶ τὸ Νὺμ Σεμπά, καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Κιουρδὶ καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

ᾠδὴ ἁγία

Τε ρε λε ε λε ε ε λα α α λε λα λε ε ε
 λα τε ρε ε λε ε λα α λε ε ε λα λε
 ε ε ε ε λα α α λε ε ε λα α α λε λα
 λε ε ε ε ε λα α α τε ρε λε ε ε λα α α α
 λε ε ε λε ε ε λα α

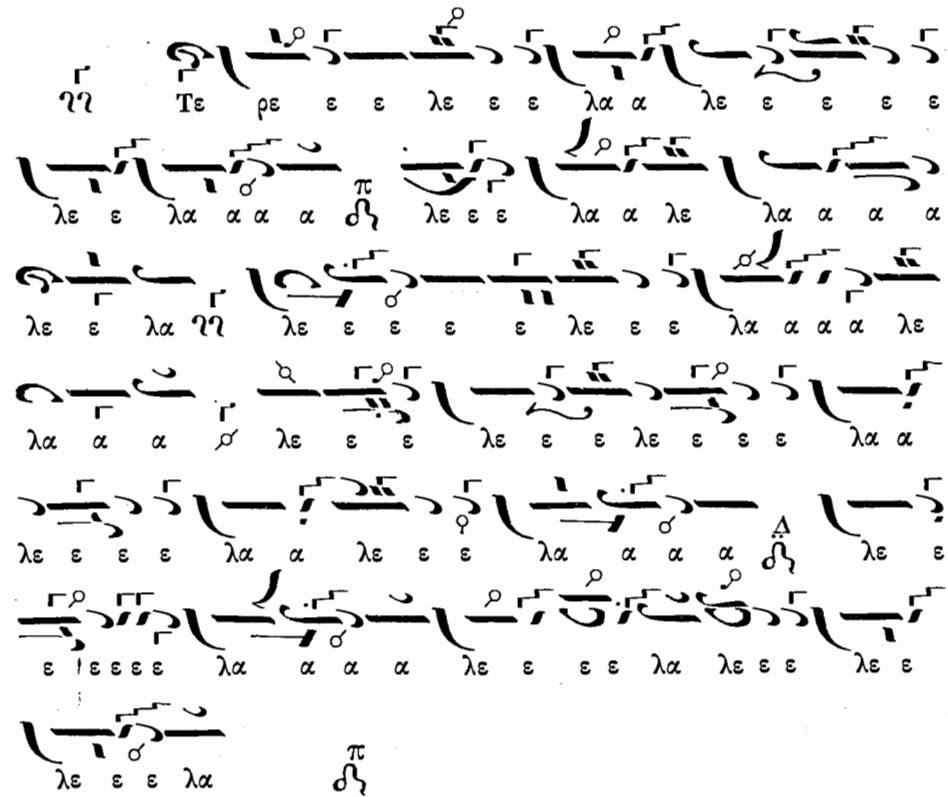
Τὸ Μπειζάν Κιουρδὶ παράγεται ἀπὸ τοῦ Τζαργκιάχ· ἄρχεται πάλιν ἀπὸ τοῦ Τζαργκιάχ, καὶ πατῶν τὸ Νὺμ Σεμπά, καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Κιουρδὶ εἰς τὸ Διουγκιάχ· ἀνιὸν δὲ μετὰ τοῦ Νὺμ Κιουρδὶ πάλιν μέχρι τοῦ Νὺμ Σεμπά, ἐπιστρέφει μέχρι τοῦ Ῥάστ· ἐντεῦθεν πάλιν ἀνιὸν μετὰ τοῦ Νὺμ Κιουρδὶ καὶ Τζαργκιάχ, καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

ᾠδὴ ἁγία

Τε ε ε ρε λε ε λα α α λε ε λα λε ε
 λα α α λε ε ε ε ε λε ε ε λα α λε ε
 ε ε ε λα α λε ε λα λε ε ε λα α α λε
 ε ε λα α α λε ε ε λα α

Τὸ Ἀτζέμ Ἀσηράν, βαρύτονος τοῦ Ἀτζέμ, παράγεται ἀπὸ τοῦ Τζαργκιάχ· ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ, καὶ πατῶν τὸ Μουχαγέρ στρέφεται εἰς τὸ Νεβά· ἀνιὸν δὲ μετὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ εἰς τὸ Μουχαγέρ, καὶ δεικνύον τὸ Νὺμ Σιουμπιουλέ, καταβαίνει πάλιν μετὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ μέχρι τοῦ Διουγκιάχ· ἔπειτα πηδῶν εἰς τὸ Νεβά, πίπτει πάλιν εἰς τὸ Διουγκιάχ, ἐξ οὗ καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ Ἀσηράν, μέχρι τοῦ Γιεγκιάχ· πηδῶν δ' ἐντεῦθεν εἰς τὸ Ῥάστ, δεικνύον καὶ τὸ Νὺμ Ζιργκιουλέ, στρέφεται καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ἀτζέμ Ἀσηράν.

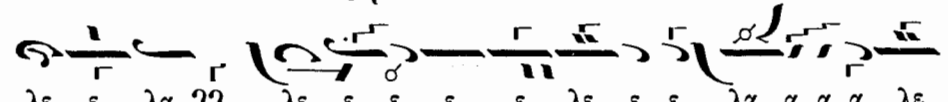
ᾠδὴ ἁγία

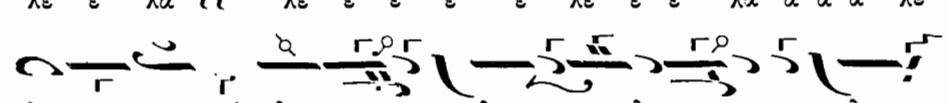
 Te ρε ε ε λε ε ε λα α λε ε ε ε ε

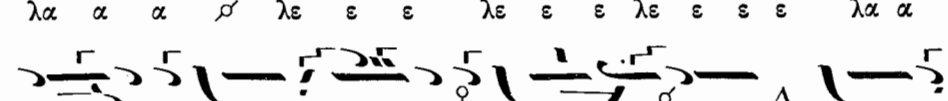
 λε ε λα α α α π λε ε ε λα α λε λα α α α

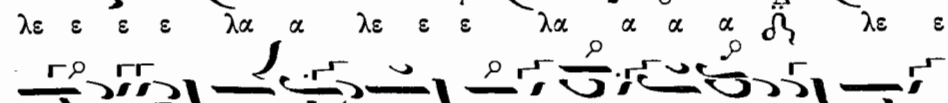
 λε ε λα Te λε ε ε ε ε λε ε ε λα α α α λε

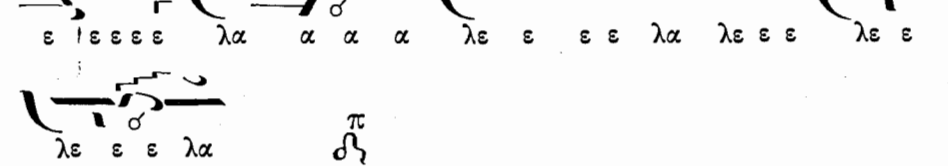
 λα α α ρ λε ε ε λε ε ε λε ε ε ε λα α

 λε ε ε ε λα α λε ε ε λα α α α α λε ε

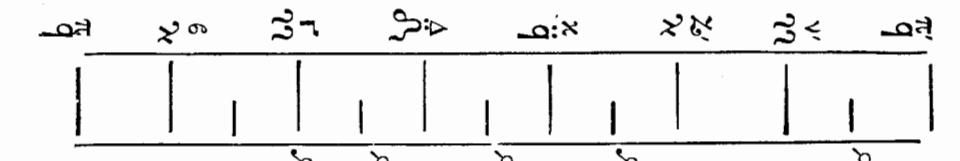

 ε ε ε ε ε λα α α α λε ε ε ε λα λε ε ε λε ε

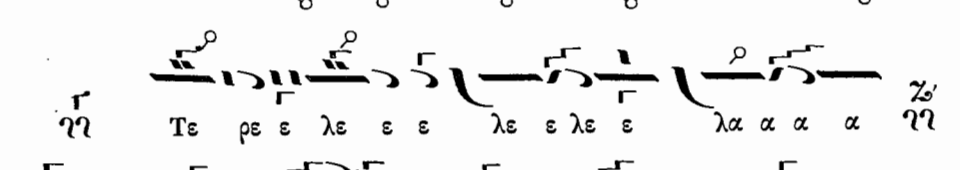

 λε ε ε λα π

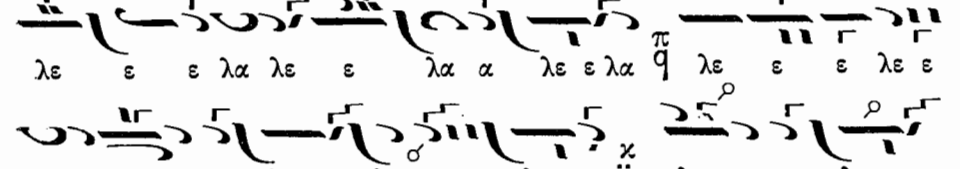
Τὸ Ἀτζέμ Πιουσελίκ παράγεται ἀπὸ τοῦ Τζαργκιάχ· ἄρχε-
 ται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί, ἀνιὸν δὲ μετὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ εἰς τὸ
 Μουχαγέρ, καὶ κατιὸν πάλιν εἰς τὸ Νὺμ Ἀτζέμ, πάλιν ἀνα-
 βαίνει εἰς τὸ Μουχαγέρ καὶ καταβαίνει μέχρι τοῦ Διουγκιάχ.
 Ἐντεῦθεν πάλιν ἀνιὸν εἰς τὸ Χουσεϊνί καὶ μέχρι τοῦ Μουχα-
 γέρ, στρέφεται πάλιν εἰς τὸ Χουσεϊνί καὶ μέχρι τοῦ Τζαργκιάχ,
 ἐξ οὗ ἀνιὸν μετὰ τοῦ Νὺμ Χησάρ, ἐπιστρέφει μετὰ τοῦ Νὺμ
 Πιουσελίκ μέχρι τοῦ Διουγκιάχ· κατόπιν πάλιν ἀνιὸν μετὰ τοῦ
 Νὺμ Πιουσελίκ εἰς τὸ Χουσεϊνί, καὶ δεικνῦον τὸ Νὺμ Ἀτζέμ,
 καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Χησάρ καὶ Νὺμ Πιουσελίκ καὶ κατα-
 λήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

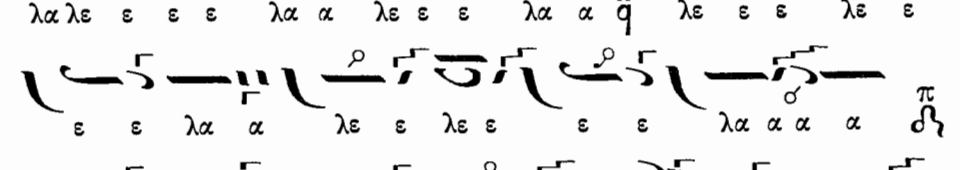
 Te ρε ε λε ε ε λε ε λε ε λα α α α

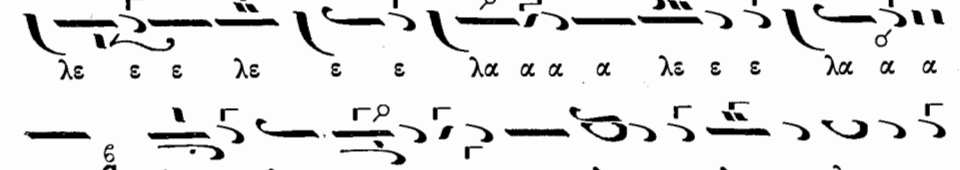
 λε ε ε λα λε ε λα α λε ε λα π λε ε ε λε ε

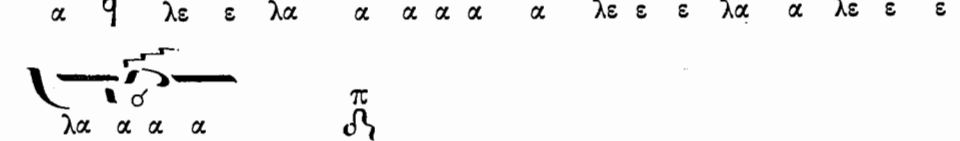
 λα λε ε ε ε λα α λε ε ε λα α q λε ε ε λε ε

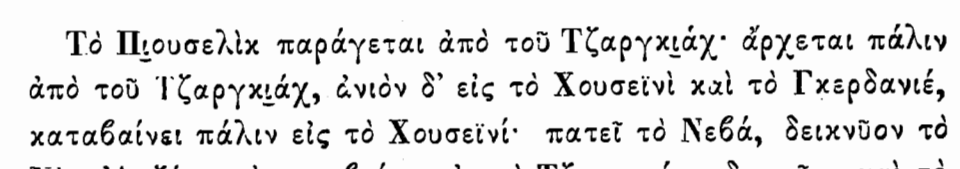
 ε ε λα α λε ε λε ε ε ε λα α α α π

 λε ε ε λε ε ε λα α α α λε ε ε λα α α

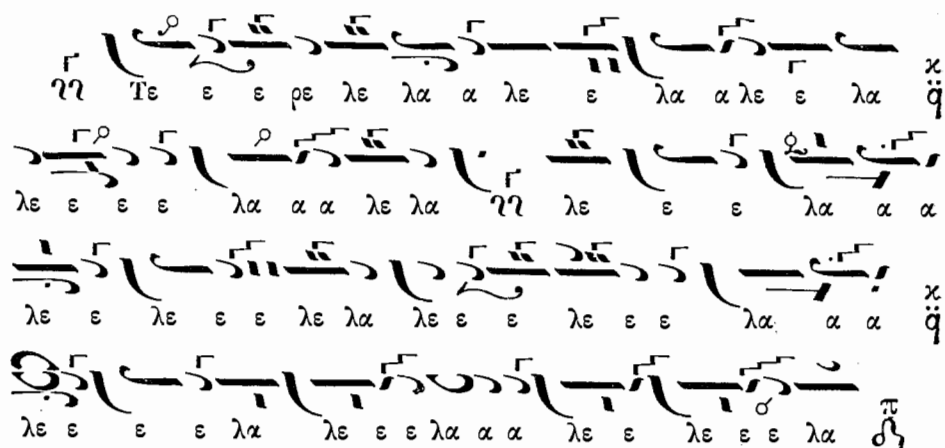
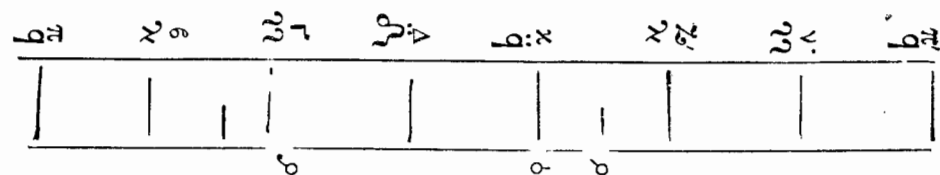

 α q λε ε λα α α α α λε ε ε λα α λε ε ε

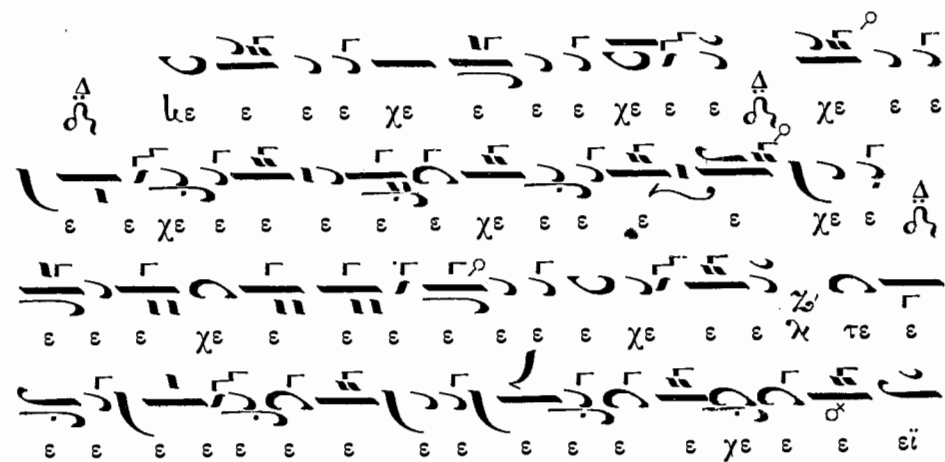
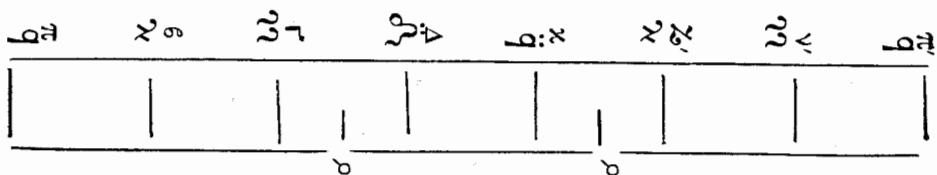
 λα α α α π

Τὸ Πιουσελίκ παράγεται ἀπὸ τοῦ Τζαργκιάχ· ἄρχεται πάλιν
 ἀπὸ τοῦ Τζαργκιάχ, ἀνιὸν δ' εἰς τὸ Χουσεϊνί καὶ τὸ Γκερδανιέ,
 καταβαίνει πάλιν εἰς τὸ Χουσεϊνί· πατεῖ τὸ Νεβά, δεικνῦον τὸ
 Νὺμ Ἀτζέμ καὶ καταβαίνει εἰς τὸ Τζαργκιάχ, δεικνῦον καὶ τὸ
 Νὺμ Πιουσελίκ· πάλιν ἀναβαίνει εἰς τὸ Χουσεϊνί καὶ Γκερδανιέ
 καὶ πίπτει εἰς τὸ Χουσεϊνί· πηδᾷ εἰς τὸ Μουχαγέρ, καὶ κατα-
 βαίνει πάλιν εἰς τὸ Χουσεϊνί· κατιὸν ἔπειτα εἰς τὸ Τζαργκιάχ,
 καταλήγει μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ εἰς τὸ Διουγκιάχ.

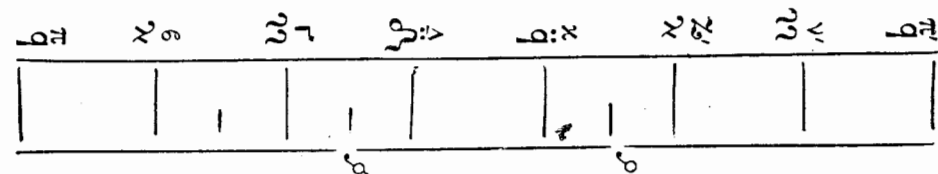
NEBA.

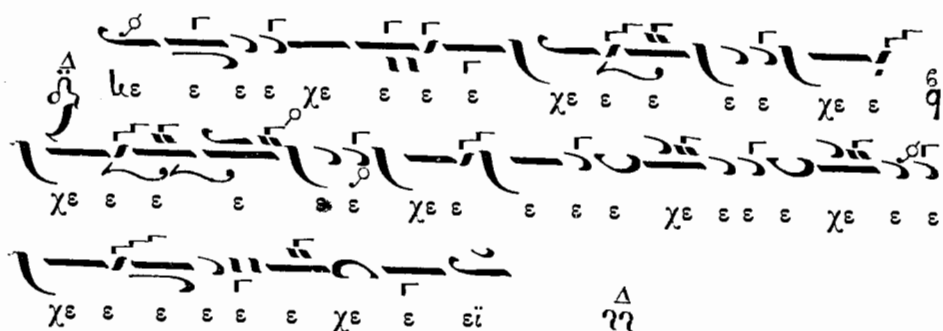
Τὸ Νεβὰ εἶναι ἡχὸς $\delta\lambda$ · ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβὰ, ἡ καὶ ἀπὸ τοῦ Μουχαγέρ, ὁδεῦον τὰς ἀνιούσας καὶ κατιούσας φωνάς, μέχρι Διουγκιάχ· καὶ ἀνιὸν καταλήγει εἰς τὸ Νεβὰ.

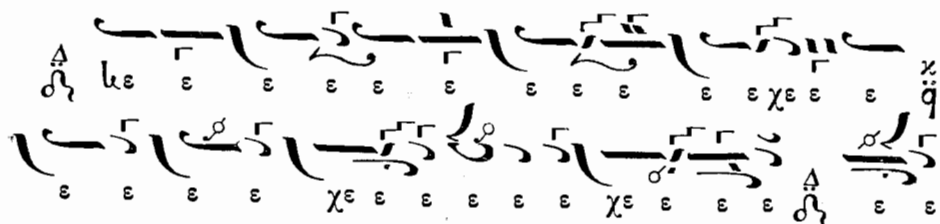
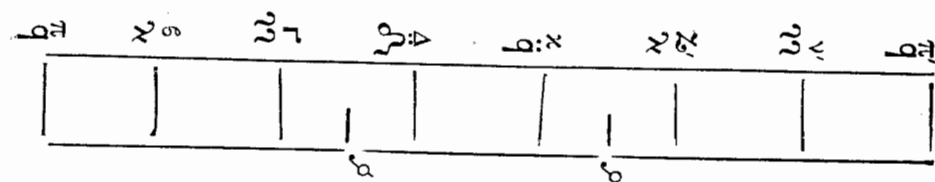
Ὁ Μιὰν χανές τοῦ Νεβὰ ἄρχεται ἀπὸ τὸ Γκερδανιέ, ἀνιὼν δ' εἰς τὸ Μουχαγέρ, καὶ στρεφόμενος εἰς τὰ Τίζια καταβαίνει μέχρι τοῦ Διουγκιάχ· ἔπειτα πηδῶν εἰς τὸ Νεβὰ καὶ δεικνύων τὸ Νὺμ Νεχαβέντ καταλήγει εἰς τὸ Νεβὰ.

Τὸ Νισαποῦρ παράγεται ἀπὸ τοῦ Νεβὰ· εἶναι ἡχὸς $\delta\lambda$ ἄρχεται ὡσαύτως ἀπὸ τοῦ Νεβὰ, ἀνιὸν δὲ μέχρι τοῦ Ἐβίτζ, ἐπιστρέφει εἰς τὸ Νεβὰ, καὶ βαῖνον διὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ, καταβαίνει εἰς τὸ Σεγκιάχ· ἔπειτα πηδῶν εἰς τὸ Γκερδανιέ καὶ δεικνύον τὸ Σεχνάτζ, καταβαίνει μετὰ τοῦ Ἀτζέμ περδὲ μέχρι τοῦ Νεβὰ καὶ τοῦ Οὐζάλ· πατῶν δὲ τὸ Διουγκιάχ καὶ ἀνιὸν καταλήγει εἰς τὸ Νεβὰ.

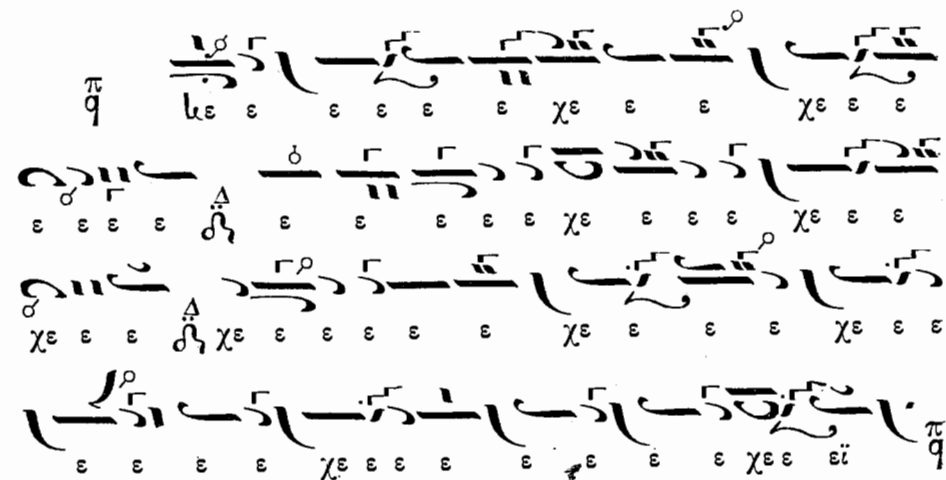
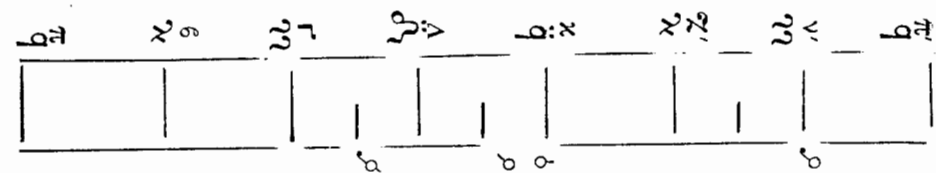

Τὸ Νισαβερὲκ παράγεται ἀπὸ τὸ Νεβά, εἶναι ἤχος ځ . ἀρ-
χεται ἀπὸ τὸ αὐτὸ Νεβά· ἀνιὸν εἰς τὸ Χουσεῖνι μέχρι τοῦ Γκερ-
δανιέ, στρέφεται εἰς τὸ Χουσεῖνι καὶ Νεβά, καὶ μετὰ τοῦ Οὐ-
ζάλ πίπτει εἰς τὸ Διουγκιᾶχ· πηδῶν δ' εἰς τὸ Νὺμ Ἀτζέμ, ἐπι-
στρέφει πάλιν εἰς τὸ Νεβά· ἔπειτα πηδῶν εἰς τὸ Μουχαγέρ, ἐ-
πιστρέφει μετὰ τοῦ Νὺμ Σεχνάζ εἰς τὸ Νεβά, καὶ μετὰ τοῦ Οὐ-
ζάλ μέχρι τοῦ Διουγκιᾶχ, καὶ πατῶν τὸ Τζαργκιᾶχ καταλήγει
εἰς τὸ Διουγκιᾶχ.

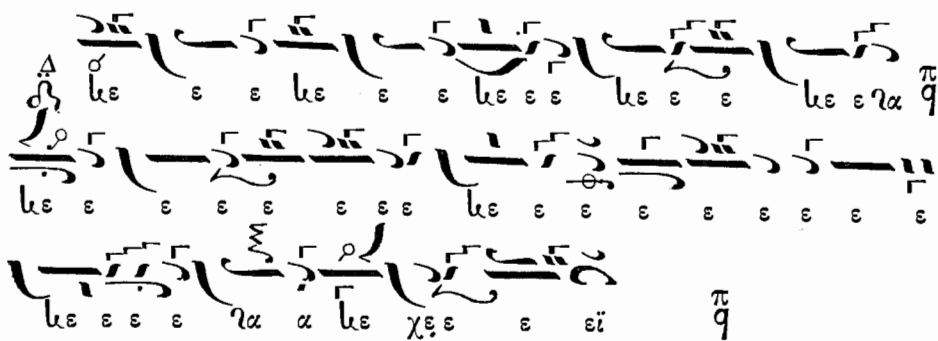
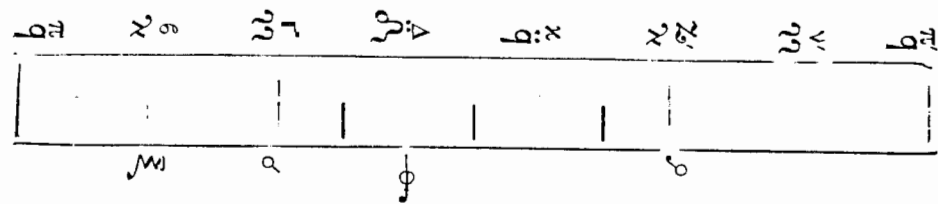

Τὸ Ἰσφαχὰν παράγεται ἀπὸ τοῦ Νεβὰ καὶ εἶναι ἤχος Ὡ.
ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβὰ, καὶ δεικνύον τὸ Νὺμ Οὐζὰλ ὁδεύει εἰς
τὰς ἀνιούσας φωνάς, ἐπιστρέφον δὲ καταβαίνει διὰ τοῦ Νὺμ
Σεμπὰ καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιὰχ.

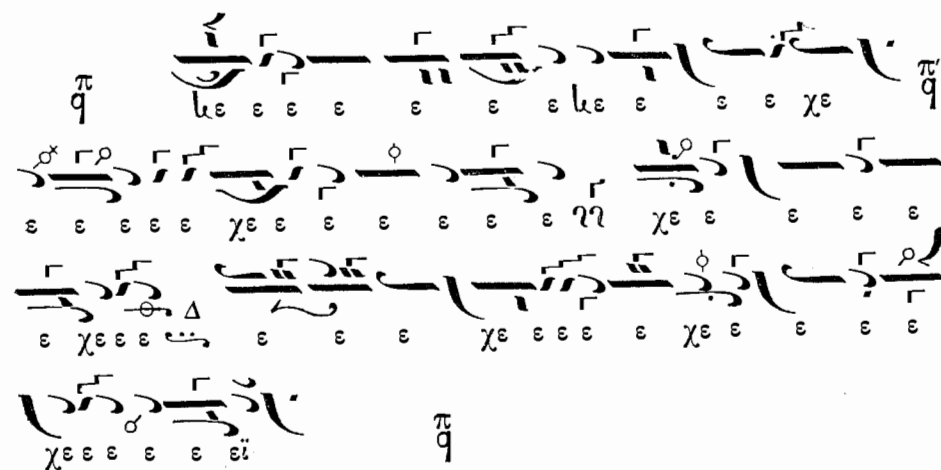
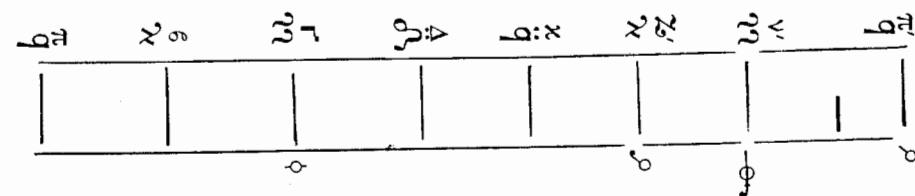
Ὁ Μιὰν χανὲς τοῦ Ἰσφαχὰν ἄρχεται καὶ οὗτος ἀπὸ τοῦ Νεβὰ, πατῶν δὲ τὸ Χουσεϊνὶ ἀναβαίνει εἰς τὰ Τίζια, καὶ στρεφόμενος καταβαίνει, διὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ εἰς τὸ Νὺμ Νισαπούρ, καὶ χρέμαται εἰς τὸ Χουσεϊνὶ καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Τὸ Μπεγιατι παράγεται ἀπὸ τοῦ Νεβὰ καὶ εἶναι ἦχος δ'. ἄρχεται ποτὲ μὲν ἀπὸ τοῦ Νεβὰ, ποτὲ δὲ ἀπὸ τοῦ Τζαργκιάχ καὶ ἐνίοτε ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ· πηδῶν εἰς τὸ Χουσεϊνὶ, πατῶν δὲ τὸ Ἀτζέμ ὁδεύει περισσότερο εἰς τὸ Νεβὰ καὶ Νὺμ Μπεγιατι, καὶ πατῶν τὸ Νὺμ Ἀτζέμ καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Μπεγιατι καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

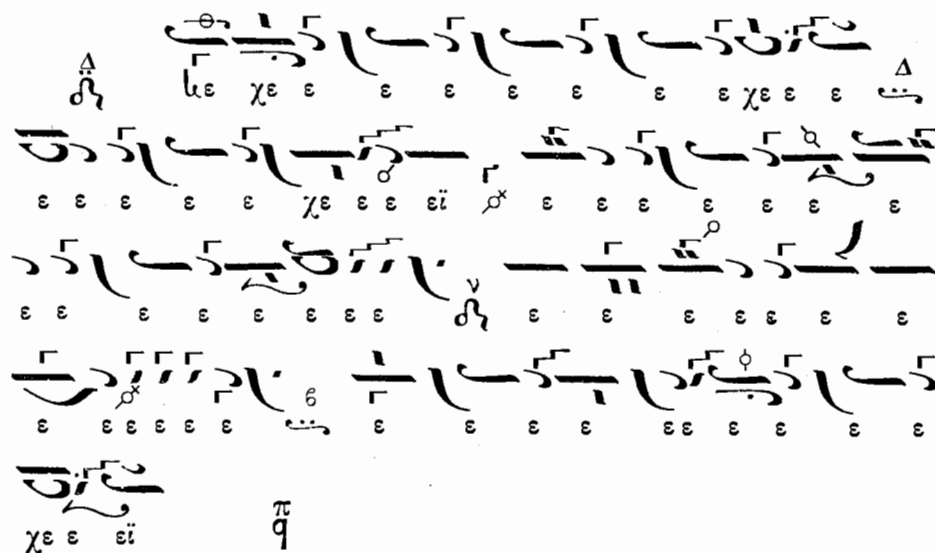
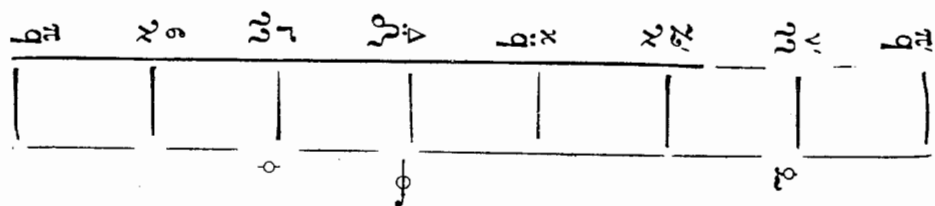
Ὁ Μιὰν χανὲς τοῦ Μπεγιατι ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Μουχαγέρ, δεικνύων δὲ τὸ Νὺμ Σιουμπιουλέ, ἀναβαίνει καὶ εἰς τὰ Τίζια καὶ στρεφόμενος καταβαίνει διὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Τὸ Μπεγιατι Ἀραμπὰν παράγεται ἀπὸ τοῦ Νεβὰ καὶ εἶναι ἦχος δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Μουχαγέρ, καὶ κατιὸν μέχρι τοῦ Χουσεϊνὶ, ἀναβαίνει πάλιν μέχρι τοῦ Τίζ Τζαργκιάχ· στρέφεται εἰς τὸ Μουχαγέρ, καὶ ἐντεῦθεν καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Χησάρ περδὲ περδὲ μέχρι τοῦ Τζαργκιάχ· πηδᾷ εἰς τὸ Νὺμ Ἀτζέμ, πατεῖ τὸ Μουχαγέρ, ἐπιστρέφει εἰς τὸ Νεβὰ, καὶ δεικνύον τὸ Νὺμ Χησάρ, καταβαίνει μέχρι τοῦ Τζαργκιάχ καὶ πίπτει εἰς τὸ Διουγκιάχ· πηδᾷ εἰς τὸ Μπεγιατι, καὶ καταβαίνον καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

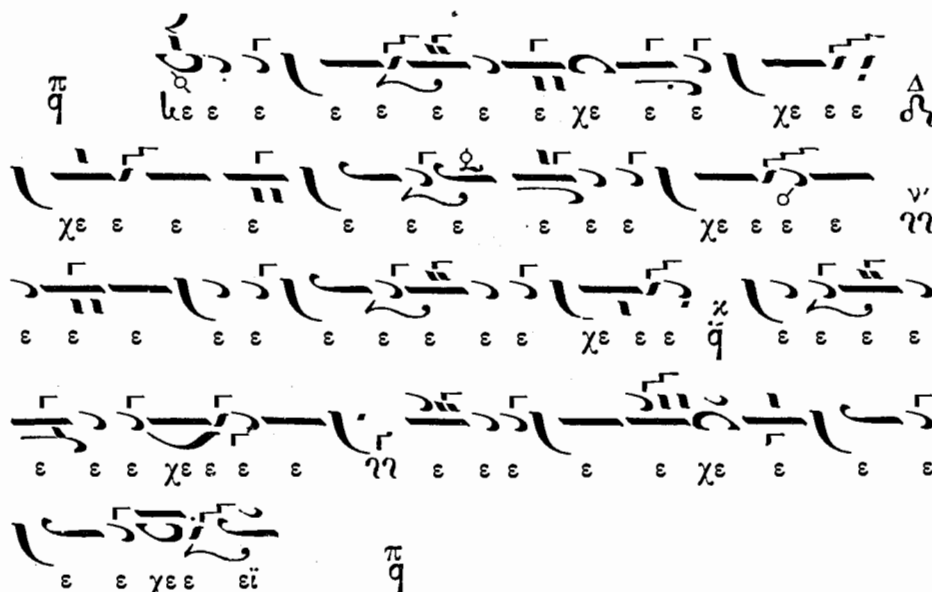
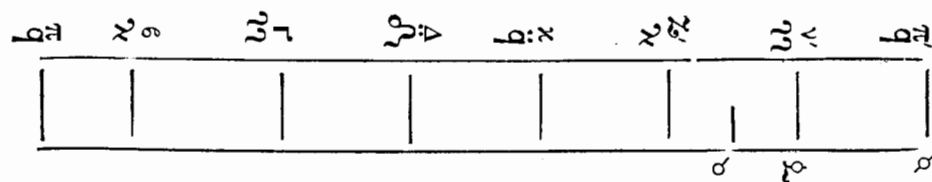

Τὸ Καρτζιγάρ παράγεται ἀπὸ τοῦ Νεβὰ καὶ εἶναι ἦχος δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Γκερδανιέ καὶ κατιὸν μετὰ τοῦ Νὺμ Χησάρ εἰς τὸ Νεβὰ, πατεῖ τὸ Ἐβίτζ καὶ ἐπιστρέφει μετὰ τοῦ Νὺμ Χησάρ μέχρι τοῦ Τζαργκιάχ, πηδῶν δ' εἰς τὸ Νεβὰ, καταβαίνει

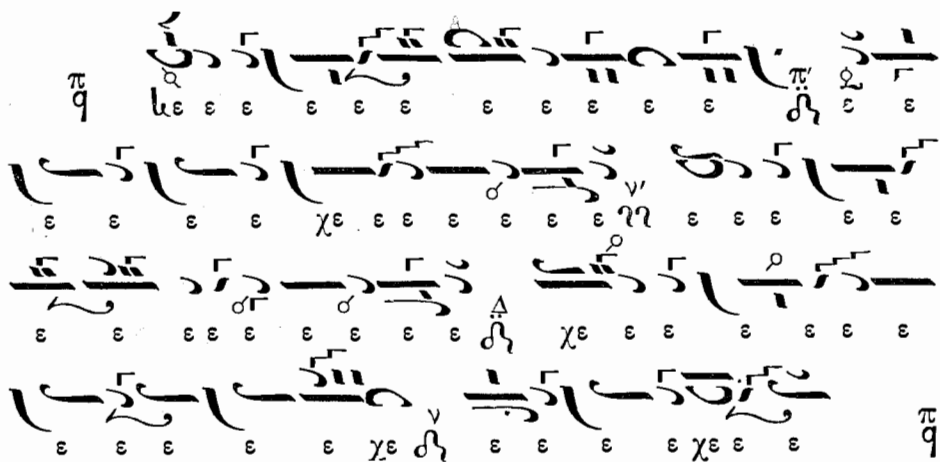
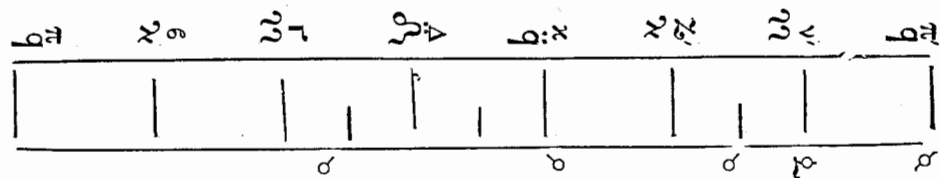
μέχρι τοῦ Ῥάστ· ἀνιὸν δ' εἰς τὸ Τζαργκιᾶχ πηδᾷ εἰς τὸ Γκερδανιέ, ἀναβαίνει μέχρι τοῦ Τιζ Τζαργκιᾶχ, στρέφεται μετὰ τοῦ Νὺμ Χησάρ μέχρι τοῦ Σεγκιᾶχ, καὶ πηδῶν εἰς τὸ Χησάρ πατεῖ τὸ Ἐβίτζ, καὶ καταβαίνει καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιᾶχ.

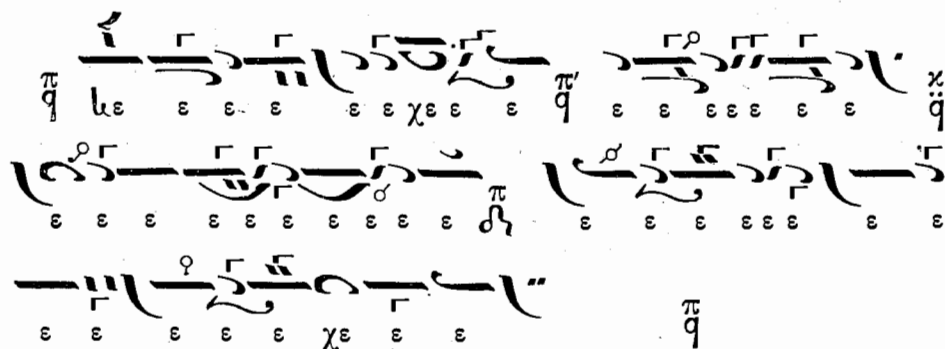
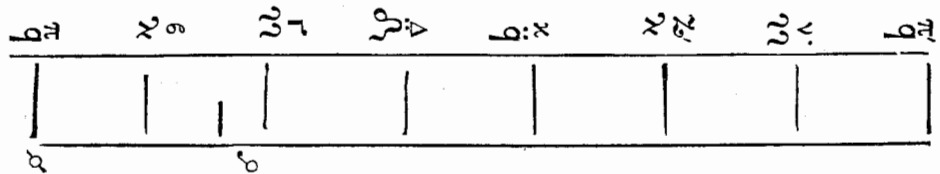
Τὸ Ταχίρ παράγεται ἀπὸ τοῦ Νεβά καὶ εἶναι ἦχος δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Μουχαγέρ καὶ καταβαίνει εἰς τὸ Νεβά, ἀνιὸν δὲ μέχρι τοῦ Τιζ Τζαργκιᾶχ πάλιν ἐπιστρέφει εἰς τὸ Μουχαγέρ καὶ εἰς τὸ Γκερδανιέ· ἔπειτα πηδᾷ εἰς τὸ Τιζ Τζαργκιᾶχ καὶ ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὸ Γκερδανιέ, καὶ ἀνιὸν μέχρι τοῦ Τιζ Σεγκιᾶχ, καταβαίνει ἀπὸ τόνου εἰς τόνον εἰς τὸ Χουσεϊνὶ καὶ Τζαργκιᾶχ μέχρι τοῦ Ῥάστ, ἀνιὸν δὲ πάλιν εἰς τὸ Τζαργκιᾶχ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιᾶχ.

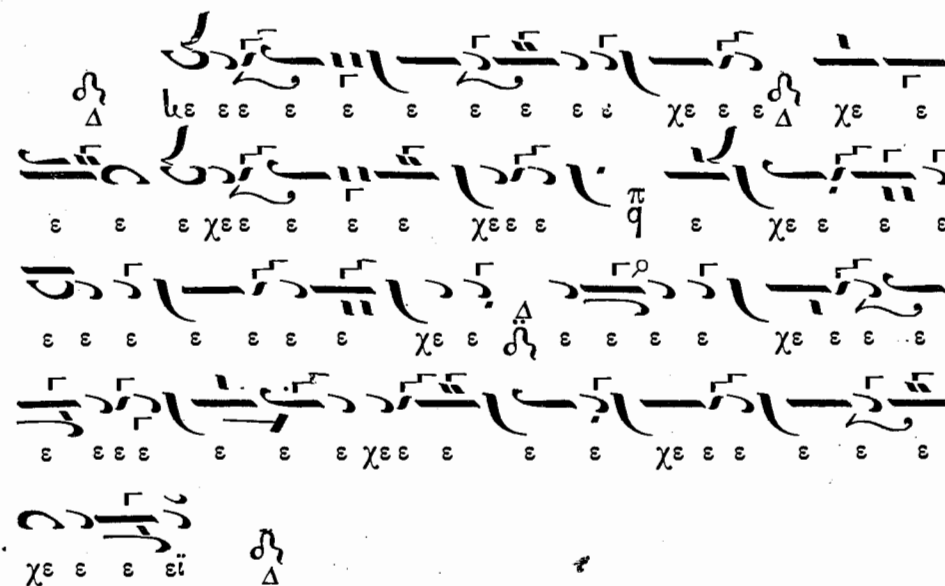
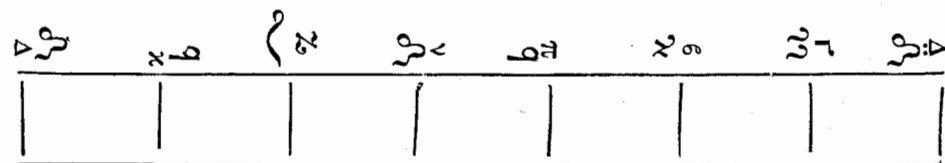
Τὸ Μπαπὰ Ταχίρ παράγεται ἀπὸ τοῦ Νεβά καὶ εἶναι ἦχος δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Μουχαγέρ, πατῶν δὲ τὸ Γκερδανιέ ἀναβαίνει εἰς τὸ Τιζ Τζαργκιᾶχ, καταβαίνει πάλιν εἰς τὸ Γκερδανιέ, καὶ ἐντεῦθεν εἰς τὸ Νεβά· πατεῖ τὸ Νὺμ Χησάρ, καταβαίνει μέχρι τοῦ Ῥάστ, πηδᾷ εἰς τὸ Τζαργκιᾶχ, καὶ στρεφόμενον καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιᾶχ.

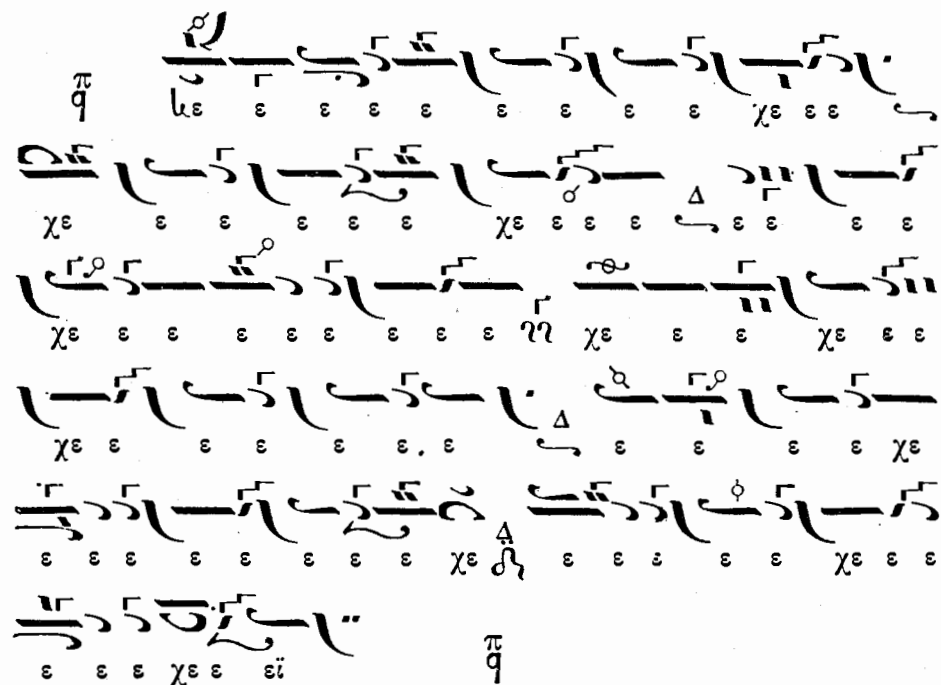
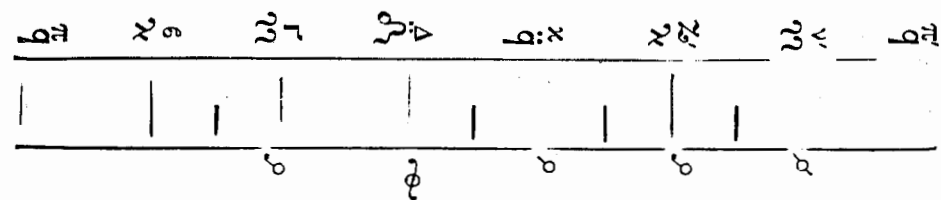
Τὸ Ζερεφκέντ παράγεται ἀπὸ τοῦ Νεβὰ καὶ εἶναι ἦχος δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Μουχαγέρ, ἀνιὸν δὲ εἰς τὸ Τίζ Τζαργκιάχ, ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὸ Μουχαγέρ· πατῶν δὲ τὸ Γκερδανιέ, πηδᾶ εἰς τὸ Νὺμ Σιουμπουλέ καὶ ἐπιστρέφει μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ εἰς τὸ Διουγκιάχ· ἐντεῦθεν δὲ κατιὸν μετὰ τοῦ Νὺμ Ζιρκιουλέ καὶ ἀνιὸν καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

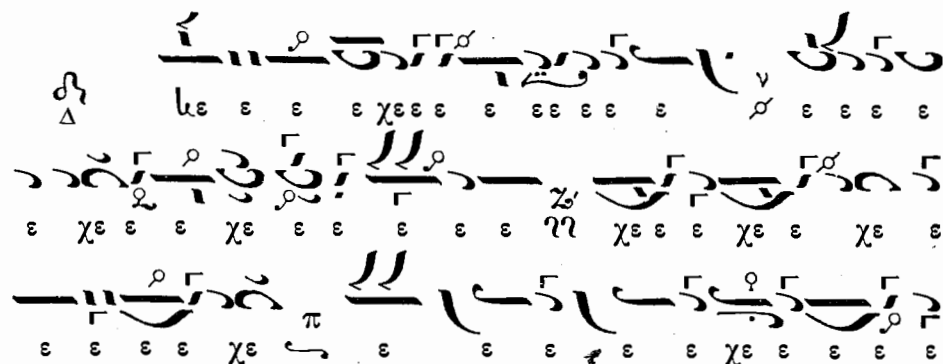
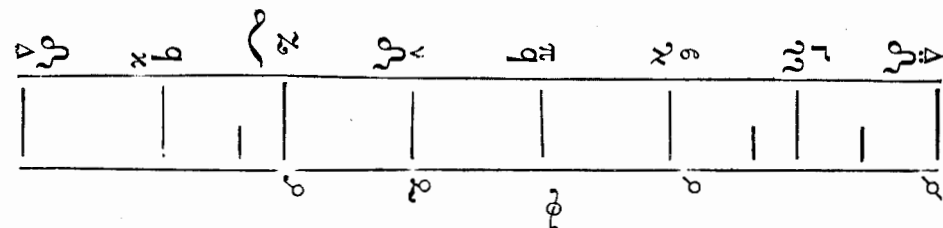
Τὸ Γιεγκιάχ εἶναι ἀντιφωνία τοῦ Νεβὰ καὶ ἦχος δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβὰ, καὶ στρεφόμενον περὶ τοὺς κυρίους τόνους καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Γιεγκιάχ.

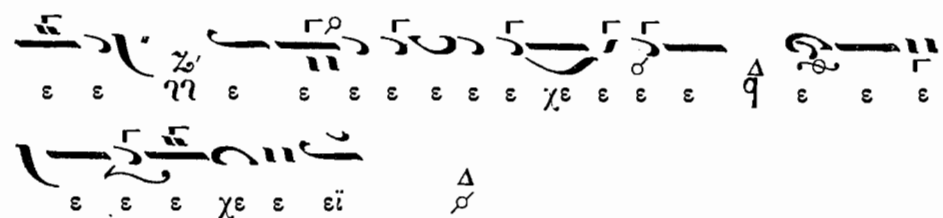

Τὸ Γχιουμούς Γκερδάν παράγεται ἀπὸ τοῦ Νεβά καὶ εἶναι ἦχος δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Γκερδανιέ, ἀνιὸν δὲ εἰς τὸ Μουχαγέρ καὶ Νὺμ Σιουμπουλέ πατῶν ἐπιστρέφει εἰς τὸ Νὺμ Μαχούρ· πατῶν δὲ τὸ Νεβά, καὶ δεικνύον τὸ Νὺμ Χησάρ καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ εἰς τὸ Τζαργκιάχ· ἀνιὸν ἔπειτα εἰς τὸ Νεβά καὶ Νὺμ Χησάρ, καὶ πηδῶν εἰς τὸ Μουχαγέρ, στρέφεται μετὰ τοῦ Νὺμ Χησάρ εἰς τὸ Νεβά· ἔπειτα πατῶν τὸ Νὺμ Ἀτζέμ πηδᾷ πάλιν εἰς τὸ Μουχαγέρ καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὸ Νεβά· πατῶν δὲ τὸ Τζαργκιάχ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

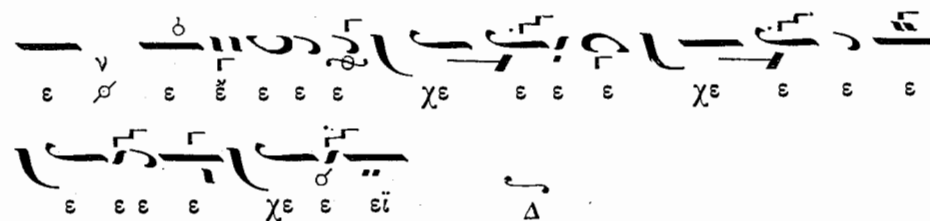
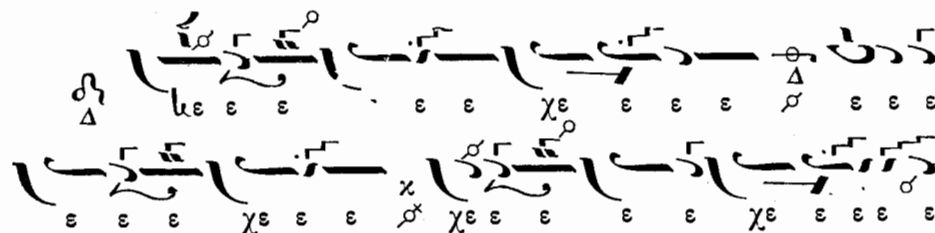
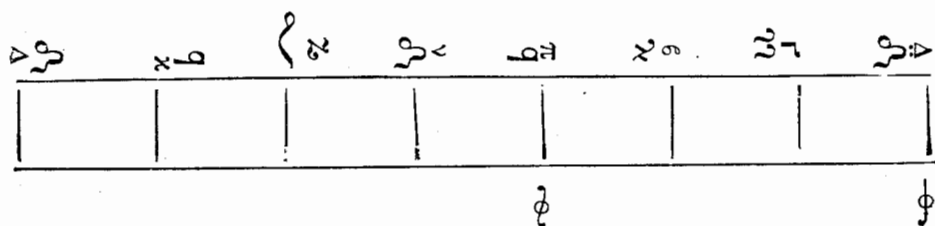

Τὸ Φεράχ Φεζά παράγεται ἀπὸ τοῦ Νεβά καὶ εἶναι ἦχος δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ Νεβά, καὶ ἀνιὸν μετὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ μέχρι τοῦ Μουχαγέρ, ἐπιστρέφει μετὰ τοῦ Νὺμ Χητζάζ καὶ Νὺμ Κιουρδὶ μέχρι τοῦ Ῥάστ· πηδῶν δὲ εἰς τὸ Νὺμ Ἀτζέμ, πάλιν καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Χητζάζ καὶ τοῦ Νὺμ Κιουρδὶ εἰς τὸ Ῥάστ· πατῶν δὲ εἰς τὸ Νὺμ Κιουρδί, καταβαίνει μετὰ τοῦ Ἀτζέμ Ἀσηράν μέχρι τοῦ Γιεγκιάχ· ἔπειτα πηδῶν πάλιν εἰς τὸ Νὺμ Ἀτζέμ, καὶ ἀνιὸν μέχρι τοῦ Μουχαγέρ, πάλιν ἐπιστρέφει μετὰ τοῦ Χητζάζ καὶ τοῦ Κιουρδὶ μέχρι τοῦ Διουγκιάχ· πηδῶν ἔπειτα εἰς τὸ Τίζ Χητζάζ, στρέφεται μέχρι τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ καὶ ἐντεῦθεν ἀνιὸν μέχρι τοῦ Νὺμ Σεχνάζ, πάλιν καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ εἰς τὸ Νεβά, ὁπόθεν πίπτον εἰς τὸ Διουγκιάχ, καὶ ἀνιὸν σὺν τῷ Κιουρδὶ καὶ Χητζάζ καταλήγει εἰς τὸ Νεβά.

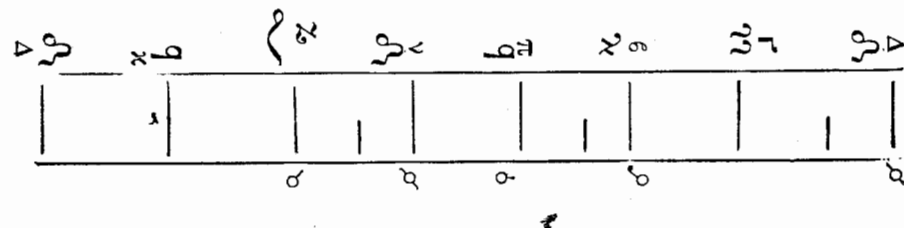

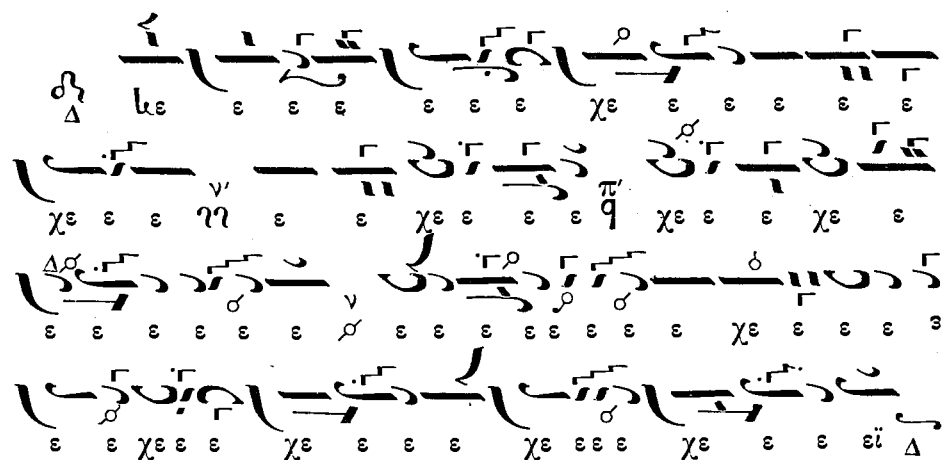

Τὸ Ἀραμπὰν παράγεται ἀπὸ τοῦ Νεβά· εἶναι ἥχος δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ Νεβά, καὶ δεικνύον ὀλίγον τὸ Νὺμ Οὐζάλ πηδᾷ εἰς τὸ Γκερδανιέ, στρέφεται μετὰ τοῦ Νὺμ Χησάρ εἰς τὸ Νεβά, καὶ ἐντεῦθεν καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Χητζᾶζ καὶ Νὺμ Νεχαβέντ, δεικνύον καὶ τὸ Νὺμ Γκεβέστ, μέχρι τοῦ Ῥάστ· πατῶν ἔπειτα εἰς τὸ Διουγκιᾶχ καὶ ἀνιὸν μέχρι τοῦ Τζαργκιᾶχ, στρέφεται πάλιν εἰς τὸ Διουγκιᾶχ, καὶ μετὰ τοῦ Νὺμ Ζιργκιουλέ καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Γιεγκιᾶχ ὡς Διουγκιᾶχ.

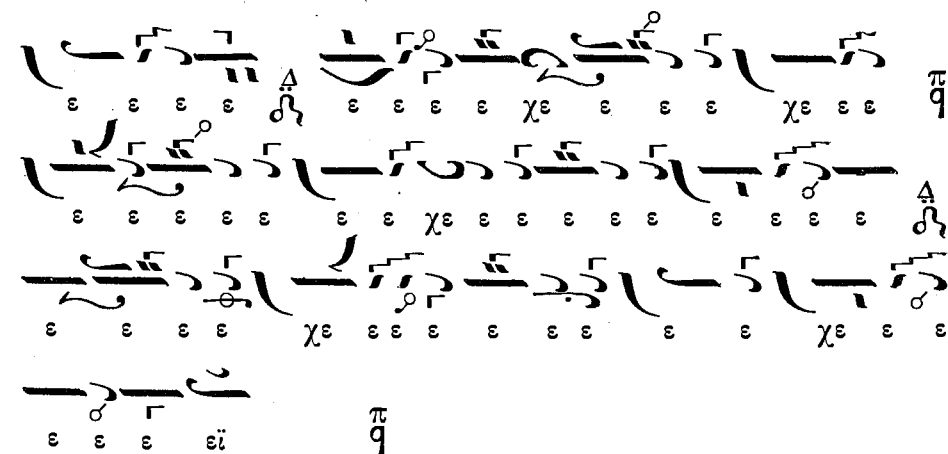
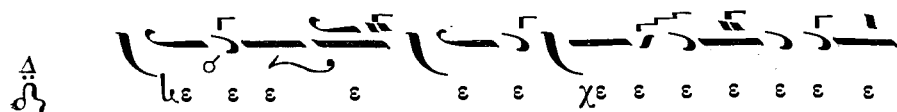
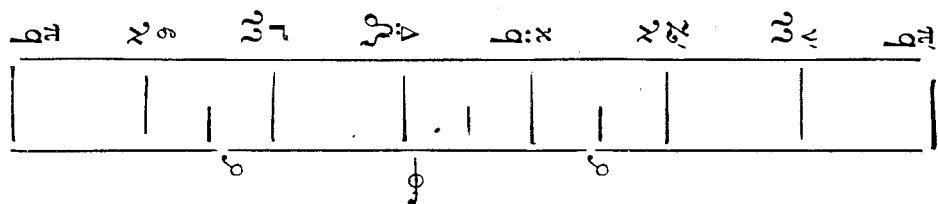

Τὸ Σέτ Ἀραπὰν παράγεται ἀπὸ τοῦ Νεβὰ καὶ εἶναι ἥχος δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ Νεβὰ καὶ πηδῶν εἰς τὸ Γκερδανιέ καὶ Μουχαγέρ, ἐπιστρέφει εἰς τὸ Ἑβίτζ· ἐντεῦθεν καταβαῖνον εἰς τὸ Νεβὰ, πάλιν ἀναβαίνει ἀπὸ τόνου εἰς τόνον μέχρι τοῦ Τιζ Σεγκιῶχ· κατιὸν δὲ εἰς τὸ Γκερδανιέ, ἀναβαίνει μέχρι τοῦ Τιζ Τζαργκιῶχ καὶ ἐπιστρέφει αὐθις εἰς τὸ Γκερδανιέ· ἐντεῦθεν κατιὸν διὰ τοῦ Νὺμ Μαχοῦρ καὶ Νὺμ Χησάρ εἰς τὸ Νεβὰ, ἐκ τούτου καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Χητζᾶζ καὶ Νὺμ Κιουρδὶ μέχρι τοῦ Ῥάστ, ὁπόθεν πηδῶν εἰς τὸ Νεβὰ καὶ πατῶν τὸ Τζαργκιῶχ φθάνει μέχρι τοῦ Νὺμ Χησάρ· ἐπιστρέφει μετὰ τοῦ Νὺμ Κιουρδὶ πάλιν μέχρι τοῦ Ῥάστ, καὶ ἀνιὸν μέχρι τοῦ Τζαργκιῶχ, καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Γκεβέστ καὶ πίπτει εἰς τὸ Γιεγκιῶχ· κατόπιν ἀνιὸν εἰς τὸ Διουγκιῶχ, ἐπιστρέφει μετὰ τῶν Νὺμ Γκεβέστ καὶ Πές Νὺμ Χησάρ καὶ καταλήγει εἰς τὸ Γιεγκιῶχ ὡς Διουγκιῶχ.

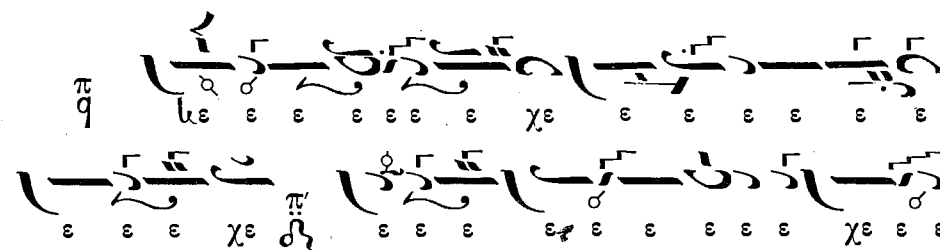
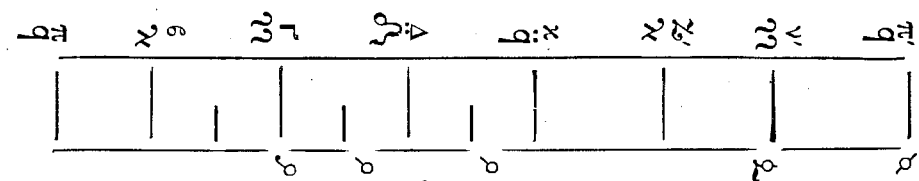

Τὸ Μπεγιατὶ Πιουσελικ παράγεται ἀπὸ τοῦ Νεβὰ καὶ εἶναι ἤχος δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ Νεβὰ, καὶ περιστρεφόμενον, πηδᾷ εἰς τὸ Γκερδανιέ, καὶ καταβαίνει μετὰ τῶν Νὺμ Ἀτζέμ καὶ Νὺμ Μπεγιατὶ εἰς τὸ Διουγκιάχ· πηδῶν δὲ πάλιν εἰς τὸ Γκερδανιέ, καὶ δεικνύον τὸ Νὺμ Σεχνάζ, καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ εἰς τὸ Νεβὰ, καὶ ἐντεῦθεν πατῶν τὸ Νὺμ Χησάρ ἐπιστρέφει εἰς τὸ Τζαργκιάχ· πηδῶν πάλιν εἰς τὸ Γκερδανιέ στρέφεται μέχρι τοῦ Τζαργκιάχ, καὶ μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελικ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Τὸ Ταχὶρ Πιουσελὶκ παράγεται ἀπὸ τοῦ Νεβὰ καὶ εἶναι ἡ-
χος δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Μουχαγέρ, περιστρέφεται εἰς τὰς ἀ-
νιούσας φωνάς, μάλιστα καὶ εἰς τὰ Τίζια, δηλαδὴ μέχρι τοῦ
Τιζ Τζαργκιᾶχ, καὶ καταβαίνει εἰς τὸ Μουχαγέρ· πατῶν ἔπει-
τα τὸ Γκερδανιέ, πηδᾷ πάλιν εἰς τὸ Τιζ Τζαργκιᾶχ, ἐπιστρέφει
εἰς τὸ Γκερδανιέ, πατεῖ τὸ Ἐβίτζ, ἀναβαίνει μέχρι τοῦ Τιζ
Σεγκιᾶχ, καταβαίνει εἰς Χουσεϊνί, Νεβὰ καὶ Τζαργκιᾶχ καὶ ἐν-
τεῦθεν μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελὶκ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιᾶχ.

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΥ ΓΕΝΟΥΣ.

Περὶ τοῦ Ἐναρμονίου γένους ὁ ἀοίδιμος Χρῦσανθος. εἰς τὸ Μέγα Θεωρητικὸν αὐτοῦ, ἐν κεφαλαίῳ ζ'. τοῦ γ'. βιβλίου § 259 λέγει τάδε:

« Ἐμελωδεῖτο δὲ τὸ ἐναρμόνιον γένος ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ
« Εὐκλείδου, ἐπὶ μὲν τὸ βαρὺ κατὰ δίτονον, καὶ δ ί ε σ ι ν, καὶ
« δ ί ε σ ι ν· ἤγουν κατὰ δίτονον, καὶ τεταρτημόριον, καὶ τε-
« ταρτημόριον· ἐπὶ δὲ τὸ ὀξύ ἐναντίως, κατὰ δίσιν, καὶ δίσιν,
« καὶ δίτονον κτλ. Ἄλλ' ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας δὲν σώζονται
« μελωδίαί τοιούτων κλιμάκων· ἀλλὰ μία δίσιν ἐναρμόνιος,
« καὶ μία ὕφεισις ἐναρμόνιος εἶναι ὅχι μέσα εἰς ἓν τετράχορ-
« δον, ἀλλὰ εἰς δύο ».

Κατωτέρω εὐρίσκονται καὶ πέντε κλίμακες ἐναρμόνιοι, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη εἶναι τοῦ ἐναρμονίου τρίτου ἤχου· καὶ πράγματι εἰς αὐτὴν τὴν κλίμακα, ὡς λέγει καὶ ὁ ἀοίδιμος Χρῦσανθος, μία δίσιν ἐναρμόνιος, καὶ μία ὕφεισις ἐναρμόνιος εἶναι εἰς δύο τετράχορδα· ἡ δὲ δευτέρα κλίμαξ ἔχει τὸ τεταρτημόριον μόνον εἰς τὸ δεύτερον τετράχορδον, καὶ ἡ τρίτη ἔχει μόνον τὸ τεταρτημόριον εἰς τὸ πρῶτον τετράχορδον. Ἄλλ' ἡ τετάρτη κλίμαξ ἔχει εἰς ἓν τετράχορδον δύο τεταρτημόρια, καὶ δίτονον, ὅπως διάφορος ἀπὸ τὰς ἄλλας ἐναρμονίους κλίμακας, καὶ ἔχει αὐτὴν τὴν φθορὰν \ominus , αἱ δὲ ἄλλαι τρεῖς ἔχουσιν αὐτὴν τὴν φθορὰν ρ , καὶ ἡ πέμπτη ἔχει αὐτὴν τὴν φθορὰν ρ , ἥτις παρ' ἀρχαίοις ἐκαλεῖτο ἡμίφθορον. Καὶ αἱ πέντε αὗται κλίμακες καὶ φθοραὶ ἀνάγονται εἰς τὸ ἐναρμόνιον γένος· ὅμως οἱ ἀρχαῖοι εἶχον μόνον τρεῖς φθορὰς διὰ τὸ ἐναρμόνιον γένος καὶ ἦσαν αὗται ϕ ρ \ominus . Ἡ πρώτη φθορὰ καὶ εἰς τὴν νέαν μέθοδον τίθεται εἰς τὸν τόνον τοῦ Γα, διότι ἀπὸ αὐτὸν τὸν τόνον πηγάζει τὸ ἐναρμόνιον γένος, ὡς προείπομεν, καὶ εἶναι πράγματι ἡ βάσις καὶ τὸ θεμέλιον αὐτοῦ· ὅμως ἡ διαίρεσις τῆς φθορᾶς ταύτης εἰς τὴν νέαν μέθοδον εἶναι διατονικὴ καὶ οὐχὶ ἐναρμόνιος.

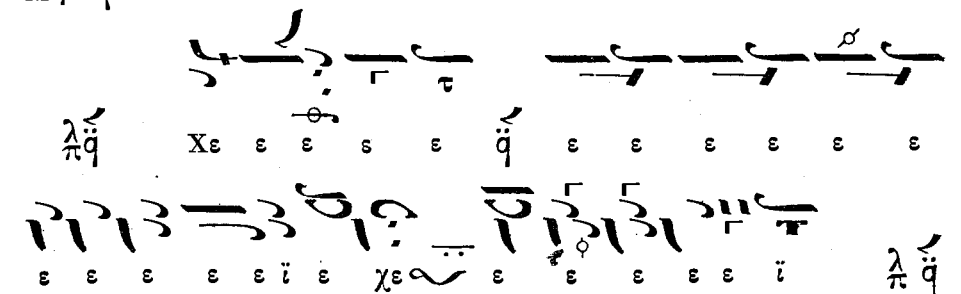
ἡ δὲ δευτέρα φθορὰ τίθεται εἰς τὸν τρίτον καὶ εἰς τὸν βαρὺν ἤχον ἀλλ' ἡ διαίρεσις αὐτῆς γίνεται μὲ ἓν τεταρτημόριον εἰς ἓν τετράχορδον· διότι χαρακτηρίζεται, λέγει ὁ Ἀριστείδης, τὸ ἐναρμόνιον γένος ἐκ τῶν τεταρτημοριαίων δίσεων τοῦ τόνου.

Ἄλλ' ἐκ τῆς πολυχρονίου ἰδίας μελέτης καὶ ἐκ πολλῶν καὶ ποικίλων ἀρχαίων χειρογράφων, παρ' ἐμοῦ εὐρεθέντων, τῆς τε Ἑκκλησιαστικῆς καὶ Ἐξωτερικῆς Μουσικῆς, ἐξήγαγον ὅτι σώζονται παρ' ἡμῖν αἱ μελωδίαί καὶ ἡ κλίμαξ. Εἰς τὴν ἀρχαίαν μέθοδον, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, οἱ ἀρχαῖοι μετεχειοῖζοντο εἰς τὸ ἐναρμόνιον γένος τὰς τρεῖς φθορὰς ταύτας ϕ ρ \ominus τὴν μὲν πρώτην καὶ δευτέραν ἀπολύτως μόνον διὰ τὸ ἐναρμόνιον γένος, τὴν δὲ τρίτην, ἥτις εἶναι τοῦ δευτέρου ἤχου, καὶ ὠνομάζετο Ἐσω Θεματισμός, διότι ἐσχημάτιζε καὶ μελωδίαν τῆς καταλήξεως τοῦ ἔσω θεματισμοῦ, μετεχειοῖζοντο καὶ εἰς τὸ ἐναρμόνιον γένος, θέτοντες αὐτὴν εἰς τὸν τόνον τοῦ Γα καὶ Κε τῆς κλίμακος.

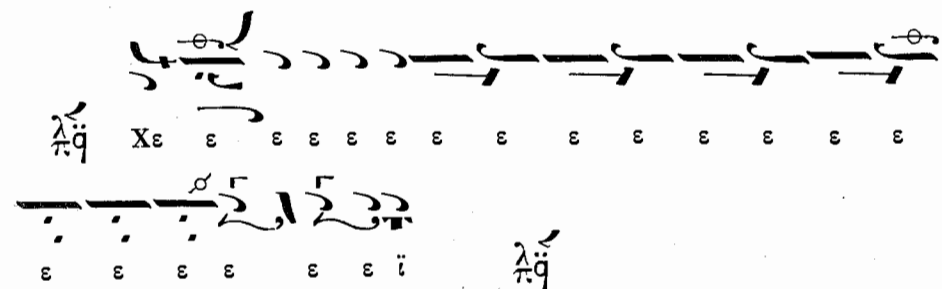
Πρὸς πληρεσέραν ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι σώζεται παρ' ἡμῖν μέλος ἐναρμόνιον μὲ τὴν τοῦ δευτέρου φθορὰν \ominus παραθέτω ἐνταῦθα δύο παραδείγματα τετονισμένα μὲ τὴν ἀρχαίαν γραφὴν τοῦ ἀναλυτικοῦ τρόπου τῆς ἐξωτερικῆς μελωδίας.

Ἴδου τὰ ἐν λόγῳ παραδείγματα:

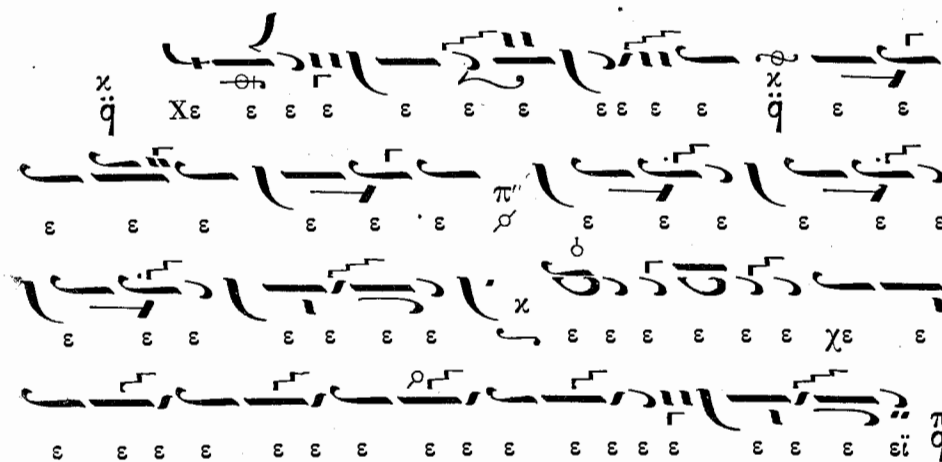
« Τὸ Χησάρ ἀρχεται ἐκ τοῦ Χουσεῖνι καὶ διὰ τοῦ Νὺμ Χησάρ ἀνιὸν Χουσεῖνι, Ἐβίτζ, Νὺμ Ζερεφκέντ καὶ Μουχαγέρ, εἴτα κατιὸν Νὺμ Σεχνάζ, Νὺμ Χησάρ ἐμπίπτει τῷ Τζαργκιάχ, καὶ διὰ τοῦ Νὺμ Σεμπά κατιὸν καταλήγει τῷ Διουγκιάχ, καὶ ἐστὶ Χησάρ.

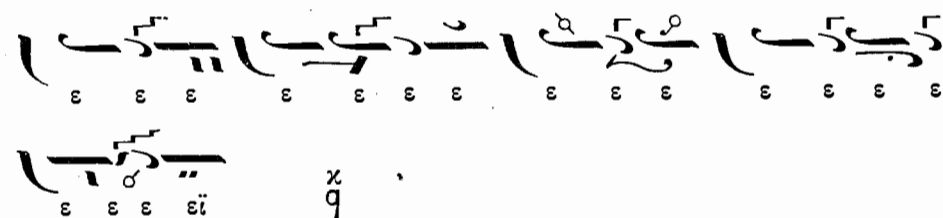
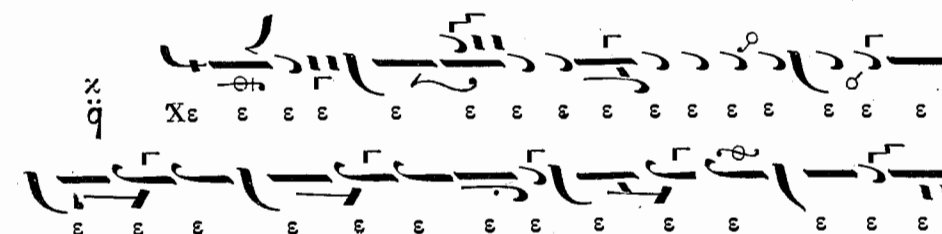
« Τὸ Χησάρ Πιουσελίκ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί, καὶ διὰ τοῦ Νὺμ Χησάρ ἐμπίπτει πῶς τῷ Τζαργκιάχ· εἶτα διὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ καταλήγει ἐπὶ τῷ Διουγκιάχ.

Ἡ ἐξήγησις τοῦ Χησάρ.

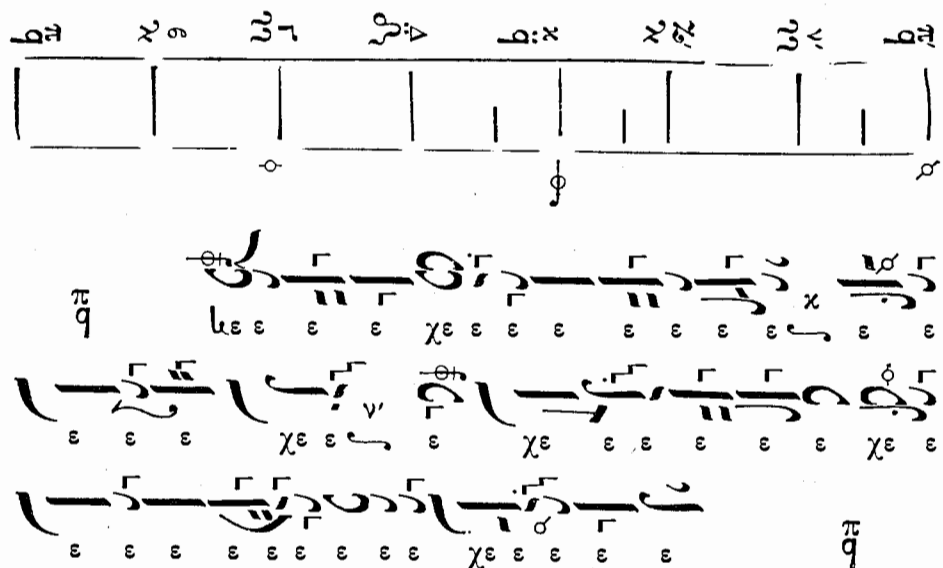
Ἡ ἐξήγησις τοῦ Χησάρ Πιουσελίκ.

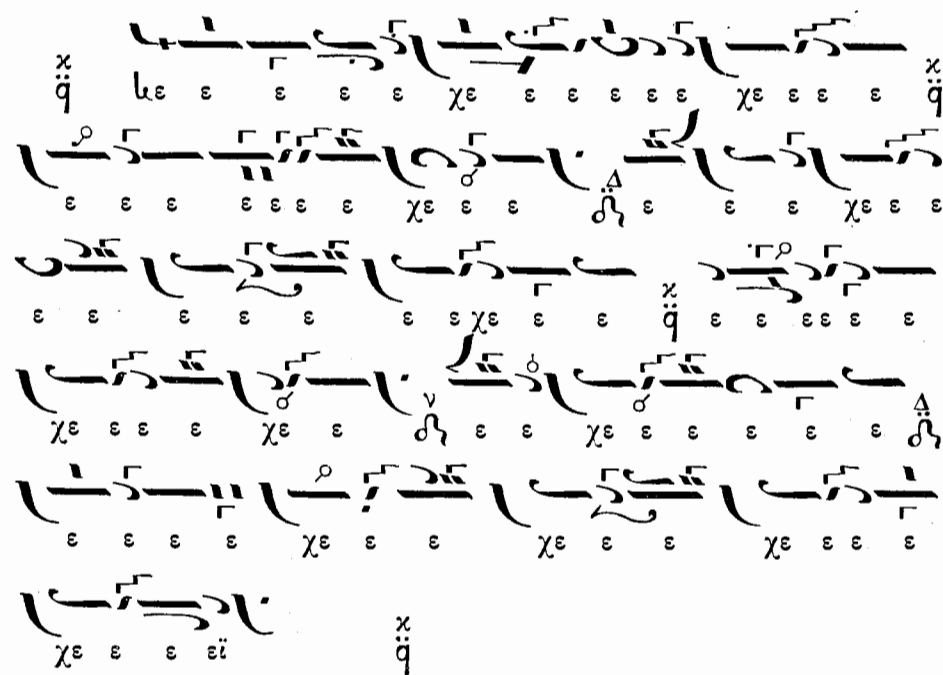
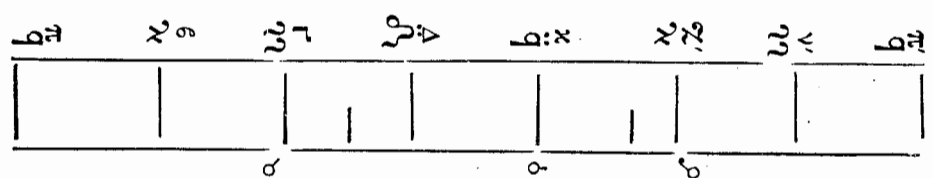
Σημ. Οἱ τρεῖς Μουσικοδιδάσκαλοι, οἱ ἀναπληρωταὶ τῆς νέας μεθόδου, πρὸς ἀποφυγὴν συγχίσεως τῶν δύο γενῶν, προσέθεσαν ἐπ' αὐτῆς τῆς φθορᾶς \ominus μίαν κάθετον γραμμὴν οὕτω \ominus καὶ τὴν ὠνόμασαν Χησάρ, διὰ τὴν διαφέρειν ἀπὸ τὴν τοῦ δευτέρου ἤχου, καὶ ἥτις τίθεται εἰς τὸ ἐναρμόνιον γένος.

Καὶ εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ μαθήματα ἐτελεῖτο τὸ ἐναρμόνιον γένος μὲ τὴν τοῦ δευτέρου φθοράν, ὥς θέλομεν ἰδεῖ πολλὰ καὶ ποικίλα τοιαῦτα εἰς τὸ ἕτερον βιβλίον μου, καὶ οὕτως ἀποδεικνύεται σαφέστατα ὅτι οἱ ἀρχαῖοι μετεχειρίζοντο τοῦ δευτέρου ἤχου τὴν φθοράν καὶ διὰ τὸ χρωματικὸν καὶ διὰ τὸ ἐναρμόνιον γένος, καὶ οὐχὶ τὴν τοῦ Χησάρ, διότι τοιαύτη φθορὰ δὲν ὑπῆρχεν. Προσέτι, οἱ ἐν λόγῳ τρεῖς Μουσικοδιδάσκαλοι, προσέθεσαν, εἰς τὸ ἐναρμόνιον γένος, καὶ ἑτέρας δύο φθορὰς ταύτας ♀ ♂ ὀνομάσαντες αὐτὰς Γενική καὶ Μερική ὕφεις καὶ δῖες, τὰς ὁποίας οὐδόλως ἀναφέρει καὶ ὁ ἀοίδιμος Χρυσανθος εἰς τὸ Μέγα αὐτοῦ Θεωρητικόν, ἐπειδὴ εἶναι περιτταί, καὶ περὶ τῶν ὁποίων θέλω ὁμιλήσει ἐκτενέστερον εἰς τὸ ἕτερον βιβλίον μου.

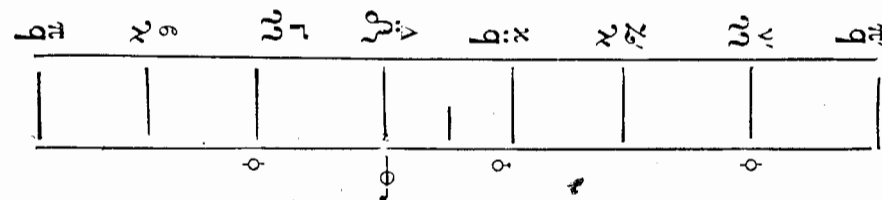
Τὸ Χησάρ παράγεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί· εἶναι ἦχος $\lambda \ddot{q}$, ἄρ-
χεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί, καὶ διὰ τοῦ Νὺμ Χησάρ ἀναβαίνει
Χουσεϊνί, Νὺμ Ἀτζέμ καὶ Νὺμ Ζερεφκέντ, μέχρι τοῦ Μουχα-
γέρ, καὶ ἐκ τούτου καταβαίνει πατῶν Νὺμ Σεχνάζ καὶ Νὺμ
Χησάρ· πίπτον δ' εἰς τὸ Τζαργκιάχ, καὶ ἀνιὼν εἰς τὸ Σεγκιιάχ,
καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιιάχ.

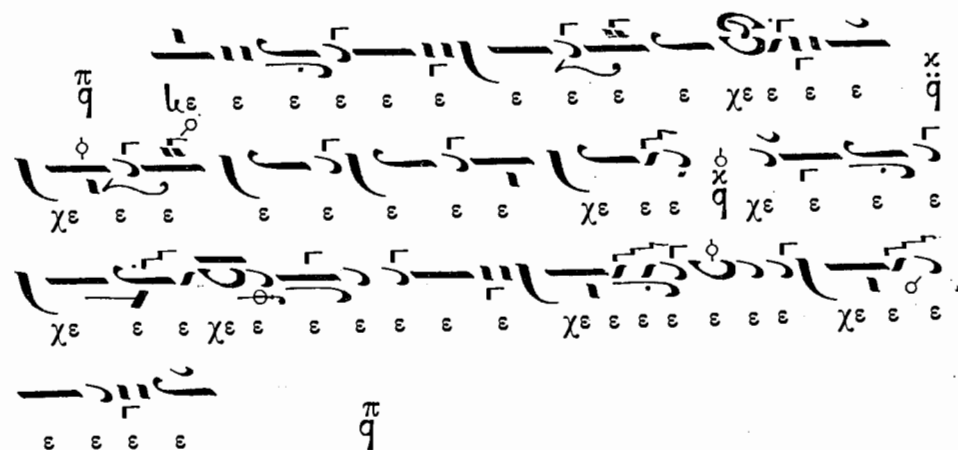

Τὸ Νετζιτ παράγεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί· εἶναι ἦχος $\lambda \ddot{q}$, ὀνο-
μάζεται δὲ καὶ Νετζιτ Χουσεϊνί, διαφέρον ἀπὸ τὸ ἐξ οὗ παρά-
γεται κατὰ τὴν κατάληξιν· ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιιάχ, ἀνα-
βαίνει καὶ καταβαίνει δεικνὺον καὶ τὸ Νὺμ Ἀτζέμ καὶ καταλή-
γει εἰς τὸ Χουσεϊνί.

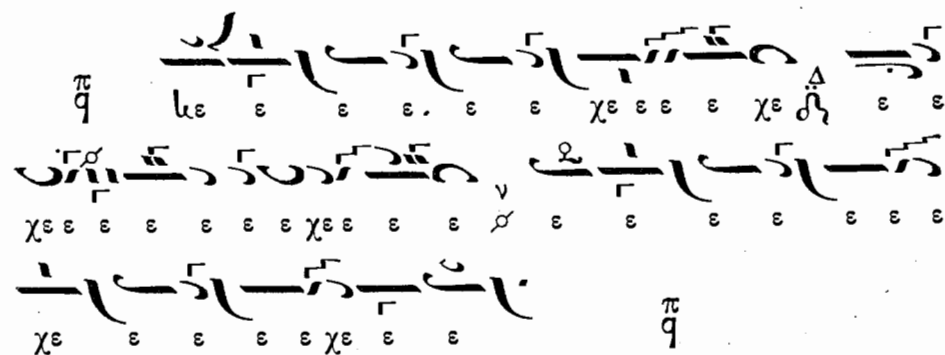
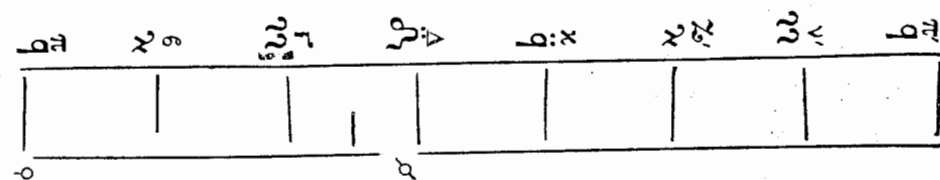

Τὸ Γκιουλλιζάρ, (ἑλλην. ρόδιον), παράγεται ἀπὸ τοῦ Χου-
σεϊνί· εἶναι ἦχος $\lambda \ddot{q}$, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, καὶ ἀνιὼν μέχρι
τοῦ Μουχαγέρ, στρεφόμενον πίπτει εἰς τὸ Χουσεϊνί· ἀνιὼν πάλιν
εἰς τὸ Γκερδανιέ καὶ τὸ Μουχαγέρ, στρέφεται μέχρι τοῦ
Τζαργκιιάχ· ἐντεῦθεν ἀνιὼν εἰς τὸ Χουσεϊνί, ἐπιστρέφει μετὰ
τοῦ Νὺμ Χισάρ πάλιν εἰς τὸ Τζαργκιιάχ, καὶ ἀνιὼν ἕως τοῦ
Γκερδανιέ καὶ πάλιν κατιὼν μετὰ τοῦ Νὺμ Χισάρ, καταλήγει
εἰς τὸ Διουγκιιάχ.

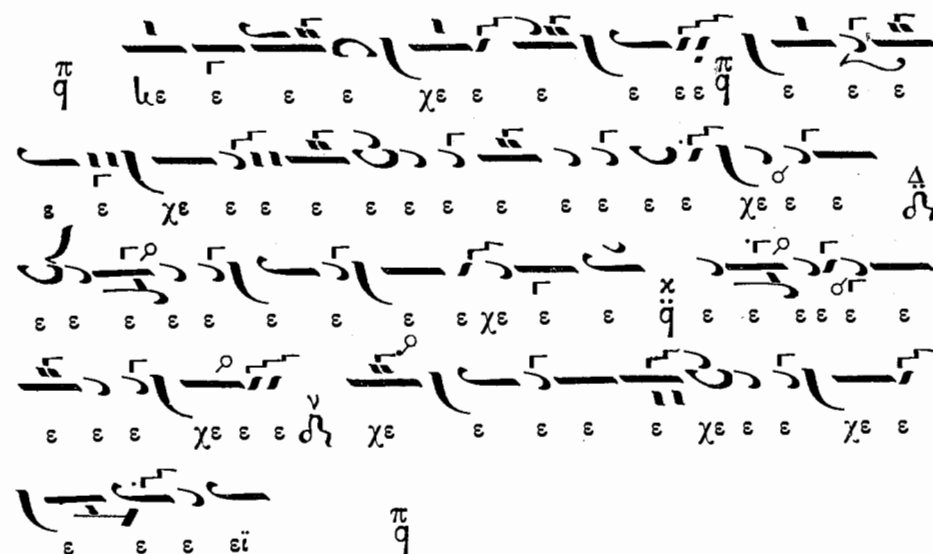
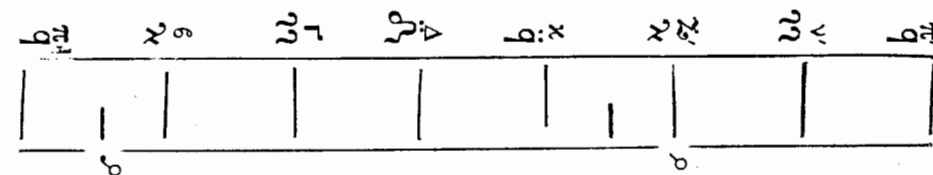

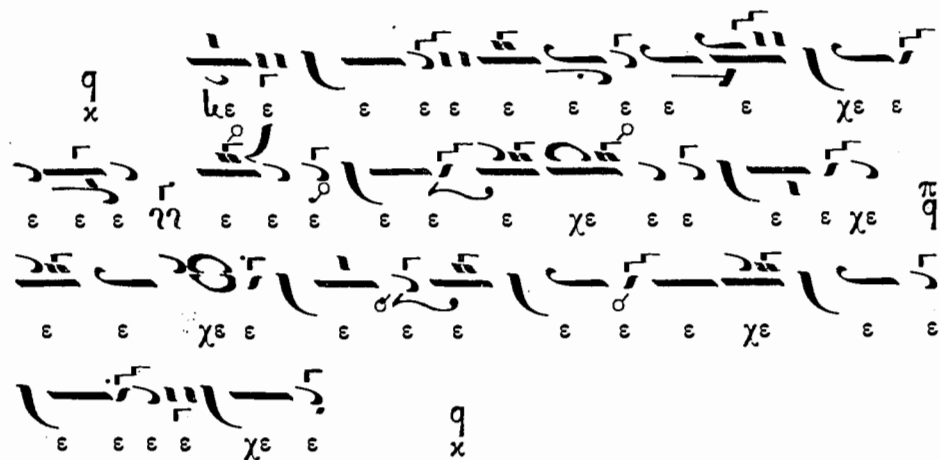
Τὸ Χορὰσὰν παράγεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί· εἶναι ἦχος λ̣ π̣ q̣, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί καὶ πηδᾶ εἰς τὸ Μουχαγέρ· καταβαίνει εἰς τὸ Νεβά, πατεῖ τὸ Χουσεϊνί καὶ στρέφεται μετὰ τοῦ Νὺμ Χιτζᾶζ εἰς τὸ Ῥάστ· ἐντεῦθεν πηδᾶ εἰς τὸ Τζαργκιᾶχ, καὶ καταβαίνει ἔπειτα καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιᾶχ.

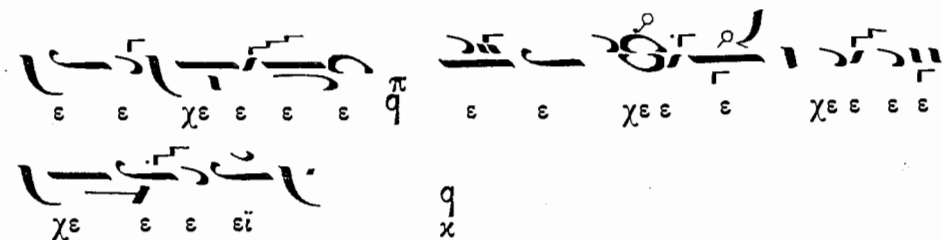
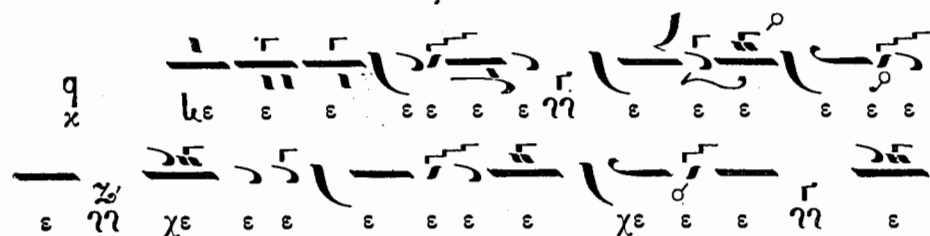
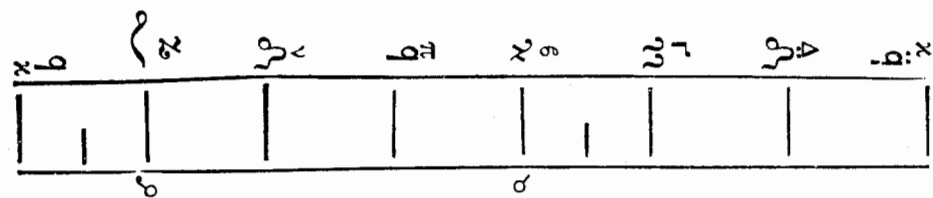
Τὸ Χουσεϊνί Κιουρδὶ παράγεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί· εἶναι ἦχος λ̣ π̣ q̣, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί· κατιὸν εἰς τὸ Νεβά, πηδᾶ εἰς τὸ Γκερδανιέ, στρέφεται εἰς τὸ Χουσεϊνί, καὶ ἐντεῦθεν καταβαίνει μέχρι τοῦ Διουγκιᾶχ· ἀνιὸν εἰς Νεβά καὶ Γκερδανιέ ἐπιστρέφει εἰς τὸ Νεβά· πηδᾶ εἰς τὸ Μουχαγέρ καὶ καταβαίνει εἰς τὸ Χουσεϊνί· πατεῖ τὸ Νεβά καὶ δεικνύον τὸ Νὺμ Ἀτζέμ καταβαίνει εἰς τὸ Τζαργκιᾶχ, καὶ δεικνύον τὸ Νὺμ Σεπὰ στρέφεται μέχρι τοῦ Ῥάστ, πατῶν τὸ Κιουρδί, καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιᾶχ.

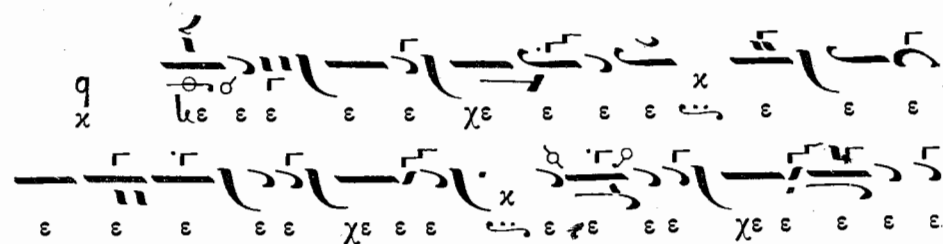
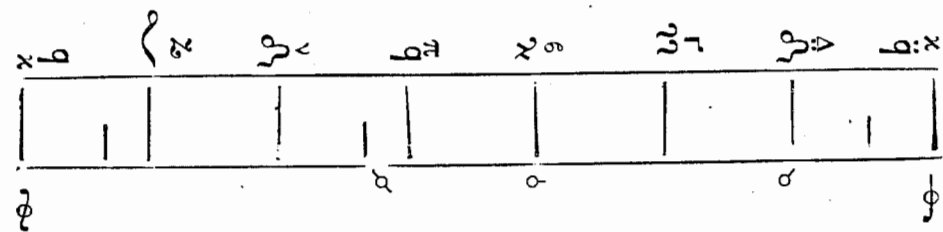
Τὸ Χησὰρ Πιουσελίκ παράγεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί· εἶναι ἦχος λ̣ π̣ q̣, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί καὶ στρέφεται μετὰ τοῦ Νὺμ Χησὰρ πάλιν εἰς τὸ Χουσεϊνί· πηδᾶ εἰς τὸ Μουχαγέρ, καὶ μετὰ

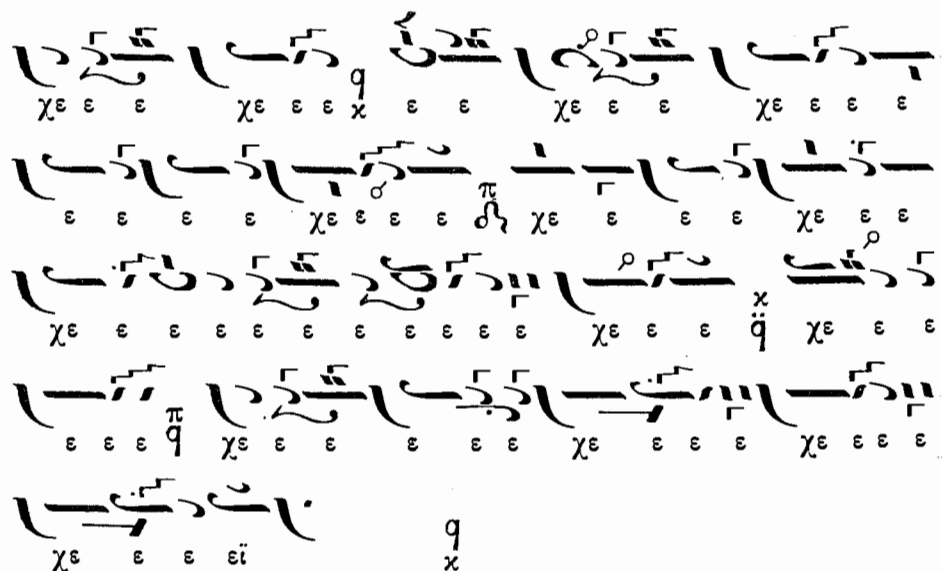

Τὸ Σέφκου Ταράπ παράγεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί· εἶναι ἦχος λ̣ ḡ, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ, ἀνιὸν δ' εἰς τὸ Χουσεϊνί, στρέφεται εἰς τὸ Τζαργκιάχ· πηδᾷ εἰς τὸ Γκερδανιέ, πατεῖ τὸ Νὺμ Σεχνάζ, καὶ καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ· πάλιν εἰς τὸ Τζαργκιάχ, καὶ μέχρι τοῦ Διουγκιάχ· πατῶν τὸ Ῥάστ, καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ Ἀσηράν εἰς τὸ Γεγκιάχ· πηδᾷ εἰς τὸ Νὺμ Ζιργκιουλέ, καταβαίνει πάλιν εἰς τὸ Γεγκιάχ, καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ἀσηράν.

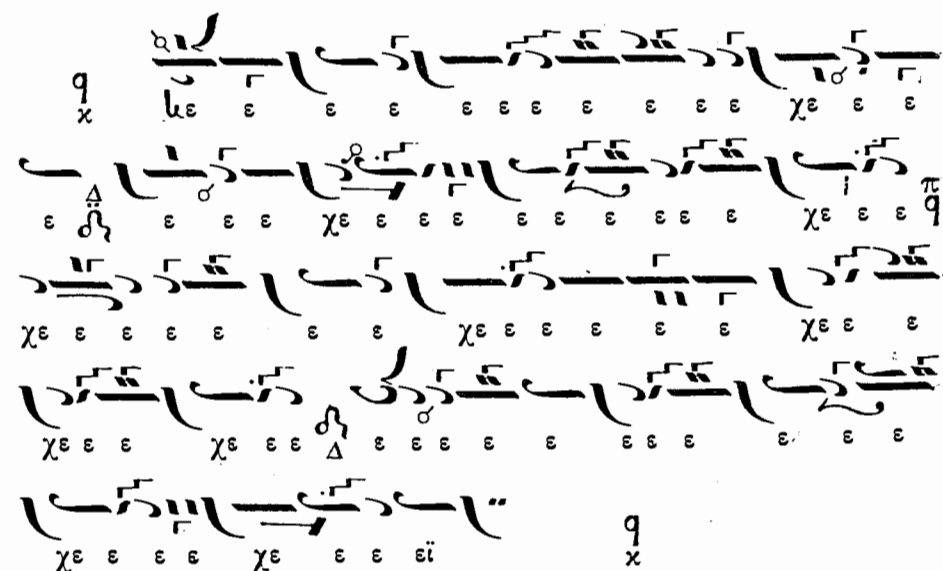
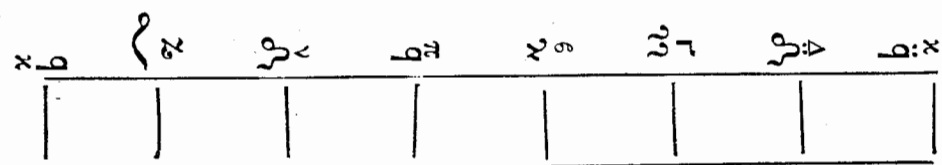

Τὸ Σουζιδιλ παράγεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί· εἶναι ἦχος λ̣ ḡ, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί, καὶ δεικνύον τὸ Νὺμ Χησάρ, ἀναβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ καὶ Νὺμ Σεχνάζ, μέχρι τοῦ Μουχαγέρ, καὶ ἐπιστρέφει μετὰ τῶν αὐτῶν ναγμέδων εἰς τὸ Χουσεϊνί· πατῶν τὸ Νεβά, δεικνύον καὶ τὸ Νὺμ Ἀτζέμ, καταβαίνει εἰς τὸ Διουγκιάχ· πάλιν πηδῶν εἰς τὸ Χουσεϊνί, καὶ ἀνιὸν μέχρι τοῦ Μουχαγέρ, ἐπιστρέφει εἰς τὸ Χουσεϊνί, ἐνθεν καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Χησάρ καὶ Νὺμ Πιρσελικ εἰς τὸ Διουγκιάχ, καὶ ἐντεῦθεν μετὰ τοῦ Νὺμ Ζιργκιουλέ εἰς τὸ Ἀσηράν· πηδῶν πάλιν εἰς τὸ Διουγκιάχ, καὶ δεικνύον τὸ Νὺμ Ζιργκιουλέ, καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ἀσηράν.

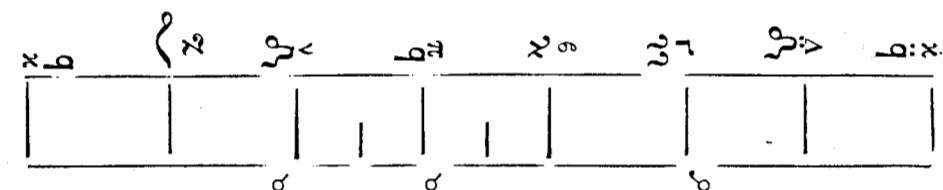

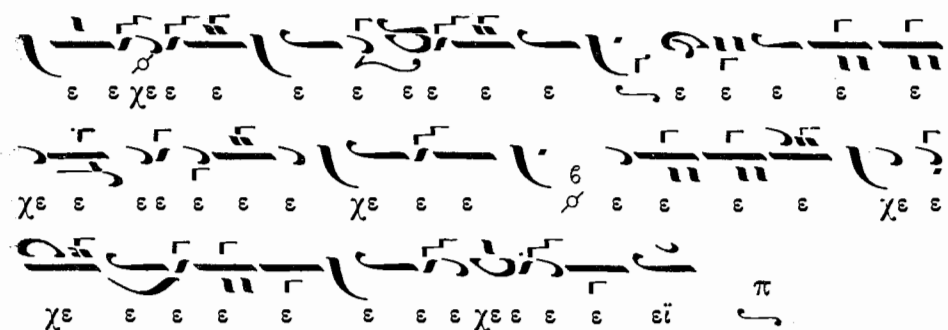

Τὸ Νεβάι Ἀσηράν, (βαρύτονος τοῦ Νεβά), παράγεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί· εἶναι ἦχος λ̣ ῥ̣, ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, καὶ πατῶν τὸ Χουσεϊνί, στρέφεται εἰς τὸ Σεγκιᾶχ, καὶ ἀνιὸν πάλιν εἰς τὸ Νεβά, πηδᾷ εἰς τὸ Γκερδανιέ καὶ ἐπιστρέφει μετὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ μέχρι τοῦ Διουγκιᾶχ· πατῶν ἔπειτα τὸ Ῥάστ καὶ ἀνιὸν εἰς τὸ Τζαργκιᾶχ, ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὸ Ῥάστ· ἀκολούθως ἀνιὸν εἰς τὸ Διουγκιᾶχ καὶ Σεγκιᾶχ, ἐπιστρέφει μέχρι τοῦ Γεγκιᾶχ, ἐξ οὗ ἀνιὸν εἰς τὸ Διουγκιᾶχ ἐπιστρέφει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ἀσηράν.

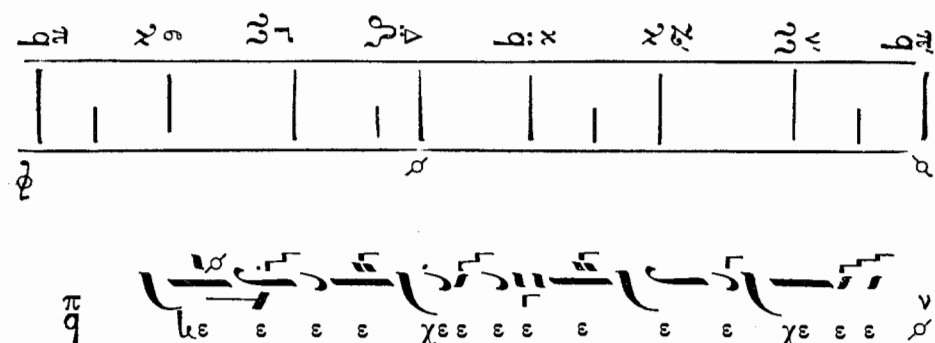
Τὸ Μαχοῦρ Ἀσηράν, (βαρύτονος τοῦ Μαχοῦρ), παράγεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί· εἶναι ἦχος λ̣ ῥ̣, ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Γκερδανιέ, καταβαίνει εἰς τὸ Νεβά, καὶ πηδᾷ πάλιν εἰς τὸ Γκερδανιέ· ἀνιὸν δὲ μέχρι τοῦ Τιζ Τζαργκιᾶχ, ἐπιστρέφει εἰς τὸ Γκερδανιέ, ἐξ οὗ πίπτει εἰς τὸ Νεβά· πατῶν τὸ Χουσεϊνί, καταβαίνει εἰς τὸ Σεγκιᾶχ· πατεῖ τὸ Τζαργκιᾶχ, καὶ στρέφεται μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ εἰς τὸ Διουγκιᾶχ· πατῶν τὸ Ἀράκ, καταβαίνει μέχρι τοῦ Γεγκιᾶχ, καὶ πηδῶν εἰς τὸ Διουγκιᾶχ, δεικνύει τὸ Σεγκιᾶχ καὶ καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ἀσηράν.

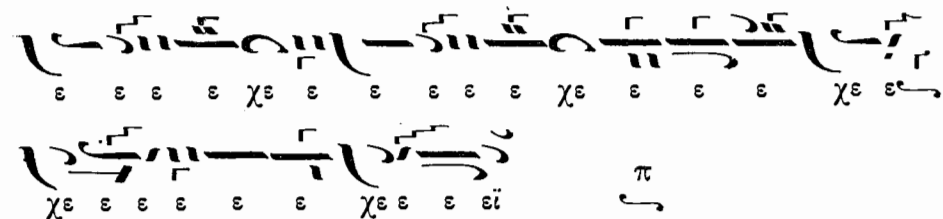

Ὁ Μιὰν χανὲς τοῦ Χιτζάζ ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Νὺμ Σεχνάζ, καὶ κατιὸν μετὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ, καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

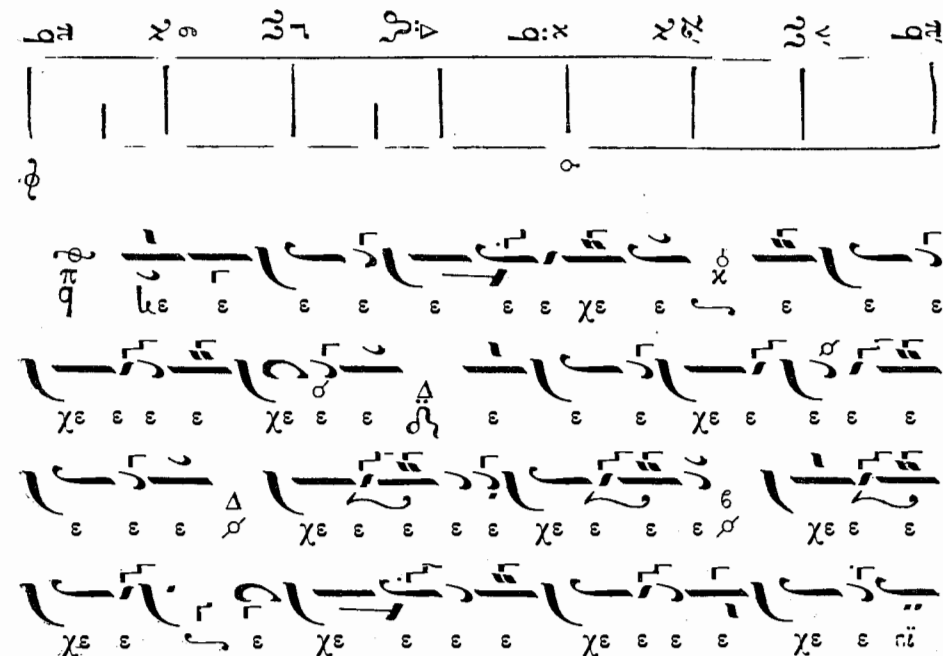
Τὸ Χουμαγιὸν (α) παράγεται ἀπὸ τοῦ Χιτζάζ· εἶναι ἦχος πλ. ♩· ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, περιστρέφεται διὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ μέχρι τοῦ Ῥάστ, καὶ ἀνιὸν πάλιν μετὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ μέχρι τοῦ Χουσεϊνὶ καὶ κατιόν, καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

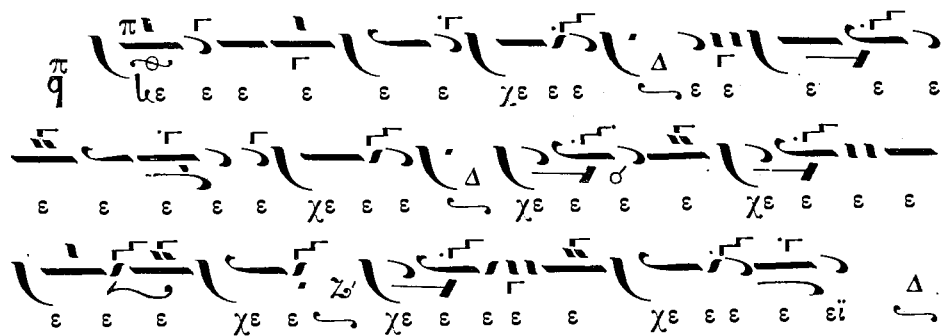
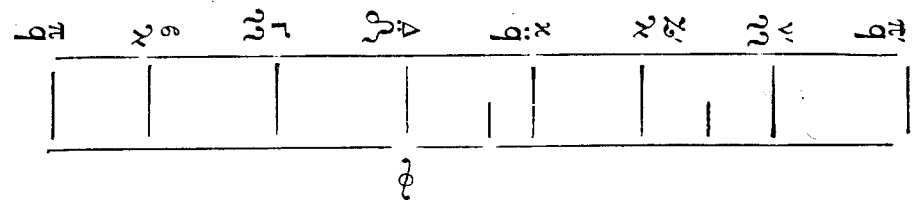
(α) Τὸ Χουμαγιὸν εἶναι λέξις περσικὴ καὶ ἔχει δύο σημασίας, Βασίλειον, καὶ Παλατιόν. Καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης ὠνόμασεν ἓν ἐκ τῶν Χερουδικῶν αὐτοῦ Παλατιόν, ἐπειδὴ εἶναι χρωματικόν πλ. ♩.

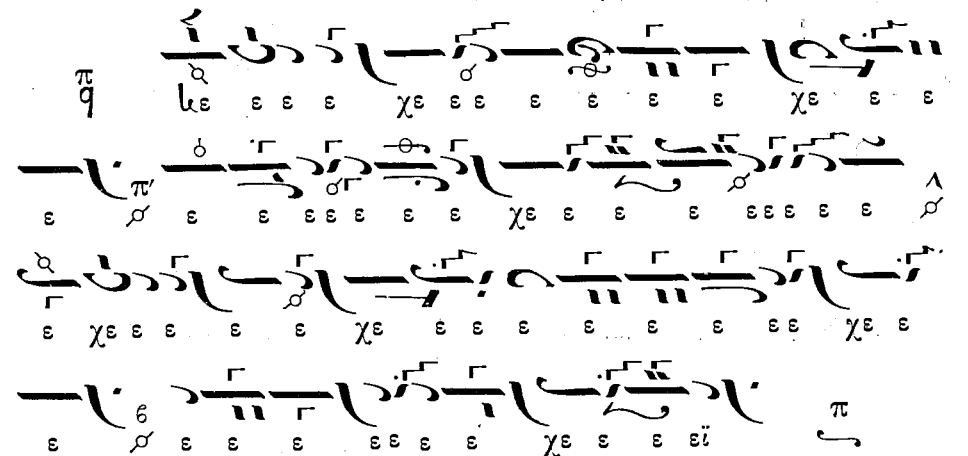
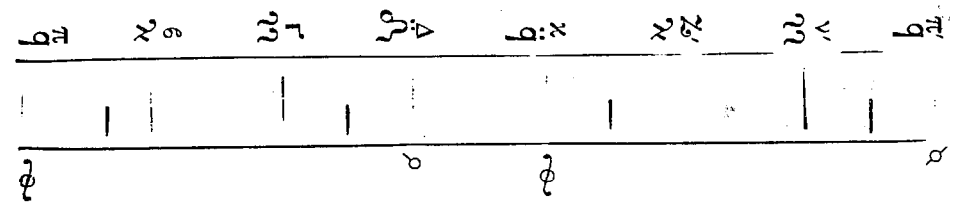
Τὸ Σήρφ Χιτζάζ παράγεται ἀπὸ τοῦ Χιτζάζ· εἶναι ἦχος πλ. ♩, ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, καὶ πατῶν Χουσεϊνὶ καταβαίνει εἰς τὸ Νὺμ Οὐζάλ, ἀνιὸν δὲ μέχρι τοῦ Γκερδανιέ, καταβαίνει μέχρι τοῦ Νεβά· ἐντεῦθεν πηδῶν εἰς τὸ Γκερδανιέ, στρέφεται πάλιν εἰς τὸ Νεβά, καὶ πατῶν τὸ Χουσεϊνὶ καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Τὸ Σουρί παράγεται ἀπὸ τοῦ Χιτζάζ· εἶναι ἦχος πλ. — , ἄρ-
χεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, πηδῶν δὲ εἰς τὸ Γκερδανιέ, καὶ κατιόν
μετὰ τοῦ Νὺμ Μαχούρ καὶ τοῦ Νὺμ Χησάρ εἰς τὸ Νεβά, καὶ
πάλιν ἀνιόν μέχρι τοῦ Μουχαγέρ, στρέφεται εἰς Γκερδανιέ, Νὺμ
Μαχούρ, Νὺμ Χησάρ καὶ Νεβά· δεικνύον δὲ τὸ Τζαργκιάχ, κα-
ταλήγει εἰς τὸ Νεβά ἀλλὰ ὡς Διουγκιάχ.

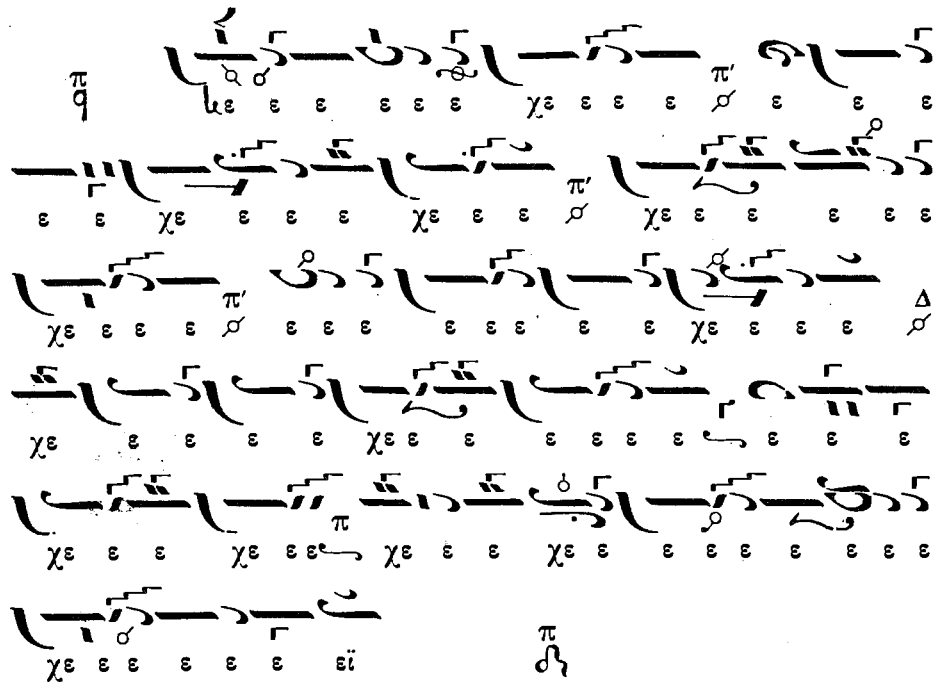
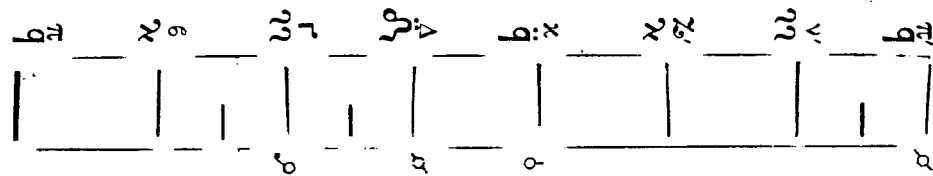
Τὸ Σεχνάζ παράγεται ἀπὸ τοῦ Χιτζάζ· εἶναι ἦχος πλ. — ,
ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Μουχαγέρ μετὰ τοῦ Νὺμ Σεχνάζ, στρεφόμε-
νον δὲ μᾶλλον περὶ τὰς ἀνιούσας φωνάς, καταβαίνει διὰ τοῦ
Νὺμ Οὐζάλ καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Ὁ Μιὰν χανές τοῦ Σεχνάζ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νὺμ Σεχνάζ, ἡ
ἀπὸ τοῦ Νεβά διὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ, καὶ ἀπὸ τοῦ Νὺμ Σεχνάζ
εἰς τὰ Τίζια καὶ εἰς τὸ Τίζ Οὐζάλ· καταβαίνει διὰ τῶν Νὺμ
Σεχνάζ καὶ Νὺμ Οὐζάλ καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

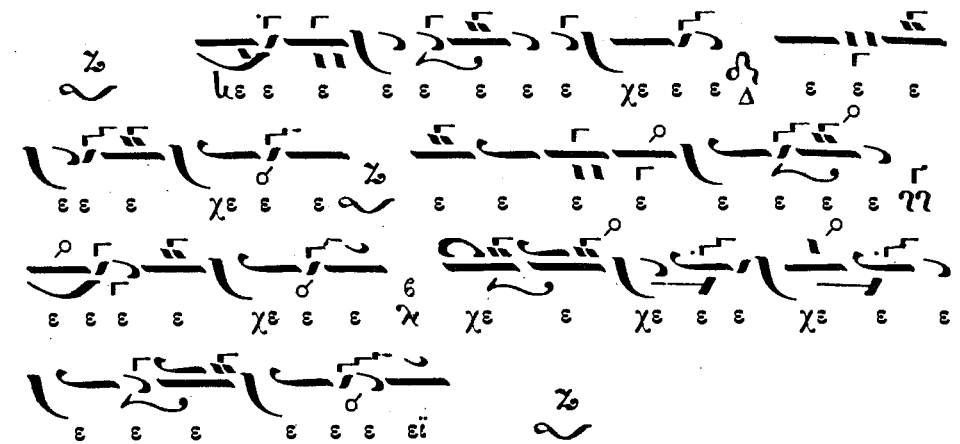
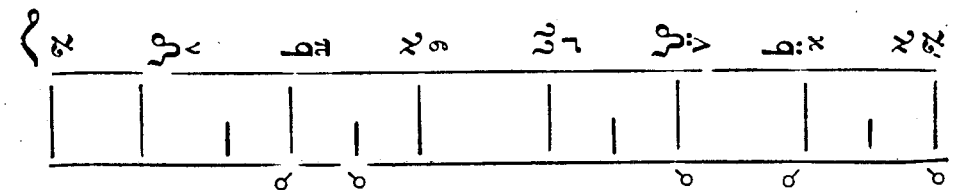
Τὸ Σεχνάζ Πιουσέλιν παράγεται ἀπὸ τοῦ Χιτζάζ· εἶναι ἦχος
πλ. — , ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Μουχαγέρ, πηδᾷ εἰς τὸ Τίζ Νεβά,
καὶ καταβαίνει πάλιν εἰς τὸ Μουχαγέρ· ἐντεῦθεν πηδᾷ εἰς τὸ
Χουσεϊνί, καὶ ἀνιόν μετὰ τῶν Νὺμ Ἀτζέμ καὶ Νὺμ Σεχνάζ εἰς
τὸ Μουχαγέρ καὶ εἰς τὰ Τίζια, στρέφεται πάλιν εἰς τὸ Μουχα-

γέρ· πατών τὸ Νὺμ Σιουμπουλέ, καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Σε-
χναζ εἰς τὸ Νεβά, καὶ κρέμαται εἰς τὸ Οὐζάλ· ἔπειτα δὲ κατιὸν
εἰς τὸ Διουγκιάχ, καὶ ἀνιὸν μέχρι τοῦ Χουσεϊνί, ἐπιστρέφει μετὰ
τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

A P A K.

Τὸ Ἄράκ εἶναι ἥχος βαρὺς , ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Διουγκιάχ,
περιστρέφεται εἰς τὰς ἀνιούσας καὶ κατιούσας φωνάς, καὶ δει-
κνύον τὸ Νὺμ Νεχαβέντ καταλήγει εἰς τὸ Ἄράκ (α).

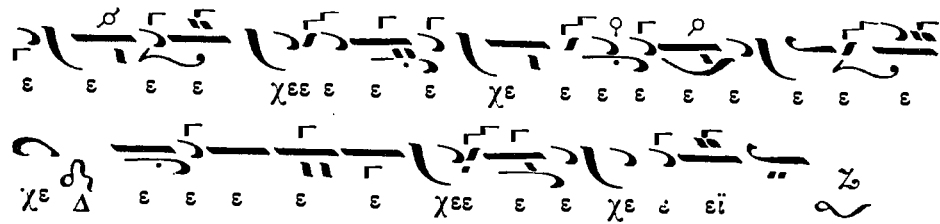
(α) Ἄράκ, λέξις περσικὴ, σημαίνει μεγαλόν· ὁθεν ὁ μέσος ἥχος τοῦ
Διουγκιάχ εἶναι τὸ Ἄράκ· καὶ καθ' ἡμᾶς ὁ μέσος τοῦ α. ἤχου εἶναι ὁ βαρὺς.

Τὸ 'Εβίτζ (α) εἶναι ἀντιφωνία τοῦ 'Αράκ· εἶναι ἤχος βαρύς, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 'Εβίτζ, περιστρέφεται εἰς τὰς ἀνιούσας φωνὰς μετὰ τοῦ Νὺμ Χιτζάζ, καταβαίνει εἰς τὰς κατιούσας καὶ καταλήγει εἰς τὸ 'Αράκ.

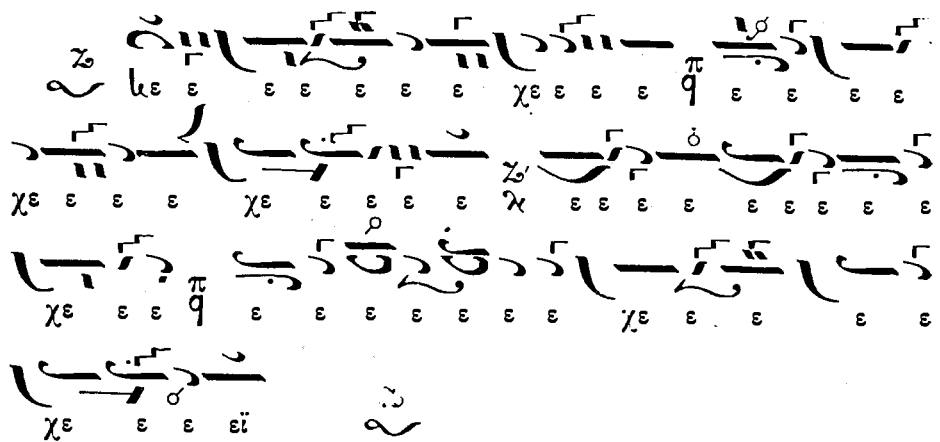
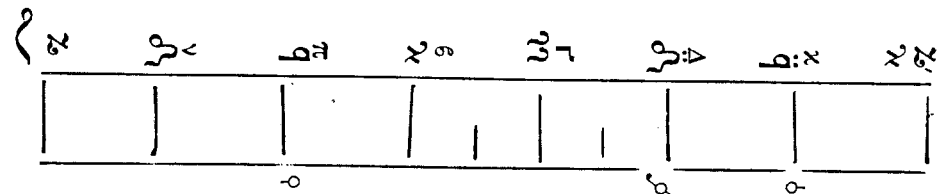
(α) Τὸ 'Εβίτζ εἶναι λέξις πέρσικη· ἔχει κυρίως τρεῖς σημασίας, ἄστρον, πλανήτης, κορυφή. Οἱ 'Αραβοπέρσαι ἀφιέρωσαν τὸν ἤχον 'Εβίτζ εἰς τὸν πλανήτην Κρόνον, ὃ τα πράγματι, κατὰ τὴν μυθολογίαν, κορυφὴν, καὶ πατέρα τοῦ, κατὰ τὸν Ὅμηρον, πατρὸς ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Ὁ Μιὰν χανὲς τοῦ 'Εβίτζ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ 'Εβίτζ· ἀνιὼν δὲ καὶ μέχρι τῶν Τιζίων καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ 'Αράκ.

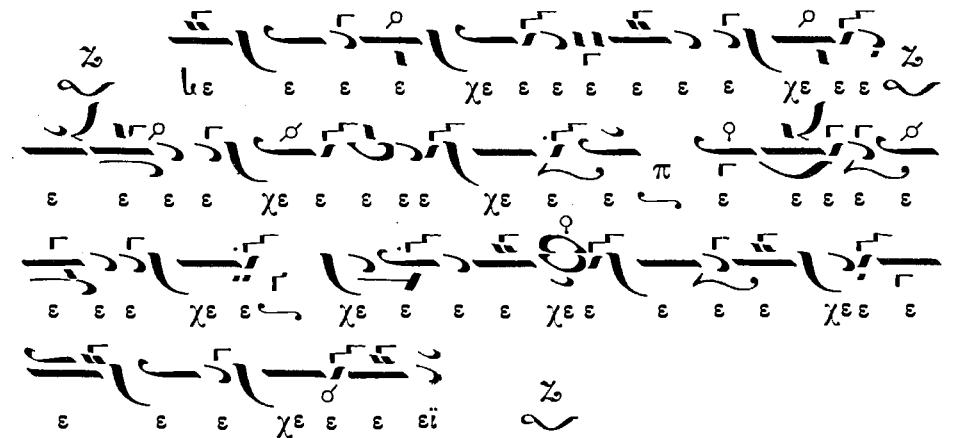
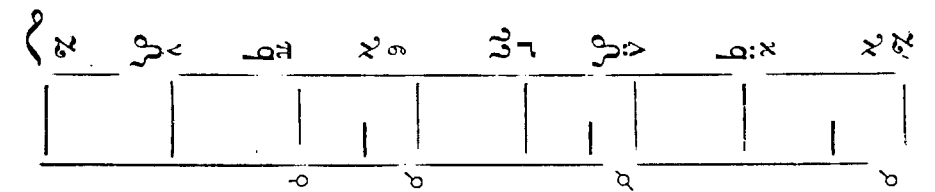
Τὸ 'Εβίτζ 'Αρά εἶναι ἤχος βαρύς· ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 'Εβίτζ, ἀνιὼν δὲ εἰς τὸ Μουχαγέρ, ἐπιστρέφει εἰς τὸ Νεβά· πάλιν ἀνιὼν εἰς τὸ 'Εβίτζ καὶ Μουχαγέρ μέχρι τοῦ Τιζ Σεγκιάχ, ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὸ Νεβά· δεικνύον δὲ καὶ τὸ Νὺμ Χιτζάζ, καταβαίνει μέχρι τοῦ Διουγκιάχ· ἔπειτα πατῶν τὸ Νὺμ Κιουρδὶ καταβαίνει μέχρι τοῦ Γεγκιάχ, ἀναβαίνει εἰς τὸ Διουγκιάχ καὶ καταλήγει εἰς τὸ 'Αράκ.

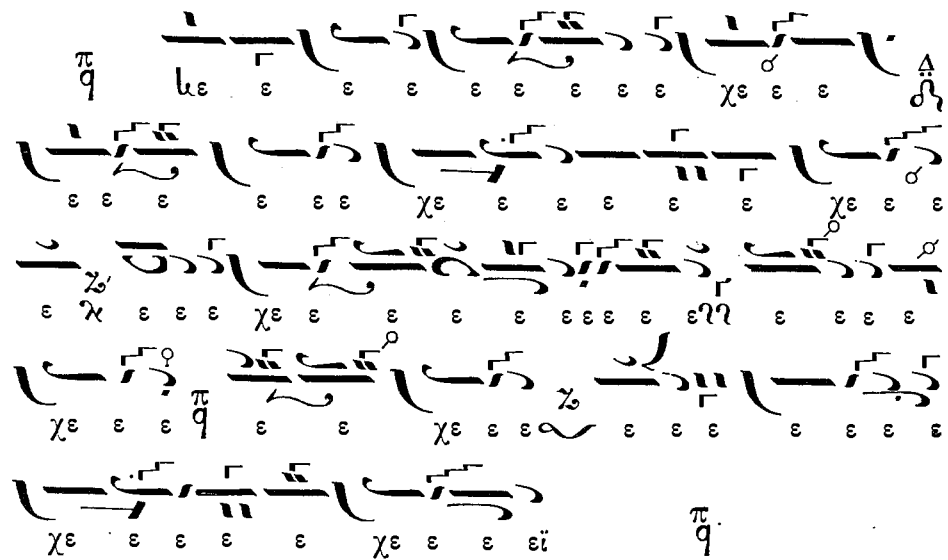
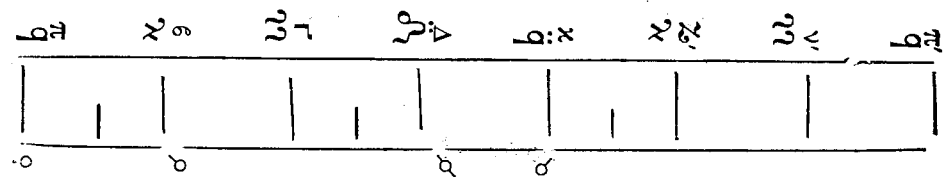
Τὸ Μουχαλίφ 'Αράκ (ἑλλην. ἀντίθετον), παράγεται ἀπὸ τοῦ 'Αράκ· εἶναι ἤχος βαρὺς, καὶ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Γεγκιάχ· ἀνιὼν δὲ εἰς τὸ Διουγκιάχ καὶ πηδῶν εἰς τὸ Νεβά, στρέφεται μετὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ πατῶν τὸ Νὺμ Κιουρδί, καὶ καταβαίνει μέχρι τοῦ Διουγκιάχ· ἀνιὼν δὲ πάλιν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ πηδῶν εἰς τὸ 'Εβίτζ, πατεῖ τὸ Γκερδανιέ, καταβαίνει πάλιν μέχρι τοῦ Διουγκιάχ καὶ ἐκ τούτου, δεικνύον τὸ Νὺμ Κιουρδί, καταλήγει εἰς τὸ 'Αράκ.

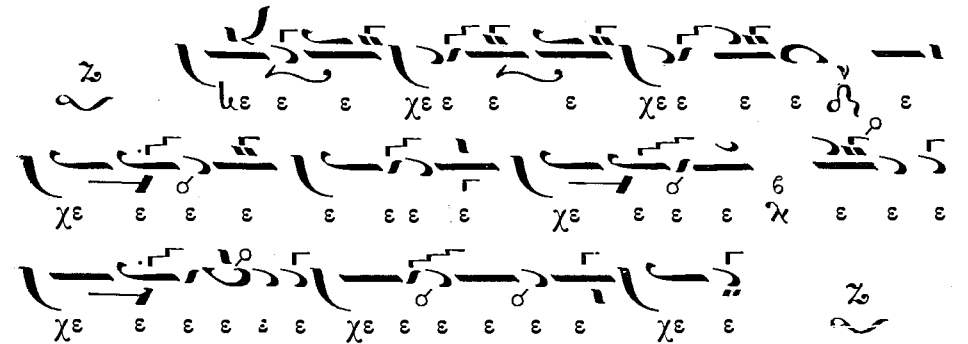
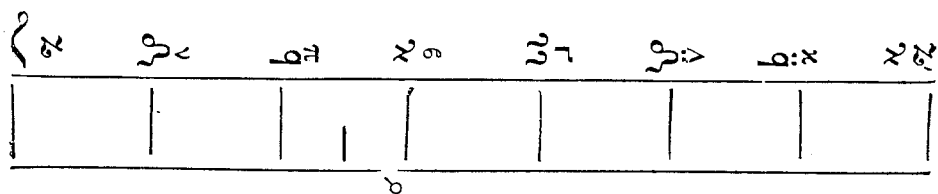
Τὸ 'Ρούι 'Αράκ παράγεται ἀπὸ τοῦ 'Αράκ· εἶναι ἤχος βαρὺς, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 'Ράστ, ἀνιὼν δὲ δεικνύει καὶ τὸ Νὺμ Κιουρδί, καὶ στρέφεται πάλιν εἰς τὸ 'Αράκ· πηδᾷ εἰς τὸ Τζαργκιάχ καὶ εἰς τὸ Νὺμ 'Ατζέμ, καὶ καταβαίνει μετὰ τοῦ Χιτζάζ εἰς τὸ Διουγκιάχ· ἐντεῦθεν πηδῶν εἰς τὸ Γκερδανιέ καὶ ἐπιστρέφον μετὰ τοῦ Νὺμ Χιτζάζ μέχρι τοῦ Διουγκιάχ καταλήγει εἰς τὸ 'Αράκ.

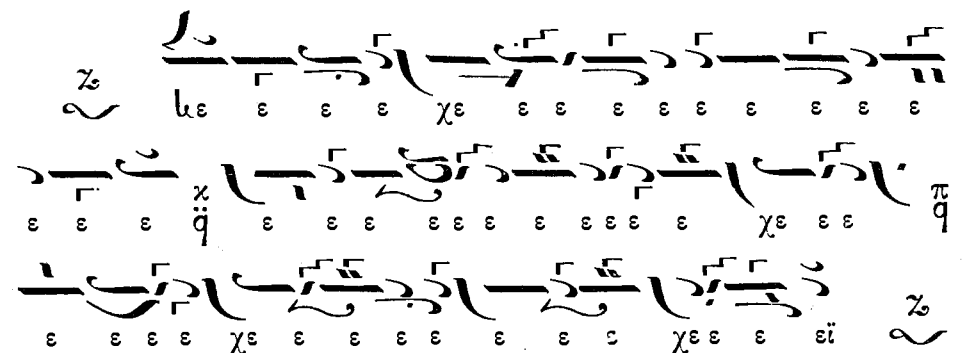
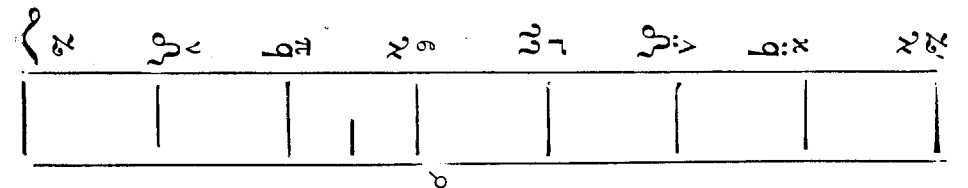
Τὸ Σουλτανι 'Αράκ παράγεται ἀπὸ τοῦ 'Αράκ· εἶναι ἤχος βαρὺς, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, καὶ περιστρεφόμενον εἰς τὰς ἀνιούσας φωνάς, καταβαίνει διὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ εἰς τὸ 'Αράκ· πάλιν δὲ περιστρεφόμενον εἰς τὰς κατιούσας φωνάς καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

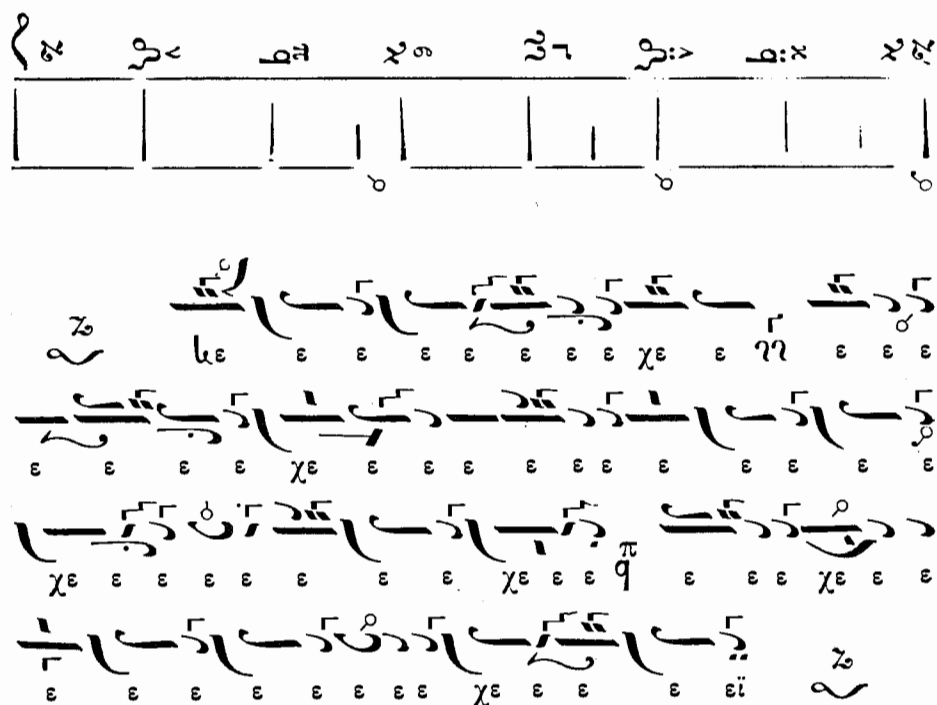
Τὸ Ζιργκὲς παράγεται ἀπὸ τοῦ Ἀράκ· εἶναι ἥχος βαρὺς, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Χουσεῖνί, καὶ καταβαίνει μέχρι τοῦ Ῥάστ· εἶτα πηδῶν ἐπὶ τοῦ Σεγκιᾶχ καταβαίνει εἰς τὸ Ἀράκ, καὶ δεικνύον ὀλίγον τὸ Νὺμ Κιουρδί, καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ἀράκ.

Τὸ Ζιργκὲς Χαβερὰν παράγεται ἀπὸ τοῦ Ἀράκ· εἶναι ἥχος βαρὺς, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, πατεῖ τὸ Χουσεῖνί, στρέφεται εἰς τὸ Τζαργκιᾶχ, πάλιν ἀναβαίνει εἰς τὸ Χουσεῖνί, πηδᾷ εἰς τὸ Γκερδανιέ καὶ ἐπιστρέφει μέχρι τοῦ Διουγκιᾶχ· ἐντεῦθεν δὲ πηδᾷ πάλιν εἰς τὸ Νεβά καὶ καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ἀράκ.

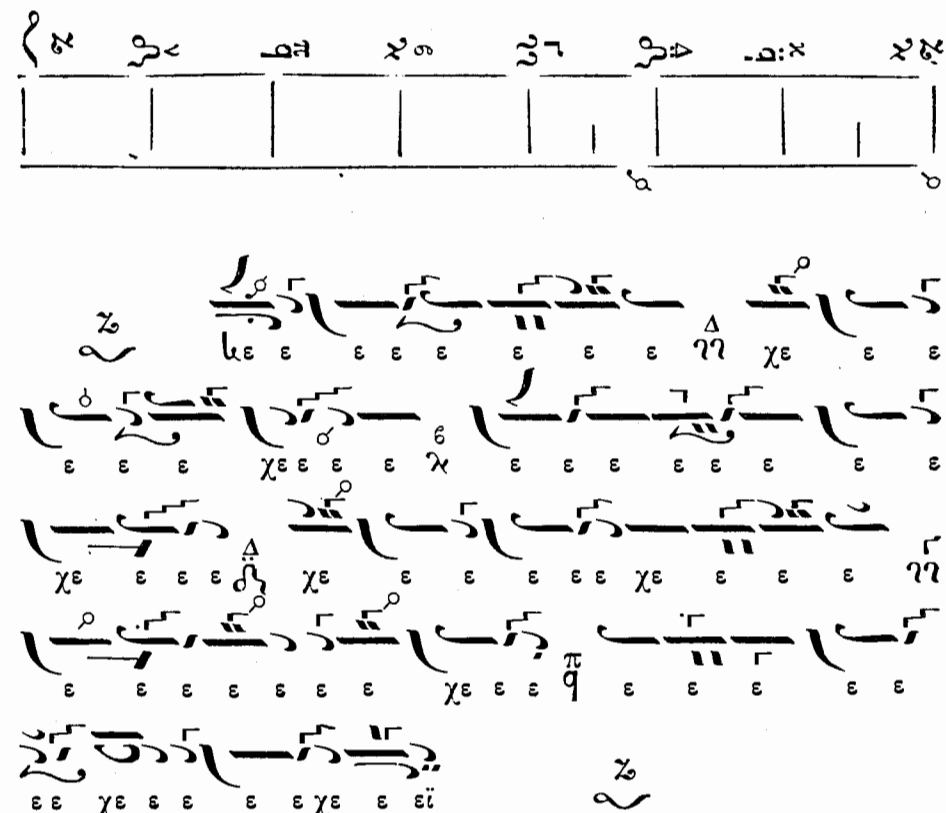

Τὸ Πεςτενιγκιάρ παράγεται ἀπὸ τοῦ Ἀράκ· εἶναι ἥχος βαρὺς, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Τζαργκιιάχ, πατεῖ τὸ Νὺμ Σεπά καὶ καταβαίνει μέχρι τοῦ Διουγκιάχ· πάλιν δὲ ἀνιὸν εἰς τὸ Τζαργκιιάχ, τὸ Νεβά καὶ τὸ Χουσεϊνί, πηδᾷ εἰς τὸ Γκερδανιέ, ἐπανερχεται εἰς τὸ Χουσεϊνί, καὶ ἀνιὸν μέχρι τοῦ Μουχαγέρ, στρέφεται μετὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ μέχρι τοῦ Διουγκιάχ· ἐντεῦθεν κατιὸν εἰς τὸ Ῥάστ, ἀναβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Κιουρδι μέχρι τοῦ Τζαργκιιάχ, ἐξ οὗ κατιὸν καταλήγει εἰς τὸ Ἀράκ.

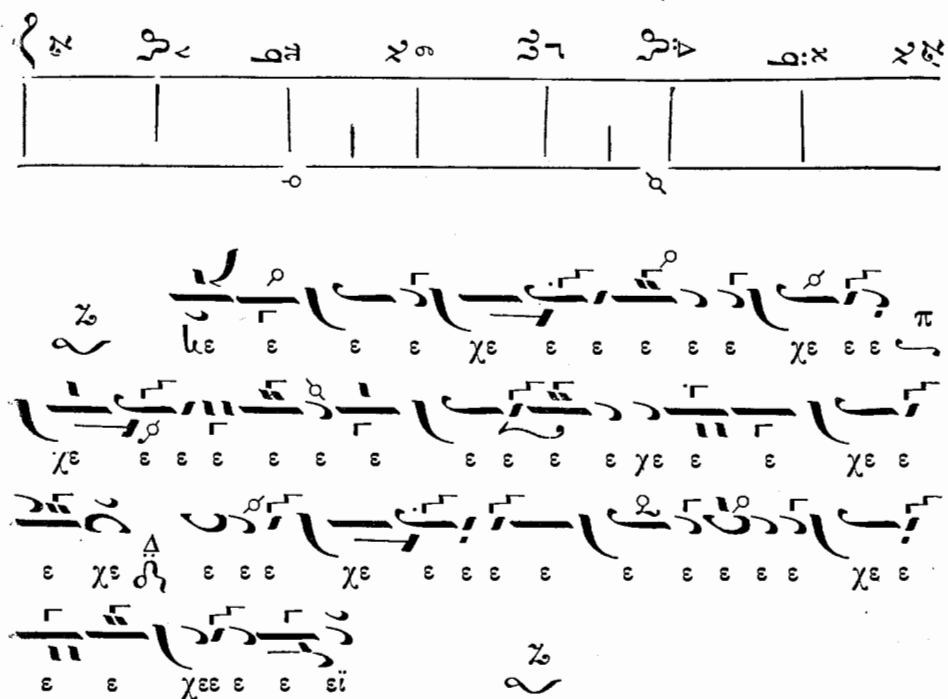

Τὸ Μπεςτέ Ἰσφαχὰν παράγεται ἐκ τοῦ Ἀράκ· εἶναι ἥχος βαρὺς, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, καὶ κατιὸν εἰς τὸ Νὺμ Οὐζάλ καὶ Νὺμ Πιουσελίχ, καὶ πάλιν ἀνιὸν εἰς τὸ Νεβά, Χουσεϊνί καὶ Νὺμ Ἀτζέμ, καταβαίνει μέχρι τοῦ Σεγκιιάχ· πηδῶν δὲ εἰς τὸ Γκερ-

δανιέ, καὶ ἀνιὸν μέχρι τοῦ Μουχαγέρ, ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὸ Νεβά· πατῶν δὲ τὸ Τζαργκιιάχ καὶ τὸ Νὺμ Σεπά, καταβαίνει εἰς τὸ Διουγκιάχ· ἀνιὸν δὲ πάλιν εἰς τὸ Τζαργκιιάχ, καὶ δεικνύον τὸ Νὺμ Σεπά, στρέφεται μέχρι τοῦ Γεγκιάχ, καὶ ἀνιὸν καταλήγει εἰς τὸ Ἀράκ.

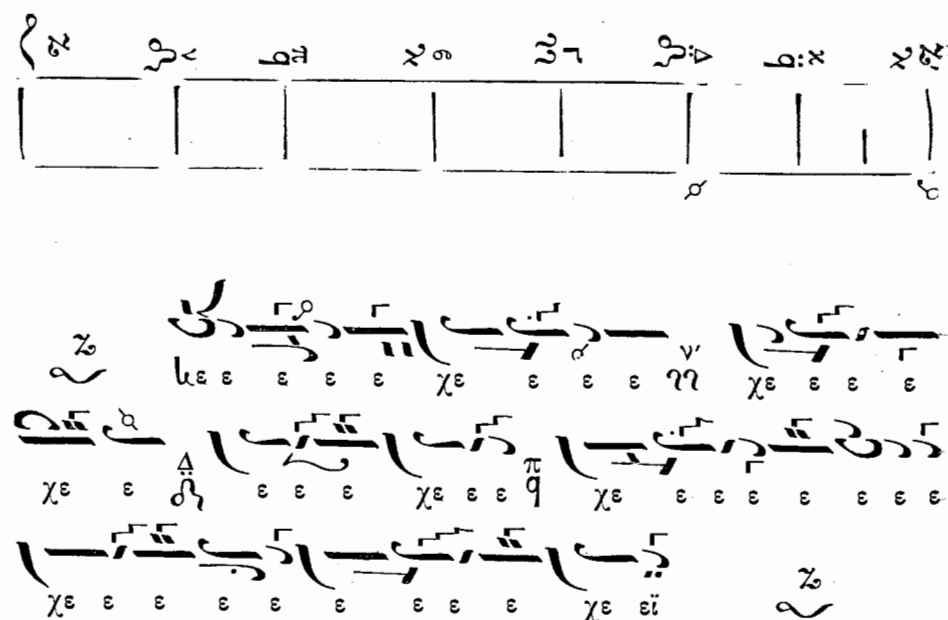

Τὸ Ῥαχάτουλ Ἐρβάχ (ἑλλην. Ἑσυχαστικόν), παράγεται ἀπὸ τοῦ Ἀράκ· εἶναι ἥχος βαρὺς, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί, πατῶν δὲ τὸ Νὺμ Ἀτζέμ, τὸ Νὺμ Οὐζάλ, καὶ τὸ Νὺμ Σεπά, καὶ περιστρεφόμενον εἰς τὰς κυρίας φωνάς, καταβαίνει διὰ τοῦ Νὺμ Νεχαβέντ καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ἀράκ.

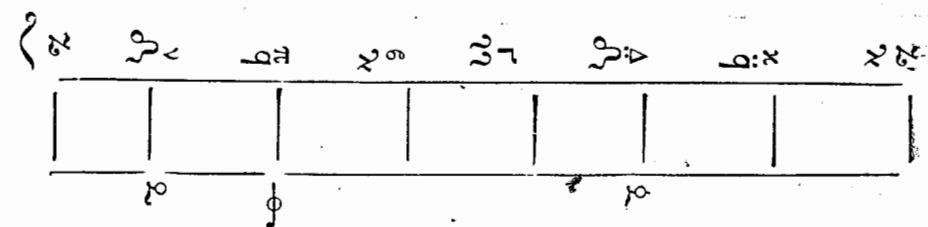

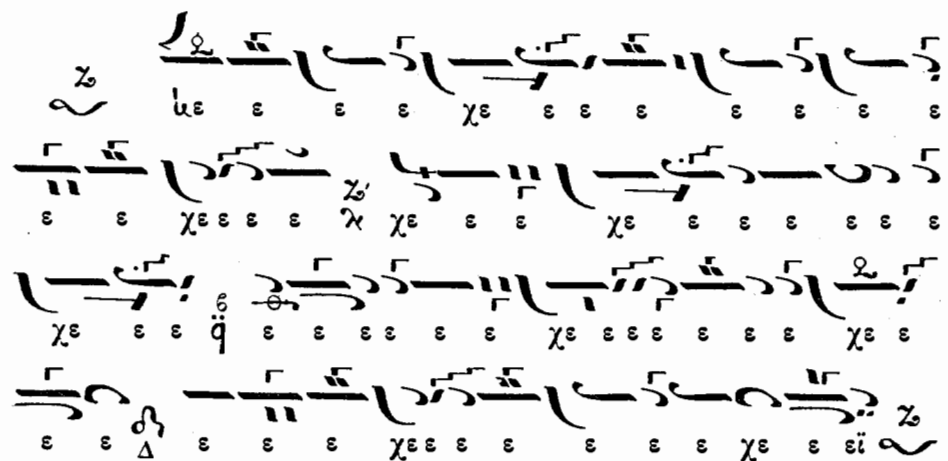
Ὁ Μιάν χανές τοῦ 'Ραχάτουλ 'Ερβάχ ἀρχεται ἀπὸ τοῦ 'Ράστ, καὶ ἀνιών εἰς τὰ Τίζια, διὰ τοῦ Τίζ Νύμ Σεμπά καὶ Νύμ 'Ατζέμ, καταβαίνει μετὰ τοῦ Νύμ Νεχαβέντ καὶ καταλήγει εἰς τὸ 'Αράκ· ἡ ἀρχόμενος ἀπὸ τὰ Τίζια καὶ ἀπὸ τοῦ Νύμ Σεχνάζ, καταλήγει ἐπίσης εἰς τὸ 'Αράκ.

Τὸ 'Ραχάτ Φεζά παράγεται ἐκ τοῦ 'Αράκ· εἶναι ἦχος βαρὺς, ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνὶ καὶ ἀνιὸν μετὰ τοῦ Νύμ 'Ατζέμ εἰς τὸ Γκερδανιέ, πάλιν ἐπιστρέφει μετὰ τοῦ Νύμ 'Ατζέμ εἰς τὸ Νεβά καὶ ἐκ τούτου καταβαίνει μέχρι τοῦ Διουγκιάχ· πηδῶν δὲ εἰς τὸ Τζαργκιᾶχ ἐπιστρέφει μέχρι τοῦ 'Ράστ καὶ καταλήγει εἰς τὸ 'Αράκ.

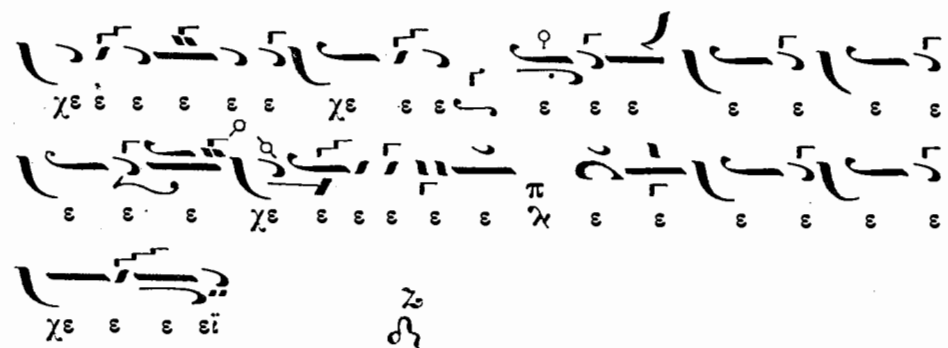
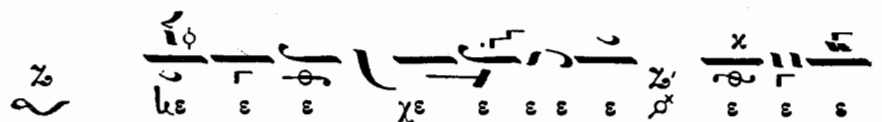
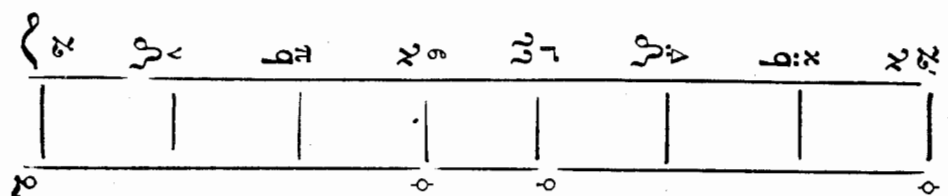

Τὸ Φεραχνάχ (ἑλλην. Πανηγυρικόν), παράγεται ἐκ τοῦ 'Αράκ· εἶναι ἦχος βαρὺς, ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, ἀνιὸν δὲ εἰς τὸ Νύμ 'Ατζέμ, Γκερδανιέ, μέχρι τοῦ Μουχαγέρ, ἐπιστρέφει εἰς τὸ 'Εβίτζ, καὶ πίπτει εἰς τὸ Διουγκιάχ· πάλιν ἀνιὸν εἰς τὸ Νύμ Πιουσελίκ, Νύμ Οὐζάλ, καὶ Νεβά, καὶ δεικνύον τὸ Χουσεϊνί, κρέμαται εἰς τὸ Πιουσελίκ· πατῶν δὲ τὸ Διουγκιάχ πηδᾷ εἰς τὸ Νεβά καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὸ 'Αράκ· δεικνύει τὸ 'Ασηράν, καὶ ἀνιὸν μέχρι τοῦ Σεγκιάχ καταβαίνει μέχρι τοῦ Γεγκιάχ καὶ καταλήγει εἰς τὸ 'Αράκ.

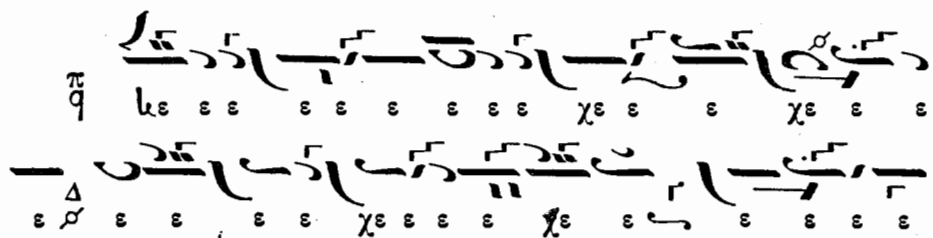
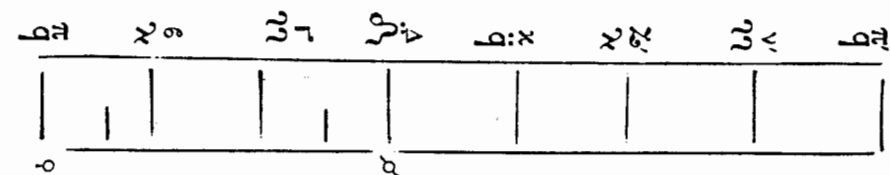

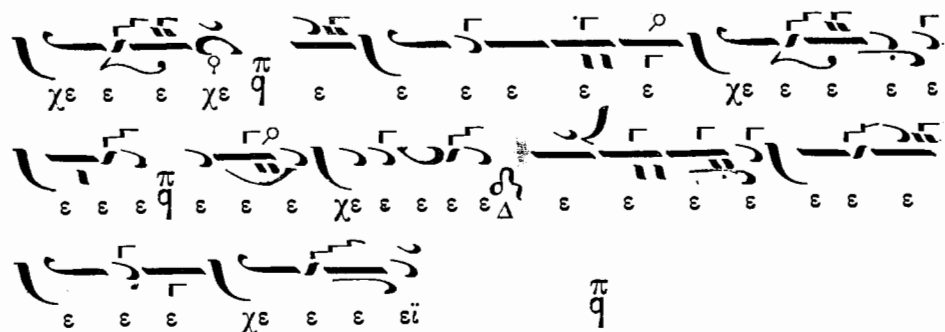

Τὸ Σέφκου Ἐβσά παράγεται ἐκ τοῦ Ἀράκ· εἶναι ἦχος βαρὺς, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Ἐβίτζ, ἀνιὸν δὲ εἰς τὸ Γκερδανιέ καὶ τὸ Νὺμ Σεχνάζ, καταβαίνει εἰς τὸ Νὺμ Ἀτζέμ· ἀνιὸν δὲ πάλιν μέχρι τοῦ Τίζ Τζαργκιάχ, καταβαίνει μετὰ τοῦ Τίζ Νὺμ Πιουσελίκ καὶ Σεχνάζ μέχρι τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ, δεικνύον πάλιν τὸ Νὺμ Σεχνάζ· ἔπειτα καταβαίνει μέχρι τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ, Τζαργκιάχ, Νὺμ Κιουρδί, καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ἀράκ ὡς Ἀτζέμ Νυμί.

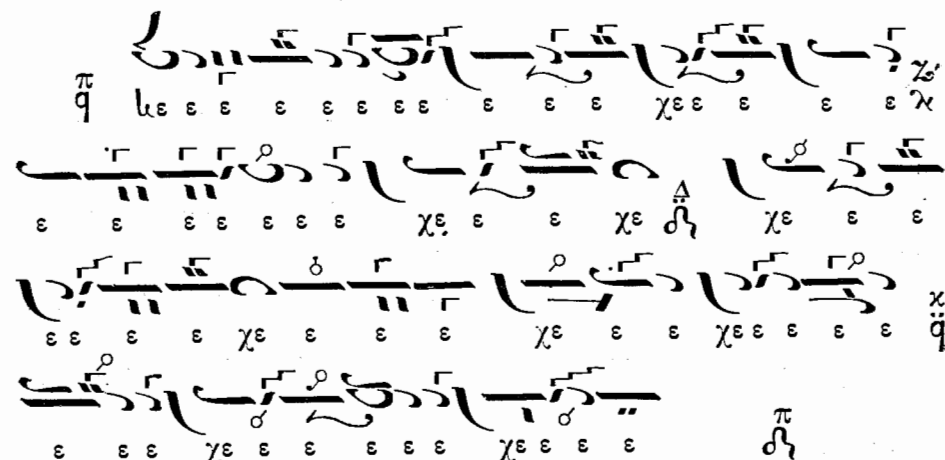
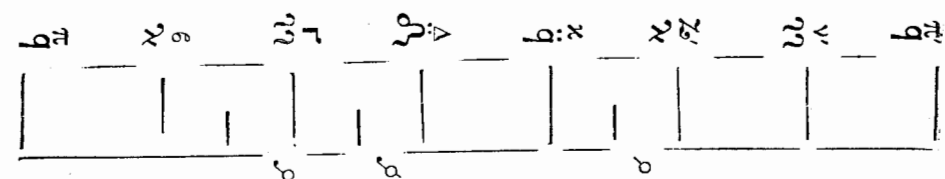

Τὸ Ἐβίτζ Μουχαλίφ παράγεται ἐκ τοῦ Ἀράκ· εἶναι ἦχος βαρὺς, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Ἐβίτζ, καὶ περιστρεφόμενον εἰς τὰς κυρίας φωνὰς καταβαίνει εἰς τὸ Νεβά· πατεῖ τὸ Χουσεῖνι καὶ ἐπιστρέφει μετὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ εἰς τὸ Διουγκιάχ· πατῶν δὲ τὸ Ῥάστ, καὶ πηδῶν εἰς τὸ Τζαργκιάχ, δεικνύον καὶ τὸ Νὺμ Σεμπά, πάλιν ἐπιστρέφει εἰς τὸ Διουγκιάχ· κατιὸν δὲ εἰς τὸ Ἀράκ, καὶ μέχρι τοῦ Γεγκιάχ, πηδᾷ εἰς τὸ Διουγκιάχ, καὶ ἀνιὸν μέχρι τοῦ Νεβά, πάλιν ἐπιστρέφει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

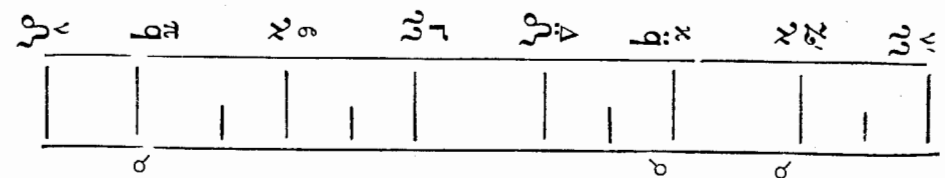

Τὸ Ἐβίτζ Πιουσελίκ παράγεται ἐκ τοῦ Ἀράκ· εἶναι ἦχος βαρύς, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Ἐβίτζ, καὶ στρεφόμενον εἰς τὰς ἀνιούσας φωνάς καὶ εἰς τὰ Τίζια, καταβαίνει πάλιν εἰς τὸ Ἐβίτζ· πατῶν δὲ τὸ Νεβά καὶ τὸ Νὺμ Οὐζάλ, ἀναβαίνει μέχρι τοῦ Σιουμπουλέ, καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὸ Χουσεῖνι δεικνύον τὸ Νὺμ Ἀτζέμ· ἔπειτα καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ καὶ καταλήγει εἰς τὸ Διουγκιάχ.

Ρ Α Σ Τ. (α)

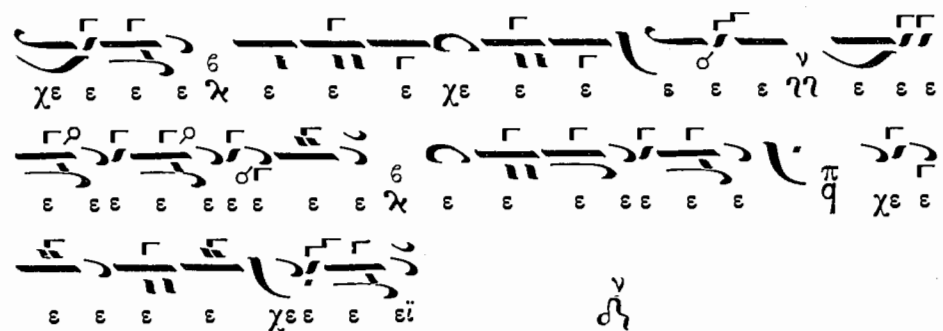
Τὸ Ῥάστ εἶναι ἦχος λ ᾠ, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ Ῥάστ, καὶ διὰ τοῦ Νὺμ Γκεβέστ πίπτει εἰς τὸ Ἀσηράν· ἐκ τούτου ἀνιὸν εἰς τὸ Νὺμ Ῥαχαβή, Ῥάστ, Διουγκιάχ, καὶ Σεγκιάχ, ἐπιστρέφει εἰς τὸ Διουγκιάχ καὶ Ῥάστ· αὖθις δ' ἀνιὸν εἰς τὸ Διουγκιάχ, Σεγκιάχ καὶ Τζαργκιάχ, καὶ εἰς τὰς ὑψηλοτέρας στρεφόμενον φωνάς, καταβαίνει μέχρι τοῦ Σεγκιάχ καὶ Διουγκιάχ καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ῥάστ.

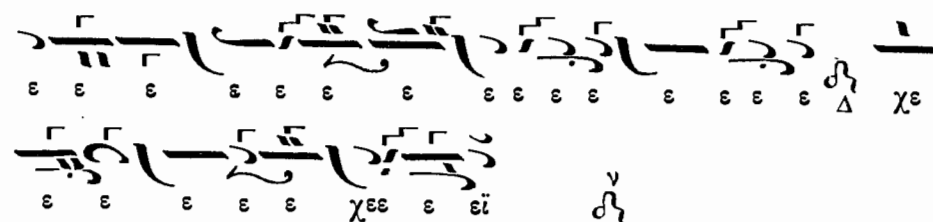
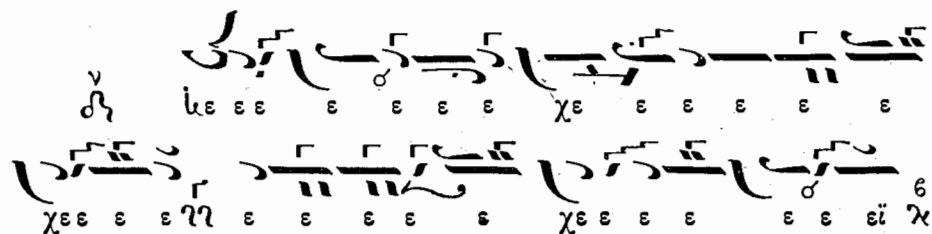
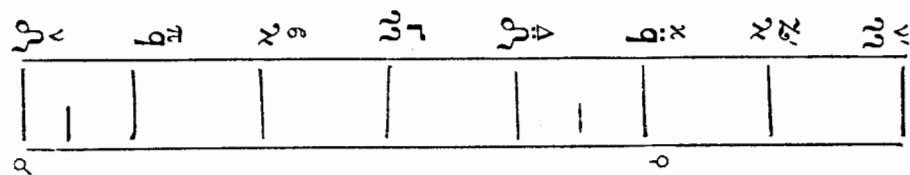
(α) Ῥάστ, λέξις περσική, σημαίνει προῦπάντησις, καθότι προηγεῖται πάντοτε τοῦ ᾠ. ἤχου, ὃν δὲν δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν χωρὶς νὰ βασισθῶμεν ἐπὶ τοῦ Ῥάστ.

Οἱ ἀρχαῖοι ἀνεγνώριζον πέντε πλανήτας ἀφιερωμένους εἰς τοὺς θεοὺς, Ἑρμῆν, Ἀφροδίτην, Ἄρην, Δία καὶ Κρόνον, οἷς προσέθετον τὴν Σελήνην καὶ τὸν Ἥλιον. Κατὰ δὲ τὸν συγγραφέα τοῦ «Γαλεάτι Μεσχοῦρέϊ Ὀσμανιέ», οἱ Ἀραβοπέρσαι ἔχουσι μὲν, ὡς εἶναι ἤδη γνωστόν, δώδεκα κυρίου ἤχους, ἀλλὰ παραδέχονται καὶ αὐτοὶ ὀκτώ, οὓς ἀφιέρωσαν εἰς τοὺς εἰρημένους ἑπτὰ ἀστέρας, ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ Ῥάστ, ἦτοι· τὸ Ῥάστ εἰς τὴν Σελήνην, τὸ Διουγκιάχ εἰς τὸν Ἥλιον, τὸ Σεγκιάχ εἰς τὸν Ἑρμῆν, τὸ Τζαργκιάχ εἰς τὴν Ἀφροδίτην, τὸ Νεβά εἰς τὸν Ἄρην, τὸ Χουσεῖνι καὶ τὸ Μουχαγέρ εἰς τὸν Δία, καὶ τὸ Ἐβίτζ εἰς τὸν Κρόνον.

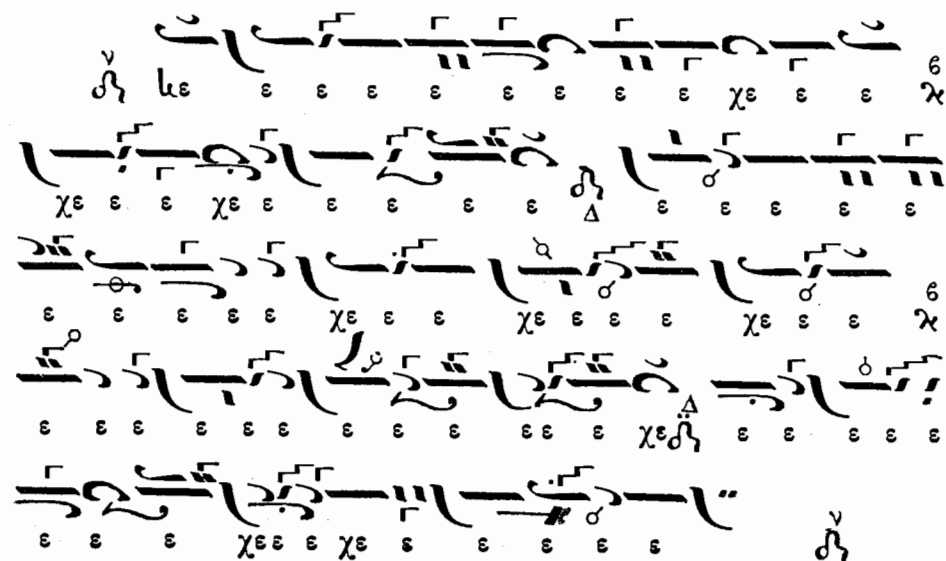
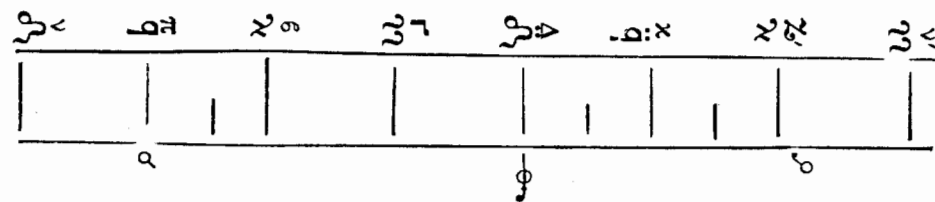
Ὁ τόνος τοῦ Ῥάστ εἶναι καὶ καθ' ἡμᾶς ἀρχὴ καὶ βάσις τοῦ β'. τροχοῦ.

Τὸ Ῥαχαβὶ παράγεται ἐκ τοῦ Ῥάστ· εἶναι ἥχος πλ. δ'. ἄρχεται ἐκ τοῦ Νεβά, καταβαίνει εἰς τὸ Τζαργκιᾶχ, ἀνιὸν μέχρι τοῦ Ἐβίτζ, ἐπιστρέφει μέχρι τοῦ Σεγκιᾶχ· πατῶν εἰς τὸ Διουγκιᾶχ καὶ ἀνιὸν πάλιν εἰς τὸ Νεβά, ἐπιστρέφει μέχρι τοῦ Ῥάστ· κατόπιν πηδῶν εἰς τὸ Σεγκιᾶχ στρέφεται εἰς τὸ Διουγκιᾶχ καὶ Ῥάστ, καὶ κρέματα εἰς τὸ Γεγκιᾶχ· πηδῶν δ' αὖθις εἰς τὸ Ῥάστ, καὶ ἀνιὸν μέχρι τοῦ Σεγκιᾶχ, καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ῥάστ.

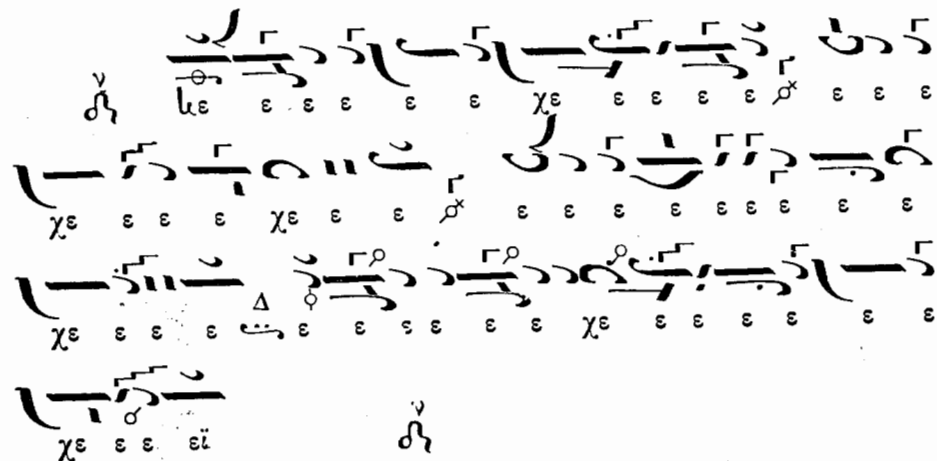
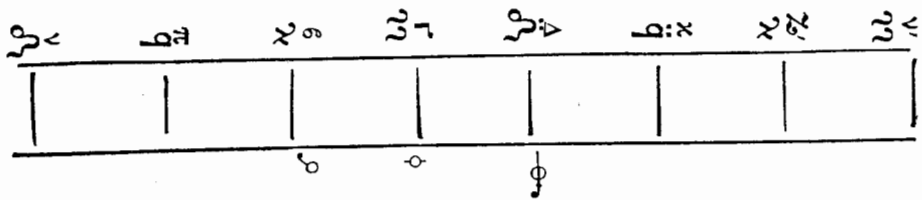

Τὸ Σαγὶρ Ῥαχαβὶ παράγεται ἐκ τοῦ Ῥάστ· εἶναι ἤχος πλ. δ' ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Ῥάστ, καὶ περιστρεφόμενον τὰς κατιούσας φωνάς, πατεῖ καὶ τὸ Ῥάστ, καὶ πίπτει εἰς τὸ Γεγκιᾶχ· ἀνιὼν δὲ πάλιν εἰς τὸ Ῥάστ, καταλήγει εἰς τὸν ἴδιον τόνον.

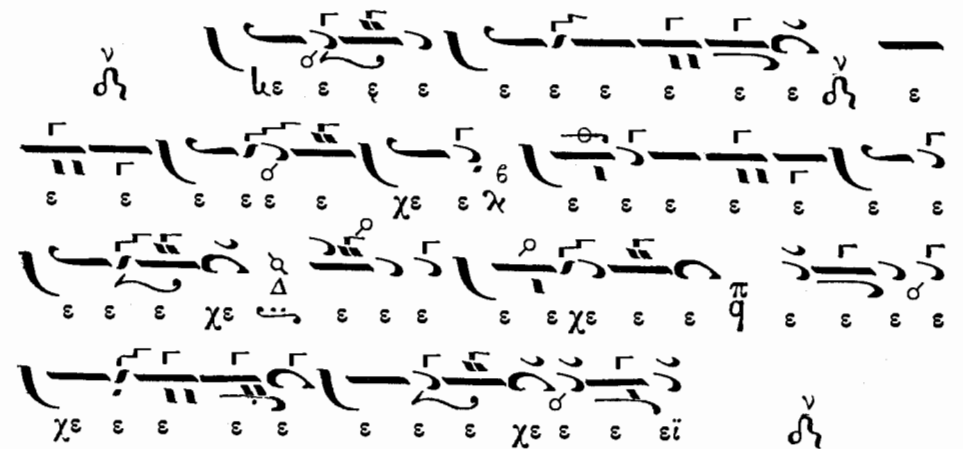
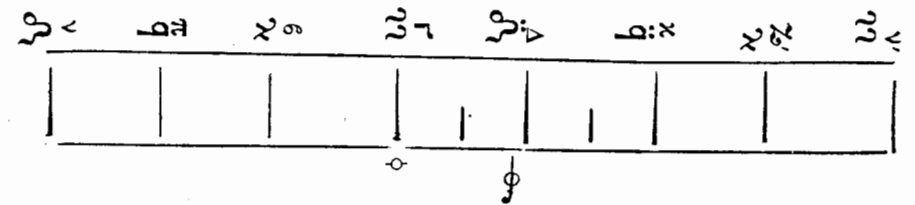

Ὁ Μιὰν χανές τοῦ Σαγὶρ Ῥαχαβὶ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νὺμ Μα-
χούρ, ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ Γκερδανιέ· καταβαίνει δὲ καὶ καταλήγει
εἰς τὸ Ῥάστ. Εἰς τὸ Νὺμ Ῥαχαβὶ τοῦτο συμπλέκονται καὶ τὰ
Νὺμ Νεχαβέντ, Νὺμ Σεμπά, καὶ Νὺμ Ἀτζέμ.

Τὸ Νεχαβέντ παράγεται ἐκ τοῦ Ῥάστ· εἶναι ἦχος πλ. δ'.
ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, κατιὸν δὲ διὰ τοῦ Νὺμ Μπεγιατιὶ μέχρι
τοῦ Τζαργκιάχ, καὶ ἀνιὸν αὖθις εἰς τὸ Νεβά, ἐπιστρέφει πάλιν
εἰς τὸ Τζαργκιάχ· καταλείπον δὲ τὸ Σεγκιάχ καὶ πατῶν τὸ
Νὺμ Κιουρδί, ἀναβαίνει εἰς τὸ Διουγκιάχ καὶ καταλήγει εἰς τὸ
Ῥάστ.

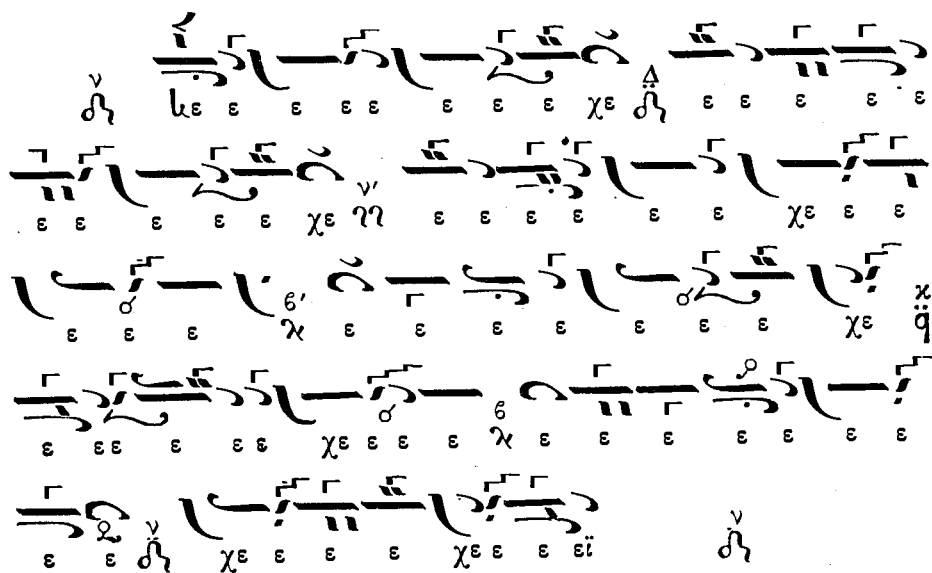
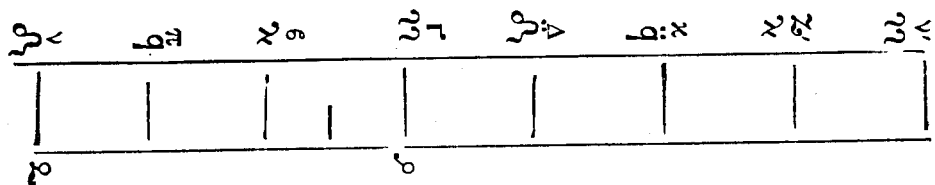

Τὸ Σαγὶρ Νεχαβέντ παράγεται ἐκ τοῦ Ῥάστ· εἶναι ἦχος
πλ. δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Ῥάστ, ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ Νεβά· περιστρε-
φόμενον τὰς κατιούσας καὶ ἀνιούσας φωνάς, διὰ τοῦ Νὺμ Νε-
χαβέντ, δεικνύον δὲ ὀλίγον καὶ τὸ Νὺμ Σεμπά, καταβαίνει καὶ
καταλήγει εἰς τὸ Ῥάστ.

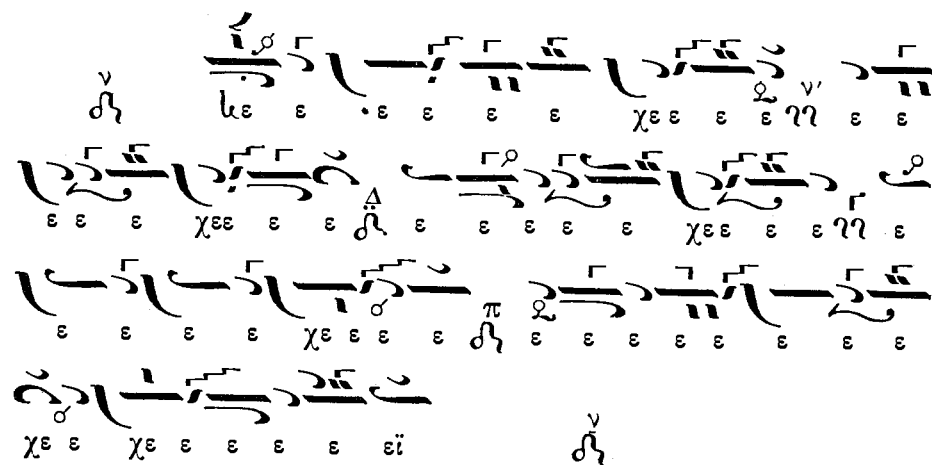
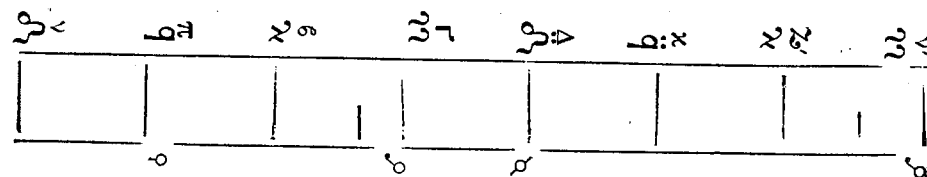
Ὁ Μιὰν χανές τοῦ Σαγὶρ Νεχαβέντ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Γκερ-
δανιέ καὶ Μουχαγέρ, καὶ διὰ τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ καταλήγει εἰς
τὸ Γκερδανιέ, ἢ καταβαίνει καὶ μέχρι τοῦ Ῥάστ· πολλάκις ὁ-
μως ἄρχεται καὶ ἀπὸ τοῦ Σιουμπιουλέ.

Τὸ Μαχοῦρ παράγεται ἐκ τοῦ Ῥάστ· εἶναι ἦχος πλ. δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Γκερδανιέ καὶ καταβαίνει εἰς τὸ Νεβά· πάλιν ἀνιὸν εἰς τὸ Γκερδανιέ καὶ εἰς τὰ Τίζια μετὰ τοῦ Νὺμ Μαχοῦρ, καταβαίνει εἰς τὸ Γκερδανιέ καὶ τὸ Χουσεϊνί· ἐκ τούτου δὲ μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελικ κατιὸν καταλήγει εἰς τὸ Ῥάστ.

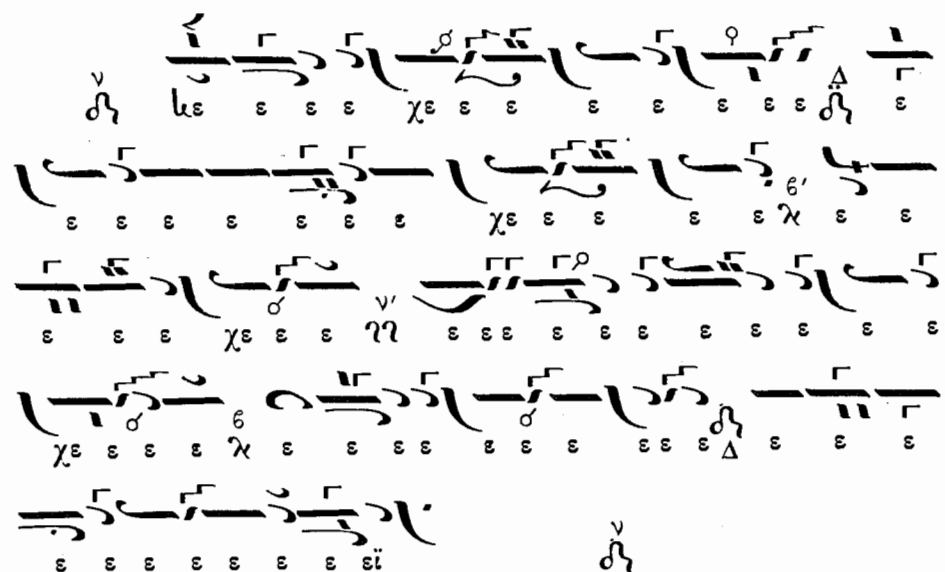
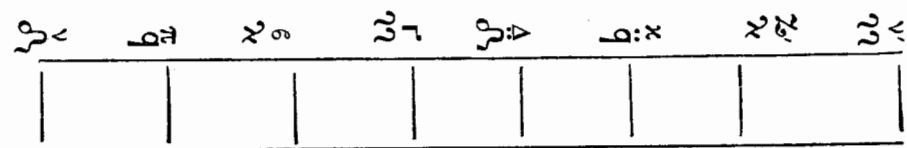

Ὁ Μιὰν χανές τοῦ Μαχοῦρ ἄρχεται ἀπὸ τὰ Τίζια, καὶ περιστρέφόμενος εἰς αὐτὰ καὶ εἰς τὸ Τίζ Χουσεϊνί, καταβαίνει μετὰ τοῦ Νὺμ Μαχοῦρ καὶ καταλήγει ὡς κρεμάμενος εἰς τὸ Γκερδανιέ. Καὶ ἄλλως, διὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελικ καταβαίνων καταλήγει εἰς τὸ Ῥάστ.

Καὶ ἕτερον Μαχοῦρ παράγεται ἐκ τοῦ Ῥάστ· εἶναι ὡσαύτως ἦχος πλ. δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νὺμ Μαχοῦρ καὶ Γκερδανιέ, ἐπιστρέφον δὲ διὰ τοῦ Νὺμ Ζαβίλ, δεικνύει τὸ Χουσεϊνί· καὶ διὰ τῶν Νεβά, Τζαργκιάχ, καὶ Νὺμ Πιουσελικ καταβαῖνον εἰς τὸ Διουγκιάχ, καταλήγει εἰς τὸ Ῥάστ.

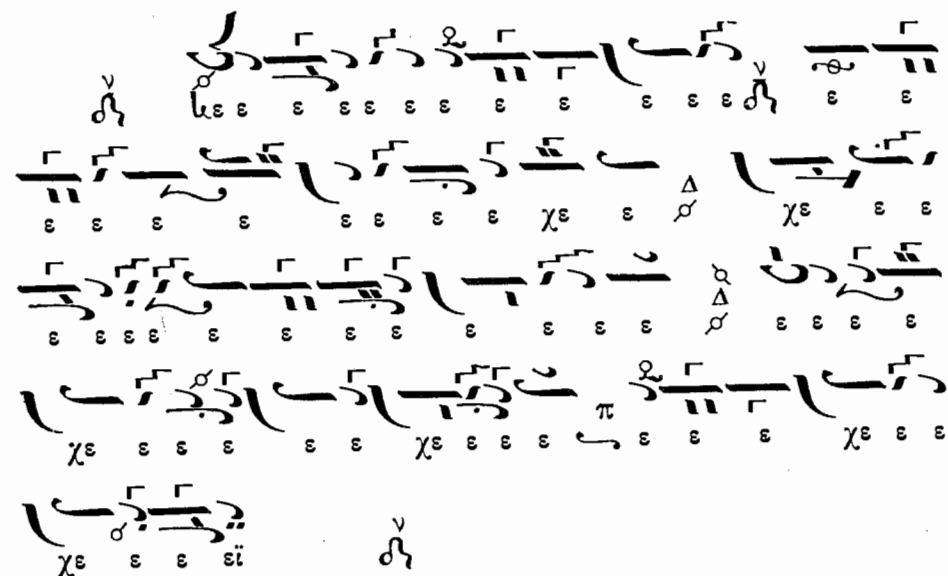
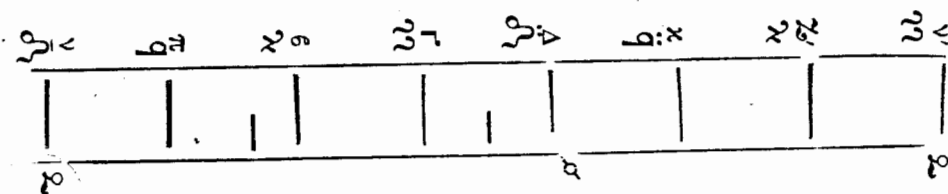

Τὸ Γκερδανιέ, (ἑλλην. Ἡρως) παράγεται ἐκ τοῦ Ῥάστ· εἶναι ἦχος πλ. δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ Γκερδανιέ, καὶ κατὰ πρῶτον ἀνιὸν εἰς τὰ Τίζια, ἔπειτα καταβαῖνον καὶ εἰς τὰς κατιούσας φωνάς, καταλήγει εἰς τὸ Ῥάστ.

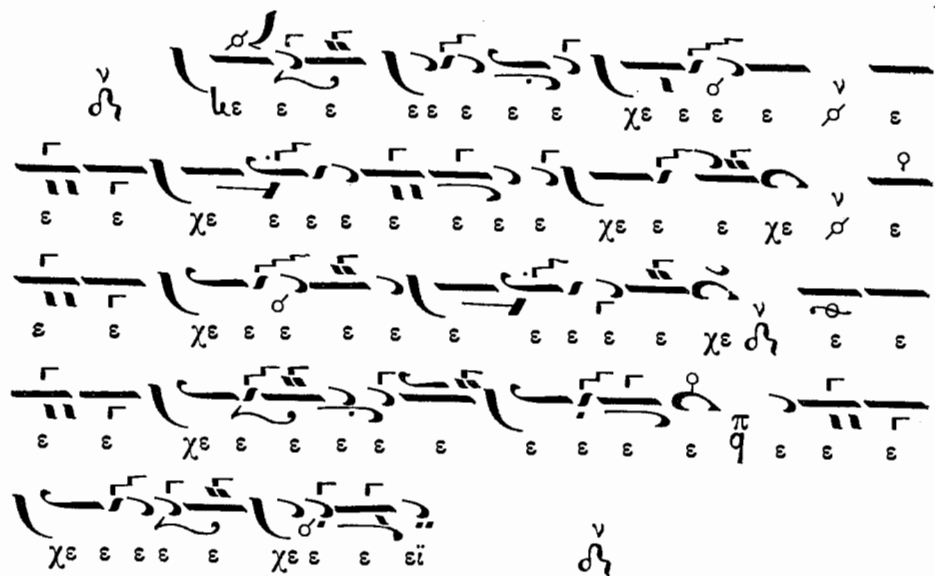
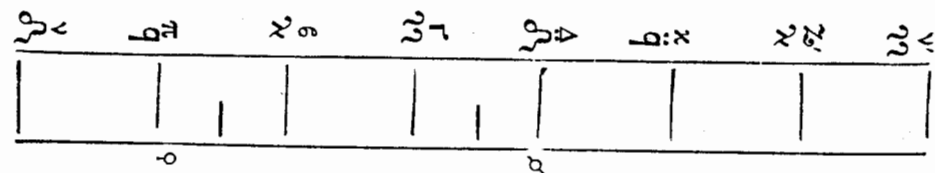
Ὁ Μιὰν χανές τοῦ Γκερδανιέ ἀρχεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ Γκερδανιέ, καὶ περιστρεφόμενος εἰς τὰ Τίτζια καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ῥάστ· ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς τὸ Γκερδανιέ.

Τὸ Νιγκριζ παράγεται ἐκ τοῦ Ῥάστ· εἶναι ἤχος πλ. δ', ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, πατῶν δὲ τὸ Νὺμ Οὐζάλ καὶ μετ' αὐτοῦ ὅλως περιστρεφόμενον, καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ῥάστ.

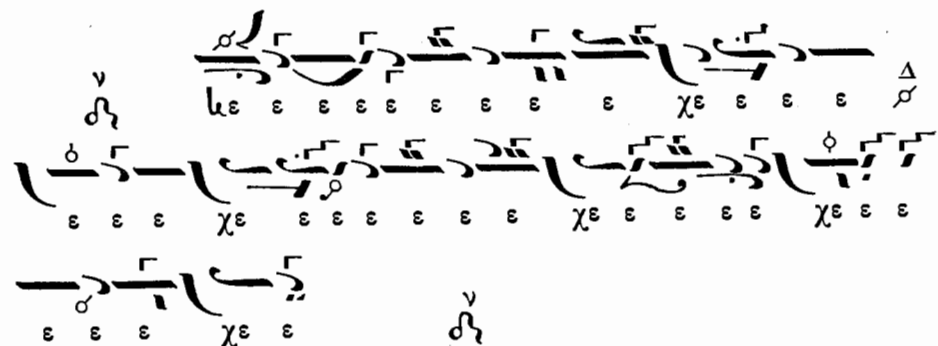
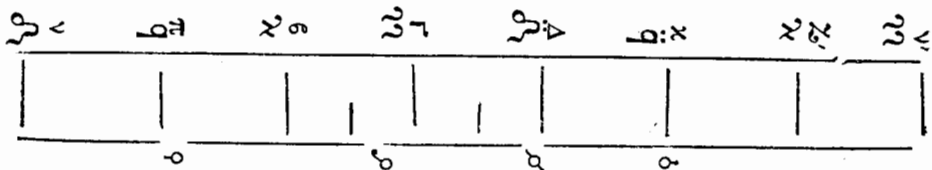

Ὁ Μιὰν χανές τοῦ Νιγκριζ ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Γκερδανιέ, ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ Νεβά, καὶ περιστρεφόμενος εἰς τὰς ἀνιούσας φωνάς, καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ῥάστ.

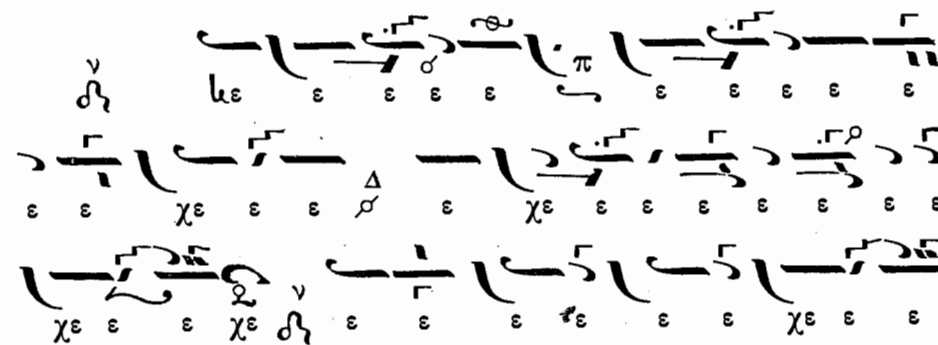
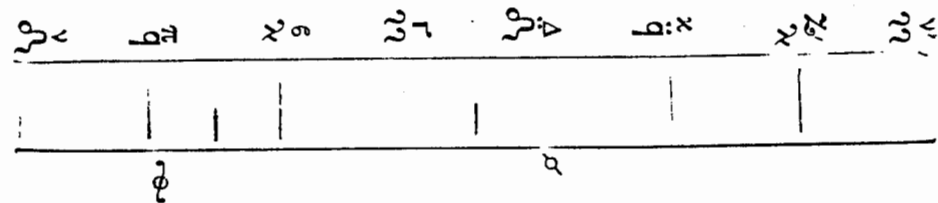
Καὶ ἕτερον Νιγκριζ παράγεται ἐκ τοῦ Ῥάστ· εἶναι ἐπίσης ἤχος πλ. δ', ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, καὶ διὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ περδεσι (τόνου), καταλείπον τὸ Τζαργκιάχ, ἵσταται εἰς τὸ Σεγκιιάχ, καὶ διὰ τοῦ Διουγκιιάχ πίπτει εἰς τὸ Ῥάστ· ἀνιὸν δ' αὖθις μέχρι τοῦ Νὺμ Χιτζάζ, ἐπιστρέφει εἰς τὸ Διουγκιιάχ καὶ ἐκ τούτου κατιὸν καταλήγει εἰς τὸ Ῥάστ.

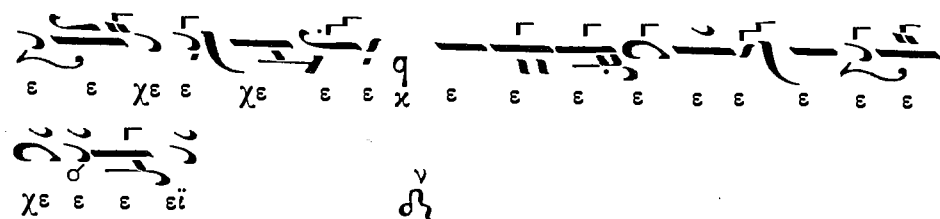

Τὸ Πεντζουγκιᾶχ παράγεται ἐκ τοῦ 'Ράστ· εἶναι ἥχος πλ. δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, κατιὸν δὲ διὰ τοῦ Νὺμ Οὐζᾶλ καὶ Νὺμ Πιουσελὶκ εἰς τὸ Διουγκιᾶχ, καὶ ἀνιὸν πάλιν εἰς τὸ Νεβά, καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ 'Ράστ.

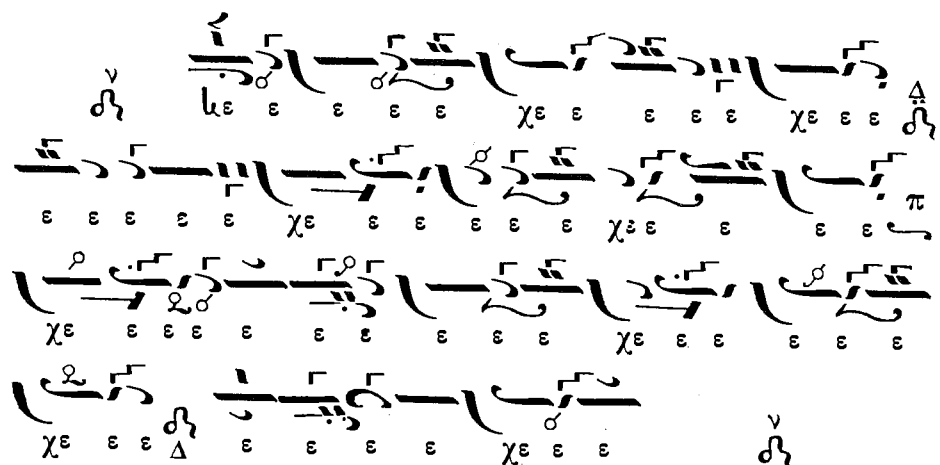
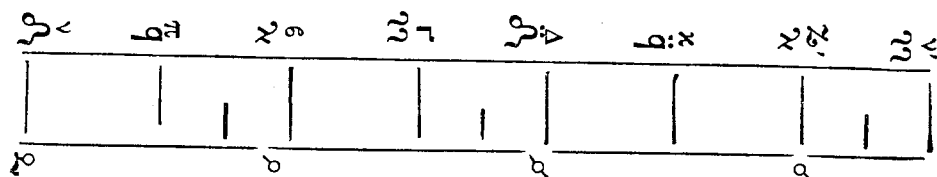

Καὶ ἕτερον Πεντζουγκιᾶχ παράγεται ἐκ τοῦ 'Ράστ· εἶναι ὁμοίως ἥχος πλ. δ', ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 'Ράστ, καὶ ἀνιὸν εἰς τὸ Νὺμ Οὐζᾶλ μέχρι τοῦ Νεβά, πάλιν ἐπιστρέφει εἰς τὸ 'Ράστ· κατόπιν ἀνιὸν εἰς τὸ Τζαργκιᾶχ, ἐπιστρέφει μέχρι τοῦ 'Ασηράν· ἀνιὸν δ' αὖθις εἰς τὸ Σεγκιᾶχ, καὶ δεικνῶν τὸ Νὺμ Γκεβέστ, καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ 'Ράστ.

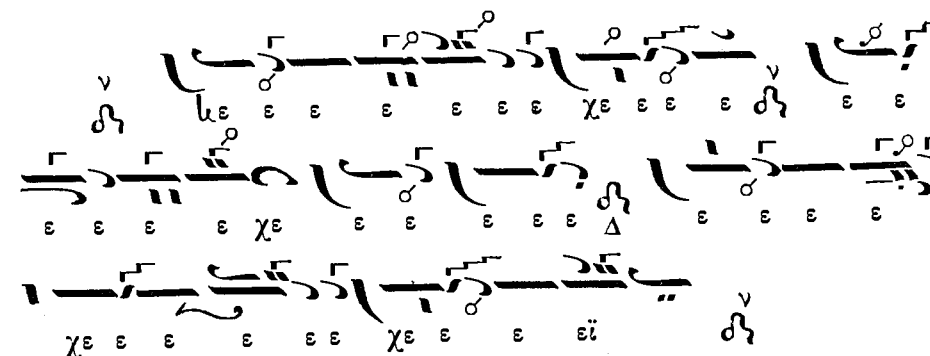
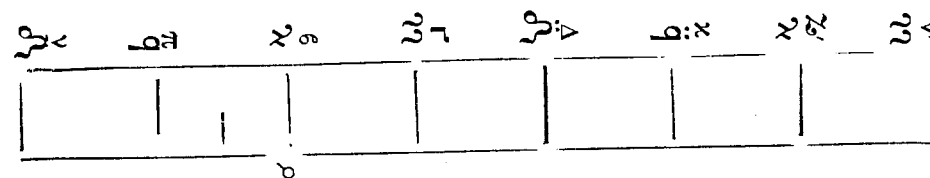

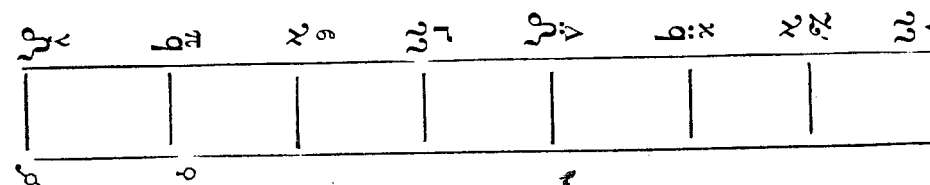
Τὸ Ζαβίλ παράγεται ἐκ τοῦ 'Ράστ· εἶναι ἤχος πλ. δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Γκερδανιέ, καὶ διὰ τοῦ Νὺμ Ζαβίλ δεικνύει τὸ Νεβά, διὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ καταβαίνει μέχρι τοῦ Διουγκιάχ, διὰ τοῦ Νὺμ Ζεμζεμέ καταβαίνει μέχρι τοῦ 'Ράστ, καὶ διὰ τοῦ Νὺμ Πιουμπερκέ Ναγμεσί (μέλος) ἀνιὸν καταλήγει πάλιν εἰς τὸ 'Ράστ.

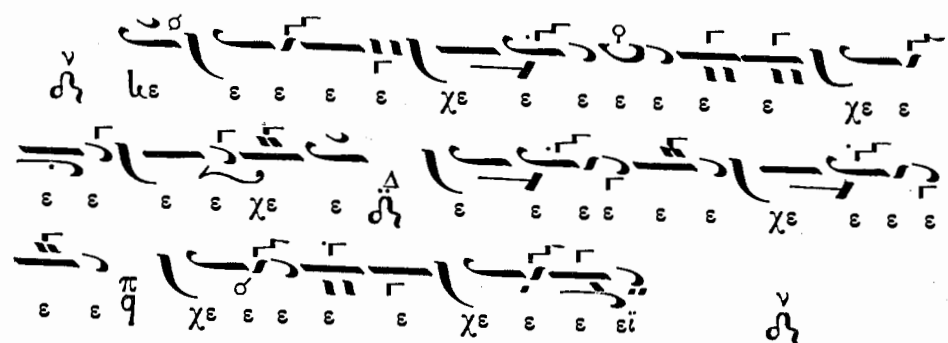

Τὸ Πιουμπεργκέ παράγεται ἐκ τοῦ 'Ράστ· εἶναι ἤχος πλ. δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 'Ράστ καὶ καταβαίνει διὰ τοῦ Νὺμ Γκεβέστ μέχρι τοῦ Γεγκιάχ· ἀκολούθως πηδῶν εἰς τὸ 'Ράστ καὶ Νὺμ Γκεβέστ, καὶ πάλιν εἰς τὸ 'Ράστ, ἀνιὸν δ' εἰς τὸ Διουγκιάχ, καὶ δεικνύον ὀλίγον καὶ τὸ Νὺμ Κιουρδί, καταλήγει μετὰ τοῦ Νὺμ Γκεβέστ εἰς τὸ 'Ράστ.

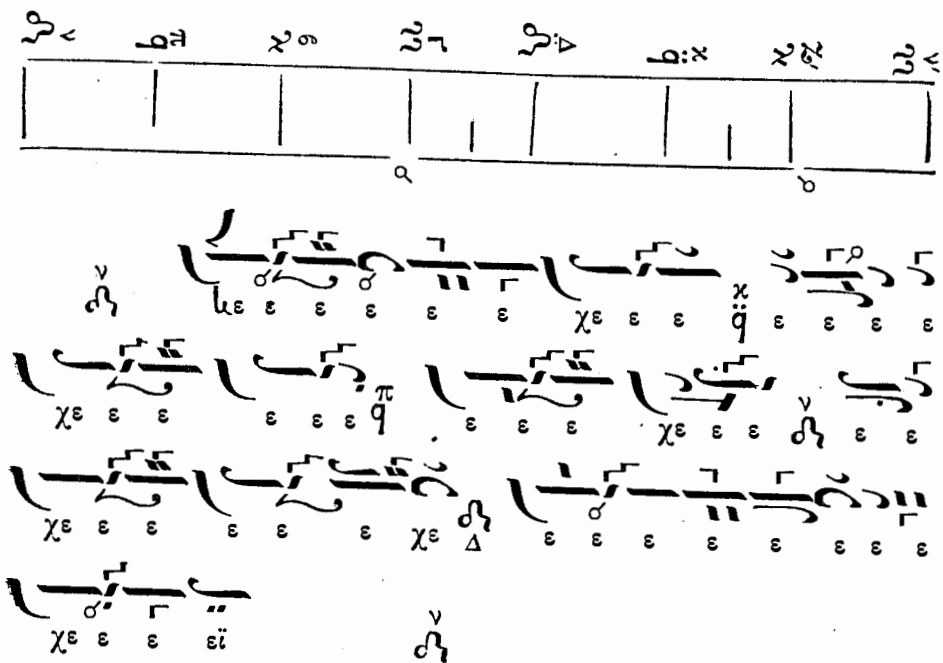

Τὸ Σελμέκ παράγεται ἐκ τοῦ 'Ράστ· εἶναι ἤχος πλ. δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ 'Ράστ, πατῶν δὲ τὸ Νὺμ Γκεβέστ καὶ ἀνιὸν μέχρι τοῦ Νεβά, καὶ κατιὸν αὖθις μέχρι τοῦ Διουγκιάχ, καταλήγει εἰς τὸ 'Ράστ.

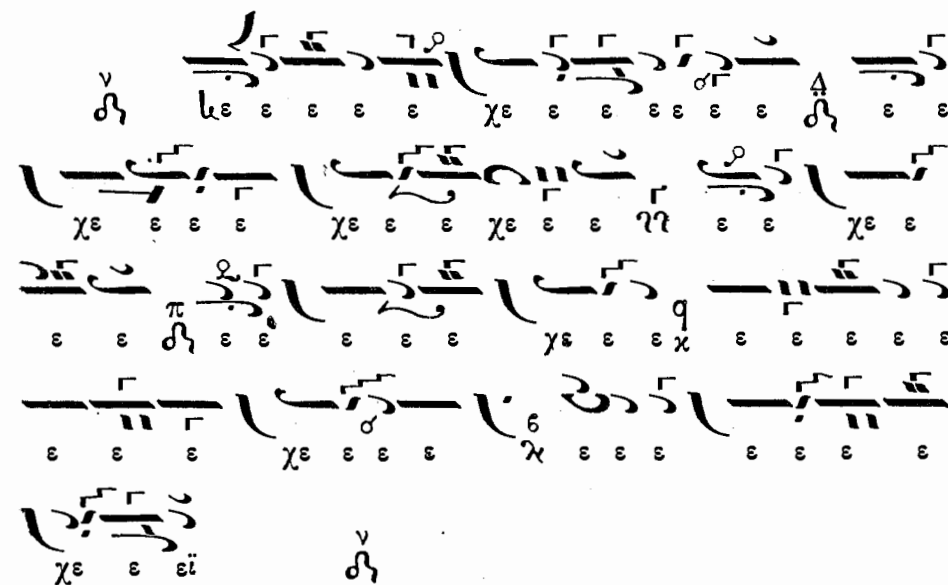
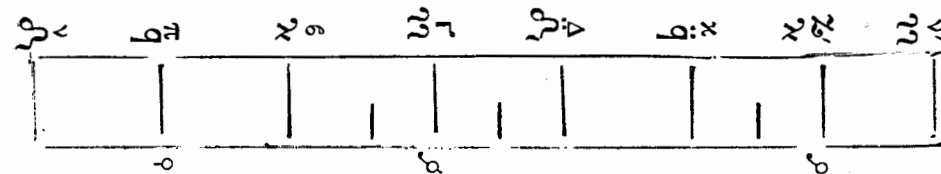

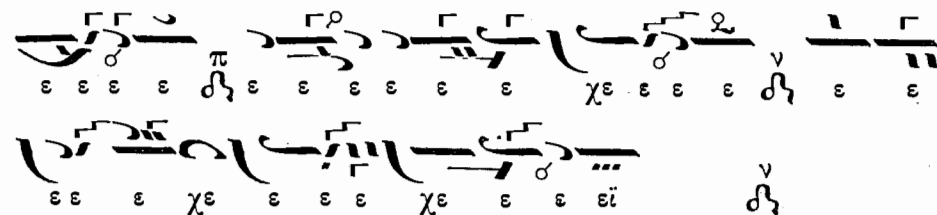
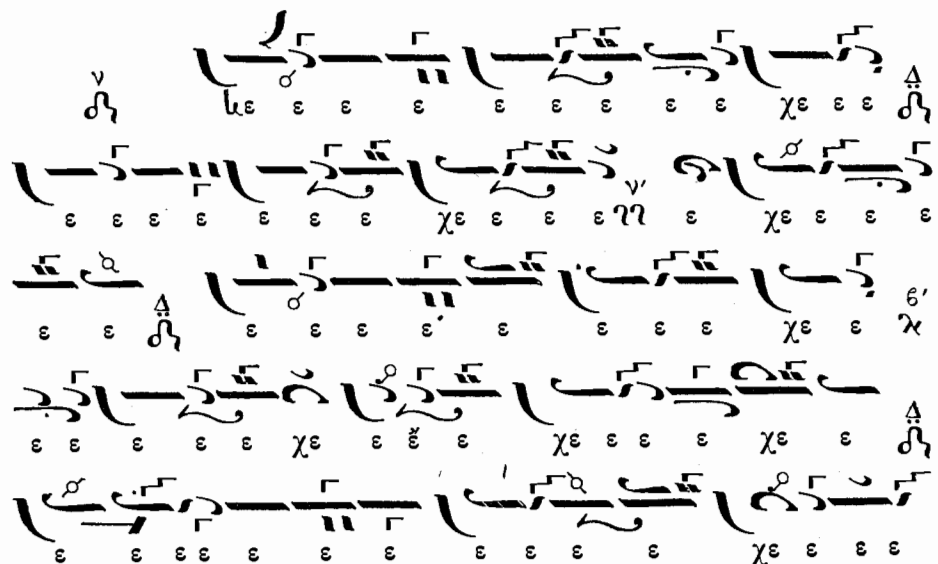
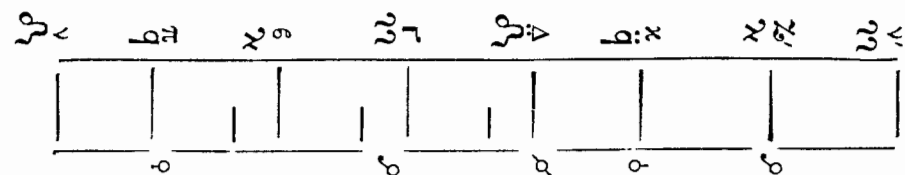
Τὸ Γκεθέστ παράγεται ἐκ τοῦ 'Ράστ· εἶναι ἦχος πλ. δ'. ἄρ-
χεται ἀπὸ τοῦ Χουσεϊνί, καὶ μετὰ τοῦ Νὺμ Οὐζάλ πάλιν ἀνέρ-
χεται εἰς τὸ Χουσεϊνί· πατῶν δὲ τὸ Νὺμ 'Ατζέμ καταβαίνει εἰς
τὸ Διουγκιάχ, ἐκ τοῦ ὁποίου κατιὸν εἰς τὸ 'Ράστ καὶ Νὺμ Γκε-
θέστ μέχρι τοῦ Γεγκιάχ, πηδᾷ εἰς τὸ 'Ράστ, καὶ πάλιν δεικνύον
ὀλίγον τὸ Νὺμ Γκεθέστ, καταλήγει εἰς τὸ 'Ράστ.

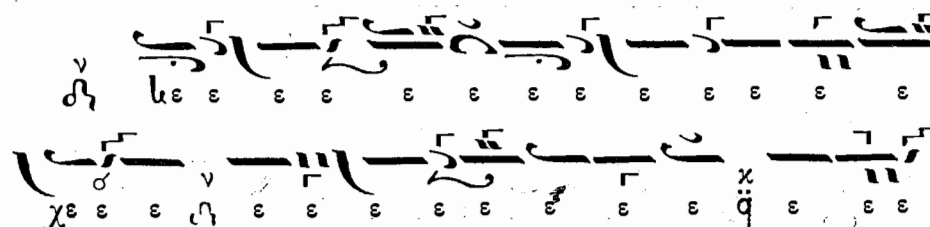
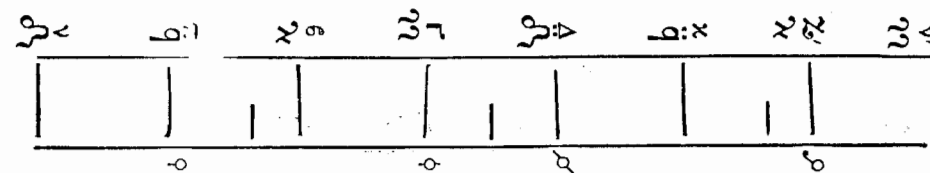
Τὸ Πιοζριούκ παράγεται ἐκ τοῦ 'Ράστ· εἶναι ἦχος πλ. δ'.
ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, καὶ ἀνιὸν εἰς τὸ Νὺμ 'Ατζέμ στρέφεται
πάλιν εἰς τὸ Νεβά· πατῶν δὲ τὸ Χουσεϊνί ἐπιστρέφει εἰς τὸ
Τζαργκιάχ, καὶ μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ, μέχρι τοῦ Διουγκιάχ,
καὶ ἐντεῦθεν καταβαίνει εἰς τὸ 'Ράστ, 'Αράχ καὶ 'Ασηράν· πάλιν
δ' ἀνιὸν εἰς τὸ Διουγκιάχ καὶ Σεγκιάχ, ἐπιστρέφει μετὰ τοῦ
Νὺμ Γκεθέστ καὶ καταλήγει εἰς τὸ 'Ράστ.

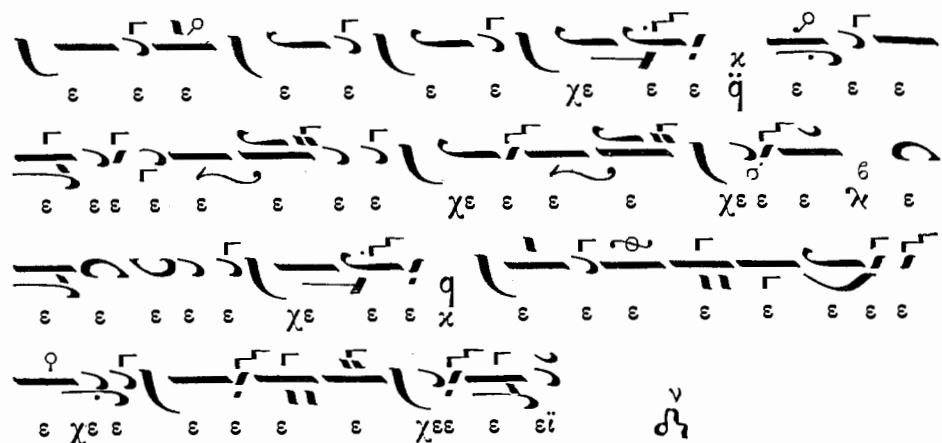

Τὸ Πεσεντιδὲ παράγεται ἐκ τοῦ Ῥάστ· εἶναι ἦχος πλ. δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, ἀνιὼν δὲ μέχρι τοῦ Γκερδανιέ, ἐπιστρέφει εἰς τὸ Νεβά, καὶ δεικνύον ὀλίγον τὸ Νὺμ Οὐζάλ, ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τὸ Νεβά· πηδῶν δ' εἰς τὸ Γκερδανιέ καὶ τὸ Μουχαγέρ, καὶ πατῶν τὸ Νὺμ Σιουμπιουλέ, στρέφεται μέχρι τοῦ Νὺμ Ἀτζέμ· ἀκολούθως κατιὼν εἰς τὸ Νεβά, πάλιν ἀναβαίνει μέχρι τοῦ Γκερδανιέ, ἐκ τοῦ ὁποίου καταβαίνει εἰς τὸ Νεβά, τὸ Νὺμ Χιτζάζ καὶ Νὺμ Πιουσελίκ μέχρι τοῦ Διουγκιάχ· πατῶν ἔπειτα τὸ Νὺμ Κιουρδὶ ἐπιστρέφει εἰς τὸ Ῥάστ· πηδᾷ εἰς τὸ Τζαργκιάχ καὶ τὸ Χουσεϊνί, καὶ ἐπιστρέφει μετὰ τοῦ Νὺμ Γκεβέστ καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ῥάστ.

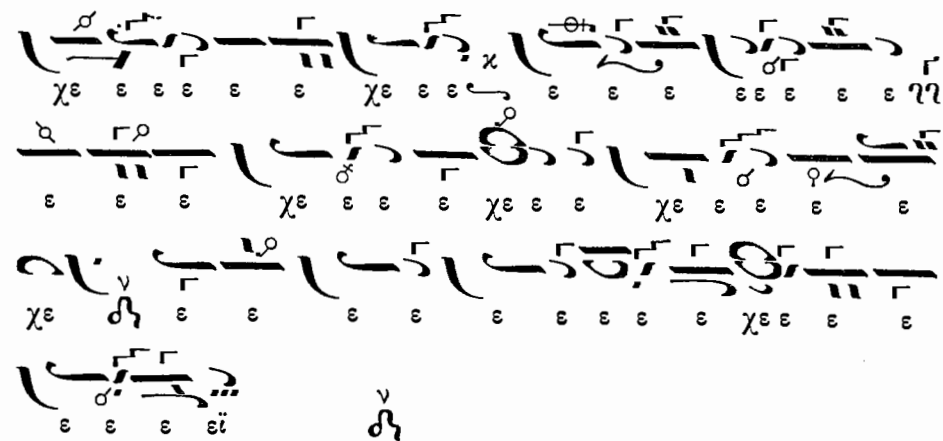
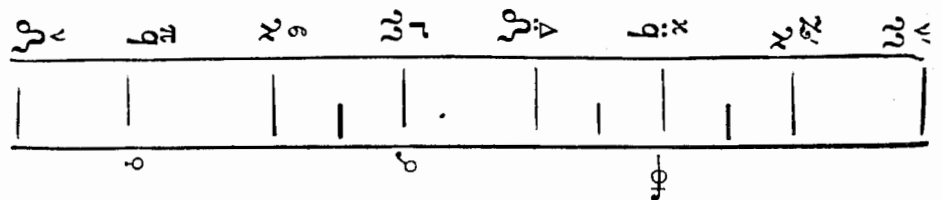

Τὸ Σουζιδιλ Ῥα (ἑλλην. Γαλήνιον, καὶ Εἰρηνικόν), παράγεται ἐκ τοῦ Ῥάστ· εἶναι ἦχος πλ. δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ Ῥάστ καὶ καταβαίνει εἰς τὸ Γεγκιάχ· ἀναβαίνει πάλιν εἰς τὸ Ῥάστ, καὶ περιστρεφόμενον ἀναβαίνει εἰς τὸ Χουσεϊνί, καὶ ἐκ τούτου μέχρι τοῦ Μουχαγέρ· κατιὼν δ' εἰς τὸ Ἐβίτζ, πάλιν ἀναβαίνει μέχρι τοῦ Νὺμ Σιουμπιουλέ καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὸ Χουσεϊνί· πατῶν δὲ τὸ Νὺμ Ἀτζέμ καὶ τὸ Μουχαγέρ, ἐπιστρέφει μέχρι τοῦ Σεγκιάχ, καὶ ἐκ τούτου καταβαίνει εἰς τὸ Ῥάστ καὶ μέχρι τοῦ Ἀσηράν· πηδῶν δὲ εἰς τὸ Διουγκιάχ, καὶ περιστρεφόμενον μετὰ τοῦ Νὺμ Χιτζάζ, καταβαίνει καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ῥάστ.

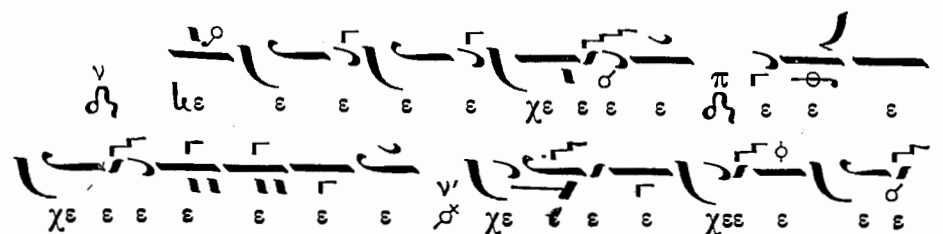
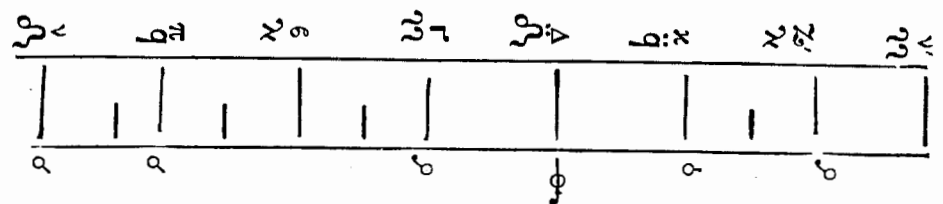

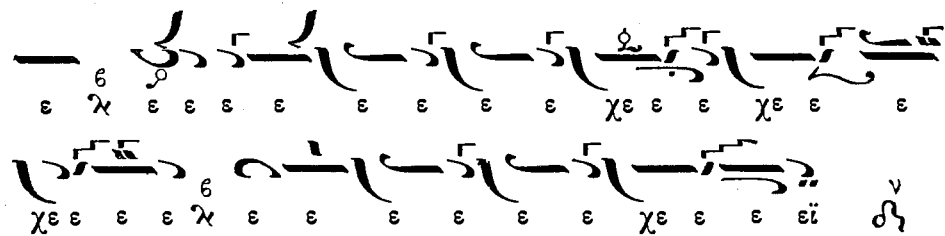

Τὸ Χιτζαζκιὰρ (ἑλλην. Διπλασμός), παράγεται ἐκ τοῦ 'Ράστ· εἶναι ἤχος πλ. δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 'Εβίτζ, καὶ ἐγγίζον τὸ Γκερδανιέ καὶ Μουχαγέρ, καὶ πατῶν τὸ Νὺμ Σιουμπιουλέ, ἐπιστρέφει μετὰ τῶν Νὺμ Σεχνάζ καὶ Νὺμ Χησάρ· πάλιν δὲ ἀνιὸν εἰς τὸ Νὺμ Σεχνάζ, καταβαίνει μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ· ἔπειτα πατῶν Τζαργκιὰχ καὶ Νεβά, καὶ δεικνῶν τὸ Νὺμ 'Ατζέμ, ἐπιστρέφει εἰς τὸ Τζαργκιὰχ καὶ Νὺμ Πιουσελίκ, μέχρι τοῦ 'Ράστ, ἐξ οὗ πηδᾷ πάλιν εἰς τὸ Τζαργκιὰχ, στρέφεται μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ καὶ καταλήγει εἰς τὸ 'Ράστ.

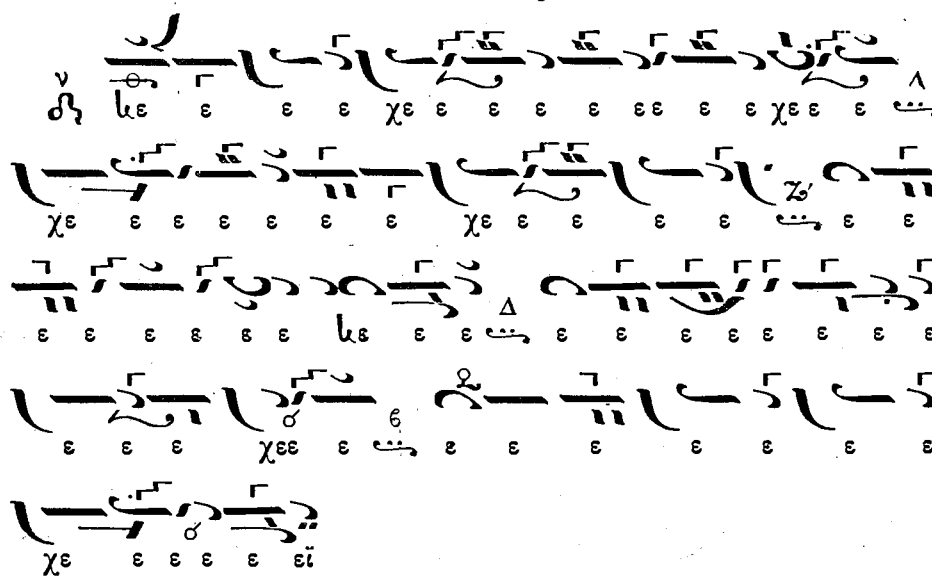
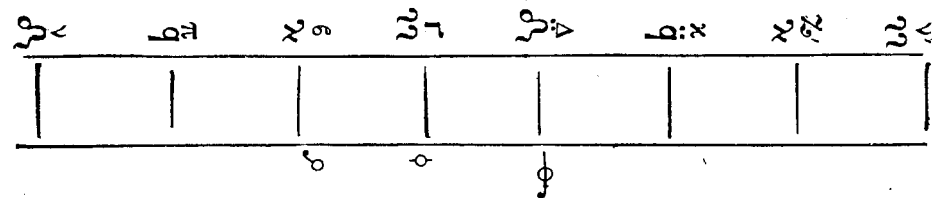

Τὸ Σαζγκιὰρ παράγεται ἐκ τοῦ 'Ράστ· εἶναι ἤχος πλ. δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Τζαργκιὰχ καὶ μετὰ τοῦ Νὺμ Πιουσελίκ καταβαίνει εἰς τὸ Διουγκιὰχ· πατῶν δὲ τὸ 'Ράστ πηδᾷ εἰς τὸ Νεβά καὶ τὸ Νὺμ Χησάρ, καὶ δεικνῶν αὐτὸ ἀναβαίνει μέχρι τοῦ Γκερδανιέ, καὶ ἐπιστρέφει μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ Τζαργκιὰχ μέχρι τοῦ Σεγκιὰχ· κατόπιν πηδῶν εἰς τὸ Νὺμ 'Ατζέμ ἀναβαίνει μέχρι τοῦ Μουχαγέρ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον καταβαίνει πάλιν μέχρι τοῦ Σεγκιὰχ καὶ πίπτει εἰς τὸ 'Ράστ· ἐντεῦθεν πηδῶν εἰς τὸ Τζαργκιὰχ ἐπιστρέφει καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ 'Ράστ.

Τὸ Σουζινάχ (ἑλλην. Ποταμὶς), παράγεται ἐκ τοῦ Ῥάστ· εἶναι ἤχος πλ. δ'. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Νεβά, καὶ πατῶν τὸ Νὺμ Χη-σάρ, περιστρέφεται εἰς τὰς ἀνιούσας καὶ κατιούσας φωνάς· πατῶν τὸ Ῥάστ, ἀναβαίνει μέχρι τοῦ Τζαργκιάχ, ἐξ οὗ καταβαίνει καὶ καταλήγει πάλιν εἰς τὸ Ῥάστ.

Τὰ μέχρι τοῦδε παρατεθέντα ἄσματα ἐτονίσθησάν πως κατὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν μέλος κλίνοντα, ἵνα χρησιμεύσῃ καὶ ἐν τοῖς σχολείοις καὶ ἐν ἀναλόγοις ἰορταῖς καὶ συναθροίσεσι.

ΠΕΡΙ ΠΕΣΡΕΦΙΩΝ (Στροφῶν) ΚΑΙ ΜΠΕΣΤΕΔΩΝ (Δεσμῶν.)

« Τὰ περισσότερα Πεσρέφια συντίθενται παρ' Ἀραβοπέρσαις ἐκ τεσσάρων Χανέδων (Οἴκων).

« Ὁ πρῶτος χανές (πρῶτος οἶκος) ὀνομάζεται παρ' αὐτοῖς Σέρχανές. Ἀκολούθως ἔρχεται ὁ Μιουλαζιμές, εἴτα ὁ Ὀρτάχανές (μεσαῖος οἶκος), καὶ κατόπιν ὁ τέταρτος ἦτοι ὁ τελευταῖος οἶκος, ὁ Σὸνχανές λεγόμενος.

« Πεσρέφιά τινα ἔχουσι καὶ τὸ λεγόμενον Ζίγιλ, ὅπερ προηγείται τοῦ Σὸνχανέ. Τὰ τοιαῦτα Πεσρέφια ὀνομάζονται καὶ Πέσχανελίδικα.

« Εἰς ἄλλα πάλιν μετὰ τὸ Ὀρτάχανέ καὶ Σὸνχανέ παίζεται καὶ αὖθις ὁ Σέρχανές. Τοῦτο γίνεται εἰς τὰ τῶν Περσῶν καὶ Ἰνδῶν Πεσρέφια ὀνομαζόμενα Σέρχανεσὶ Μιουλαζιμέ ». Ταῦτα καθ' ἃ λέγει ὁ Καντεμῆρις.

Γενικῶς ὁμως τὰ Πεσρέφια καὶ οἱ Μπεστέδες ἀποτελοῦνται ἐκ τεσσάρων Στίχων ὀνομαζομένων: Μπρινδζιχανέ, Ἰκινδζιχανέ, Μιάνχανέ, καὶ Σὸνχανέ. ἦτοι, πρῶτος οἶκος, δεύτερος οἶκος, ὁξὺς οἶκος, καὶ τέταρτος ἢ μᾶλλον τελευταῖος οἶκος.

Διὰ τὰ καταστήσω δὲ γνωστὰς πᾶσι τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολουμένοις, τὰς βάσεις καὶ τὰς καταλήξεις τῶν πολυαρίθμων καὶ ποικίλων Μακαμίων, τίθημι πρῶτον τὴν περὶ ἐκάστου Μακαμίου ὁδηγίαν, ἔπειτα τὴν σχετικὴν αὐτοῦ κλίμακα, καὶ τελευταῖον τὸ ὁδεῦον ἴδιον μέλος τετονισμένον· τοὔτεστι διασαφηνίζω τριχῶς ἕκαστον Μακάμιον.

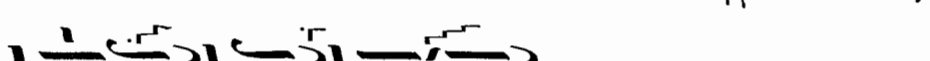
Ἐντεχνον μάθημα (α) καλούμενον **Μακαμλάρ Κζαρί**, περιέχον Ἀραβοπερσικά Μακάμια καθ' ἣν τάξιν διδάσκονται. Στιχουργηθὲν παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Μπεϊζαδὲ Γιάνγκου Καρατζᾶ, καὶ μελοποιηθὲν παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Τζελεμπῆ Γιάνγκου Θεολόγου. Εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς ἀναλυτικὸν σύστημα μετήνεγκεν ὁ ἀείμνηστος μουσικοδιδάσκαλος Κωνσταντῖνος πρωτοψάλτης τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τύποις δὲ ἐξέδωκαν οἱ ἀείμνηστοι μουσικοδιδάσκαλοι Στέφανος ὁ λαμπαδάριος, καὶ Θεόδωρος ὁ Φωκαεὺς.

Ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Μακάμ Ῥάστ.

Σημ. Ἡ τελευταία ἐνταῦθα ἀνάλυσις τῶν Μακαμίων τούτων ὀφείλεται τῷ συγγραφεῖ τῆς ἀνὰ χεῖρας βίβλου.

ΜΑΚΑΜ ΡΑΣΤ.

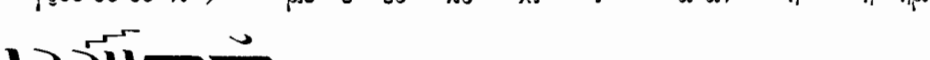
Ἦχος λ' δ' ἐκ τοῦ Νη. Εἰς χρόνους 4.

Μ ου ου ου ου σα α ρα α α γε ε ε ε τι

 τρο πο ος Δ ει ει ει ναι Ρα α στι ι ι να α α

 σε ε πω ω ω δ στο ο ο σχο λει ει ον

 το ο ο ο δι κο ον σου ν' να α α βρε θω πω ως

 α α α γα α πω ω. ω ω

(α) Ἡ μελωδία τοῦ μαθήματος τούτου εἶναι ὅλως κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν μέλος, ἐνταῦθα δὲ παρατίθεται χάριν πλείονος ἀσκήσεως τῶν περὶ τὸ μέλος τοῦτο ἀσχολουμένων.

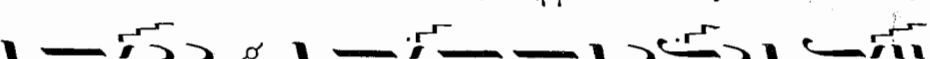

ΜΑΚΑΜ ΧΟΥΜΑΓΙΟΥΝ.

Ἦχος πλ. β'. χρωματικός Πα.

Ε ε ε ε κει το ο τεε Χου ου ου ουμα

 γιου ου ου νι ς με ε ευ κο λι ι α αν η η ημ

 πο ο ο ο ρω Δ ς

ΜΑΚΑΜ ΣΗΡΦ ΧΙΤΖΑΖ.

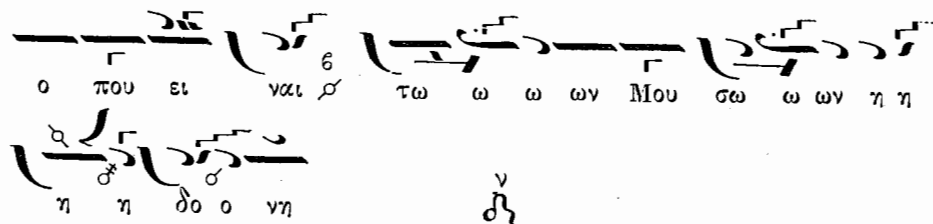
Ἦχος πλ. β'. χρωματικός. Πα.

Κ αι αι αι το Ση ηρφ Χι ι τζα α α ζι

 να α αυ ρω δ στο ο ον δι κο ο ον σου ου ου

 το ο ον χο ο ο ρον π

ΜΑΚΑΜ ΝΙΓΡΙΖ.

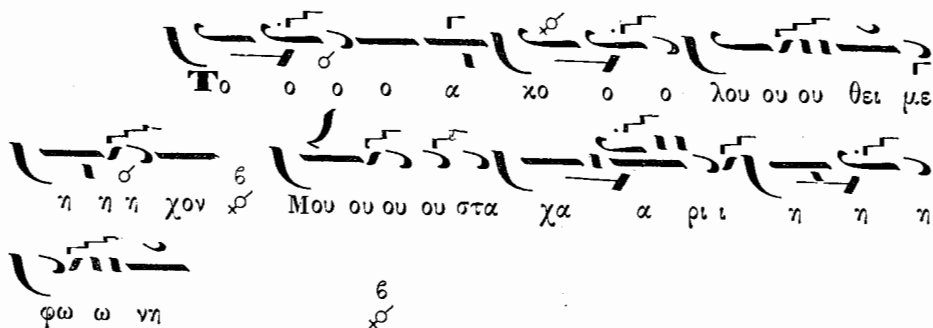
Ἦχος πλ. δ'. χρωματικός.

Τ ο ο ο ο Νι ς γρι ι ζι ο ο ο

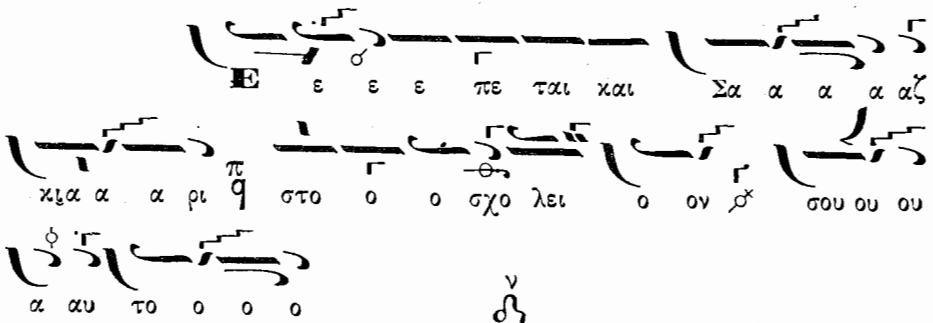
ΜΑΚΑΜ ΜΟΥΣΤΑΧΑΡ.

Ἦχος λέγετος χρωματικός. $\frac{6}{\lambda}$

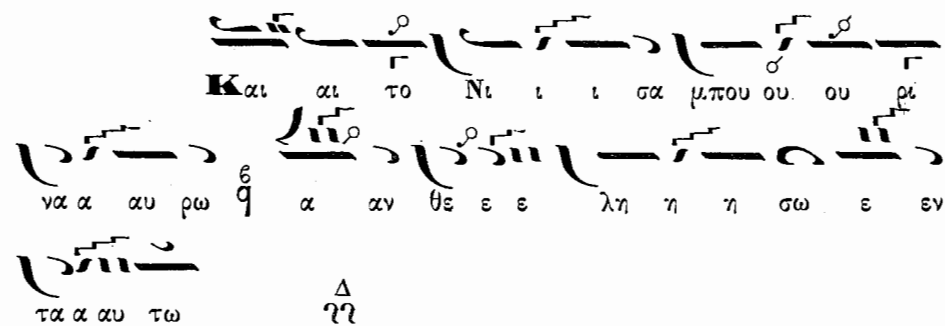
ΜΑΚΑΜ ΣΑΖΚΙΑΡ.

Ἦχος πλ. δ'. $\frac{6}{\lambda}$

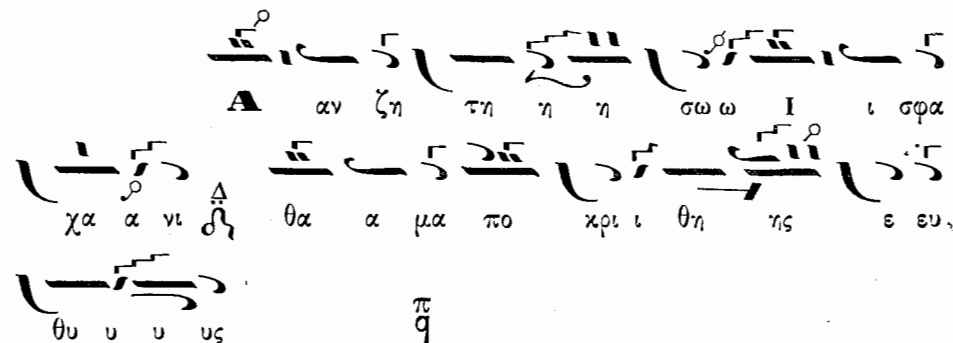
ΜΑΚΑΜ ΝΙΣΑΜΠΟΥΡ.

Ἦχος δ'. φθορικός ρ εκ του Δι.

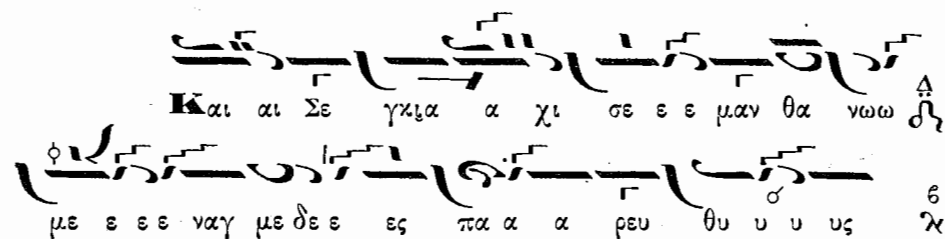
ΜΑΚΑΜ ΙΣΦΑΧΑΝ.

Ἦχος δ'. φθορικός ρ εκ του Πα.

ΜΑΚΑΜ ΣΕΓΚΙΑΧ.

Ἦχος λέγετος. $\frac{6}{\lambda}$

MAKAM EBITZ, καὶ EBITZ APAK.

Ἦχος βαρύς, καὶ ἐπτάφωνος.

Καὶ αὶ αὶ αὶ το Ε ε βιτς με ε ε τα
 τα αυ τα π θα α α α ει πη ης πως με ε
 χα α α ραν λ με ε δι δα σκειεις ε εν τω α α α
 μα α π και αι αι αι αυ το ο το ο Ευ τζα α α
 ρα α α ακ

MAKAM ROYI APAK.

Ἦχος βαρύς.

Ω ω στε προ σω ω πο ον δεν ε χω για α α το
 Ρου ι ι ι Α α α ρα α ακ πια να .α α α σε ε
 ρω τη η σω πλε ε ον π ε ε ε αν ε ε χη
 ε ε ευ μο ο ορ φια

MAKAM MOYXALIF APAK.

Ἦχος βαρύς.

Μου ου ου ου χα λι ιφ Α ρα α ακ νο
 μι ι ζω λ ε ε ευ κο λο ον πο ολ λα σχε ε δον

MAKAM APAK.

Ἦχος βαρύς.

Για α τι με ε ε δει ξε ε ε εν εις
 του ου το ο π το ο ο ο Α ρα α κι τηην ο δο ο ο ον

MAKAM NEBA.

Ἦχος δ'. φθορικός. ἐκ τοῦ Δι.

Το ο ο Νε βα α θε να α α α τον ε ευ
 ρω ω α α α αν ευ θυ υς α α κο λου ου ου
 θη η η η

ΜΑΚΑΜ ΝΙΟΥΧΙΟΥΦΤ.

Ἦχος δ'.

Το ο ω ραι αι ο ον το ο ο ο Νιουχιουφτι
και αι αι ε αν με βο ο ο η η η θη η

ΜΑΚΑΜ ΓΙΕΓΚΙΑΧ.

Ἦχος δ'. ἐκ τῆς κάτω διαπασῶν Δι.

Στο ναα α ευ ρω με ε ευ κο λι αν το ο ο ο
ο ο Γιεγκιαχι ι το ο ο γλυ υ υ κον

ΜΑΚΑΜ ΟΥΣΑΚ.

Ἦχος α'.

Και αι το θα α αυ μα στο ο ον Ου σα α α κι
το ο νον το ον η η δο ο ο νι ι ι κο ο ον

ΜΑΚΑΜ ΚΙΟΥΡΑΙ.

Ἦχος α'. φθορικός.

Στο ο ο Κιουρ δι ι πια α α δυ υ υ υ σκο
λι ι α δεν θα ε ευ ρω ω πα α αν τε λω ως

ΜΑΚΑΜ ΧΗΣΑΡ.

Ἦχος πλ. β. φθορικός.

Και αι αυ το ο ο θα μο ο ο ο ο δη γη η
ση στο ο Χη σα α α ρι ε ε εν τε ε ε λως

ΜΑΚΑΜ ΧΟΥΣΕΙΝΙ.

Ἦχος πλ. α'.

Το ο ο Χου σε ε ι νη η η η ο
μοι οι οι ως με ε ε ναγ με δε ες υ υ
ψη η η λου ου ου ους

ΜΑΚΑΜ ΣΕΧΝΑΖ.

Ἦχος πλ. β'. χρωματικός, ἐκ τοῦ Κε.

κ

Θα α α με δει ει ει ξη η η στο ο ο Σε
 χνα α α ζι ι π το ο ο ο νους ε ε εκλε
 κτου ους πο ολ λους

ΜΑΚΑΜ ΜΟΥΧΑΛΙΦ ΧΗΣΑΡ.

Ἦχος γ'. φθορικός, ἐκ τοῦ Πα.

π

Και το Μου ου ου χα λι ι ι ιφ Χη σα α α ρι
 το Μα κα α α μι το ο γλυ υ κον α αν η ην
 πε ε ε ρι ο ο ο ο ρι σμε ε ε νον ει ει ει ναι
 και αι αι ε ρω ω τι ι ι κον

ΜΑΚΑΜ ΧΗΣΑΡ ΠΙΟΥΣΕΛΙΚ.

Ἦχος πλ. α. φθορικός.

π

Το ο Χη. σα α αρ δε ε Πιου ου σε λι ι ι κι
 ο ο ο που ε ε ε χει ει ο ο ο πα α α δον

ΕΤΕΡΟΝ ΜΑΚΑΜ ΠΙΟΥΣΕΛΙΚ.

Ἦχος γ'. φθορικός, ἐκ τοῦ Πα.

π

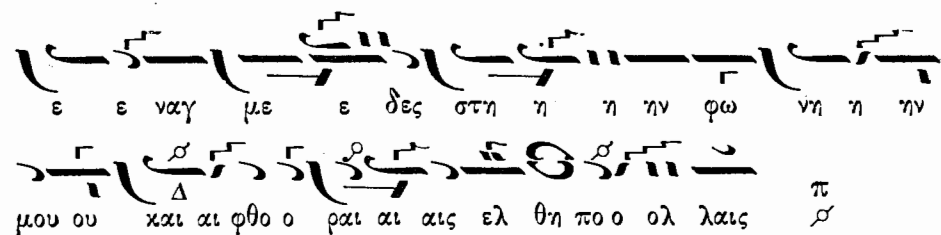
Πα α ρε ε ευ θυς το Πιου ου ου ου σε
 λι ι κι στη η η ην δι κη ην του ου τη η ην ο
 δο ο ο ον

ΜΑΚΑΜ ΖΙΡΓΚΙΟΥΛΕ.

Ἦχος α. φθορικός.

π

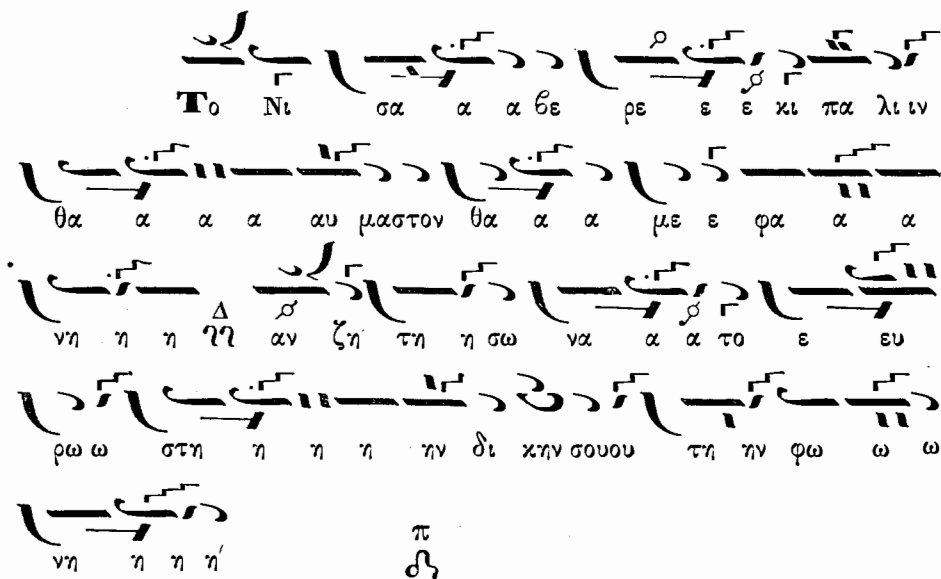
Ευ κο λα α α θε ε να α α το ε ευρω
 α α αν ευ θυς ο ο ο Ζιρ γκιου ουδυ λες με ε ε

ΜΑΚΑΜ ΝΙΣΑΒΕΡΕΚ.

Ἦχος δ'. φθορικός, ἐκ τοῦ Πα.

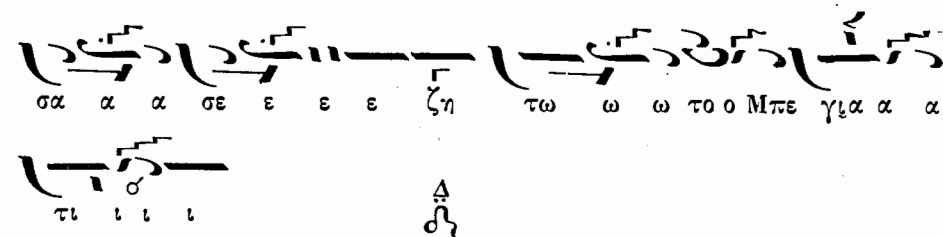
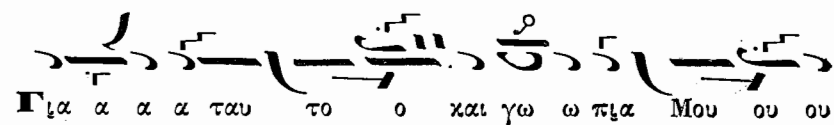
π
9

ΜΑΚΑΜ ΜΠΕΓΙΑΤΙ.

Ἦχος δ'. ἐκ τοῦ Πα.

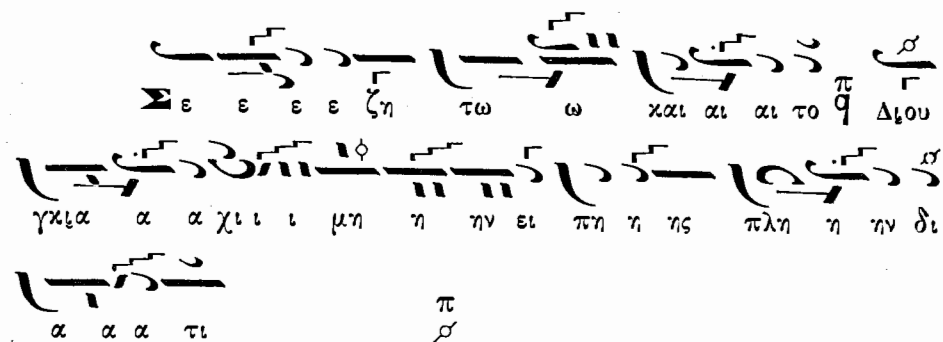
π
9

ΜΑΚΑΜ ΔΙΟΥΓΚΙΑΧ.

Ἦχος α'. φθορικός.

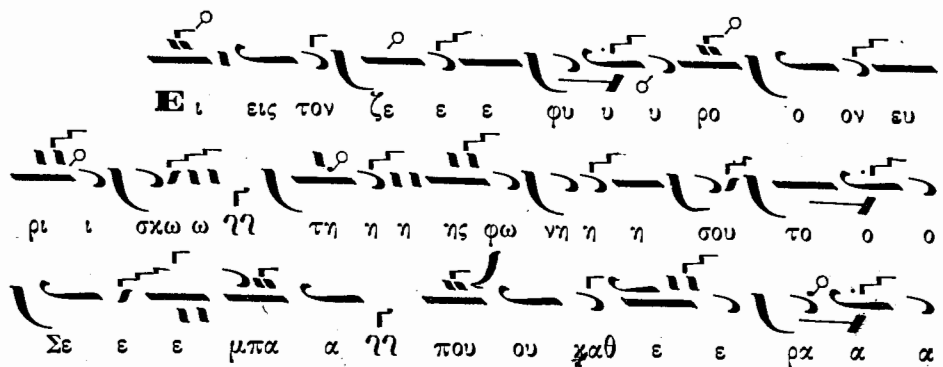
π
9

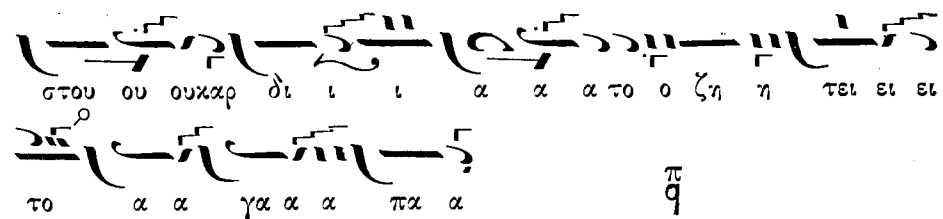

ΜΑΚΑΜ ΣΕΜΠΑ.

Ἦχος α'. φθορικός.

π
9

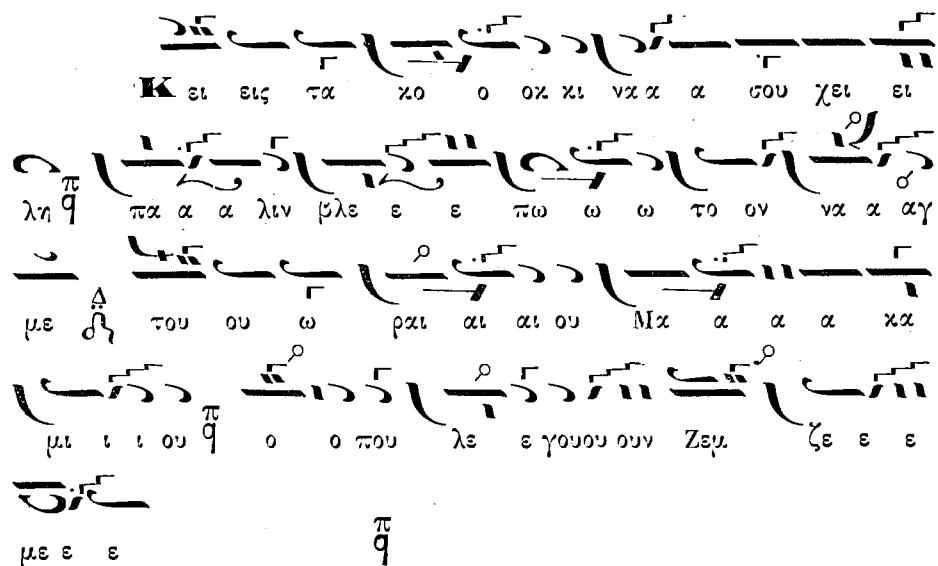

MAKAM ZEMZEME.

Ἦχος α. φθορικός.

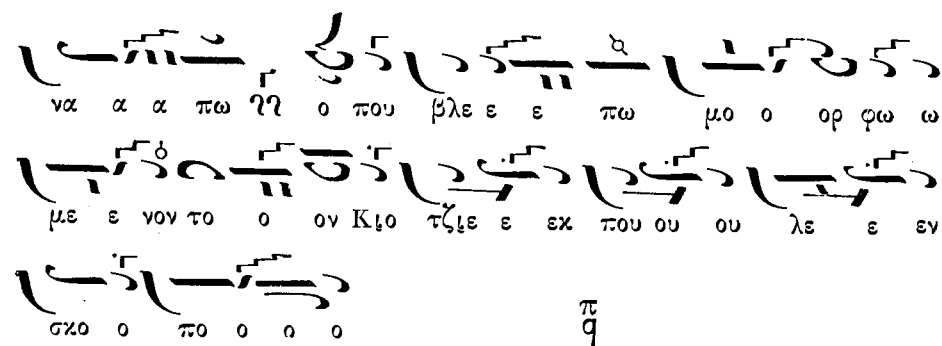
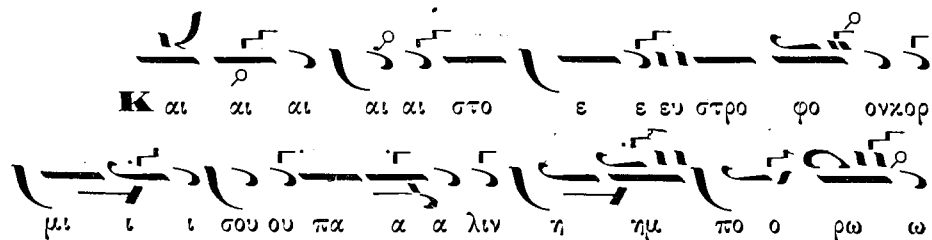
π
9

MAKAM KIOTZIEK.

Ἦχος α. φθορικός.

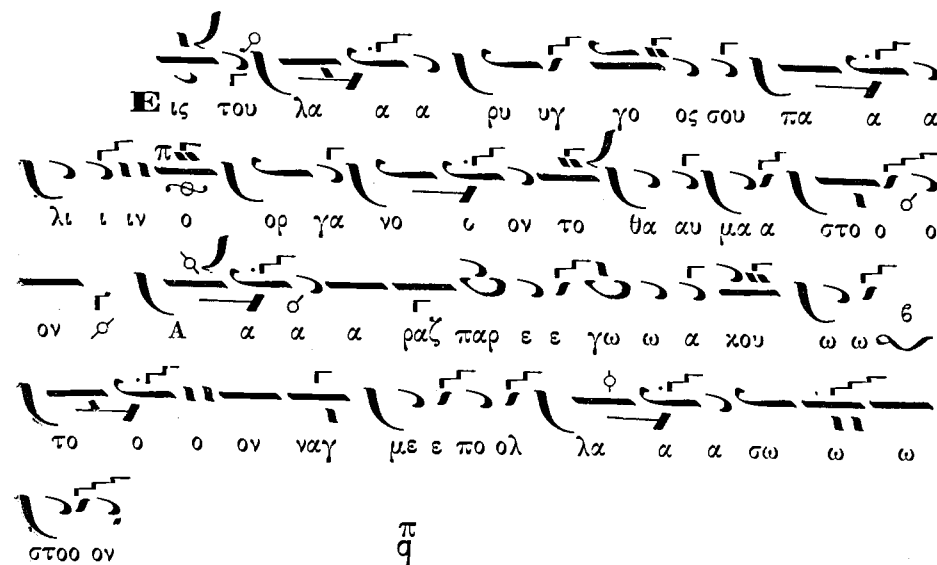
π
9

MAKAM AREZPAR.

Ἦχος α. φθορικός.

π
9

MAKAM ΓΚΕΡΔΑΝΙΕ ΠΙΟΥΣΕΛΙΚ.

Ἦχος πλ. δ'. φθορικός.

π
9

Σ το ο ον ο ποι οι οι ον μ' α α α α κραν
 χα α ριν Πιου ου ου σε λιχ Γκεερ δα α νι ι ι
 ε ε ε ε τον ναγ με ε με πα α ρα στη νουου ουν αι γλυ
 και αι σου αι αι αι φω ω ω ναι αι

MAKAM XITZAZKIAP.

Ἦχος πλ. δ'. χρωματικός.

Και το Χι ι ι τζα α α ζα α α ρι πα α α
 λινσ πα α ρα κο ο ο λου ου ου θει ει ει ε ε ευ
 και αι αι αι με δει ει ει χνει το ο ον ε
 δα α α τουου με ε ε ε ναγ με ε ε δεσπλην
 βα α α θεις

MAKAM XIOYZAM.

Ἦχος β'.

Ια α α α να κα α α μη η και αι αι
 αι Χιου ζα α μι το ο ον να α αγ με ε ε το ο ον
 θα α αυ μα α α στον

MAKAM SOYZINAK.

Ἦχος πλ. δ'. χρωματικός.

Ε ε εν ταυ τω ω και Σου ου ου ζι να α
 κι και α αυ το πο ο ολ λα σω ω ω στο ον

MAKAM SOYPI.

Ἦχος πλ. β'. ἐκ τοῦ κεῖνω ως Πα.

Το Σου ρι που δεν η ξε ευ ρω ω και αι αι αι να
 κου ου ου σω λαχ τα α α ρω

ΜΑΚΑΜ ΣΗΡΦ ΑΡΑΜΠΑΝ.

Ἦχος δ'. φθορικός, ἐκ τοῦ Πα.

π
9

Μ ε Σηρφ Α α α ρα α μπα α α α α νι
τω ω ρα Δ να το ε ε ευ ρω ω η ημ πο ο
ρω ω ω ω

π
9

ΜΑΚΑΜ ΣΙΟΥΜΠΟΥΛΕ.

Ἦχος α. τετράφωνος, ἐκ τοῦ Πα.

π
9

Σ τα α ευ ω ω ω δη η η δε μαλ λια α
σου ου γγ φω ω λια ε ε ε χει ει ει Σιου ουουμ
πιου ου ου λες

Δ
9

ΜΑΚΑΜ ΜΟΥΧΑΓΕΡ.

Ἦχος α. φθορικός.

π
9

ο ο ο μου με ε ε το Μου ου χα γε ε ε

ρι ι χ ο ο που ει ει εινφθο ο ραι αι αις λα α αμ
πραι αι αι αις

π
9

ΜΑΚΑΜ ΣΕΤ ΑΡΑΜΠΑΝ.

Ἦχος δ'. φθορικός, ἐκ τοῦ Δι.

Δ

Τ ο Σετ Α α α ρα α α μπα α αν ο μοι ως Δ
να α α α με μα α α θε ε τε ζη η η τω Δ

ΜΑΚΑΜ ΣΕΦΚΟΥ ΤΑΡΑΠ.

Ἦχος πλ. α. φθορικός, ἐκ τοῦ Κε.

9
κ

Κ αι αι αι αι το Σε ε εφ κου ου τα α ραπ
πα α λιν γγ ο ο ο ο ο που ει ναι αι ε ε κλε ε
κτο ο ον

9
κ

ΜΑΚΑΜ ΠΙΟΥΣΕΛΙΚ ΑΣΗΡΑΝ.

Ἦχος πλ. α. φθορικός, ἐκ τοῦ Κε.

q
x

Ν α α α κου ου ου σω ν α α α ει ει π η τε ε χ
Πιου σε λι ι ι κι ι π' α γ α α α πω ο η ε ε ε πει
δη η η ειν με ε ε μι γ με ε νον με ε το Α α α
ση ρα αν α α αυ το

ΜΑΚΑΜ ΤΑΧΙΡ.

Ἦχος δ'. ἐκ τοῦ Πα.

π
q

Τ ο Τα α χι ρ ε πι ι σης πα α λιν
τον να γ με ε ε το ον θα αυ μα α α στον η η να α με
μα α θετ' α γα πω ου ου σα α ε α αν η η το ο
δυ υ να α α το ον

ΜΑΚΑΜ ΜΠΕΓΙΑΤΙ ΑΡΑΜΠΑΝ.

Ἦχος δ'. φθορικός, ἐκ τοῦ Πα.

π
q

Μ πε ε ε ε για τι ι δε ε Α α α
α α ρα μ πα α α νι ο η που δεν η η η κοου
σα α α πο ο ο τε ε

ΜΑΚΑΜ ΠΕΝΤΖΙΟΥΓΚΙΑΧ.

Ἦχος πλ. δ'. φθορικός.

ν
ο η

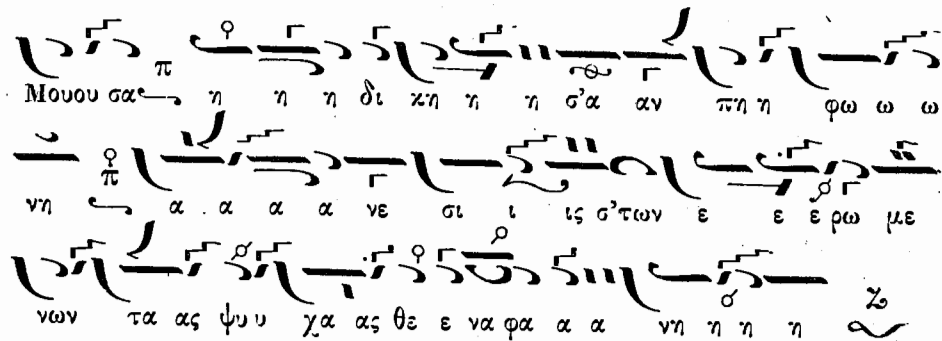
Κ αι το Πεν τζιου για α α α α χι πα α
λι ι ιν ε ε ε παι νουν οι οι οι ποι η η η
ται αι αι

ΜΑΚΑΜ ΡΑΧΑΤΟΥΛ ΕΛΒΑΧ.

Ἦχος βαρύς χρωματικός.

ζ

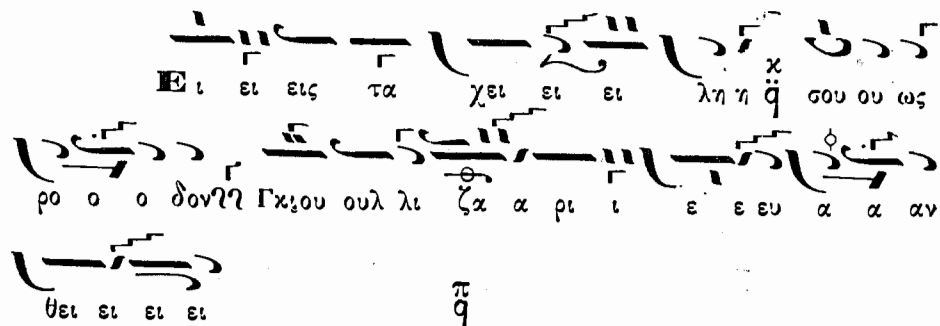
Ρ α α χα του ου ουλ ελ βα α α αχ πια

ΜΑΚΑΜ ΓΚΙΟΥΛΙΖΑΡ.

Ἦχος πλ. α.

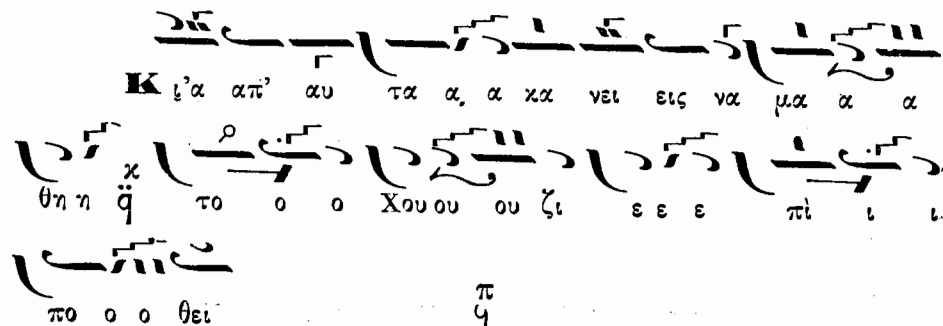
π
9

ΜΑΚΑΜ ΧΟΥΖΙ.

Ἦχος πλ. α.

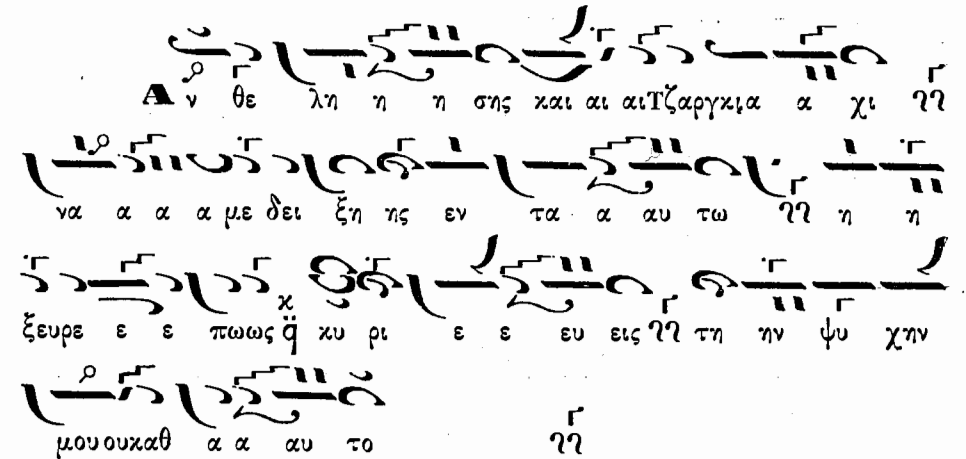
π
9

ΜΑΚΑΜ ΤΖΑΡΓΚΙΑΧ.

Ἦχος γ'. έναρμόνιος.

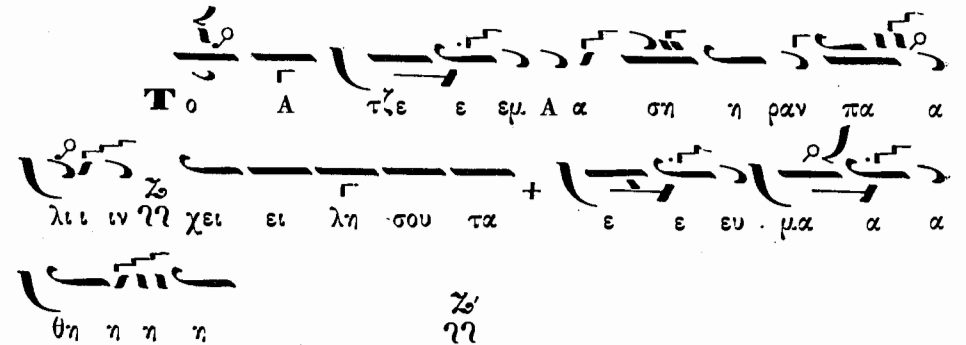
77

ΜΑΚΑΜ ΑΤΖΕΜ ΑΣΗΡΑΝ.

Ἦχος, ἰγ' έναρμόνιος.

78
77

ΜΑΚΑΜ ΑΤΖΕΜ ΚΙΟΥΡΑΙ.

Ἦχος, ἰγ' έναρμόνιος, ἐκ τοῦ Ζω.

79
77

Και Α α α τζεμΚιουρδι ευ γα α α ζουν
 μ'ε να το ο ο νο ο ον ευ πα α α θη η

ΜΑΚΑΜ ΙΣΦΑΧΑΝ ΠΙΟΥΣΕΛΙΚ.

Ἦχος δ'. μεμιγμένος, ἐκ τοῦ Πα.

Δ ει ει ξον με ε ε λοι οι πο ο ον ω Μου ου
 σα α I ι σφα χα α νι ι ε ε εν τα α αυ
 τω ω χ ο ο ο που ει ει ναιαι με ε ε μιγ
 με ε ε νον με ε το Πιουουου σε λι ικ κι'α α αυ το

ΜΑΚΑΜ ΣΕΜΠΑ ΠΙΟΥΣΕΛΙΚ.

Ἦχος α. μεμιγμένος.

Δ ει ει ει ξον με ε και το ο ο Μα κα α α μι
 του ου ου ου Σε μπα α το λι ι γυ υ υ ρον

ο ο ο ο που ει ει εν με Πιου ου σε λι ι ι κι το
 νο ο ον τον η η η δο ο ο νι ι ι κον

ΜΑΚΑΜ ΜΠΕΓΙΑΤΙ ΠΙΟΥΣΕΛΙΚ.

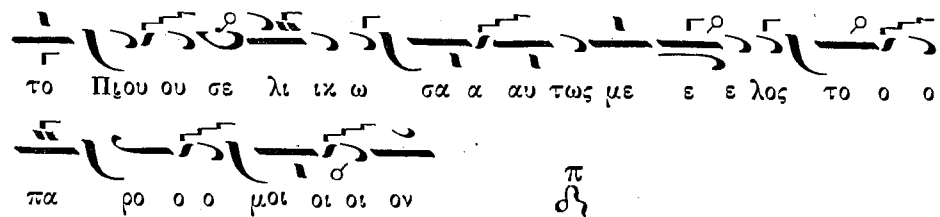
Ἦχος δ'. μεμιγμένος, ἐκ τοῦ Πα.

Δ ι ι ι δα ξο ον με το ο ο Μα κα α α μι
 Μπε ε για τι ι το ο κλα α αυθ μη ρο ο ο ον
 ο ο που ει ει εν με Πιουουου σε λι ι ι κι το ονναγ
 με το ο ον λι ι ι γυ υ υ ρον

ΜΑΚΑΜ ΑΤΖΕΜ ΠΙΟΥΣΕΛΙΚ.

Ἦχος βαρὺς ἐναρμόνιος, ἐκ τοῦ Πα.

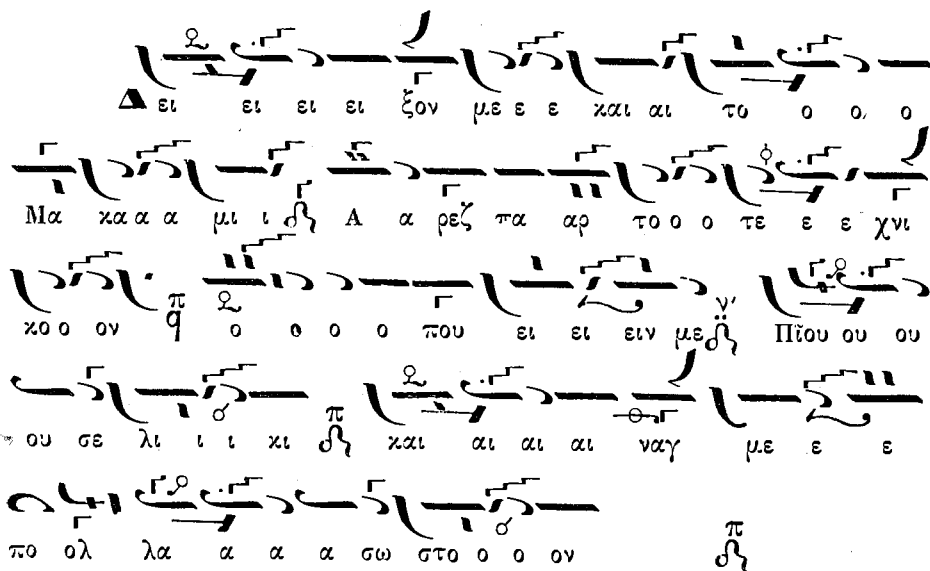
Τ ο ο Α τζεμ δε ε ει ει εν Μα κα α α μι
 με ελος ε ε ναα αρ μο ο ο νι ι ι ο ον και αι

ΜΑΚΑΜ ΑΡΑΖΠΑΡ ΠΙΟΥΣΕΛΙΚ.

Ἦχος α'. μεμιγμένος

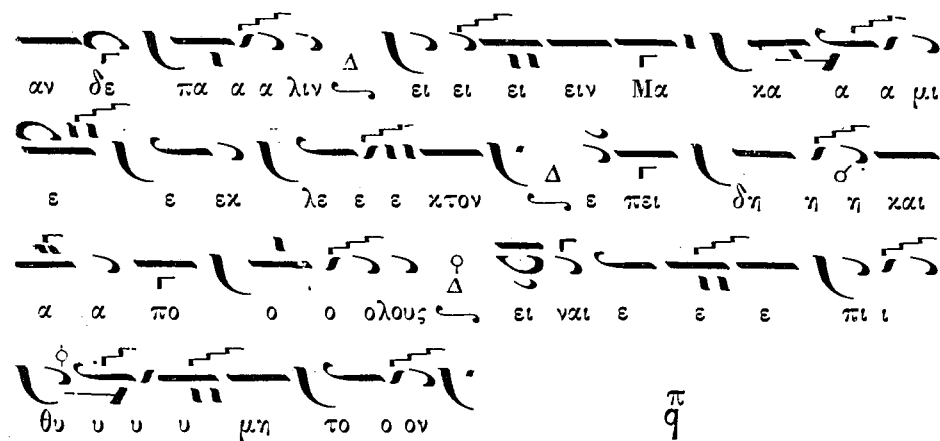
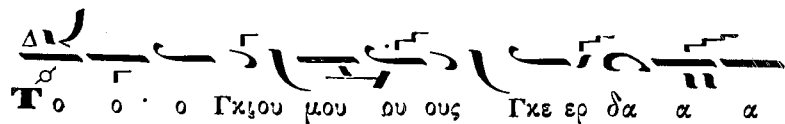
π
9

ΜΑΚΑΜ ΓΚΙΟΥΜΟΥΣ ΓΚΕΡΔΑΝ.

Ἦχος δ'. χρωματικός, ἐκ τοῦ Πα.

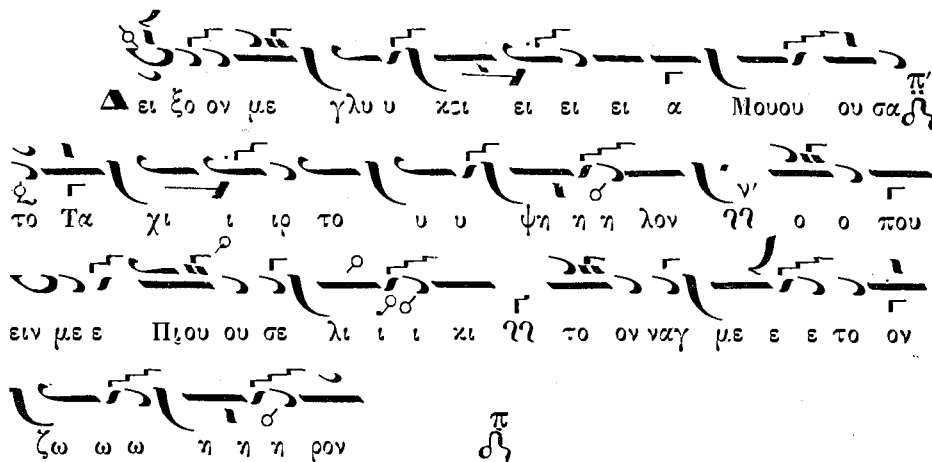
π
9

ΜΑΚΑΜ ΤΑΧΙΡ ΠΙΟΥΣΕΛΙΚ.

Ἦχος δ'. μεμιγμένος, ἐκ τοῦ Πα.

π
9

ΜΑΚΑΜ ΣΕΧΝΑΖ ΠΙΟΥΣΕΛΙΚ.

Ἦχος πλ. β'. χρωματικός, ἐκ τοῦ Πα.

π

Το ο ο γλυ κυ υ υ τα το ο ον Σε χνα α α
 ζι ι ι να α α α με μα α α θης σε ζηη η τω π
 ο ο ο που ει ει ειν με Πιου ου ου σε λι ι κι ι
 το ον ναγ με που ου ου αα γα α α πω π

ΜΑΚΑΜ ΦΕΡΑΧΝΑΚ.

Ἦχος βαρὺς φθορικός.

Το δε Φε ε ε ρα χνα α α α α κι
 πα α α λιν ει ει ει ει ει ναι νε ε ε ον και αι
 κα α α λον προ ο ο σπα θω ω ω για
 να α α α α το μα α θω ω πληην με φαιαι νε
 ται αι αι δει ει ει νοο ο ον

ΜΑΚΑΜ ΣΕΦΚΟΥ ΕΦΣΑ.

Ἦχος βαρὺς φθορικός.

Δι δα ξον με και το νε ε ε ον το Μα α α
 κα α αμ Σε εφ κου ου Ε εφ σα ε ε πει δη η η ει
 ναι αι αι αι ω ω ραιαι αι ον και το ε πε θυ υ
 μη η σα α α α

ΜΑΚΑΜ ΧΟΥΣΕΙΝΙ ΑΣΗΡΑΝ.

Ἦχος πλ. α. ἐκ τοῦ Κε

Το ο ο Χου σε ι νι ι ι δε ε λε ε ε
 γουν ει ει ειν Μα κα α αμ χα α α ρο ο ο
 ποι οι οι ο ον το ο δε Α α ση η ρα α νι
 ο ο ο τι ει ναι η η συυ χα α α στι ι ι
 κο ον

ΜΑΚΑΜ ΣΟΥΖΙΔΙΑ.

Ἦχος πλ. α. χρωματικός, ἐκ τοῦ κάτω Κε.

q
x

Σ ε ι ε ι ς δ ε ε ω ω φ ι ι ι λ ο μ ο υ ο υ
 σ ο ι ο ι ο ι μ ο υ ο υ ο υ μ ε λ ε ε ε τ α α α α τ ε ε
 π ι ι μ ε λ ω ς μ ε λ ε ε τ α α α α τ ε ε π ι ι μ ε λ ω ς
 κ α ι γ υ υ μ ν α α α ζ ε ε σ θ ε ε α α ο ο κ ν ω ς ν α
 α τ ο ψ α α α λ ε ε τ ε ε ε κ α α α λ ω ς ν α
 α τ ο ψ α α α λ ε ε τ ε ε ε κ α α α λ ω ς κ

Σημ. Κρίνομεν καλὸν νὰ προσθέσωμεν τὴν παρατήρησιν ταύτην ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ Μακαμλάρ Κιαρί σημειοῦμεν: Εἰς χρόνους 4 καὶ μετὰ τὸ σημεῖον ἀγωγῆς χ, θελήσαντες νὰ διατηρήσωμεν τὸ πρωτότυπον ὥσπερ οἱ μέχρι σήμερον μελοποιήσαντες καὶ ἐκδόσαντες διετήρησαν, ἐνῶ τὸ μάθημα τοῦτο ἐφαρμόζεται εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀγωγῆς χ, ἥτοι εἰς χρόνους 3.

Μοῦσα ἄραγε τί τρόπος εἶναι ῥάστι νὰ σὲ ᾤω;
 Ὅτ' οὐ σχολεῖον τὸ δίκόν σου νὰ βρεθῶ πῶς ἀγαπῶ!

Ἐκεῖ τότε Χουμαγιούνι μ' εὐκολίαν ἤμπορῶ,
 Καὶ τὸ Σήρφ Χιτζάζι ναῦρω ὅτ' οὐ δίκόν σου τὸν χορό.

Τὸ Νιγρίζι ὅπου εἶναι τῶν μουσῶν ἡ ἡδονή,
 Τὸ ἀκολουθεῖ μὲ ἦχον Μουσταχάρι ἡ φωνή.

Ἐπεταί τὸ Σαζικιάρι ὅτ' οὐ σχολεῖόν σου αὐτό,
 Καὶ τὸ Νισαμποῦρι ναῦρω, ἂν θελήσω ἐνταῦτ'.

Ἄν θελήσω Ἰσφαχάνι θὰ μ' ἀποκριθῇς εὐθύς,
 Καὶ Σεγκιιάχι σὲ μανθάνω μὲ ναγμέδες παρευθὺς.

Καὶ τὸ Ἐβιτζ μετὰ ταῦτα θὰ εἰπῇς πῶς μὲ χαράν,
 Μὲ διδάσκεις ἐν τῷ ἄμα καὶ αὐτὸ τὸ Ἐβιτζ Ἀράκ.

Ὅστε πρόσωπον δὲν ἔχω γιὰ τὸ Ρούι Ἀράκ πιά,
 Νὰ σὲ ἐρωτήσω πλέον ἐὰν ἔχῃς εὐμορφιά.

Μουχαλιφ Ἀράκ νομίζω εὐκόλον πολλὰ σχεδόν,
 Γιατὶ μ' ἔδειξεν εἰς τοῦτο τὸ Ἀράκι τὴν ὁδόν.

Τὸ Νεβὰ θὲ νὰ τὸ εὔρω ἂν εὐθὺς ἀκολουθῇ,
 Τὸ Νιουχιούφτι τὸ ὠραῖον· καὶ ἐὰν μὲ βοηθῇ,

Ὅτ' οὐ νὰ εὔρω μ' εὐκολίαν τὸ Γεγκιιάχι τὸ γλυκόν,
 Καὶ τὸ θαυμαστὸν Οὐσάκι, τόνον τὸν ἡδονικόν.

Ἐστὸ Κιουρδὶ πῶς δυσκολίαν δὲν θὰ εὕρω παντελῶς·
Καὶ αὐτὸ θὰ μ' ὁδηγήσῃ ἔστω Χισάρι ἐντελῶς.

Τὸ Χουσεϊνὶ ὁμοίως μὲ ναγμέδες ὑψηλοῦς,
Θὰ μὲ δείξῃ ἔστω Σεχνάζι τόνους ἐκλεκτοὺς πολλούς.

Καὶ τὸ Μουχαλιφ Χισάρι τὸ Μακάμι τὸ γλυκόν,
Ἄν ἦν περιωρισμένον εἶναι καὶ ἐρωτικόν.

Τὸ Χισάρ δὲ Πιουσελίκι, ὅπου ἔχει ὁπαδὸν
Παρευθὺς τὸ Πιουσελίκι, ἔστω δίκην του τὴν ὁδόν,

Εὐκόλα θὲ νὰ τὸ εὕρω ἂν εὐθὺς ὁ Ζιργκιουλές,
Μὲ ναγμέδες ἔστω φωνὴν μου καὶ φθοραῖς ἔλθῃ πολλαῖς.

Τὸ Νισαβερέκι πάλιν θαυμαστόν θὰ μὲ φανῇ,
Ἄν ζητήσω νὰ τὸ εὕρω ἔστω δίκην σου τὴν φωνή.

Δι' αὐτὸ κ' ἐγὼ πῶς μοῦσα σὲ ζητῶ τὸ Μπεγιατί,
Σὲ ζητῶ καὶ τὸ Διουγκιάχι, μὴ εἰπῇς πλὴν διαί;

Εἰς τὸν ζέφυρον εὐρίσκω τῆς φωνῆς σου τὸ Σεμπά,
Ποῦ καθ' ἐραστοῦ καρδιά τὸ ζητεῖ τὸ ἀγαπᾷ.

Κ' εἰς τὰ κόκκινά σου χεῖλη πάλιν βλέπω τὸν ναγμέ
Τοῦ ὠραίου Μακαμίου ὅπου λέγουσιν Ζεμζεμέ.

Εἰς τοῦ λάρυγγός σου πάλιν, ὄργανον τὸ θαυμαστόν,
Ἀρεζπάρ ἐγὼ ἀκούω τὸν ναγμέ, πολλὰ σωστόν.

Ἐστὸν ὁποῖον μ' ἄκραν χάριν Πιουσελίκ Γκερδανιέ
Τὸν ναγμέ μὲ παραστήνουν αἱ γλυκαὶ σου αἱ φωναί.

Καὶ τὸ Χιτζαζκιάρι πάλιν παρακολουθεῖ εὐθύς,
Καὶ μὲ δείχνει τὸν ἐδᾶ του μὲ ναγμέδες, πλὴν βαθεῖς.

Γιὰ νὰ κάμῃ καὶ Χιουζάμι τὸν ναγμέ τὸν θαυμαστόν,
Ἐνταῦτ' καὶ Σουζινάκι, καὶ αὐτὸ πολλὰ σωστόν.

Τὸ Σουρι ποῦ δὲν ἤξεύρω καὶ ν' ἀκούσω λακταρῶ,
Μὲ Σήρφ Ἀραμπάνι τώρα νὰ τὸ εὕρω ἡμπορῶ.

Ἐστὰ εὐώδη δὲ μαλλιά σου φωλιά ἔχει Σιουμπιουλές,
Ὅμοῦ μὲ τὸ Μουχαγέρι ὅπου εἶν' φθοραῖς λαμπραῖς.

Τὸ Σετ Ἀραμπάν ὁμοίως νὰ μὲ μάθετε ζητῶ,
Καὶ τὸ Σέφκου Ταράπ πάλιν ὅπου εἶναι ἐκλεκτό.

Νὰ ἀκούσω νὰ εἰπῇτε Πιουσελίκι π' ἀγαπῶ,
Ἐπειδὴ εἶν' μεμιγμένον μὲ τὸ Ἀσηράν αὐτό.

Τὸ Ταχίρ ἐπίσης πάλιν τὸν ναγμέ τὸν θαυμαστόν,
Νὰ μὲ μάθῃ ἀγαποῦσα ἐὰν ἦτο δυνατόν.

Μπεγιατί δὲ Ἀραμπάνι ποῦ δὲν ἤκουσα ποτέ,
Καὶ τὸ Πεντζουγκιάχι πάλιν ἐπαινοῦν οἱ ποιηταί.

Ῥαχάτουλ Ἐλβᾶχ πῶς μοῦσα ἡ δίκῃ σ' ἂν πῇ φωνή,
Ἄνεσις ὅσων ἐρωμένων τὰς ψυχὰς θὲ νὰ φανῇ.

Εἰς τὰ χεῖλη σου ὡς ῥόδον Γκιουλλιζάρι εὐανθεῖ,
Κι' ἀπ' αὐτὰ κανεῖς νὰ μάθῃ τὸ Χουζι ἐπιποθεῖ.

* * *
Ἄν θελήσης καὶ Τζαργκιάχι νὰ μὲ δείξης ἐνταυτῷ,
Ἦξευρε πῶς κυριεύεις τὴν ψυχὴν μου καθ' αὐτό.

* * *
Τὸ Ἀτζέμ Ἀσηράν πάλιν χεῖλη σου τὰ εὐμαθῇ,
Καὶ Ἀτζέμ Κιουρδὶ εὐγάζουν μ' ἓνα τόνον ἐμπαθῇ.

* * *
Καὶ 'στὸ εὐστροφον κορμί σου πάλιν ἡμπορῶ νὰ 'πῶ,
Ὅτι βλέπω μορφωμένον τὸ Κιοτζέκ 'ποῦ λέν' σκοπό.

* * *
Δεῖξόν με λοιπὸν ὦ μοῦσα Ἰσφαχάνι ἐνταυτῷ,
Ὅπου εἶναι μεμιγμένον μὲ τὸ Πιουσελίκ κι' αὐτό.

* * *
Δεῖξόν με καὶ τὸ Μακάμι τοῦ Σεμπὰ τὸ λιγυρόν,
Ὅπου εἶν' μὲ Πιουσελίκι τόνον τὸν ἡδονικόν.

* * *
Δίδαξόν με τὸ Μακάμι Μπεγιατι τὸ κλαυθμηρόν,
Ὅπου εἶν' μὲ Πιουσελίκι τὸν ναγμέ τὸν λιγυρόν.

* * *
Τὸ Ἀτζέμ δὲ εἶν' Μακάμι μέλος ἐναρμόνιον,
Καὶ τὸ Πιουσελίκ ὡσαύτως μέλος τὸ παρόμοιον.

* * *
Δεῖξόν με καὶ τὸ Μακάμι Ἀρεζπάρ τὸ τεχνικόν,
Ὅπου εἶν' μὲ Πιουσελίκι καὶ ναγμέ πολλὰ σωστόν.

* * *
Τὸ Γκιουμοὺς Γκερδάν δὲ πάλιν εἶν' Μακάμι ἐκλεκτόν,
Ἐπειδὴ καὶ ἀπὸ ὅλους εἶναι ἐπιθυμητόν.

* * *

Δεῖξόν με γλυκεῖα μοῦσα τὸ Ταχίρ τὸ ὑψηλόν,
Ὅπου εἶν' μὲ Πιουσελίκι τὸν ναγμέ τὸν ζωηρόν.

* * *
Τὸ γλυκύτατον Σεχνάζι νὰ μὲ μάθῃς σὲ ζητῶ,
Ὅπου εἶν' μὲ Πιουσελίκι τὸν ναγμέ 'ποῦ ἀγαπῶ.

* * *
Τὸ δὲ Φεραχνάκι πάλιν εἶναι νέον καὶ λαμπρόν,
Προσπαθῶ γιὰ νὰ τὸ μάθω πλὴν μὲ φαίνεται δεινόν.

* * *
Δίδαξόν με καὶ τὸ νέον τὸ Μακάμ Σέφκου Ἐφσά,
Ἐπειδὴ εἶναι ὠραῖον καὶ τὸ ἐπεθύμησα.

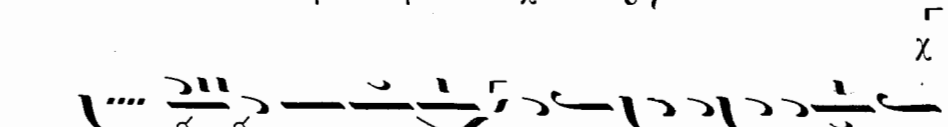
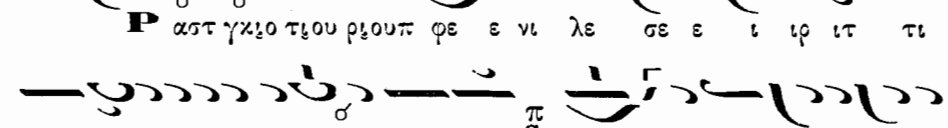
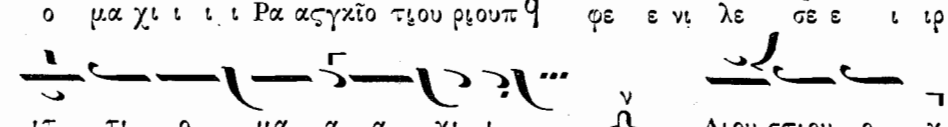
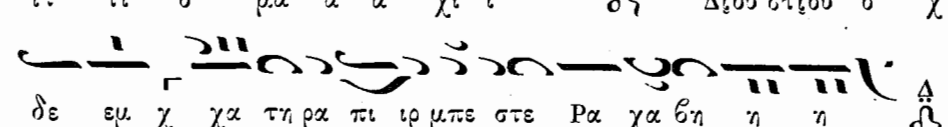
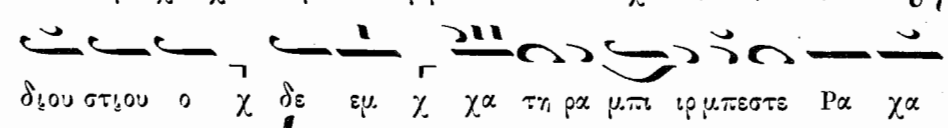
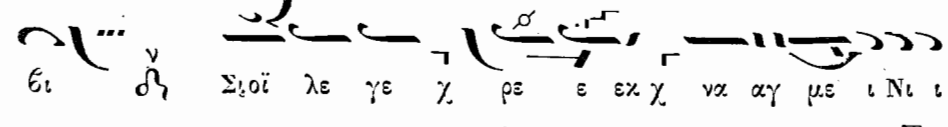
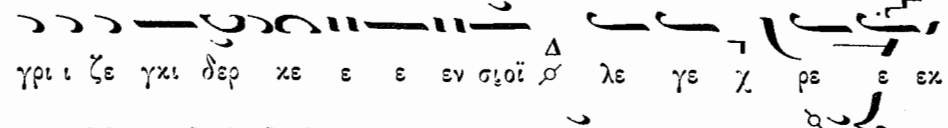
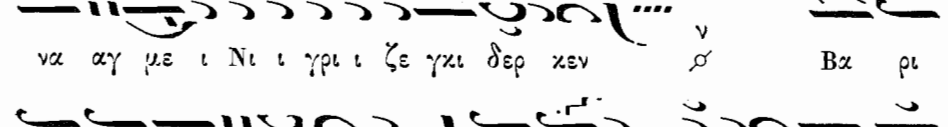
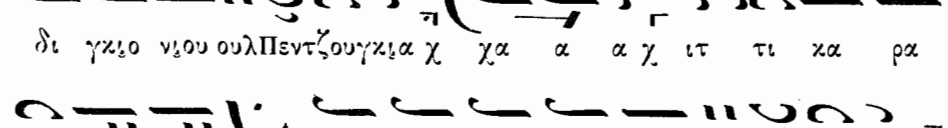
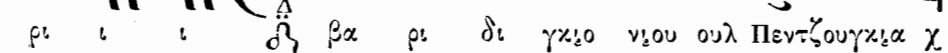
* * *
Τὸ Χουσεῖνι δὲ λέγουν εἶν' Μακάμ χαροποιόν,
Τὸ δὲ Ἀσηράνι ὅτι εἶναι ἡσυχαστικόν.

* * *
Σεῖς δὲ ὦ φιλόμουσοί μου μελετᾶτ' ἐπιμελῶς, (δῖς.)
Καὶ γυμνάζεσθε ἀόκνως νὰ τὸ ψάλετε καλῶς. (δῖς.)

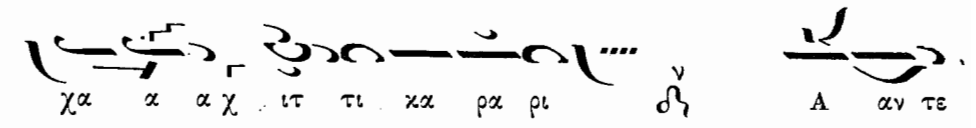
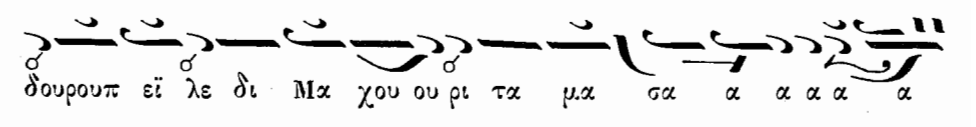
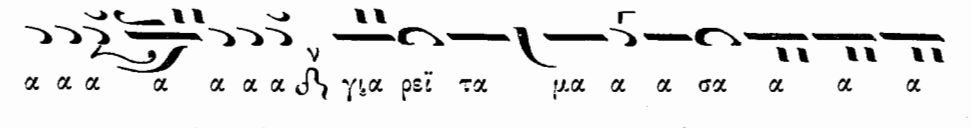
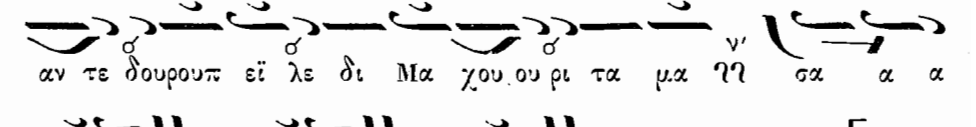
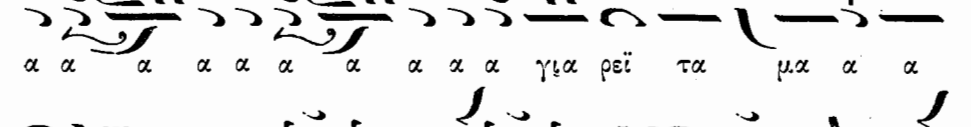
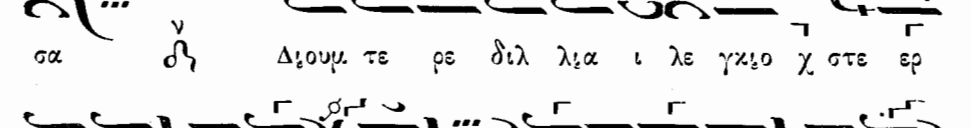
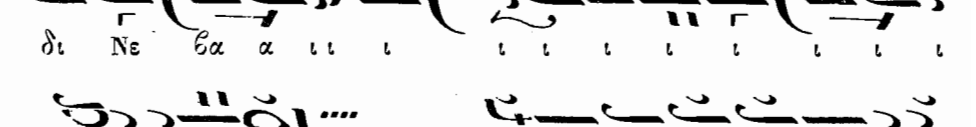
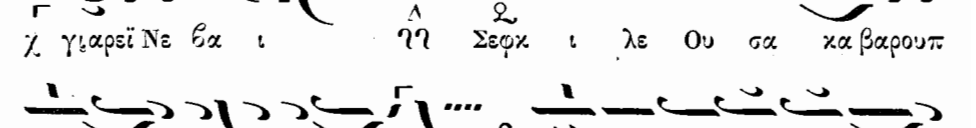
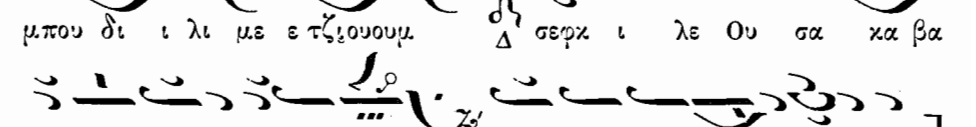
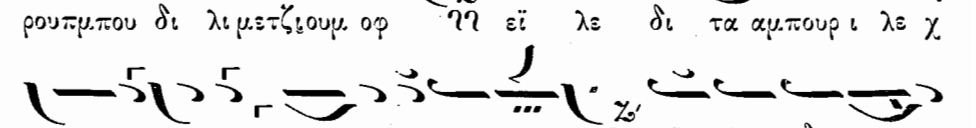
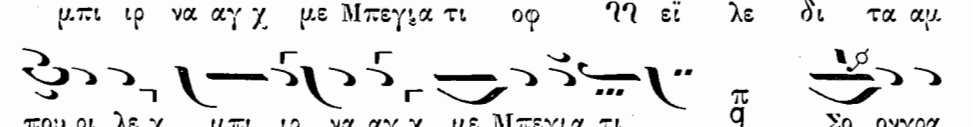
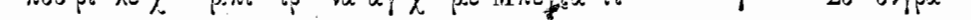

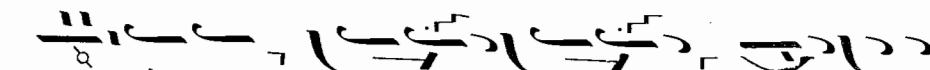

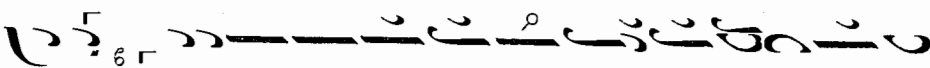
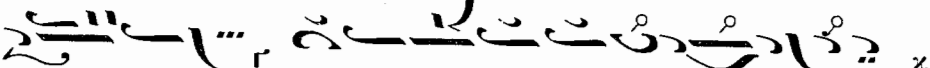
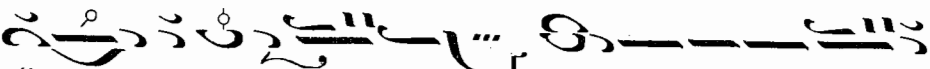
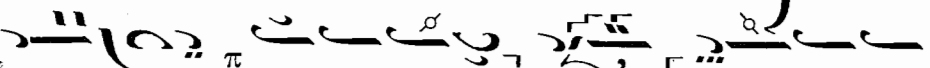

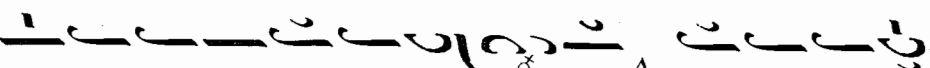
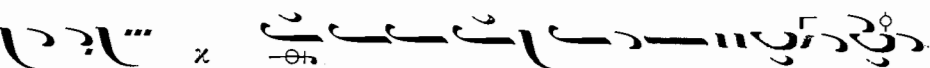
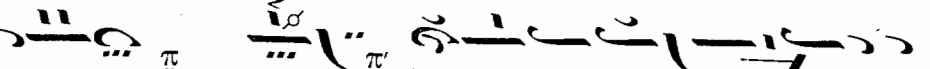
ΜΑΚΑΜΑΡ ΣΕΜΑΙΣΙ.

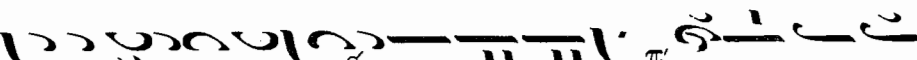

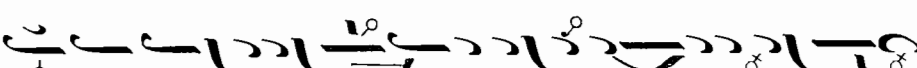
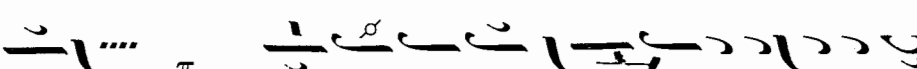
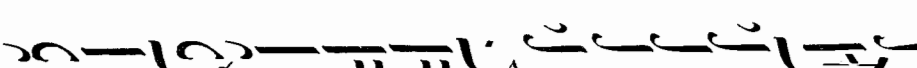
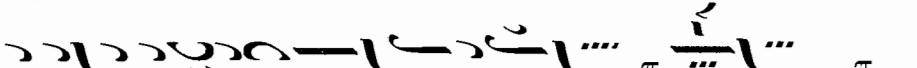

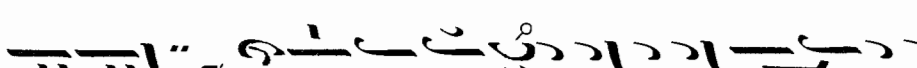
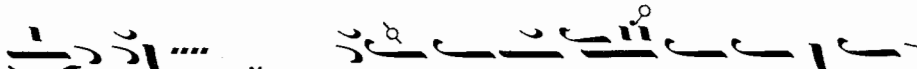
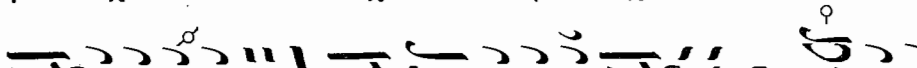

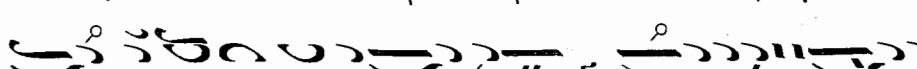
Ούσουλ Γιουρούκ Σεμαί. Ἦχος πλ. δὲ ἐκ τοῦ Νη.

 Ρ αστ γκιο τιου ριουπ φε ε νι λε σε ε ι ιρ ιτ τι

 ο μα χι ι ι Ρα αστ γκιο τιου ριουπ φε ε νι λε σε ε ι ιρ

 ιτ τι ο μα α α χι ι Διου στίου ο χ

 δε εμ χ χα τη ρα πι ιρ μπε στε Ρα χα βη η η

 διου στίου ο χ δε εμ χ χα τη ρα μπι ιρ μπε στε Ρα χα

 βι Σιοϊ λε γε χ ρε ε εκ χ να αγ με ι Νι ι

 γρι ι ζε γκι δερ κε ε ε εν σιοϊ λε γε χ ρε ε εκ

 να αγ με ι Νι ι γρι ι ζε γκι δερ κεν Βα ρι

 δι γκιο νιου ουλ Πεντζουγκια χ χα α α χ ιτ τι κα ρα

 ρι ι βα ρι δι γκιο νιου ουλ Πεντζουγκια χ

Σημ. Τό παρόν μάθημα είναι ποίημα Δεδέ τινος τοῦ Μεβλανά άκωνόμου.

 χα α α χ ιτ τι κα ρα ρι Α αν τε

 δουρουπ εϊ λε δι Μα χου ου ρι τα μα σα α α α α

 α α α α α α δ για ρεϊ τα μα α α σα α α α

 αν τε δουρουπ εϊ λε δι Μα χου ου ρι τα μα σα α α

 α α α α α α α α α για ρεϊ τα μα α α

 σα Διουμ τε ρε διλ λια ι λε γκιο χ στε ερ

 δι Νε βα α ι ι ι ι ι ι ι ι

 χ για ρεϊ Νε βα Σερκ ι λε Ου σα κα βα ρουπ

 μπου δι ι λι με ετζιουμ Δ σερκ ι λε Ου σα κα βα

 ρουπ μπου δι λι μετζιουμ οφ εϊ λε δι τα αμ που ρι λε χ

 μπι ιρ να αγ χ με Μπεγια τι οφ εϊ λε δι τα αμ

 που ρι λε χ μπι ιρ να αγ χ με Μπεγια τι Σο ον γρα

 Νι σαμ που ρε κα δεμ.μπα στι ο γερ χ δε ε ε q χ

 Σιμ δι Νε χ χα α α θε ε εντ χ τεν α λήηπ

 ο ολ μα χι τα πι δ Μπιρ γκε δζε α γου ου

 ζε α νι ι τζε εκ τι Νουχιουρτε q χ χ Α α α

 α αχ λχ βα κη τη Σε μπα για βα ρα τζακσαρ δι μι α νι

 ι ι ι γγ διρ δε ι γκιοϊ νου τζια α ρε νιτ τι ι q

 Τζαργκιαχοκουντου ου ου ου γγ α σλι δε ι λεν νε ι

 χε μα α αν q τουτ του Διου γκια χ χι ι χ ι Σα ι δι

 Χου σε ι νι τα α μαμ ναγ με ι μπιρ μπι ι ι ιρ q

 σα ι δι Χου σε ι νι τα α μαμ δ ναγ με ι μπιρ

 μπι ιρ q Εϊ λε γε· τζεκ σα αζ δε ε ι ι ιδζρα ι

 Χι σχ ρι q Αχ π' ολ δου Μου χα γε ερ ογκιου.

 ζε ελ μπα σλα δι τζε ε θρε ε ε π' ολ δου Μου χα

 γε ερ ογκιου ζε ελ μπα σλα δι τζε ε θρε κ

 Πιου σε λικ ι ι τζου ουν ι δε τζε εκ γκι ιζ λι νι για α

 ζι π δ Γκιο για Χι τζα ζα α βα ρα δζα ακ πα

 γι νε διου ου στου ου ου π' γκιο για Χι τζα ζα α

 βα ρα τζα ακ πα γι νε διου ου στου π οφ π

 Ιτ τι ο Σεχ ναζ ι λε μπι ιρ κε ε ρε νι γκια α χι

 ι ι π' ιτ τι ο Σεχ ναζ ι λε μπι ιρ κε ε ρε νι

 γκια α χι κ Ρα χατ ουλ Ερ βαχ ι λε κη ηλ

 δι ι μπα να ι ι ζε ε ε ε ε ε ε ετ π γιαρμπανα

 ι ι ζετ ζ Μπιρ κε ρε κοϊ θε ερ με διν

 ο ολ Μπε στε νι γκια α ρι ι ι ι ηη ι ι ι ι ι ι ι ι

ι ι ι μπε στε νι γκιά α ρι Σε εφ κι Α ρακ
λε βι ρου πε εν ναγ με με ρε εβ να α α ακ σε εφ
κι Α ρακ λε βι ρου πε εν ναγ με με ρε εβ νακ
Ε ε βιτζ ι λε ιτ τι γκιο νου ουλ τα μαμ μα κα
μι ι ι ι χ Α αν δι δου ρου πε ει λε δι Μα
χου ου ρι τα μα χ σα α α χ α α α Α
α α α α α α α α γλαρ ει τα μα σα ν

Ῥαστ γκιτσιουρουπ φένιλε σεῖρ ιττι ὁ μαχί, (δῖς).
Διουστιού ὁ δέμ χατηρά μπιρ μπεστε Ῥαχάβι (δῖς).
Σιϊλεγερέκ ναγμέι Νιγριζέ γκιδέρκεν, (δῖς).
Βάριδι γκιονιούλ Πεντζουγκιχά ιττι καράρι, (δῖς).
Ἄντε δουρούπ εἴλεδι Μαχούρι ταμάσα, γιάρει ταμάσα, (δῖς).
Διούμ τερεδιλγιάιλε γκιστερδι Νεβάι, γιάρει Νεβάι.
Σέφκιλε Ούσακὰ βαρούπ μπου διλι μετζόμ, ὅφ, (δῖς).
Ἐἵλεδι ταμβούριλε μπιρ ναγμέ Μπεγίτι, ὅφ. (δῖς).
Σόνγρα Νισαπουρέ καδέμ μπαστι ὁ γερντέ,

Σίμτι Νεχαθενττέν ἀλίπ ὅλ μαχί τάμπι.
Μπιρ γκετζέ ἀγουζέ ἀνι τζεκτού Νιουχιουφτέ.
Ἄχ, βακητι Σεμπαγιά βαρατζάκ σαρδι μιάνιδιρ δεῖ, γκιεῖνού
[τζαρὲ νιττί.
Τζαργκιᾶχ ὁκουντού ἄτλι δεῖλὲν νέι χέμαν τουτού Δου-
[γκιᾶχι.
Σαῖδι Χουσεῖνι ταμάμ ναγμέι μπιρ μπιρ. (δῖς).
Ἐἵλεγεδζέκ σαζδὲ ἰδζράι Χισάρι.
Ἄχ ὀλδού Μουχαγέρ, ὁ γκιουζέλ μπασλαδι τζέβρε, (δῖς).
Πιουσελῖκ ιτζούν ἰδεδζέκ γκιζλι νιγιάζι,
Γκιόγια Χιτζαζά βαραδζάκ παγινέ διουστό, ὅφ, (δῖς)
Ἰττι ὁ Σεχνάζ ἰλὲ μπιρ κερὲ νιγκιᾶχι, (δῖς)
Ῥαχάτουλ Ἐρβᾶχ ἰλὲ κηλδι μπανὰ ἰζέτ, γιάρ μπανὰ ἰζέτ.
Μπιρ κερὲ κοῖθέρμεδιν ὅλ Μπεστενιγκιᾶρι, ὅλ Μπεστενι-
[γκιᾶρι.
Σέφκι Ἀράκ λε βίριουπεν νάγμε μερεβνάκ, (δῖς).
Ἐβιτζ ἰλὲ ιττι γκιονιούλ ταμάμ μακάμι,
Ἄντε δουρούπ εἵλεδι Μαχούρι ταμάσα, γιάρ εἵ ταμάσα.

ρῶς· ἀλλ' ὁμῶς ἀπαιτεῖται καὶ οἱ κατιόντες χαρακτῆρες νὰ εἶνε ἰσόχρονοι, δηλαδή ἡ μεθ' ἑτεροχρόνων, ἢ ἄνευ αὐτῶν. Ἐτερόχρονα δὲ λέγοντες νοοῦμεν τὸ Κλάσμα, ὅπερ τίθεται εἰς τοὺς χαρακτῆρας καὶ διπλασιάζει τὸν χρόνον αὐτῶν. Τὸ Ἴσον μεθ' ἑτεροχρόνων μὲν γράφεται οὕτως·

Δ Ως μ ο ν ο ς α γ α θ ο ο ς κ α ι φ ι λ α π
 ρ ᾗ
 ἄνευ δ' αὐτῶν οὕτως·

Δ Α ξ ι ι ω ς α γ α α α λ λ ε Δ
 ρ ᾗ ρ ᾗ

Αὐται αἱ δύο γραμμαὶ ὀνομάζονται ἰσόχρονοι.

Ἐρ. Αἱ γραμμαὶ αὗται δύνανται νὰ γράφωνται καὶ κατ' ἄλλον τρόπον;

Ἀπ. Μάλιστα· ἡ μὲν πρώτη γράφεται καὶ οὕτως·

Δ Ως μ ο ν ο ς α γ α θ ο ο ς κ α ι φ ι λ α π
 ρ ᾗ ρ ᾗ

ὅθεν ἡ γραμμὴ αὕτη εἶνε ὁμοία τῇ πρώτῃ, μόνον δὲ τὸ τελευταῖον τῶν τριῶν Ἴσων ἀναλύεται καὶ τίθεται ἄνωθεν τοῦ Ὀλίγου μετὰ τῶν Κεντημάτων· διότι τὰ Κεντήματα ἀναπληροῦσι τὴν ὀξύτητα τῆς Πεταστῆς, ὡς ἡ πρώτη Ἀπόστροφος ἀναπληροῖ τὸν ἕτερον χρόνον τοῦ τελευταίου Ἴσου. Οὕτω πάλιν εἶνε ἰσόχρονος.

Ἐρ. Ἡ δὲ δευτέρα γραμμὴ πῶς γράφεται ἄλλως;

Ἀπ. Ἡ δευτέρα γράφεται καὶ οὕτως·

Δ Α ξ ι ω ς α γ α α α λ λ ε Δ
 ρ ᾗ ρ ᾗ

Ἐν αὐτῇ, εἰ καὶ τὸ Ἴσον καὶ αἱ δύο Ἀπόστροφαι εἶνε ἄνευ ἑτεροχρόνου, τὸ πρῶτον ὁμῶς, ἀντὶ Ψηφιστοῦ, λαμβάνει τὴν

Πεταστὴν μετὰ τοῦ Κλάσματος, δηλ. ἕτερον χρόνον, ὃς περ ἀναπληροῖ τὸν τῆς πρώτης Ἀποστροφῆς. Ἡ Πεταστὴ τίθεται ὡσαύτως διὰ τὴν ζωρότητα καὶ κατόπιν τὸ συνεχές Ἐλαφρόν, διότι ἡ δευτέρα Ἀπόστροφος λαμβάνει συλλαβὴν τοῦ κειμένου. Ἀλλὰ τότε τὸ Ἴσον μετὰ τῶν δύο Ἀποστροφῶν πάλιν ἰσόχρονοι ὀνομάζονται.

Ἐρ. Καὶ ἄλλως πῶς γράφεται ἰσόχρονος γραμμὴ;

Ἀπ. Γράφεται καὶ δι' Ὑπορροῆς οὕτω·

κ Δ Ως μ ο ν ο ς α γ α θ ο ο ς κ α ι φ ι λ α π
 ρ ᾗ ρ ᾗ

Καὶ ἡ γραμμὴ αὕτη μετὰ τὸ Ἴσον ἔχει τέσσαρας κατιούσας φωνάς, διὰ τοῦτο δὲ τὸ Ἴσον λαμβάνει ἕτερον χρόνον καὶ κάτωθεν Ψηφιστόν ἀντὶ Πεταστῆς. Διότι, ὡς εἶπομεν, ἐν τῇ πρώτῃ φωνῇ τῆς Ὑπορροῆς, ἥτις ἀπαγγέλλεται ἐν ἄρσει, ἔχει ἕτερον χρόνον, λαμβάνει δὲ τὸ Ψηφιστόν διὰ τὴν ζωρότητα. Ἐὰν μετὰ τὸ Ἴσον ὑπάρχωσι δύο κατιούσαι φωναί, τότε λαμβάνει τὴν Πεταστὴν, ἐὰν δ' ὑπάρχωσι πλείους, τότε ἀντὶ Πεταστῆς τίθεται τὸ Ψηφιστόν. Ἀλλ' ἐὰν αἱ μὲν δύο κατιούσαι φωναὶ εὐρίσκωνται ἐν μιᾷ συλλαβῇ, ἄνωθεν δ' αὐτῶν τὸ Γοργόν, τότε τίθεται ἡ Ὑπορροή· ἐὰν δ' ἡ δευτέρα κατιούσα λάβῃ συλλαβὴν, τότε, ἀνθ' Ὑπορροῆς, τίθεται τὸ συνεχές Ἐλαφρόν. Ὁ κανὼν οὗτος ἰσχύει καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς.

Ἐρ. Τί γίνεται ὅταν μὴ ἀπαιτῇ τὸ τελευταῖον Ἴσον μήτε ὀξύτητα, μήτε ζωρότητα;

Ἀπ. Τότε τὸ Ἴσον τίθεται ἀπλῶς ἄνευ Ψηφιστοῦ καὶ ἄνευ Πεταστῆς οὕτω·

Δ Π ω ς δ ε ο υ κ α τ ε φ λ ε χ θ η ς Δ
 ρ ᾗ ρ ᾗ

Ἐρ. Τί δὲ γίνεται ἐὰν εὐρεθῇ κατόπιν τοῦ Ἴσου μία μόνη Ἀπόστροφος;

Ἄπ. Τότε ὑπὸ τὸ Ἴσον δὲν δυνάμεθα νὰ γράψωμεν Ψηφιστὸν καὶ ἄν ἀκόμη ἀπαιτῇται ζωηρότης, ἀλλ' ἀντὶ Ψηφιστοῦ τίθεται ἡ Πεταστή, ἢ καὶ προτάσσεται ἡ Βαρεῖα.

Ἐρ. Πότε γράφεται ἡ Βαρεῖα καὶ πότε ἡ Πεταστή;

Ἄπ. Ὄταν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συλλαβῇ εὐρίσκωνται τὸ Ἴσον μετὰ τῆς Ἀποστροφῆς, τότε τάσσεται ἡ Βαρεῖα οὕτως·

π χ
Ο θεν αι αι ου ου ρα ανι ι αι

Ἀλλ' ἐὰν λαμβάνη συλλαβὴν ἡ Ἀπόστροφος, τότε ὑπὸ τὸ Ἴσον τίθεται ἡ Πεταστή οὕτως·

Δ Δ
Ι να σω ση εν ε πλα α σεν

Ἀλλ' ὅμως τὸ Ἴσον ὑποτάσσει τὴν Πεταστήν, ὡς εἵπομεν, ἥς ἡ ποσότης ἀπόλλυται καὶ μένει μόνη ἡ ὀξύτης.

Ἐρ. Τί γίνεται ὅταν τὸ Ἴσον μὴ ἀπαιτῇ ζωηρότητα;

Ἄπ. Τότε τίθεται ἀπλῶς μόνον ὡς εἵπομεν, οὕτως·

χ Δ
Των ε πι θυ μι ω ω ων

Ἐρ. Τί δὲ γίνεται ὅταν τὸ Ἴσον ἀπαιτῇ ὀξύτητα μεθ' ἑτεροχρόνου;

Ἄπ. Τότε ὑπὸ τὸ Ἴσον τίθεται ἡ Πεταστή μετὰ τοῦ Κλάσματος, ὑπαρχουσῶν μόνον δύο Ἀποστροφῶν καὶ οὐχὶ πλειόνων, ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συλλαβῇ, ὅτε καὶ προτάσσεται ἡ Βαρεῖα τῶν δύο Ἀποστροφῶν οὕτως·

π π
Γε νο ο ο με ε ναι

Ἀλλ' ἐὰν καὶ μετὰ τὸ Ἴσον αἱ Ἀπόστροφος εἶνε πλείους τῶν δύο, τότε τίθενται ἄνευ Βαρείας οὕτως·

π ρ
Προ ευ τρε πι ζου ου σα α το

Ἐν τῇ γραμμῇ ταύτῃ ἡ Πεταστή ἀναλύεται οὕτως·

π ρ
Προ ευ τρε πι ι ζου ου σα α το

Ἐρ. Τί γίνεται ὅταν τὸ Ἴσον ἔχῃ κατόπιν αὐτοῦ Ἀπόστροφον μεθ' ἑτεροχρόνου, ἀπαιτῇ δὲ καὶ ζωηρότητα;

Ἄπ. Τότε ὑπὸ τὸ Ἴσον τίθεται τὸ Ὁμαλόν, διότι εἶνε ισόχρονον μὲ τὴν Ἀπόστροφον, καὶ γράφεται οὕτως·

χ ρ
Πως εκ των α γι ι ι ω ων

Ἐρ. Τί γίνεται ὅταν ἐν τινι γραμμῇ εὐρεθῶσι τέσσαρες Ἀπόστροφοι, ὧν ἕκαστον ζεύγος λαμβάνει ἀνὰ μίαν συλλαβὴν τοῦ κειμένου;

Ἄπ. Τότε ἐκάστου ζεύγους προτάσσεται ἡ Βαρεῖα οὕτως·

ε Δ
Και μα α γοι προ ο σε ε κυ υ υ

Ἐρ. Τί δὲ γίνεται ἐὰν πάλιν τὸ τελευταῖον Ἴσον ἀπαιτῇ ὀξύτητα μεθ' ἑτεροχρόνου καὶ τὴν πρώτην τῶν δύο Ἀποστροφῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν εὐρίσκονται ἐν μιᾷ συλλαβῇ;

Ἄπ. Τότε, ἐὰν ἑκατέρα τῶν Ἀποστροφῶν, ἡ ἡ δευτέρα μόνη λάβῃ συλλαβὴν, Βαρεῖα οὐδόλως γράφεται. II. χ.

Δ ε
Κυ ρι ε

καὶ ἄνευ ἑτεροχρόνου οὕτως·

χ Δ
Θε ο φο ρε την α

Ἐρ. Τί γίνεται ἐὰν πάλιν ἐν μιᾷ γραμμῇ ὑπάρχωσι δύο ἴσα, ἔχοντα κατόπιν αὐτῶν ἀνὰ μίαν Ἀπόστροφον;

Ἀπ. Ἐὰν μὲν ἡ Ἀπόστροφος εὐρίσκηται ἐν μιᾷ συλλαβῇ τὸ ἴσον τότε προτάσσεται μετὰ Βαρείας, οὕτω·

Τα α πα αν τα α και αι να α

Ἐὰν ὁμως αἱ Ἀπόστροφοι λαμβάνωσι συλλαβήν, τότε γράφεται ἄνευ τῆς Βαρείας οὕτω·

Τοις παλαι πα ρα βα σει

Ἐρ. Τί γίνεται ὅταν δύο ἢ τρία ἴσα χρήζωσι κυματισμῶν;

Ἀπ. Τότε τὰ μὲν δύο ἴσα συνδέονται δι' ἑτέρου, οἱ δὲ φθόγγοι αὐτῶν προφέρονται διὰ λαρυγγισμοῦ ὡς οἱ τεῦ Ὀμαλοῦ, οὕτω·

Τε ε ε τε ε ε τε

Ἐρ. Ἀλλ' ἐὰν ὑπὸ τοιαύτης γραμμῆς ἀπαιτῇται τραχύτερος λαρυγγισμός, τότε τί ποιοῦμεν;

Ἀπ. Τότε προτάσσομεν τὴν Βαρεῖαν καὶ μετ' αὐτὴν τὰ ἴσα καὶ ἄνωθεν γράφομεν Γοργόν. Ἀλλ' ὁμως καὶ κάτωθεν, ἀντὶ ἑτέρου, τίθεται τὸ Ὀμαλὸν καὶ οἱ φθόγγοι αὐτῶν προφέρονται διὰ τραχέος λαρυγγισμοῦ, οὕτω·

Τε ε ε τε ε ε τε ε ε

Ἐρ. Ὅταν πάλιν το ἴσον ἀπαιτῇ ζωηρότητα, ἔχη ὁμως κατόπιν αὐτοῦ Ἀπόστροφον, ὑπάρχη δὲ καὶ ἑτερόχρονος, τότε τί γίνεται;

Ἀπ. Τότε τίθεται ὑπ' αὐτό, ἀντὶ Ψηφιστοῦ καὶ Πεταστῆς, τὸ Ὀμαλόν, οὕτω·

Και α α χραν του ου ους θω

Τὸ Κλάσμα ἐν τῇ γραφῇ ταύτῃ ἀναλύεται διὰ δύο ἴσων, προτασσομένης τῆς Βαρείας, οὕτω·

Με ε ε εν υ υ πο πο ο ο δι ι ι ο ον

Ἐρ. Ὅταν δ' ἀπαιτῇται μεταξὺ τῶν δύο ἴσων ἀνιῶν χαράκτηρ, μὴ ὑπαρχούσης χρείας Γοργοῦ, τότε τί γίνεται;

Ἀπ. Τότε τίθενται τὰ Κεντήματα μεταξὺ τῶν δύο ἴσων καὶ προφέρονται ἡπίως, οὕτω·

Προ σκυ νει ο ορ θο ο δο ο ξως

καὶ ἄλλως δὲ οὕτως·

Ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε

Ἐρ. Ἐὰν δ' ἐν τοιαύτῃ γραφῇ ὑπάρχη Γοργοῦ ἀνάγκη, τότε τί ποιοῦμεν;

Ἀπ. Τότε τίθεμεν Ὀλίγον ἀντὶ Κεντημάτων, ὑπ' αὐτὸ δὲ τὸ Γοργόν, προφέροντες διὰ λαρυγγισμοῦ, οὕτω·

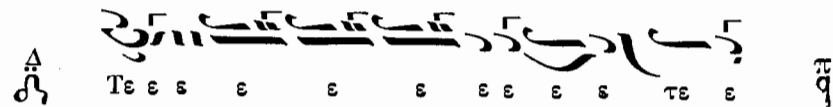
Χει ει ρα α σου ου ου ου ου ου ου ου

καὶ ἄλλως δὲ οὕτω·

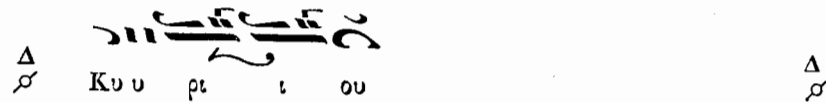
Το ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο

Ἐρ. Εἰς τὴν ἡπίως προφερομένην γραμμὴν ταύτην δυνάμεθα, ἐὰν θέλωμεν, νὰ προσθέσωμεν καὶ Γοργὸν ἄνωθεν τῶν Κεντημάτων;

Ἀπ. Δυνάμεθα μὲν, γράφομεν ὁμῶς τὰ Κεντήματα μετὰ Γοργοῦ ἄνωθεν τοῦ Ὀλίγου, ἅπερ λαμβάνουσι τὴν δύναμιν αὐτοῦ, οὕτω·

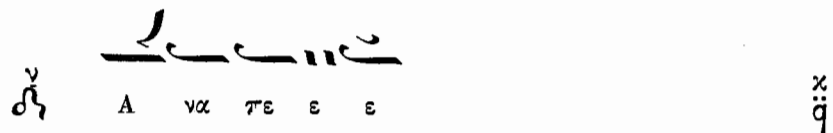

καὶ ἄλλως·

Ἐρ. Καὶ εἰς τί δ' ἄλλο συμβάλλεται τὸ Ἴσον;

Ἀπ. Πολλάκις εἰς ἀποπλήρωσιν χρόνου· διότι, ὡς εἵπομεν, τὰ Κεντήματα οὐδὲν δέχονται χρονικὸν σημεῖον καὶ διὰ τοῦτο τὸ Ἴσον ἀναπληροῖ αὐτά, οὕτως·

καὶ ἄλλως δὲ οὕτως·

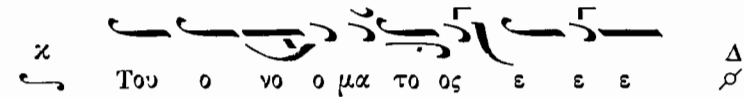

Ἐὰν δ' ἀπαιτῇται πλείων βραδύτης δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν εἰς τὸ Ἴσον καὶ τι περισσότερον.

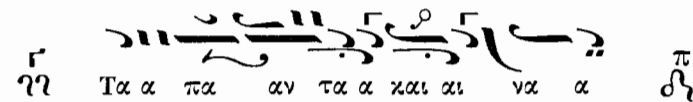
Ἐρ. Τὸ Ἴσον ἀντὶ τοῦ Κλάσματος δέχεται καὶ μόνην μίαν Ἀπλῆν;

Ἀπ. Μίαν μὲν μόνην Ἀπλῆν δὲν δέχεται, δέχεται ὁμῶς πλείονας. Ἐν τισὶ περιστάσεσι δέχεται καὶ μίαν Ἀπλῆν, ἀλλ' ὁμῶς μετ' Ἀντικενώματος, ἀπαιτοῦν κατόπιν μὲν αὐτοῦ κατιόντα χαρακτήρα, ἡγουν τὴν Ἀπόστροφον, ἄνωθεν δὲ Γοργόν,

ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συλλαβῇ. Ὅθεν ὁ φθόγγος τοῦ κατιόντος χαρακτήρος προφέρεται οἷονεὶ ἐκ κρεμῶς καὶ ἀχωρίστως, οὕτω·

καὶ ἄλλως·

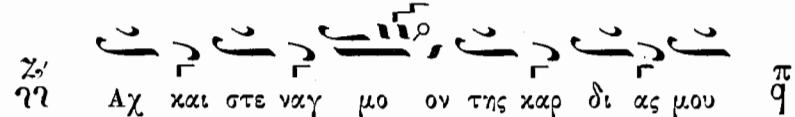

Ἐρ. Αὕτη ἡ ἐκκρεμῆς σύνθεσις γίνεται καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις χαρακτήρσι;

Ἀπ. Γίνεται, ὅταν μάλιστα ὁ ἀκόλουθος χαρακτήρ κῆται ἐν μιᾷ συλλαβῇ.

Ἐρ. Ἐὰν ἐν τοιαύτῃ μετὰ τοῦ Ἴσου συνθέσει ὁ κατιὼν χαρακτήρ λαμβάνῃ συλλαβὴν, τότε τί γίνεται;

Ἀπ. Τότε ἀντὶ Ἀντικενώματος καὶ Ἀπλῆς τίθεται ἄνωθεν τοῦ Ἴσου μόνον τὸ Κλάσμα, οὕτως·

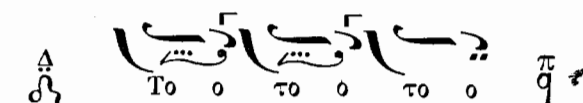

Ἐρ. Ἐὰν δ' ἐν τοιαύτῃ συνθέσει ἀπαιτήσῃ τὸ Ἴσον πλείονα βραδυτῆτα;

Ἀπ. Τότε τὸ Ἴσον δέχεται Διπλῆν, Τριπλῆν ἢ καὶ Πολλαπλῆν, ἀλλ' ἄνευ Ἀντικενώματος, προτασσομένης Βαρείας μετὰ Ἐτέρου, οὕτω·

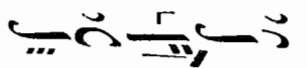
καὶ μετὰ Τριπλῆς οὕτω·

Ἐρ. Ἐὰν ἐν τοιαύτῃ γραμμῇ ἡ Ἀπόστροφος, ἢ καὶ τὸ Ἐλαφρόν, λαμβάνῃ συλλαβὴν, τότε τί γίνεται;

Ἀπ. Ὅταν λαμβάνῃ συλλαβὴν ἢ κατιοῦσα φωνή, τότε οὔτε Βαρεῖα τάσσεται οὔτε Ἑτερον, οὕτω.

 το το ο το το το το
 καὶ ἄλλως·

 το το ο ο ο

Ἐρ. Ἐκ τῶν ἀχρόνων καὶ ἐγχρόνων ὑποστάσεων ποῖαι τίθενται καὶ πῶς τίθενται;

Ἀπ. Ἐκ τῶν ἀχρόνων καὶ ἐγχρόνων ὑποστάσεων, τὸ μὲν Ἀργόν καὶ τὸ Ἐνδόφωνον οὐδέποτε τίθενται εἰς τὸ Ἴσον· τὸ δὲ Γοργόν καὶ αἱ φθοραὶ τῶν ἤχων τίθενται ἄνωθεν καὶ κάτωθεν αὐτοῦ, κατὰ τὴν περίστασιν. Τὸ Ψηφιστόν, τὸ Ὁμαλόν καὶ τὸ Ἑτερον τίθενται κάτωθεν, ἡ δὲ Βαρεῖα τίθεται πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτό· καὶ ἐκ τῶν χρονικῶν σημείων, τὸ μὲν Κλάσμα τίθεται ἄνωθεν, ἡ δ' Ἀπλὴ μετ' Ἀντικενώματος, ἡ Διπλὴ καὶ Τριπλὴ μεθ' Ἑτέρου, καὶ ἄνευ αὐτοῦ, πάντοτε κάτωθεν.

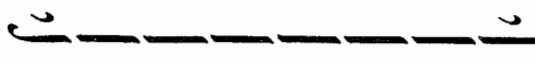
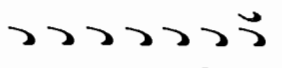
§. 2.

Περὶ τοῦ Ὀλίγου.

Ἐρ. Τὸ Ὀλίγον διατί ὠνομάσθη οὕτω καὶ τίνα δύναμιν ἔχει;

Ἀπ. Ὀνομάσθη Ὀλίγον διότι κατ' ὀλίγον ἀναβιβάζει τὴν φωνήν. Ὅταν ἔχωμεν ἀνάγκην ἀναβάσεως ἑνὸς φθόγγου, λαμβάνοντος συλλαβὴν τοῦ κειμένου, τότε γράφομεν μόνον τὸ Ὀλίγον, ὅπερ συνεπινοηθέν, ὡς ἤδη εἴρηται, τῷ Ἴσῳ καὶ τῇ Ἀποστροφῇ, ἀνέκαθεν τίθεται ἐν τῇ ἀναβάσει, ὡς περ τὸ μὲν Ἴσον ὡς βάσις τῆς μελωδίας, ἡ δ' Ἀπόστροφος ἐν τῇ καταβάσει.

Ἡ ἐξῆς σύνθεσις, περιλαμβάνουσα καὶ τοὺς τρεῖς τούτους κυριωτάτους μουσικοὺς χαρακτήρας, καταδεικνύει πῶς οἱ ἀρχαῖοι ἀπήρτιζον τὴν μελωδίαν.

 λε ου τως ουν α να βαι νε

 ου τω και καταβαινε

Ἐρ. Ἐὰν ἡ ἀνάβασις αὕτη εὐρεθῇ ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ συλλαβῇ, τότε τί συμβαίνει;

Ἀπ. Τότε ὑπὸ τὸ Ὀλίγον τίθενται τὰ Κεντήματα, διότι αὐτὰ οὐδέποτε λαμβάνουσι συλλαβὴν, κατὰ τὸ δε τὸ παράδεγμα.

 τε ε ε ε τε

(1) Ἐν ἑτέρῳ ἀνεκδότῳ πονήματί μου ἀποδεικνύω ταῦτα καὶ διὰ τῆς ἀρχαίας γραφῆς. Αὐτόθι ἐκτενέστερα πραγματεύομαι περὶ τε τῶν τριῶν τούτων χαρακτήρων καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἐν γένει.

Ἐρ. Τὰ Κεντήματα τίθενται πάντοτε ὑπὸ τὸ Ὀλίγον;

Ἀπ. Τὰ Κεντήματα τίθενται ὡς μένον ὑπὸ τὸ Ὀλίγον, ἀλλὰ καὶ ἄνω αὐτοῦ καὶ παρ' αὐτό, κατὰ τὴν περίστασιν. Π. χ.

Δ Φω στήρ α κοι οι οι μη η η τε ε Δ

Ἐρ. Τί γίνεται ὅταν ἀπαιτῇται ζωηρὰ ἐκφώνησις ἐν τῷ τέλει τοιαύτης συνεχοῦς ἀναβάσεως;

Ἀπ. Τότε τὰ ἄνω τοῦ Ὀλίγου Κεντήματα χρήζουσιν ὑπ' αὐτό τοῦ Ψηφιστοῦ, ἐὰν ἡ συλλαβὴ εἴνε μία καὶ ἡ αὐτὴ. Π. χ.

π̄ Μει ει πα α αν των π̄

Ἐρ. Τί δὲ γίνεται ἐὰν μετὰ τὴν ἀνάβασιν ἡ κατιοῦσα Ἀπόστροφος λάβῃ συλλαβὴν;

Ἀπ. Τότε προτάσσεται μὲν ἡ Βαρεῖα τῶν δύο Ἀποστροφῶν, προφέρονται δὲ βαρέως οἱ δύο φθόγγοι, οὕτω γραφόμενοι·

γ̄ γα α ε λε ε ο ος γ̄

Ἐρ. Ἐὰν αὕτη ἡ συνεχὴς ἀνάβασις εὑρεθῇ ἐν μιᾷ καὶ μόνη συλλαβῇ, τὸ δὲ τέλος αὐτῆς ἀπαιτῇ Γοργόν, τότε τί ποιούμεν;

Ἀπ. Τότε τὰ τελευταῖα Κεντήματα τίθενται ἄνω τοῦ Ὀλίγου μετὰ τοῦ Γοργοῦ, οὕτω·

Δ Δε ε ευ τε Δ

Αὕτη ἡ σύνθεσις γίνεται καὶ ἐν ταῖς καταλήξεσι, γραφομέναις οὕτως·

π̄ Ε ε ε λε ε ε ε ος π̄

Ἄλλως·

π̄ Ε ε ε ε λε ε ε ος π̄

καὶ ἄλλως·

π̄ Ε ε ε λε ε ε ε ος π̄

Πᾶσαι αὗται αἱ γραμμαὶ τῆς συνεχοῦς ἀναβάσεως καλοῦνται ἰσόχρονοι.

Ἐρ. Τί γίνεται ἐν τοιαύτῃ συνεχεῖ ἀναβάσει, ὅταν ἀπαιτῇται Γοργόν;

Ἀπ. Τότε τὰ ὑπὸ τὸ Ὀλίγον Κεντήματα λαμβάνουσιν ἄνωθεν τὸ Γοργόν· ἐὰν ὁμως ἡ τελευταία ἀνιούσα φωνὴ ἀπαιτῇ καὶ ζωηρὰν ἐκφρασιν, τότε τίθεται τὸ Ἀντικένωμα καὶ προφέρεται μετὰ τετιναγμένης φωνῆς, οὕτω·

π̄ Με ε ε ε ε εν π̄

Ἐρ. Ὅταν πάλιν ἐν συνεχεῖ ἀναβάσει ὁ τελευταῖος χαρακτήρ καὶ αἱ κατιοῦσαι Ἀπόστροφοι ἀπαιτῶσιν ἑτερόχρονα, τότε τί ποιούμεν;

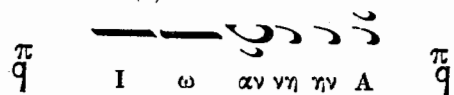
Ἀπ. Τότε τὸ Ὀλίγον καὶ αἱ Ἀπόστροφοι λαμβάνουσι τὸ Κλάσμα, οὕτω·

κ̄ Του ου γε νουςτων α αν θρω ω ω πω ων κ̄

Εἰ καὶ ἐν τῇ γραμμῇ ταύτῃ ὑπάρχουσι δύο θέσεις, δηλ. μετὰ ἑτεροχρόνων καὶ ἄνευ αὐτῶν, ἀμφότεραι ὁμως εἴνε ἰσόχρονοι.

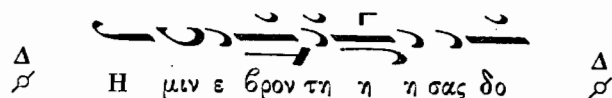
Ἐρ. Ἐὰν πάλιν συνεχοῦς τινος ἀναβάσεως ὁ τελευταῖος χαρακτήρ ἀπαιτῇ ἑτερόχρονα, τότε τί γίνεται;

Ἄπ. Τότε ἀντὶ Ὀλίγου τίθεται ἡ Πεταστή, ἀπαιτοῦνται ὁ-
μῶς καὶ κατιόντες χαρακτῆρες, οὕτως·

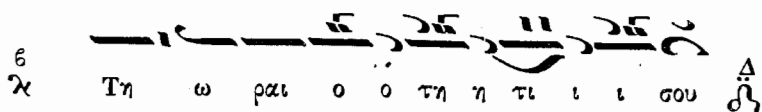
Ἐρ. Ὄταν μετὰ τὸ Ὀλίγον ἀπαιτῇται μία καὶ μόνη Ἀπό-
στροφος, τὸ δὲ Ὀλίγον χρήζει ζωηρᾶς ἀπαγγελίας, τότε τί
ποιοῦμεν;

Ἄπ. Τότε εἰς μὲν τὸ Ὀλίγον δὲν τίθεται τὸ Ψηφιστόν, ἀντὶ
δὲ Ὀλίγου καὶ Ψηφιστοῦ, τίθεται ἡ Πεταστή. Ἀλλ' ἐὰν τὸ Ὀ-
λίγον ἀπαιτῇ καὶ ἑτερόχρονα, τότε οὔτε Ψηφιστόν οὔτε Πετα-
στή τίθεται, ἀλλ' ὑπὸ τὸ Ὀλίγον μόνον Ὁμαλόν. Π. χ.

Ἐρ. Ἐὰν τεθῇ Γοργὸν ἄνω τοῦ Ὀλίγου, τοῦ ἔχοντος Κεν-
τήματα ἄνωθεν ἢ κάτωθεν, τότε εἰς ποῖον τόνον ἀνήκει τὸ
Γοργόν;

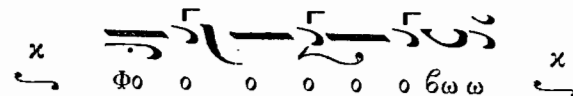
Ἄπ. Τὸ Γοργόν εἰς τὰ Κεντήματα πάντοτε ἀνήκει· ἀλλ' ἐὰν
μὲν αὐτὰ εὐρίσκωνται ὑπὸ τὸ Ὀλίγον, τότε προφέρονται μὲν εἰς
τὴν ἄρσιν, ἢ δὲ κρούσεις τοῦ χρόνου ἀνήκει εἰς τὸ Ὀλίγον· ἐὰν
δὲ κεῖνται ἄνω αὐτοῦ, τότε πρῶτον μὲν ἢ κρούσεις τοῦ χρόνου
ἀνήκει εἰς τὸ Ὀλίγον, εἶτα δὲ τὰ Κεντήματα προφέρονται ἐν
τῇ ἄρσει. Ἐν τοιαύτῃ τινι γραμμῇ καὶ τὸ Ψηφιστόν ἀνήκει εἰς
τὰ Κεντήματα, τιθέμενα ἄνω τοῦ σώματος, οὕτως·

Ἐρ. Τὸ Ὀλίγον πῶς καὶ πότε δέχεται τὴν Ἀπλῆν;

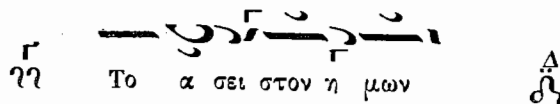
Ἄπ. Τὸ Ὀλίγον δὲν δέχεται μίαν καὶ μόνην Ἀπλῆν, ἀλλ'
ὥς εἵπομεν καὶ περὶ τοῦ Ἰσου, δέχεται καὶ πλείονας. Ἀλλ' ἐὰν
ποτε δέξηται καὶ μίαν μόνην, τότε τίθεται καὶ Ἀντικένωμα,

καὶ ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συλλαβῇ. Ὄταν ὁμῶς τοῦτο γείνη, τότε
ὁ φθόγγος τοῦ κατιόντος χαρακτῆρος, ἤγουν τῆς Ἀποστρό-
φου, προφέρεται ὡς κρεμάμενος τρόπον τινὰ καὶ ἀχώριστος. Π. χ.

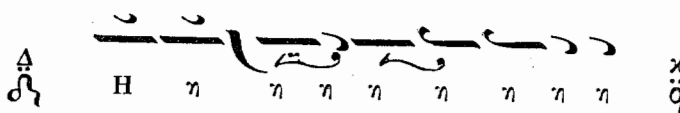
Ἐρ. Ὄταν ἡ κατόπιν τοῦ Ὀλίγου Ἀπόστροφος λάβῃ συλ-
λαβήν, τότε τί γίνεται;

Ἄπ. Τότε τὸ Ὀλίγον, ἀντὶ τοῦ Ἀντικενώματος καὶ τῆς Ἀ-
πλῆς, λαμβάνει ἄνωθεν τὸ Κλάσμα, οὕτως·

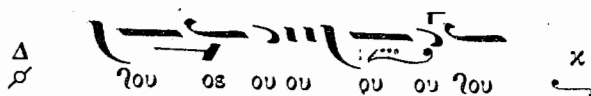

Ἐρ. Ὄταν τοιαύτη ἐκκρεμῆς, ὡς εἰπεῖν, σύνθεσις, ἀπαιτῇ
πλείονα βραδυτῆτα, τότε τί ποιοῦμεν;

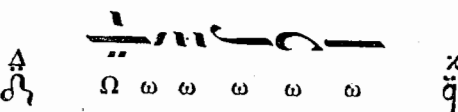
Ἄπ. Τότε τὸ Ὀλίγον δέχεται τὴν Διπλῆν καὶ Τριπλῆν, ἀλλὰ
μεθ' Ἑτέρου, προτασσομένης τῆς Βαρείας, ἄνευ δὲ Ἀντικενώ-
ματος· διότι τὸ Ἀντικένωμα μόνον μετὰ μιᾶς Ἀπλῆς γράφε-
ται. Τὸ Ὀλίγον γράφεται μετὰ Ἑτέρου καὶ Διπλῆς οὕτως·

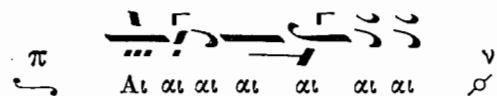
καὶ μετὰ Τριπλῆς, οὕτως·

καὶ ἄνευ Ἑτέρου, μετὰ Διπλῆς οὕτως·

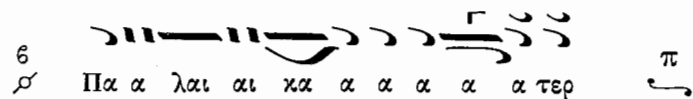

μετὰ Τριπλῆς δὲ οὕτως·

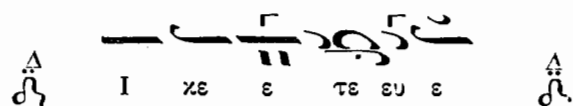
Ἐρ. Ἐὰν δὲ πάλιν συνεχοῦς τινος ἀναβάσεως ἀνὰ δύο φθόγγοι χρήζουσι συλλαβῆς, τότε τί ποιούμεν;

Ἀπ. Τότε τὰ Κεντήματα δὲν τίθενται ὑπὸ τὸ Ὀλίγον, ἀλλὰ παρ' αὐτὸ καὶ προφέρονται ἡπίως, οὕτως·

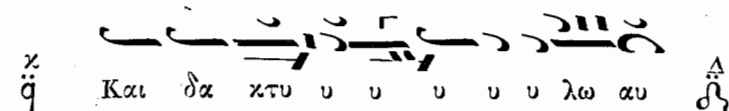
Ἐρ. Ἐὰν δὲ ἡ γραμμὴ αὕτη τῆς συνεχοῦς ἀναβάσεως, ἀπαιτῇ καὶ συνεχῇ κατάβασιν, τότε τί γίνεται;

Ἀπ. Τότε ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συλλαβῇ δὲν τίθεται Ψηφιστὸν ὑπὸ τὸ Ὀλίγον, ἀλλ' ἄνω αὐτοῦ μόνον τὸ Γοργόν, οὕτως·

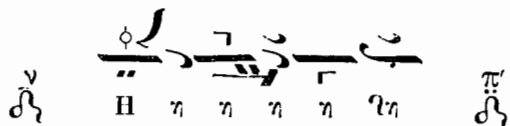

Ἐρ. Ὄταν μετὰ τὸ Ὀλίγον κῆται μία καὶ μόνη Ἀπόστροφος μεθ' ἑτεροχρόνων ἰσοχρονῇ δὲ τῷ Ὀλίγῳ, τότε τί γίνεται;

Ἀπ. Τότε τὸ Ὀλίγον λαμβάνει ἄνωθεν μὲν τὸ Κλάσμα, κάτωθεν δὲ ἀντὶ Ψηφιστοῦ τὸ Ὅμαλόν, οὕτως·

καὶ ἄλλως·

Ἐὰν θέλωμεν ν' ἀναλύσωμεν τὸ Κλάσμα, ἀναλύομεν αὐτὸ οὕτως·

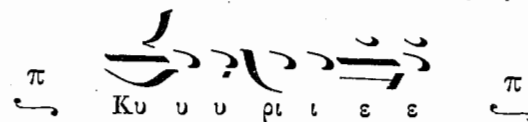
Ἐρ. Τὸ Ὅμαλόν κατὰ τί ἄλλο χρησιμεύει εἰς τὸ Ὀλίγον;

Ἀπ. Ὄταν τὸ Ὀλίγον γράφηται ἐν μιᾷ καταλήξει, ἐνῷ ὑπάρχει μία καὶ μόνη Ἀπόστροφος, ἰσόχρονος τοῦ Ὀλίγου, τότε ἀντὶ Ψηφιστοῦ πάντοτε τίθεται τὸ Ὅμαλόν, οὕτως·

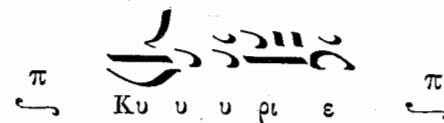

Ἐρ. Ἀλλ' ἐὰν πάλιν ἐν ἄλλῃ τινι καταλήξει εὐρίσκωνται μετὰ τὸ Ὀλίγον τέσσαρες Ἀπόστροφες, ὧν ἡ δευτέρα ἀπαιτῇ ἑτερόχρονα, τότε τί γίνεται;

Ἀπ. Ὄταν μετὰ τῶν τεσσάρων Ἀποστροφῶν, ἀνάγκη ὑπάρχει καὶ τῆς Βαρείας, τότε, ἀντὶ τοῦ Κλάσματος, τίθεται ἡ Ἀπλὴ ὑπὸ τὴν δευτέραν Ἀπόστροφον, οὕτως·

Εἰς τοιαύτην γραμμὴν τίθεται καὶ τὸ Κλάσμα· ἐὰν δηλαδὴ τὸ τέλος τῆς γραμμῆς εἶνε διάφορον καὶ μὴ ἔχη Βαρείαν, τότε ἡ δευτέρα Ἀπόστροφος, ἀντὶ τῆς Ἀπλῆς, δέχεται τὸ Κλάσμα, οὕτως·

Ἀλλ' ἡ γραμμὴ αὕτη δὲν εἶνε ἐντελὴς κατάληξις.

Ἐρ. Ἐκ τῶν ἐγχρόνων καὶ ἀχρόνων ὑποστάσεων, ποῖαι καὶ πῶς τίθενται εἰς τὸ Ὀλίγον;

Ἀπ. Αἱ μὲν ἄχρονοι τίθενται πᾶσαι, πλὴν τοῦ Ἐνδοφώνου, ὅπερ οὐδέποτε τίθεται εἰς τὸ Ὀλίγον. Ἐκ δὲ τῶν ἐγχρόνων μόνον ἡ Ἀπλὴ δὲν τίθεται εἰς τὸ Ὀλίγον· ἀλλ' ἐὰν καὶ τεθῇ, τίθεται μετ' Ἀντικενώματος καὶ οὐχὶ μόνῃ. Καὶ αἱ φθοραὶ δὲ τῶν ἤχων τίθενται καὶ ἄνω τοῦ Ὀλίγου καὶ ὑπ' αὐτό, κατὰ τὴν περίστασιν.

§ 3.

Περὶ τῆς Πεταστῆς.

Ἐρ. Διατί ἡ Πεταστὴ ὠνομάσθη οὕτω, καὶ τίνα δύναμιν ἔχει;

Ἀπ. Διότι οἱ ἀρχαῖοι, ἐμφαίνοντες διὰ χειρονομίας τὴν μελωδίαν αὐτῆς, ἐσχημάτιζον οἶονεῖ πτέρυγὰ τίνα κινουμένην. Ὁ χαρακτήρ ὅμως οὗτος ἔχει καὶ ὀξύτητος δύναμιν, ἀλλ' ὅπου ἂν τεθῇ, ἀπαιτεῖ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ κατιόντα χαρακτήρα, διότι οὔτε ἰσότητα δέχεται οὔτε ἀνιόντά χαρακτήρα.

Ἐρ. Καὶ διατί δὲν δέχεται οὔτε ἰσότητα οὔτε ἀνιόντας χαρακτήρας;

Ἀπ. Διότι ἄλλως δὲν δύναται ν' ἀκουσθῇ ἡ ὀξύτης αὐτῆς, ὅθεν καὶ ἀπαιτεῖ πάντοτε κατιόντα χαρακτήρα.

Ἐρ. Καὶ πόσους λοιπὸν δέχεται κατιόντας χαρακτήρας;

Ἀπ. Ὄταν ἡ Πεταστὴ τεθῇ ἄνευ ἑτεροχρόνου, τότε μίαν καὶ μόνην δέχεται Ἀπόστροφον καὶ οὐχὶ πλείους, ὁπότε καὶ ἡ Ἀπόστροφος λαμβάνει συλλαβὴν, οὕτως·

Δ
δὴ Οὐ τος ε στίν ο Υἱ υἱ ο ο ος μου Δ

Ἐν τῇ γραμμῇ ταύτῃ, τῆς Ἀποστροφῆς λαμβανούσης κατόπιν τῆς δευτέρας Πεταστῆς ἐτερόχρονα, δύναται νὰ τεθῇ καὶ δευτέρα Ἀπόστροφος.

Ἐρ. Ὄταν τεθῶσι μετὰ τὴν Πεταστὴν δύο Ἀπόστροφοι, τότε τί γίνεται;

Ἀπ. Τότε ἡ μὲν Πεταστὴ λαμβάνει ἕτερον χρόνον, ἐὰν δὲ αἱ δύο Ἀπόστροφοι εὔρεθῶσιν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συλλαβῇ, τότε προτάσσεται ἡ Βαρεῖα, οὕτως·

δὴ Τε ε ε τε ε ε τε ε ε τε π

Ἐρ. Τί γίνεται ἐὰν τοιαύτης γραμμῆς ἡ δευτέρα Ἀπόστροφος λάβῃ συλλαβὴν;

Ἀπ. Τότε ἡ Πεταστὴ λαμβάνει μὲν ἕτερον χρόνον, ἀλλ' ἄνευ Βαρείας, οὕτως·

δὴ Τε ε ρι ρε ε ρι ρε ε ε ρι ρε π

Ἡ τελευταία γραφὴ δύναται καὶ νὰ ἀναλυθῇ.

Ἐρ. Ὄταν προχωρῶμεν ἀναβαίνοντες ἐπὶ τὸ ὀξύ, ὁ δὲ τελευταῖος χαρακτήρ ἀπαιτήσῃ ἕτερον χρόνον, τότε τί ποιούμεν;

Ἀπ. Τότε τίθεμεν τὴν Πεταστὴν· ἀλλ' ἐὰν οἱ κατιόντες χαρακτήρες λαμβάνωσιν ἕτερον χρόνον, τότε, ἀντὶ Πεταστῆς, τίθεμεν τὸ Ὀλίγον μετὰ Ψηφιστοῦ, διότι εἶνε ἰσόχρονοι, ὥς εἵπομεν καὶ περὶ τοῦ Ὀλίγου. Μετὰ τῆς Πεταστῆς γράφεται οὕτως·

π
οἰ φο βου με ε νοι π

Ἐρ. Ὄταν κατόπιν μὲν τῆς Πεταστῆς ἀπαντῶται δύο κατιοῦσαι φωναί, ὁ δὲ πρῶτος φθόγγος ἀπαιτῇ Γοργόν, τότε τί γίνεται;

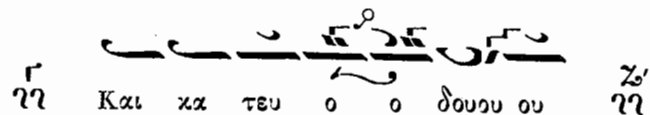
Ἀπ. Τότε τίθεται, μετὰ τὴν Πεταστὴν, ἡ Ὑπορροή μετὰ τοῦ Γοργοῦ, οὕτως·

Δ
ο τι ε γω ω Δ

Ταύτης τῆς ἰσοχρόνου γραμμῆς ἡ τελευταία ἀνιοῦσα ἀπαιτεῖ τὴν Πεταστὴν, ἀντὶ τοῦ Ὀλίγου, λαμβάνουσα κατόπιν αὐ-

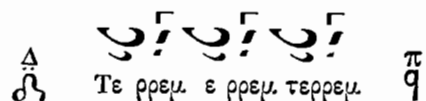
τῆς τὴν Ὑπορροήν· διότι ὁ πρῶτος φθόγγος ἀναλίσκεται ἐν τῇ ἄρσει, ἧς ὁ χρόνος ἀνήκει εἰς τὴν Πεταστήν.

Μετὰ Διγόργου δὲ γράφεται οὕτω·

Αὗται αἱ δύο γραμμαὶ ὀνομάζονται ἰσόχρονοι. Ἄλλ' ἐὰν μὴ γράφηται ἡ Πεταστὴ εἰς ἰσόχρονα, ἀνεξαίρετως ὁμως τίθεται εἰς τοιαύτας γραμμάς.

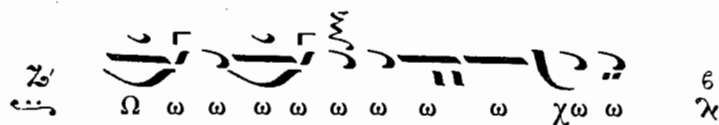
Καὶ εἰς τὰ Κρατήματα δὲ τῶν Τερερισμῶν πάλιν τίθεται
οὕτω·

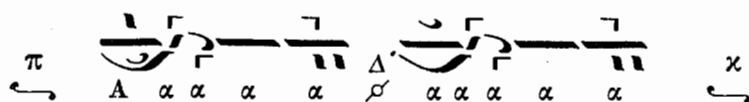
Ἡ Ὑπορροή ἐν τοῖς Τερερισμοῖς δέχεται καὶ συλλαβήν.

Ἐρ. Ἐὰν μετὰ τὴν Ὑπορρῆν ἀπαιτῶνται καὶ ἄλλοι κα-
τιόντες χαρακτῆρες, τότε τί γίνεται;

Ἄπ. Τότε ἀντὶ Πεταστῆς τίθεται τὸ Ὀλίγον μετὰ Ψηφιστοῦ, οὕτως·

Δύναται δὲ νὰ τεθῇ καὶ εἰς τὴν Ἀπόστροφον Γοργόν, οὕτω·

Ἐρ. Ὅταν πάλιν ἡ μετὰ τὴν Πεταστὴν τιθεμένη Ὑπορροή ἀπαιτῇ εἰς τὴν δευτέραν φωνὴν τὸ Γοργόν, τότε τί γίνεται;

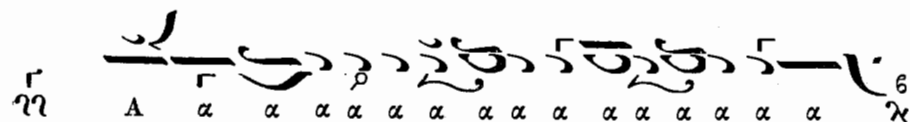
Ἄπ. Τότε, ἀντὶ τῆς Ὑπορροῆς, τίθενται δύο Ἀπόστροφαι, ἵνα λάβῃ ἡ δευτέρα ἀνωθεν τὸ Γοργόν, οὕτω·

Ἐρ. Ἡ Πεταστὴ ὑπὸ τίνων χαρακτήρων ὑποτάσσεται;

Ἄπ. Ἐκ μὲν τῶν ἀνιόντων μόνον ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς καὶ τοῦ Ἰσου, διότι οἱ λοιποὶ τίθενται μὲν εἰς αὐτήν, ἀλλὰ δὲν τὴν ὑποτάσσουσιν. Οἱ δὲ κατιόντες πάντες ὑποτάσσουσι τὴν Πεταστήν· ἰστέον ὅμως ὅτι τὰ Κεντήματα οὐδέποτε τίθενται ἐπ' αὐτῆς, ἥτις, ὅσον καὶ ἂν ὑποτάσσῃται, ἀποβάλλουσα τὴν ἑαυτῆς ποσότητα, φυλάττει ὅμως πάντοτε τὴν δξύτητα αὐτῆς.

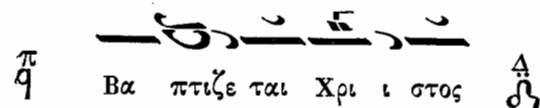
Ἴδου καὶ παραδείγματα.

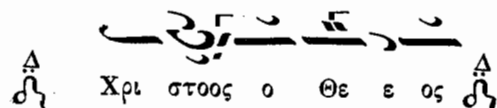
καὶ ἄλλως, μετὰ Ἰσου καὶ ἑτεροχρόνων.

Καὶ ἄνευ αὐτῶν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ.

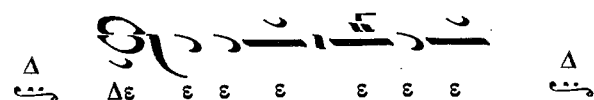
Μετ' Ἀποστρόφου ἰσόχρονος γραμμή.

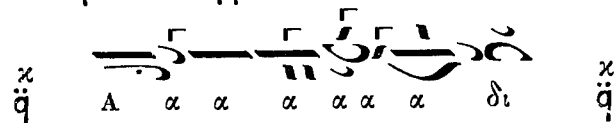
Καὶ ἄνευ ἑτεροχρόνου πάλιν ισόχρονος.

Μετὰ δὲ Ἐλαφροῦ οὕτω·

Καὶ μεθ' Ὑπορροῆς οὕτως·

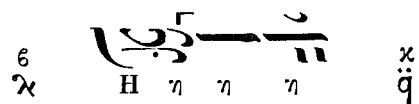

Πᾶσαι αὗται εἶνε ισόχρονοι γραμμαί, ἀλλ' ὅμως καὶ ἡ Χαμηλὴ τίθεται ὡς τὸ Ἐλαφρόν, τὰ δὲ Κεντήματα οὐδέποτε τίθενται ἄνω τῆς Πεταστῆς, ὡς προείπομεν. Τὸ Κέντημα καὶ τὸ Ὀλίγον δὲν ὑποτάσσουσι αὐτήν, ὁμοίως καὶ ὅταν ἀκόμη ὑπάρχῃ Ὑψηλὴ πρὸ αὐτῆς· ὡς εἴρηται.

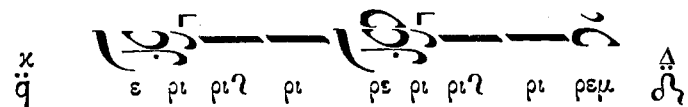
Ἐρ. Ἐκ τῶν ἐγχρόνων καὶ ἀχρόνων ὑποστάσεων, ποίας δέχεται ἡ Πεταστή;

Ἀπ. Ἡ Πεταστή δέχεται ὑφ' ἑαυτὴν ἐκ μὲν τῶν ἐγχρόνων μόνον τὸ Κλάσμα καὶ τὴν Ἀπλῆν, ἀλλὰ ταύτην μετ' Ἀντικενώματος καὶ οὐδέποτε μόνην· ἐκ δὲ τῶν ἀχρόνων τὸ Ψηφιστὸν μόνον ἐν μιᾷ γραμμῇ.

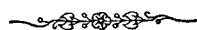
Μετὰ μιᾶς Ἀπλῆς, οὕτως·

Ἐν τοῖς Κρατήμασιν ἡ μετὰ Γοργοῦ κατόπιν τῆς Πεταστῆς Ἀπόστροφος λαμβάνει καὶ συλλαβὴν, οὕτως·

Ἐνταῦθα τὰ Κρατήματα προφέρονται ἐκκρεμῶς πως, ὡς εἰπεῖν, καὶ ἀχωρίστως· ἄλλως οὐδόλως δέχεται ἡ Ἀπόστροφος συλλαβὴν. Αἱ δὲ φθοραὶ τῶν ἤχων πᾶσαι τίθενται ἄνω τῆς Πεταστῆς καὶ ὑπ' αὐτήν, κατὰ τὴν περίστασιν.

§ 4.

Περὶ τῶν Κεντημάτων.

Ἐρ. Τὰ Κεντήματα διατί ὀνομάζονται οὕτω καὶ τίνα δύναμιν ἔχουσιν;

Ἀπ. Τὸ ὄνομα τοῦτο, παρὰ τὸ ῥῆμα κεντῶ, δηλοῖ τὴν ἐν ἀναβάσει ἐλαφράν, βαθμιαίαν καὶ οὐχὶ ἐλευθέραν, ὡς ἐν τῷ Ὀλίγῳ, ὕψωσιν τῆς φωνῆς· διότι, ὡς εἴπομεν, πάντοτε ἡπίως ἀπαγγέλλεται τὸ φθογγόσημον τοῦτο, ὅπερ οὔτε ζωηρότητα ἔχει, οὔτε ὀξύτητα. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ τὸ τέλος μελούς τινός, ἢ θέσεως, ἢ στίχου, οὐδέποτε τίθενται, σημειοῦνται δὲ πάντοτε ἐν τῷ μέσῳ τῶν δύο σωμάτων, πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν.

Ἐρ. Καὶ διατί δὲν τίθενται εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος;

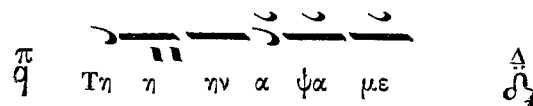
Ἀπ. Διότι τὰ Κεντήματα οὔτε εἰς τὴν τάξιν τῶν σωμάτων, οὔτε εἰς τὴν τῶν πνευμάτων ἀνήκουσιν, εἶνε δὲ τρόπον τινὰ οὐδέτερα. Ὅθεν τίθενται μετὰ τῶν σωμάτων, δι' ὃν σκοπὸν εἴπομεν, συντιθέμενα κατὰ τὴν περίστασιν.

Ἐρ. Πῶς καὶ πότε συντίθενται ἐν μιᾷ γραμμῇ;

Ἀπ. Ὅταν ἔχωμεν ἀνάγκην συνεχοῦς ἀναβάσεως ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συλλαβῇ, τότε τίθενται ἐν τῷ μέσῳ καὶ κάτωθεν τῶν ἀνιουσῶν φωνῶν καὶ ὀδεύουσιν ἡπίως ἐπὶ τὸ ὀξύ, μὴ ἔχοντα τὴν δύναμιν τῶν σωμάτων. Ἐξωθεν γράφονται οὕτω·

Καὶ κάτωθεν τοῦ Ὀλίγου οὕτω·

Αὗται αἱ δύο γραμμαὶ εἶνε σχεδὸν ὅμοιαι· ἐὰν ὁμως τὰ Κεντήματα σημειῶνται πλαγίως, τότε τὰ Ὀλίγα δέχονται καὶ συλλαβὴν, ἣν πάλιν δὲν λαμβάνουσιν ἐὰν εἶνε κάτωθεν. Ἐὰν τὰ Κεντήματα κῆνται πλαγίως ἢ καὶ ἄνωθεν, εἰς δὲ τὰ τελευταῖα ἀπαιτῆται ζωηρότης, τότε κάτωθεν μὲν τοῦ Ὀλίγου, τοῦ φέροντος τὰ Κεντήματα, τίθεται τὸ Ψηφιστόν, ἕνεκα δ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Ὀλίγου, τὰ Κεντήματα λαμβάνουσι ζωηρότητα, οὕτω·

6
κ Σφρα α α α α γι ι ι ι ι ι ι ζων τον Δ
καὶ ἄλλως·

Δ Ε λε ε η η σο ο ον η η η η μας Δ

Ἐρ. Τῶν παραδειγμάτων τούτων τὰ κάτωθεν καὶ ἄνωθεν σημειούμενα Κεντήματα πῶς ἐκφωνοῦνται;

Ἀπ. Ὅταν μὲν σημειῶνται κάτωθεν, προφέρονται πρῶτον αὐτὰ καὶ ἔπειτα τὸ Ὀλίγον, οὐδεμιᾶς συλλαβῆς λαμβανομένης· ὅταν δὲ σημειῶνται ἄνωθεν ἢ καὶ πλαγίως, τότε ἀπαγγελλόμενα δύνανται νὰ λάβωσι καὶ συλλαβὴν.

Ἐρ. Τί γίνεται ὅταν συμβαίνη σύγχυσις ἐν συνθέσει τινὶ τῶν Κεντημάτων;

Ἀπ. Τότε ἀντ' αὐτῶν τίθεται τὸ Ὀλίγον, ἀλλ' ἐν μόνῃ τῇ τοιαύτῃ συνθέσει·

6
κ Το α κα α α θε Δ
καὶ ἄλλως·

π 9 Πω ω ως μη θρη νη σω x
9

Ἐὰν ἡ τοιαύτη σύνθεσις ἀπαιτῇ μετὰ τὰ Κεντήματα ἰσότη-
τα καὶ ζωηρότητα, τότε τίθενται καὶ τὰ Κεντήματα ἀντὶ τοῦ
Ὀλίγου καὶ τὸ Ἴσον λαμβάνει τὸ Ψηφιστόν διὰ τὰ Κεντή-
ματα· διότι τὸ Ἴσον εὐρηται ἐν τῇ αὐτῇ φωνῇ, οὕτω·

π Χα α α α α α ας Δ
καὶ ἄλλως·

π Α α α α α ο ο ο ομ Δ
9

Ἐὰν δὲ θέλωμεν νὰ θέσωμεν εἰς τὰ Κεντήματα Γοργόν, τότε
πρέπει νὰ θέσωμεν αὐτὰ ἢ ἄνωθεν ἢ κάτωθεν τοῦ Ὀλίγου· ἀλλ'
ὅπως καὶ ἂν τεθῶσι, τὸ Γοργόν εἰς τὰ Κεντήματα πάντοτε ἀ-
νήκει. Ἐὰν ὁμως τεθῶσι πλαγίως, τότε δὲν δέχονται τὸ Γορ-
γόν καὶ ἄνευ αὐτοῦ προφέρονται πάντοτε ἡπίως· ὥς εἵπομεν.

Ἐρ. Τὰ Κεντήματα οὐδεμίαν δέχονται συλλαβὴν;

Ἀπ. Μόνον κατὰ τοὺς Τερερισμούς τῶν Κρατημάτων, οὕτω·

9 Τε ρε ρε ε ρι ρε ρρι? ρι ρε εμ π 9

Εἰς τοὺς Νενανισμούς τὰ Κεντήματα οὐδόλως σημειοῦνται,
ἀντ' αὐτῶν δὲ τίθεται τὸ Ὀλίγον.

Ἐρ. Τί μεταχειρίζομεθα ὅταν τὰ Κεντήματα ἀπαιτῶσι βρα-
δυτῆτα; Διότι, ὥς γνωστόν, δὲν δέχονται χρονικὰ σημεῖα, οὐδὲ
καταναλίσκουσι πλείονας τοῦ ἐνὸς χρόνου.

Ἀπ. Ὅταν τὰ Κεντήματα ἀπαιτῶσι βραδυτῆτα πλείονα ἢ ἡ
τοῦ ἐνὸς χρόνου, τότε κατόπιν αὐτῶν τίθεται τὸ Ἴσον, ἀνα-
πληροῦν τὴν βραδυτῆτα τόσων χρόνων, ὅσους ἂν ἀπαιτῶσι τὰ
Κεντήματα. Π. χ.

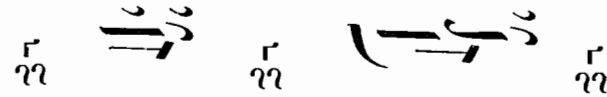
6 6
κ Τε ε ρε ρρε ρε ε ρεμ κ

Ἐρ. Ποία ἄλλη χρῆσις τῶν Κεντημάτων γίνεται;

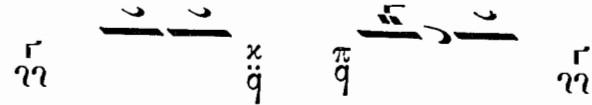
Ἀπ. Τὰ Κεντήματα χρησιμεύουσι καὶ εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Κλάσματος καὶ τοῦ Ὁμαλοῦ καὶ εἰς τὴν ὀξύτητα τῆς Πεταστῆς.

Παραδείγματα.

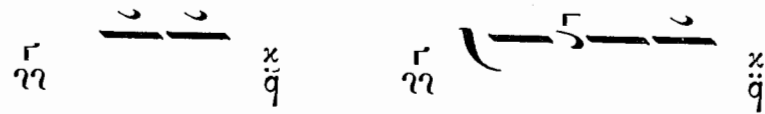
Ἀνάλυσις Ὁμαλοῦ.

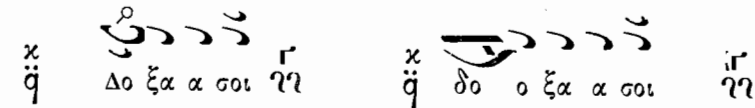
Ἀνάλυσις Κλάσματος.

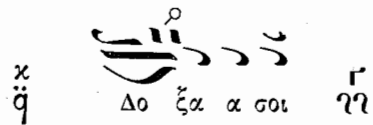
καὶ ἄλλως·

Πεταστῆς ἀνάλυσις.

καὶ ἄλλως δὲ οὕτω·

Ἐρ. Ἐκ τῶν ἐγχρόνων καὶ ἀχρόνων ὑποστάσεων, τίνες τίθενται εἰς τὰ Κεντήματα;

Ἀπ. Ἐκ μὲν τῶν ἐγχρόνων μόνον τὸ Γοργόν, ἐκ δὲ τῶν ἀχρόνων ὁ Σύνδεσμος καὶ τὸ Ψηφισόν, κατὰ τὴν περίστασιν, ὡς εἴπομεν. Καὶ πᾶσαι δ' αἱ φθοραὶ τῶν ἤχων τίθενται ἄνωθεν καὶ κάτωθεν αὐτῶν.

§. 5.

Περὶ τοῦ Κεντήματος καὶ τῆς Ὑψηλῆς.

Ἐρ. Τὸ Κέντημα καὶ ἡ Ὑψηλὴ διατί λέγονται οὕτω καὶ τίνα ἐνέργειαν ἔχουσι;

Ἀπ. Τὸ μὲν Κέντημα, εἰ καὶ ὁμοίως παρὰ τὸ κεντῶ, διαφέρει ὅμως τῶν Κεντημάτων κατὰ τὴν ποσότητα· διότι ἀποδεικνύει τὴν διφωνίαν τῶν ἤχων, ἥτοι ὑψοῖ τὴν φωνὴν ὑπερβατῶς κατὰ δύο, ἀντὶ συνεχῶς. Ἡ δὲ Ὑψηλὴ ὑψοῖ τὴν φωνήν, ἥτοι δεικνύει τοὺς κυρίους ἤχους, διακρίνουσα αὐτοὺς τῶν πλαγίων. Ἀμφότεροι οἱ χαρακτῆρες οὗτοι ὀνομάζονται πνεύματα καὶ δὲν τίθενται μόνοι, ἀλλὰ πάντοτε συντίθενται μετὰ τῶν σωμάτων καὶ ὑποτάσσουσιν αὐτά, ὁπότε καὶ τηρεῖται μόνη ἡ ποσότης τῆς Πεταστῆς. Σημειωτέον ὅμως ὅτι, ὅταν τὸ μὲν Κέντημα τεθῇ ἄνωθεν τοῦ Ὀλίγου καὶ τῆς Πεταστῆς, ἡ δὲ Ὑψηλὴ πρὸ αὐτῶν, τότε τὰ σώματα ταῦτα δὲν ἀποβάλλουσι τὴν ἑαυτῶν ποσότητα, ὡς προείπομεν.

§ 6.

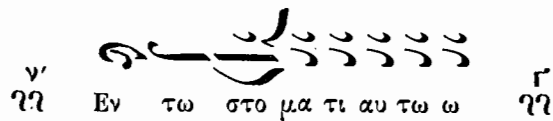
Περὶ τῆς Ἀποστρόφου.

Ἐρ. Ἡ Ἀπόστροφος διατί ὠνομάσθη οὕτω καὶ τίνα δύναμιν ἔχει;

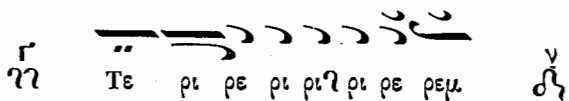
Ἀπ. Τὸ ὄνομα Ἀπόστροφος ἔλαβεν ἐκ τοῦ ἀποστρέφω, μᾶλλον δὲ ἐπιστρέφω πρὸς τὰ κάτω. Ὁ μουσικὸς οὗτος χαρακτηρ ἐπενοήθη πρὸ τῶν λοιπῶν, ὡς ἤδη εἵπομεν, μετὰ τοῦ Ἰσου καὶ Ὀλίγου, ἔχει δὲ ιδιότητα τοῦ καταβαίνειν, ὅταν ἔχωμεν ἀνάγκην καταβάσεως ἐν τῇ μελωδίᾳ.

Ἐρ. Ὅταν ἔχωμεν χρεῖαν συνεχοῦς, βαθμιαίας, κατὰ φθόγγον, καταβάσεως, καθ' ἣν πᾶς φθόγγος νὰ λάβῃ συλλαβὴν, ἥ καὶ πάντες οἱ φθόγγοι νὰ τεθῶσιν ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ συλλαβῇ, τότε τί ποιούμεν;

Ἀπ. Τότε μεταχειριζόμεθα τὴν Ἀπόστροφον, διότι καταβαίνει ἐλευθέρως ἓνα πρὸς ἓνα φθόγγον, οὕτως·

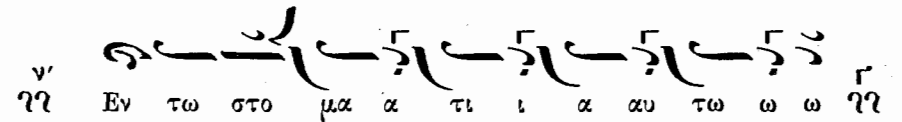
Ἐν τῇ συνθέσει ταύτῃ, ἐπεὶ δὲ ὁ τελευταῖος ἀνιῶν χαρακτηρ ἔχει τὸ Ψηφιστόν, χάριν ζωηρότητος μεθ' ἑτεροχρόνων, διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖται τὸ ισόχρονον καὶ ὑπὸ τῶν κατιόντων, οἷς ἡ Ὑψηλὴ παρέχει ζωηρότητα. Καὶ ἄνευ ἑτεροχρόνου, εἰς τὰ Κρατήματα τῶν Τερερισμῶν, αἱ Ἀπόστροφοι γράφονται, οὕτω.

Αὐταὶ αἱ δύο γραμμαὶ εἶνε ισόχρονοι, διότι μετὰ τῶν ἀνιόντων, καὶ οἱ κατιόντες εὐρίσκονται ισόχρονοι.

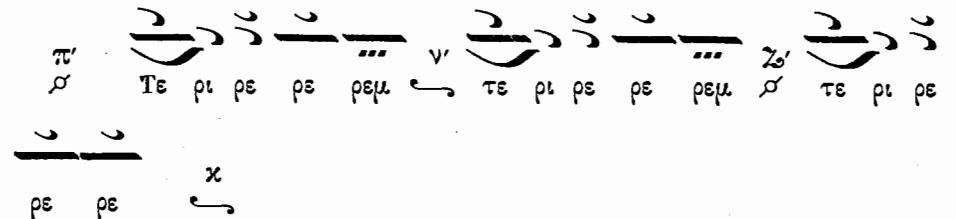
Ἐρ. Ἡ πρώτη γραμμὴ πῶς ἀναλύεται;

Ἀπ. Ἡ ἀνάλυσις ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Ὀλίγου, εἰς τὸ ὁποῖον εἶνε τεθειμένη ἡ Ὑψηλὴ· εἶτα ἀφαιρεῖται τὸ Ψηφιστόν, διότι εἰς κατιούσας Ἀποστρόφους τὰ μὲν Ἰσα τίθενται διὰ τοῦ Κλάσματος, προτασσομένης τῆς Βαρείας, αἱ δ' Ἀπόστροφοι λαμβάνουσιν ἄνωθεν μὲν Γοργόν, κάτωθεν δ' Ἀπλῆν. Ὅταν εἰς τοὺς κατιόντας χαρακτηρας γράφηται Βαρεῖα, ὁ τελευταῖος ἀνιῶν χαρακτηρ δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὸ Ψηφιστόν, διότι μηδενίζεται ἡ τούτου ἐνέργεια, ἀλλὰ γράφεται οὕτως·

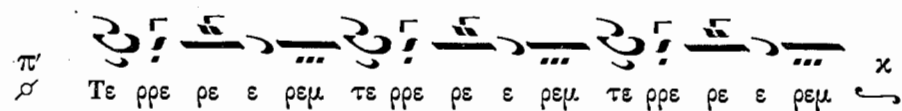
Ἐρ. Πῶς καὶ ποίας ἐκ τῶν ἀχρόνων ὑποστάσεων λαμβάνει ἡ Ἀπόστροφος;

Ἀπ. Ὅταν ἐν συνθέσει τινὶ εὐρεθῶσι τρεῖς Ἀπόστροφοι, ὧν ἡ πρώτη ἀπαιτεῖ ζωηρότητα, τότε τίθεται τὸ Ψηφιστόν· πρὸς συμμετρίαν δὲ τίθεται καὶ τὸ Ὀλίγον, ἄνευ σημασίας καὶ ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ τίθεται ἡ Ἀπόστροφος, ἥτις λαμβάνει τὴν ζωηρότητα τοῦ Ψηφιστοῦ. Οὕτω τὸ Ὀλίγον ὑποτάσσεται, ἀποβάλλον τὴν ἑαυτοῦ ποσότητα, ὡς εἵπομεν, καὶ γράφεται οὕτω·

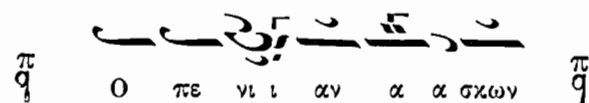
Ἐρ. Αὕτη ἡ γραμμὴ γράφεται καὶ ἄλλως;

Ἀπ. Μάλιστα· ἀλλ' ἂν καὶ ἡ γραφὴ τῆς συνθέσεως διαφέρῃ, ἡ μελωδία ὅμως τῆς γραμμῆς εἶνε ἀπαράλλακτος ὡς ἄνωτέρω. Γράφεται δὲ οὕτω·

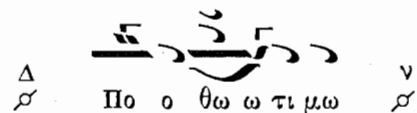
Ἐρ. Εἰς τὴν γραφὴν ταύτην, ἣτις λαμβάνει καὶ ἑτερόχρονον, διατί, ἀντὶ Ὀλίγου καὶ Ψηφιστοῦ, ἐτέθη ἡ Πεταστή;

Ἀπ. Διότι τὸ ἑτερόχρονον τοῦτο ἀνάγεται εἰς μόνην τὴν πρώτην φωνὴν τῆς Ὑπορροῆς, ἐπειδὴ πρὸ τῆς Πεταστῆς τίθενται πάντοτε οὐχὶ πλείους τῶν δύο κατιόντων φθόγγων. Ἐνταῦθα σημειωτέον ὅτι, ὅταν ὑπάρχωσι Κλάσματα, τὰ Ὀλίγα ἀναλύονται διὰ τῶν Κεντημάτων, αἱ δ' Ὑπορροαὶ λαμβάνουσι συλλαβὴν μόνον ἐν τοῖς Κρατήμασι τῶν Τερερισμῶν καὶ οὐχὶ ἐν τοῖς μαθήμασι. Π. χ.

Ἐρ. Ὅταν δ' εὐρεθῶσιν ἐν τοιαύτῃ συνθέσει, μετὰ τῆς Ὑπορροῆς καὶ ἄλλαι κατιοῦσαι φωναί, τότε τί ποιοῦμεν;

Ἀπ. Τότε ἀντὶ τῆς Πεταστῆς τίθεται τὸ Ὀλίγον, ἔχον ἄνωθεν μὲν τὴν Ἀπόστροφον, κάτωθεν δὲ τὸ Ψηφιστόν, οὕτω·

Αὗται αἱ γραμμαὶ ὀνομάζονται πᾶσαι ἰσόχρονοι· διότι καὶ ἐνταῦθα ὁ μὲν πρῶτος φθόγγος τῆς Ὑπορροῆς προφέρεται ἐν τῇ ἄρσει, ὁ δὲ χρόνος τῆς πρώτης φωνῆς τῆς Ὑπορροῆς προτάσσεται τῆς Ἀποστροφῆς· τούτου δ' ἕνεκα ἰσοχρονοῦσιν αἱ κατιοῦσαι φωναὶ μετὰ τῆς ἀνιούσης.

Ἐρ. Καὶ ἄλλως πῶς δέχονται αἱ Ἀπόστροφοὶ τὴν Βαρεῖαν;

Ἀπ. Ὅταν τεθῶσιν εἰς γραμμὴν τινα Ἀπόστροφοὶ πλείονες τῶν τριῶν, ὧν πᾶν ζεῦγος λαμβάνει μίαν συλλαβὴν, τότε ἐν μέσῳ τῶν δύο Ἀποστροφῶν τίθεται ἡ Βαρεῖα, οὕτω·

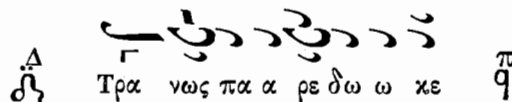

Ἐν τοιαύτῃ συνθέσει ἡ ἐν μέσῳ τῶν κατιουσῶν ἀνιούσα δέον νὰ εἶνε Πεταστή καὶ οὐχὶ Ὀλίγον μετὰ Ψηφιστοῦ, διότι ἡ τούτου ἐνέργεια μηδενίζεται, ὑπαρχούσης τῆς Βαρείας. Ὅταν δύο ὑποστατικά σημεῖα εὐρεθῶσι πλησίον ἀλλήλων, π. χ. τὸ Ψηφιστόν καὶ παρ' αὐτὸ ἡ Βαρεῖα, τότε οὐδόλως ἐνεργοῦσι· διὰ τοῦτο, ἀντὶ Ψηφιστοῦ καὶ Ὀλίγου, τίθεται ἡ Πεταστή, λαμβάνουσα ἄνω αὐτῆς τὴν Ἀπόστροφον, οὕτω·

Ἐρ. Τί γίνεται ὅταν ἐν τοιαύτῃ συνθέσει μετὰ τῆς Πεταστῆς εὐρεθῶσι τρεῖς Ἀπόστροφοι;

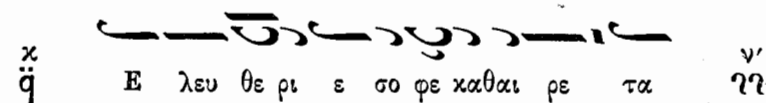
Ἀπ. Τότε τίθενται αἱ Ἀπόστροφοὶ ἄνευ Βαρείας, ὡς εἶπομεν καὶ ἐν τῷ περὶ συνθέσεως τῆς Πεταστῆς, οὕτω·

Εἰς ταύτην τὴν γραμμὴν τίθεται ἡ Πεταστή μόνον χάριν ὁξύτητος, λαμβάνουσα ἕτερον χρόνον.

Ἐρ. Ὅταν δὲ πάλιν μετὰ τὴν Πεταστὴν εὐρεθῶσι δύο Ἀπόστροφοι, ὧν ἡ ἑτέρα λαμβάνει συλλαβὴν τοῦ χειμένου, τότε τί ποιοῦμεν;

Ἀπ. Τότε πάλιν ἀφαιρεῖται ἡ Βαρεῖα, αἱ δὲ δύο Ἀπόστροφοὶ τίθενται ἀπλῶς καὶ μόναι, οὕτως·

Ἐρ. Τὸ δὲ Ἀντικένωμα πῶς καὶ πότε τίθεται εἰς τὴν Ἀπόστροφον;

Ἄπ. Ὄταν εὐρεθῶσιν ἐν τινι συνθέσει δύο Ἀπόστροφοι, ὧν ἡ δευτέρα ἀπαιτεῖ Γοργόν ἐν μιᾷ συλλαβῇ, τότε τίθεται μὲν ὑπὸ τὴν πρώτην Ἀπόστροφον τὸ Ἀντικένωμα, μετὰ μιᾶς Ἀπλῆς, προφέρεται δὲ ἡ δευτέρα οἷον κρεμαμένη καὶ ἀχώριστος, οὕτω·

ταυ το ο τη η η η τα α

καὶ ἄλλως·

Α ανθρω ω πους

Ἐρ. Τὸ Ἔτερον, ἥτοι ὁ Σύνδεσμος, πῶς τίθεται εἰς τὴν Ἀπόστροφον;

Ἄπ. Ὁ Σύνδεσμος τίθεται ὑπὸ τὴν Ἀπόστροφον μετὰ Διπλῆς καὶ οὐχὶ μετὰ Ἀπλῆς· ὅταν δ' ὑπάρχη καὶ δευτέρα Ἀπόστροφος, τότε αὕτη λαμβάνει ἄνωθεν τὸ Γοργόν καὶ προφέρεται οἷον κρεμαμένη καὶ ἀχώριστος, οὕτω·

Φνε ε ε ε ε στα α α λα α α α τον

καὶ ἄλλως δὲ οὕτω·

Ι ι ι ι ι λε ε ι ι

Καὶ ἄνευ Συνδέσμου καὶ Ἀντικενώματος, δέχεται κάτωθεν ἡ Ἀπόστροφος τὴν Ἀπλῆν, Διπλῆν καὶ ἔτι πλείους, οὕτως·

Ε ευ ρο ο ο ο

Ἡ Ἀπόστροφος οὐδέποτε λαμβάνει τὸ Ἀργόν. Ὁ δὲ Σταυρός καὶ τὸ Ἐνδόφωγον τίθενται εἰς αὐτὴν οὕτως·

Η η η η η η

Καὶ εἰς τὰ Κρατήματα δὲ τίθεται ὁ Σταυρός πολλάκις. Τὸ δὲ Ἐνδόφωγον οὕτω·

τε ε τε εμ τε ε τε εμ

Πᾶσαι αἱ φθοραὶ τῶν ἤχων τίθενται ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τῆς Ἀποστροφῆς, κατὰ τὴν περίστασιν.

§ 7.

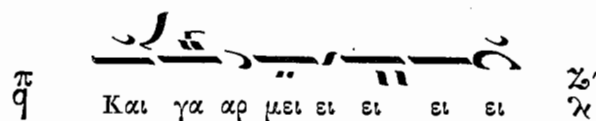
Περὶ τῆς Ὑπορροῆς.

Ἐρ. Διατί ὠνομάσθη Ὑπορροή καὶ τίνα ἐνέργειαν ἔχει;

Ἄπ. Ὀνομάζεται Ὑπορροή, διότι ἡ φωνὴ ὑπορρέει, ἥτοι ἀπορρέει ἀπὸ τοῦ λάρυγγος, καθ' ὃ ὥρισαν οἱ ἀρχαιότεροι. Ἡ ἐνέργεια αὐτῆς εἶνε ὅτι, ἐν καταβάσει, οἱ δύο αὐτῆς φθόγγοι συνεχῶς καταβαίνουν, ἀπαγγελλόμενοι ἄνευ τομῆς ἢ διακοπῆς τῆς φωνῆς καὶ ὡς ἀπορρέουσαι.

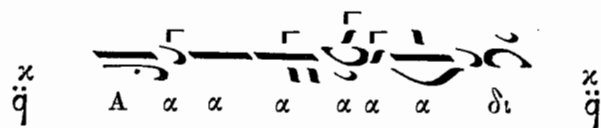
Ἐρ. Πῶς ἀπαγγέλλομεν ἄνευ τομῆς τῆς φωνῆς, ὅταν εἶνε ἀνάγκη ἐν τινι γραμμῇ νάπαγγελη ἐλαφρῶς ἢ μελωδία, ἐν τε καταβάσει καὶ ἐν ἀναβάσει;

Ἄπ. Τότε, ἐν μὲν καταβάσει, ἀντὶ δύο Ἀποστροφῶν, τίθεται ἡ Ὑπορροή, ἐν δὲ ἀναβάσει, ὑπὸ τὸ Ὀλίγον τίθενται τὰ Κεντήματα, καὶ οὕτως ἡ μελωδία προφέρεται ἄνευ τομῆς τῆς φωνῆς. Παραδ. χάριν·

Ἐρ. Ὄταν ἡ Ὑπορροή ἀπαιτῇ ὀξύτητα, τί μεταχειρίζομεθα ;

Ἀπ. Τότε ἡ Ὑπορροή τίθεται ἄνωθεν τῆς Πετάστῃς, ἥς ἡ μὲν ποσότης μηδενίζεται, ἡ δὲ δύναμις τῆς ὀξύτητος δίδεται εἰς τὴν Ὑπορροήν, οὕτως·

Ἐν τῇ γραμμῇ ταύτῃ, τὸ μὲν Γοργὸν ἀνήκει εἰς τὸν πρῶτον φθόγγον τῆς Ὑπορροῆς, ὁ δὲ τοῦ Κλάσματος χρόνος εἰς τὸν δεύτερον φθόγγον. Μόνον ἐν τοιαύτῃ συνθέσει τίθεται τὸ Κλάσμα ὑπὸ τὴν Ὑπορροήν, ὅταν ὑπάρχῃ καὶ ἡ Πεταστή· διότι, ὡς εἵπομεν, οὐδέποτε δέχεται ἡ Ὑπορροή τὸ Κλάσμα.

Ἴδου καὶ ἕτερα παραδείγματα τῆς Ὑπορροῆς.

καὶ ἄλλως·

Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἡ ἄνωθεν τιθεμένη χρωματικὴ φθορὰ ἀνήκει εἰς τὸν πρῶτον φθόγγον τῆς Ὑπορροῆς.

Ἐρ. Περὶ τῶν ἐγχρόνων ὑποστάσεων εἵπομεν ποῖαι καὶ πῶς τίθενται· ἀλλὰ τὸ Ἀργὸν τίθεται εἰς τὴν Ὑπορροήν ;

Ἀπ. Τὸ Ἀργὸν οὐδέποτε τίθεται εἰς τὴν Ὑπορροήν.

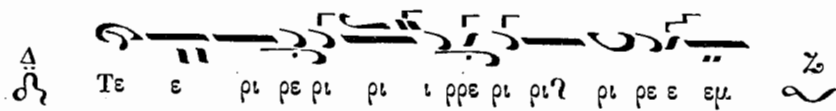
Ἐρ. Ἐκ δὲ τῶν ἀχρόνων ὑποστάσεων ποῖαι τίθενται εἰς τὴν Ὑπορροήν ;

Ἀπ. Ὄταν γραμμὴ τις ἀπαιτῇ κυματισμὸν τινὰ τοῦ Ὀμαλοῦ, τότε μετὰ τὴν Ὑπορροήν τίθεται τὸ Ἴσον, κάτωθεν δὲ τὸ Ἔτερον ἢ τὸ Ὀμαλόν, καὶ προφέρονται αἱ δύο θέσεις μετὰ κυματισμοῦ, οὕτω·

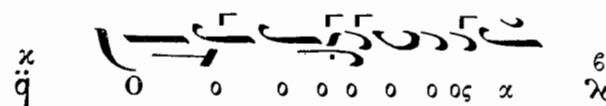
Ἐρ. Τὸ Ἀντικένωμα πῶς τίθεται εἰς τὴν Ὑπορροήν ;

Ἀπ. Ὄταν γραμμὴ τις λαμβάνῃ Ὑπορροήν, ἥ ἐπιτάσσεται Ἀπόστροφος, ἔχουσα ἄνωθεν Γοργόν, εὔρεθῶσι δὲ ταῦτα ἐν μιᾷ συλλαβῇ, τότε ὑπὸ μὲν τὴν Ὑπορροήν τίθεται τὸ Ἀντικένωμα μετὰ μιᾶς Ἀπλῆς, ὁ δὲ φθόγγος τοῦ κατιόντος χαρακτηῖρος προφέρεται οἷον εἰ ἐκκρεμῆς καὶ ἀχώριστος. Π. χ.

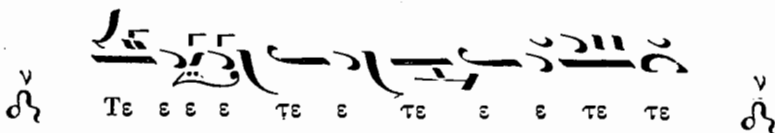

Ἐν τοῖς Κρατήμασιν ἡ Ὑπορροή λαμβάνει καὶ συλλαβήν, ὡς προείπομεν.

Καὶ ἄλλως·

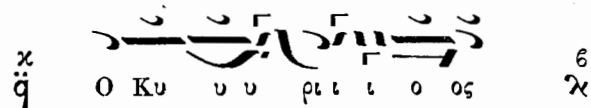
Καὶ μεθ' ἑτέρου γράφεται ἡ γραμμὴ αὕτη, ἀλλὰ μόνον μετὰ Διπλῆς, οὕτω·

Αὐται αἱ δύο γραμμαὶ προφέρονται οἷον εἰ ἐκκρεμεῖς καὶ ἀχώριστοι.

Ἐρ. Ἡ δὲ Βαρεῖα πῶς τίθεται εἰς τὴν Ὑπορροήν ;

Ἄπ. Ἡ Βαρεία τίθεται πρὸ τῆς Ὑποροῆς καὶ μετ' αὐτήν. Ἄλλ' ἐν τῇ τοιαύτῃ γραμμῇ ἐπιτάσσεται ἡ Ἀπόστροφος τῇ Βαρείᾳ, οὕτως·

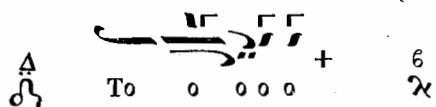
Μόνον εἰς τὴν ἐπομένην γραμμὴν τίθεται καταχραστικῶς Ὀλίγον μετὰ Ψηφιστοῦ οὕτω,

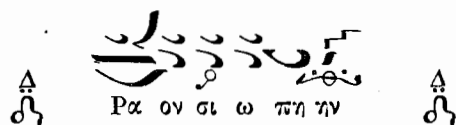
διότι, ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη, δύο ὑποστατικά σημεῖα, πλησίον ἀλλήλων εὐρισκόμενα, οὐδόλως ἐνεργοῦσι.

Ἐρ. Ποίαν δὲ ἄλλην δέχεται ἡ Ὑποροή ἐκ τῶν ἀχρόνων ὑποστάσεων;

Ἄπ. Τὸν Σταυρὸν καὶ τὸ Ἐνδόφωνον. Ὁ μὲν Σταυρὸς τίθεται οὕτω·

τὸ δὲ Ἐνδόφωνον οὕτω·

Ἀλλὰ καὶ αἱ φθοραὶ τῶν ἤχων τίθενται ἀνωθεν καὶ κάτωθεν τῆς Ὑποροῆς, ὡς εἶπομεν καὶ περὶ τῶν λοιπῶν χαρακτήρων.

§ 8.

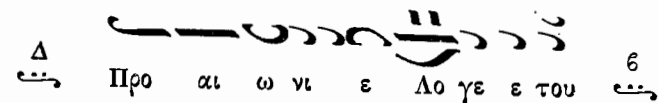
Περὶ τοῦ Ἐλαφροῦ.

Ἐρ. Τὸ Ἐλαφρὸν διατί ὠνομάσθη οὕτω καὶ τίνα δύνανται ἔχει;

Ἄπ. Ὀνομάσθη Ἐλαφρὸν διότι καταβιβάζει δύο φωνάς, ὑπερβατῶς, μετ' ἐλαφρότητος. Ἄλλ' οὐχ ἥττον ἀποδεικνύει καὶ τοὺς μέσους τῶν ἤχων· διότι, ὅπως τὸ Κέντημα ἀποδεικνύει, ὡς εἶπομεν, ἐν ἀναβάσει τὴν διφωνίαν, οὕτω τὸ Ἐλαφρὸν ἐν καταβάσει ἀποδεικνύει τοὺς μέσους.

Ἐρ. Ὅταν ἐν συνθέσει τινὶ χρήζωμεν συνεχοῦς καταβάσεως, τότε πῶς μεταχειριζόμεθα τὸ Ἐλαφρὸν;

Ἄπ. Τότε τίθεται τὸ Ἐλαφρὸν μετ' Ἀποστροφῆς καὶ ὑποτάσσεται, οἱ δὲ δύο φθόγγοι αὐτοῦ προφέρονται ἐν συνεχείᾳ· διότι ἡ Ἀπόστροφος τίθεται ἀντὶ Γοργοῦ, διὰ τὴν πρώτην φωνήν, ἐν ᾧ ἡ δευτέρα λαμβάνει τὴν θέσιν, οὕτω·

Ἐρ. Τίνα διαφορὰν ἔχει τὸ συνεχὲς Ἐλαφρὸν ἀπὸ τῆς Ὑποροῆς, ἐχούσης ἀνωθεν τὸ Γοργόν;

Ἄπ. Ἡ μὲν Ὑποροή δὲν δέχεται συλλαβὴν, ὡς εἴρηται, τὸ δὲ συνεχὲς Ἐλαφρὸν δέχεται τοιαύτην ἐπὶ τοῦ δευτέρου αὐτοῦ φθόγγου. Ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς τιθέμενοι οὗτοι οἱ δύο χαρακτῆρες διαφέρουσιν ἀλλήλων. Διότι, ὡς εἶπομεν, τὸ μὲν Ἐλαφρὸν καταβαίνει ὑπερβατῶς τοὺς δύο φθόγγους, ἡ δ' Ὑποροή ἐν συνεχείᾳ καὶ ἀνευ τοῦ Γοργοῦ.

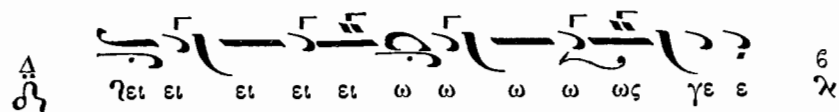
Καὶ εἰς τὰ Κρατήματα τῶν μαθημάτων τὸ μὲν συνεχὲς Ἐ-
λαφρόν τίθεται εἰς τοὺς Νενανισμοὺς, ἡ δ' Ὑπορροή εἰς τοὺς
Τερερισμοὺς, λαμβάνουσα καὶ συλλαβήν, ὥς εἵπομεν.

Ἐρ. Ἐκ τῶν ἐγγρόνων καὶ ἀγρόνων ὑποστάσεων ποῖαι τίθενται εἰς τὸ Ἐλαφρόν καὶ πῶς ;

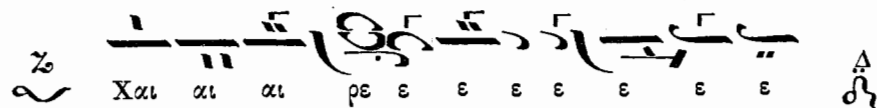
Ἄπ. Ἐκ μὲν τῶν ἐγχρόνων, τὸ μὲν Κλάσμα ἄνωθεν, τὸ δὲ Γοργὸν ἄνωθεν καὶ κάτωθεν, κατὰ τὴν περίστασιν. Τὸ Ἀργὸν οὐδόλως τίθεται, οὐδὲ ἡ Ἀπλῇ, ἀντὶ δὲ ταύτης τίθεται τὸ Κλάσμα, ὥς εἴρηται.

Ἐρ. Ἡ Ἀπλῇ οὐδέποτε τίθεται εἰς τὸ Ἐλαφρόν;

Ἄπ. Μόνη μία Ἀπλῇ οὐδέποτε, ἀλλὰ Διπλῇ, Τριπλῇ ἢ καὶ πλείονες τίθενται, κατὰ τὴν περίστασιν. Τίθεται μὲν καὶ μία μόνη Ἀπλῇ, ἀλλὰ μετ' Ἀντικενώματος, ἀπαιτοῦντος κατόπιν αὐτοῦ κατιόντα χαρακτῆρα καὶ ἄνωθεν Γοργόν. Ἡ τοιαύτη Ἀπλῇ προφέρεται οἷονεὶ χρεμαμένη καὶ ἀχώριστος, οὕτω·

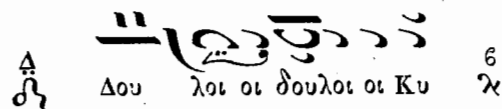

Ἐὰν τὸ Ἐλαφρόν τοιαύτης κρεμαμένης γραμμῆς ἀπαιτήσῃ
ζωηρότητα, τότε ὑπ' αὐτὸ τίθεται καὶ Πεταστή, οὕτω·

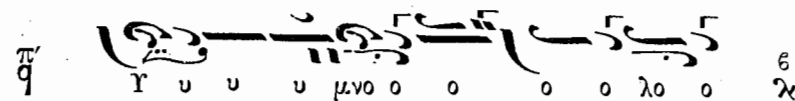

Ἐρ "Όταν δὲ τοιαύτη χρεμαμένη γραμμὴ ἀπαιτῇ Διπλῆν,
τί μεταχειριζόμεθα;

Ἄπ. Τότε ὑπὸ τὸ Ἐλαφρόν τίθεται Διπλῇ μεθ' ἑτέρου καὶ οὐχὶ μετ' Ἀντικενώματι, οὕτω·

Καὶ ἄλλως αὖται αἱ γραμμαὶ γράφονται καὶ μετ' Ἀποστρό-
φου, ἐνουμένης ὑπὸ τὸ Ἐλαφρόν, οὕτω·

Τοιαύτης γραφῆς εἶδη εἶνε, ὡς εἵπομεν, πολλά.

Ἐρ. Ἄνευ ἑτέρου τίθεται ἡ Διπλῇ ὑπὸ τὸ Ἐλαφρόν;

Ἄπ. Ὅταν ἡ μετὰ τὸ Ἐλαφρόν Ἀπόστροφος λάβῃ συλλαβὴν, τότε δὲν τίθεται τὸ Ἔτερον. Π. χ.

Ἐρ. Καὶ τί ἄλλο δέχεται τὸ Ἐλαφρόν ;

Ἄπ. Σχεδὸν μόνον ὅσα ἐλέχθησαν ἐν τοῖς περὶ τῶν ὑποστάσεων. Ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ φθοραὶ τῶν ἡχῶν τίθενται ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τοῦ Ἐλαφροῦ, κατὰ τὴν περίστασιν.

Περὶ τῆς Χαμηλῆς.

Ἐρ. Ἡ Χαμηλὴ διατί ὠνομάσθη οὕτω καὶ τίνα ἐνέργειαν ἔχει ;

Ἄπ. Διότι μόνη πάντων τῶν κατιόντων χαρακτήρων κατα-
βιβάζει τὴν φωνὴν πλειότερον, διακρίνουσα ἅμα τοὺς πλαγίους
ἤχους ἀπὸ τῶν κυρίων. Ἡ μὲν Ὑψηλή, ἀνιούσα κατὰ τετρα-

φωνίαν, δεικνύει τοὺς κυρίους ἤχους, ἡ δὲ Χαμηλή, κατιοῦσα καὶ αὐτὴ κατὰ τετραφωνίαν, δεικνύει τοὺς πλαγίους. Ὡσαύτως ὅταν ἀπαιτεῖται ἐν καταβάσει νὰ καταβῶμεν τέσσαρας φωνάς, ὑπερβατῶς, τότε πάλιν τίθεται ἡ Χαμηλή. Ἡ ἐνέργεια αὐτῆς εἶνε ὡς ἡ τοῦ Ἐλαφροῦ καὶ τῆς Ἀποστροφου· τίθεται δηλ. καὶ εἰς τὸ Ὀλίγον καὶ εἰς τὴν Πεταστὴν καὶ ὑποτάσσει αὐτάς, ὡς ἱκανῶς ἤδη ἐδηλώθη διὰ πολλῶν παραδειγμάτων. Ὅπως δὲ τίθενται αἱ Ἀπόστροφοι καὶ τὸ Ἐλαφρόν, καὶ ὅπως δέχονται τὰ ὑποστατικά σημεῖα, οὕτω τίθεται καὶ ἡ Χαμηλή καὶ οὕτω λαμβάνει καὶ αὐτά. Καὶ αἱ φθοραὶ δὲ τῶν ἤχων ἀπαραλλάκτως τίθενται καὶ εἰς τὴν Χαμηλήν.

ΑΣΜΑΤΑ ΟΘΩΜΑΝΙΚΑ

ΠΑΛΑΙΑ ΤΕ ΚΑΙ ΝΕΑ.

ΣΑΡΚΙ ΜΑΚΑΜ ΣΟΥΖΙΔΙΑ.

Οὐσοῦλ Σοφιάν. Ἐκ τῆς κάτω διαπασῶν Κε. ḡ
χ

Κ ου ου ου ου ου τζουουκ σου ου ου δα α α α α α

α α 9 σε ε ε ε ε νιν λε για α α α α α

α α α α α α α κ κιουου ου ου ου ου τζουουκ σου ου ου

δα α α α α α α α 9 σε ε ε ε ε νιν λε

για α α α α α α α α α α αρ σα α α

α α α ρη ηλ μι ι ις μπο ο ο ο ο ο ο ο ο ο

Καίτοι, παρὰ τὰ προηγηθέντα, ὑπερέβη ἡ παροῦσα βίβλος τὰ τέσσαρα καὶ δέκα τυπογραφικὰ φύλλα, χάριν ὅμως τῶν ἀξιοτίμων συνδρομητῶν μου καὶ παντὸς φίλου τῆς καθ' ἡμᾶς Μουσικῆς, δὲν ἐδίστασα νὰ ἐπισυνάψω ἐνταῦθα καὶ τινὰ ἔντεχνα ὀθωμανικὰ ᾄσματα, ἀφειδήσας πάσης δαπάνης, ἵνα τὸ ἔργον μου πληρέστερον καταστῇ.

ου ου ου ου ου να α α α για α α α
 αρ σα α α α α ρη ηλ μι ι ις μπο ο ο ο ο ο
 ο ο ο οϊ νου ου ου ου ου να α α α για α
 α α αρ Μιάν. χ
 α α α κη η ην ι ι ιτ με ε ε ε ε ε
 ε ε δλου ου ου ου ζουουμ ι ι ιν κια α α
 α α αρ σα α α α κη η ην ι ι ιν κια α
 α α α αρ δλου ου ου ου ζουουμ
 ι ι ιν κια α α α α αρ γκε ε ε
 ε ε ε τζε εν δζου ου ου μα α α α α α α γκιο.
 ο ο ο ο ο ο ρε εν λε ε ερ βα α α α α α
 αρ γκε ε ε ε ε τζε εν δζου ου ου μα α α α

α α α α α α χ γκιο ο ο ο ο ο ο ρε εν λε ε ερ
 βα α α αρ χ

Στίχος β'.

Μπενι ντουιμάζμη σαντιν σέν,
 Μπέ έιζαλιμ μπιλέρδιμ μπέν.
 Νέ χατζάτ σακλαμάκ μπεντέν.
 Γκετσέν δζουμμά γκιορενλέρ βάρ.

Μιάν.
 Νακαράτ.

Στίχος γ'.

Μπού νάσιλ ις σαστίμ καλδίμ,
 Ίσιττίμ μπέν καχηρλαντίμ.
 Γεμίν ιτμε χαπέρ αλδίμ.

Μιάν.
 Νακαράτ.

Στίχος δ'.

Μπού σαπιδέ άγήζ άτζτίμ,
 Ύακίπ ιλέ αλδίμ σαττίμ,
 Μπενι άκλίνδζα αλδαττίν.

Μιάν.
 Νακαράτ.

ΣΑΡΚΙ ΜΑΚΑΜ ΣΕΜΠΑ ΖΕΜΖΕΜΕ.

Ούσούλι Άξάκ. Ήχος ά.

π
9

Εϊ σε πα α α ε ε σμε ε ε ε νι ι για
 α α α ρι ι ι ιμ ου ου ου ου ουι χ

κου δα α α α δζα α α α νι ι ι ιμ ⁶χ σεβ τι γι

ι ι ιμ τζε ε μι ι ου ου ου ου μα α α α

ρι ι ιμ ^π9 ου ου ου ου ου ου ουι κου ου δα

α α α δζα α α α νι ι ι ιμ ⁶χ σεβ δι γι ι ι ιμ

τζε ε σμι ι ου ου ου ου μα α α α ρι ι ιμ ^π9

ου ου ου ου ου ου ου ου ουι κου ου δα α α α

τζε να α α α νι ι ιμ ^π9 Μιάν.

Α δζα α α νι ι ι ι ιμ ⁷⁷δεϊ με νουτ φι ι ιτ

γκιου ου ουλ λιου ου ζα α α α ριμ ⁷⁰ου ου ου

ου ουι κου δα α α α α α δζα α νι ι ι ι ι

ι ι ι ι ι ι ιμ γι αρ α μα α αν δζα α

α α νι ι ι ιμ ⁶χ τζουν σε χε ε ε ερ δι ιρ να α

ζλι ι ι ι γι α α α α ρι ι ιμ ^π9 ου ου

ου ου ου ου ου ουι κου ου δα α α α δζα α α α

νι ι ι ιμ ⁶χ τζουν σε χε ερ δι ιρ να α ζλι ι γι α α

α α ρι ι ιμ ^π9 ου ου ου ου ου ου ου ου ουι

κου ου δα α α α τζε να α α α νι ι ι ιμ ^π9

Στίχος β'.

Τάρουμαρ δλμους δλ ζιουλφουν πιουρ διχέν,

Σερπιλιπ γετμις ατζιλμις πιουρ εϊχέν.

Μπιρ γκιουμους δεργια σανιρ τζεσμιν γκιορέν.

Ουϊκουδα δζενανίμ.

Μιάν

Νακαράτ.

Στίχος γ'.

Μέστιδι μεδζλιστε παδε σεφκινέ,

Σένδε μανι δλμα σίμδι ζεφκινά.

Έι γκιονουλ ιτμε, Άλλαχ άσκηνά.

Ουϊκουδα δζενανίμ.

Μιάν.

Νακαράτ.

ΣΑΡΚΙ ΜΑΚΑΜ ΑΤΖΕΜ ΚΙΟΥΡΑΙ.

Ούσουλι 'Αζάκ. Ήχος πλ. α.

π
q

Δ ου στου γκιου ο νου ου ου ου ου ου ουλ ηη ρα α α α
αχ μιν γιο ο ο ο ο ο οκ ηη μπι ι ι ι ιρ δι
ι ι ιλ δα α α ρε δ α α α δζαα α νι ι
ι ι ι ι ι ι ιμ π' μου ου πτε λα ι ι ι
ι ι ι ιμ ηη μου ου πτε λα ι ι ι ι ιμ π
α α α α αααχ νε ε ε ε τζα α α ρε π
Α δζα α α α νι ι ι ι ιμ π Μιάν.
κία α ρι τζε ε θρε ε ε ε ε ε ε ε ε ε
λε ε με α α α α ση η η η ηη κη η η η
η κη η η η ζα α α ρε δ α α α τζαα α

νι ι ι ι ι ι ι ιμ π' μουου πτε λα ι
ι ι ι ι ι ι ιμ ηη μου ου πτε λα α ι ι ι ι
ιμ π' α α α α αααχ νε ε ε ε
τζα α α ρε π

Στίχος β'.

Μπουλουνμάζ μπου δερδιμ γιόκ τζαρεσί,
Μερχέμ ιστέρ άσηκην διλ γιαρεσί,
Γκέλ κερέμ κήλ δζανιμίν δζάν παρεσί.

Στίχος γ'.

Κήλ τεραχούμ μπενίμ νεβρές κιαλίμ,
Κόμαδιν τεντέ γιόκ άσλα μετζαλίμ.
Γετέρ όλδου γετέρ γάϊρου άζαλιμ.

ΣΑΡΚΙ ΜΑΚΑΜ ΧΙΤΖΑΖΚΙΑΡ.

Ούσουλι 'Αζάκ, ψάλλεται δέ και με Ούσουλι Διουγκέ. Ήχος λ π δ η.
Ποίημα 'Οθωμανού τινός, Σεμπούχ καλουμένου.

Γκιο ο ρου ου ου ου ουν δζε ε ε ολ δου ου ου
ουμ ι ι φτα α α δε ε ε ε ε ε ε ε ηη βα α

αρ μι ι ι μι σλι ι ι ι ι ι ν λ σου ου ου ου ου
 δζι ι ι χα α αν τα
 α α μα αν α α μαν Μιάν.
 Μπο ο οϊ λε ου σου ουλ οϊ μπο οϊ λε ε δζι ι ι λ
 βε ε ε ε ε ε ε γμποου ου ου λου ουν μαζ δε
 ε ε ε ε ε ε ε λ με ε ε ε ε γκιου ου ου
 ζε ε ελ δε

Στίχος β'.

Γιακτὴ τζεσμὶν ἀσκή ναρί,
 Ἀχού γκιμπὶ μπακησλαρί.
 Διλμπέρ σενὶν ὁ ἰτφαρί.
 Μπουλουνμάζ δέϊμε γκιουζελτέ.

Νακαράτ.

Στίχος γ'.

Τανέ τανέ ἰδουλλερὶν,
 Δαγηλμίστιρ κιακιλλερὶν.
 Μποὺ σοϊλεγὶς ρεβισλερὶν.

Νακαράτ.

Νακαράτ.

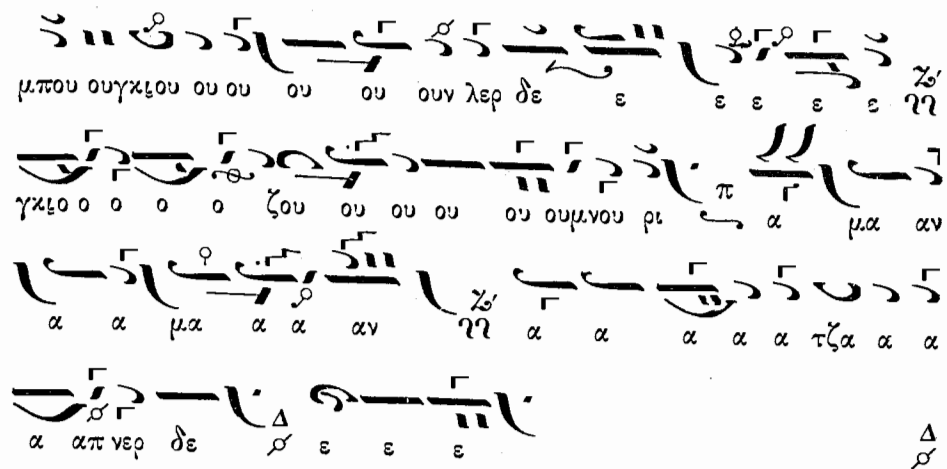
ΣΑΡΚΙ ΜΑΚΑΜ ΦΕΡΑΧ ΦΕΖΑ.

Οὐσούλι Τέκ σοφιάν. Ἦχος δ'.

α α α σκη η την λα ο ο ο ο ολ ρ δου ουου
 ου ουμ πε ερ βερ δε ε ε ε ε γ γκι ο ο ο ο ο
 ζου ου ου ου ου ουμ νου ρι α μα αν α α
 μα α α αν γ γ α α α α α τζα α α α απ νερ δε
 ε ε ε

MIAN.

ε ε ε γκι ο ορ με εζ ολ δου ου ου ου ου
 ου ουμ μπου ου ου γκιου ου ου ουν λερ δε α μα α
 α αν γκι ο ορ με εζ ολ δου ου ου ου ου ουμ

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Πρόλογος.	Σελ.
	ά.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.	
Περὶ τῶν ἤχων καὶ τῶν διαιρέσεων αὐτῶν.	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.	
Παραβολὴ τῶν Μακαμίων πρὸς τοὺς ἤχους τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς.	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.	
Περὶ Ῥυθμῶν.	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.	
Περὶ Μέτρων.	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.	
Περὶ Ἑμφάσεως.	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.	
Περὶ τῶν χαρακτήρων τῶν φθόγγων.	39
Περὶ διαιρέσεως τῶν χαρακτήρων. § 2.	41
Περὶ συνθέσεως τῶν χαρακτήρων. § 3.	42
Περὶ τῶν ὑποστατικῶν σημείων. § 4.	45

Σελ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τῶν Μαχαμίων ἐν γένει μετὰ τῶν κλιμάκων
καὶ τῶν τετονισμένων παραδειγμάτων αὐτῶν.

ΔΙΟΥΓΚΙΑΧ, ἦχος α'.	55
ΣΕΓΚΙΑΧ, ἦχος διατονικός β'.	73
ΤΖΑΡΓΚΙΑΧ, ἦχος γ'.	79
ΝΕΒΑ, ἦχος δ'.	90
ΧΟΥΣΕΙΝΙ, ἦχος πλ. α'.	107
ΧΙΤΖΑΖ, ἦχος πλ. β'.	125
ΑΡΑΚ, ἦχος βαρύς.	131
ΡΑΣΤ, ἦχος πλ. δ'.	145
Ἔντεχνον μάθημα Μαχαμλάρ-Κιαρί.	166
» » » Σεμαϊσί.	200

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ μουσικῆς ὀρθογραφίας.	206
Περὶ τοῦ Ἰσου § 1.	206
Περὶ τοῦ Ὀλίγου § 2.	217
Περὶ τῆς Πεταστῆς § 3.	224
Περὶ τῶν Κεντημάτων § 4.	229
Περὶ τοῦ Κεντήματος καὶ τῆς Ὑψηλῆς § 5.	233
Περὶ τῆς Ἀποστρόφου § 6.	234
Περὶ τῆς Ὑπορροῆς § 7.	239
Περὶ τοῦ Ἐλαφροῦ § 8.	243
Περὶ τῆς Χαμηλῆς § 9.	245
Ἄσματα Ὀθωμανικά.	247

Η.Β.Χ

2.6.2012